

ŞOREŞA KURDİSTAN

BÊ TEORÎYÊ ŞOREŞGER, PRATİKÊ ŞOREŞGER NABE!

- Bu Sayda
- Sosyalizmin Sorunları ve M. Gorbacev Dönemi
- Ortadoğu'da Bunalım, Yıpranan İşbirlikçi İktidarlar, Reformizmin Tükenişi ve Devrimci Çıkış
- Türkiye Toplumunun Bunalımı, Yeni Kimlik Arayışı ve Aydınların Sefaleti
- Kürdistan'da Darağaçları, Kışla Kültürü ve Devrimci İntikam Görevimiz

6

HAZİRAN
1985

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

ŞOREŞA KURDİSTAN

BÊ TEORİYÊ ŞOREŞGER. PRATİKÊ ŞOREŞGER NABE!

www.arsivakurd.com

Yazışma Adresi:

M.J. Beckers

Postbus 13097

Postkode 2501 EB

Den Haag-HOLLAND

BU SAYIDA

Her alan ve düzeyde yoğun m¼cadelelere tanık olunan g¼n¼m¼z d¼nyasında sosyalizm, ulusal kurtuluş hareketleri ve demokrasi g¼çlerinin sorunlara getireceği doğru ç¼z¼mler her zamankinden fazla önem kazanmıştır. Bunun en temel nedeni, sorunların varılan aşamada tam bir kilitlenme durumunda olması ve y¼r¼rl¼kte olan politikaların ise bunu ç¼z¼mlenme g¼c¼nde olamamasıdır. İki sistem arasında birbirine üst¼n olma m¼cadelesinde, her türlü araç ve yöntemle ekonomik, sosyal, siyasal, k¼lt¼rel, ahlaki vd. her alanda yoğun bir m¼cadele yaşanıyor olmasına ve sıcak savaş merkezlerine her g¼n bir yenisinin eklenmesine rağmen sorunların ç¼z¼m¼nde fazla ilerlenildiği de s¼ylenememektedir. Daha çok bir ç¼z¼m g¼c¼ olması gereken d¼nya sosyalizm g¼çlerinin kendilerinden beklenen yeterli politik yaklaşım ve uygulamaları sergileyememelerinden kaynaklanan bu t¼kanıklık, elbetteki yine en başta bu g¼çleri zorlamakta ve ç¼z¼m bekleyen sorunlar kendisini dayatmaktadır.

şoreşa Kurdistan 6, bu sayısında d¼rt ana noktadan hareketle mevcut sorunlara militan sosyalizmin ışığında en gerçeķçi yaklaşımı tutturmaya çalışmıştır. SSCB Devlet Başkanlığı ve SBKP Genel Sekreterliğinde Çernenko'nun öl¼m¼ ardından gündeme gelen değişikliğin de bir vesilesi

olmasıyla sosyalizmin sorunlarının ve bu sorunların çözümünde gerçekleştirilen sosyalizmin rolünün doğru anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla konuya ilişkin değerlendirmelerini sunmaktadır. Değerlendirmede de belirtildiği gibi, sorun salt bir ülke ile sınırlandırılarak izah edilmeye çalışılmamıştır. Genelde hakim olan tek yanlı bakış açısı yerine, bir kısır döngü yaratan bu çevreyi parçalayan ve günün sorunlarına çözüm ararken daima geçmişin kazanım ve acı dersleri üzerinde hareket eden yazı, zannediyoruz ki, bugün ihtiyaç duyulan bir çok noktada sınırlı da olsa kendi içinde yeterli cevapları sunabilmektedir.

Kilitlenmenin en yoğun olarak gözüktüğü Ortadoğu bölgesi için ise, Gorbaçev döneminin açılışı ardından yazılanlardan daha az yazılmadı. Bugüne kadar istisnasız herkes, beş yıldır sürüp giden İran-İrak savaşı, ya da Filistin-İsrail savaşı konusunda defalarca görüş belirtip-yorumlar yaptı. Ancak, yürürlükte olan politikalarından ötürü, sorun çözülmemek bir yana, gün geçtikçe daha da bulanıklaşmaktan öteye götürülemedi. Adeta, dünyanın genelde yaşadığı sorunların toplamını sunabilen özellikte olan Ortadoğu üzerine yapılan bu son değerlendirme, görüleceği üzere salt bölgeyi tanıma ve tanıtmayı amaçlamamaktadır. Daha çok çözüm yollarını tartışmaya çalışmaktadır.

Yine, Ortadoğu'nun tikanan bir devrim noktası da Türkiye'dir. Yaşanan son derece elverişli objektif şartlara rağmen, bu objektif olgunluğa subjektif karşılığının verilmemesinden ötürü, sorunlar adeta bir yumak halini almıştır. Sosyalist hareket zayıflığı, günümüzde demokrasi ve sosyalizm uğruna göze alınamayan bir mücadeleden zaten görülebilmektedir. Daha önce çeşitli yönleriyle çözümlenmeye çalışılan Türkiye devrimci demokratik hareketinin sorunları, bu yazıda özellikle aydınlar açısından ele alınmıştır. Türkiye aydınlarının devrimci demokratik mücadelede taşıdıkları önemden ötürü, -bu görev, Türkiye aydınları ve devrimci-demokratik güçlerinin omuzlarında da olsa- soruna bu tarzdaki bir yaklaşımımızın en azından konunun önemini hatırlatması açısından üzerine düşen rolü oynayacağı umudundayız.

Diğer bir konu ise, darıaçları temelinde, kışla kültürünün Kürdistan'da nasıl geliştirildiğini ve toplumsal yapıda nasıl tahrip edici etkilerin ortaya çıktığını inceleyen bir yazıdır. Önümüzdeki günlerde kitap halinde kamuoyuna sunulacak olan bu eserin ele aldığı konunun güncelliğini de dikkate alarak, kısa bir özetini yayınlıyoruz. Böylece önemli tartışma konularından biri olan Darıaçları, Kışla Kültürü ve Devrimci İntikam Görevimiz adlı eserin konusu hakkında okuyucuyu bilgilendirirken, bu konuya daha da yakınlaşmalarını ve bu temelde devrimci görevler üzerine daha acımasız gidilmesini sağlayacağı inancındayız.

Şoreşa Kürdistan'ın 6. sayısında, dünya, bölge, Kürdistan ve Türkiye'nin mevcut sorunları ve çözüm yollarına ilişkin olarak sunulan bu yazılar seçilirken aradaki bağlantı özellikle kurulmuştur. Ancak, sunulan her dört

yazının da henüz bir taslak niteliğinde olduğunu ve bu konularda sürdürülecek tartışmalara bağlı olarak daha da yetkinleştirileceğini burada hemen belirtmek isteriz. Fakat, birer taslak özelliğinde de olsa yazılan bu biçimiyle sunmanın dahi en azından tartışmalara yeni bir boyut getirmesi açısından şüphesiz ki yararlı olacaktır.

ŞOREŞA KURDİSTAN

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

SOSYALİZMİN SORUNLARI VE M.GORBAÇEV DÖNEMİ

Dünya sosyalizminin merkezinde yer alan Sovyetler Birliği'nde Parti ve devlet yönetiminin en üst kademesinde son birkaç yıl içinde meydana gelen ve doğal bir biçimde gerçekleşen yönetim değişiklikleri, çeşitli tartışmalara yol açmaktadır. M. Gorbaçev'in SBKP Genel Sekreterliği ve SSCB Devlet Başkanlığına gelişi ardından özellikle batılı çevreler, yaşlı kuşağın döneminin sona erip genç kuşağın iş başına gelmesi ve Stalin ruhunun canlanması biçiminde korkularını da ifade eden değerlendirmeler yaparken, sosyalizmin en geniş ülkesi sayılan Çin'de, bu yeni gelişme ardından daha olumlu bir yaklaşım gösterdi. Yine umut veya kaygı ifade eden yaklaşımlar, çeşitli çevrelerin değerlendirmelerinde izlenen bir durum oldu.

Şüphesiz ki, Sovyetler Birliği'ndeki her gelişme, her zaman olduğu gibi günümüzde de tüm dünyayı ve tabii ki tüm sosyalist hareketleri yakından ilgilendirmektedir. Sovyetler Birliği'nin sosyalizmin gelişmesinde oynadığı rol, daima tartışma götürmez bir etkinliğe sahiptir. Bilimsel sosyalizmin eleştirel bir yöneme sahip olmasından ötürü de, gerek Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen sosyalizm ve gerekse uluslararası alandaki etkileri, doğduğu günden buyana leyhte veya aleyhte eleştirilmeye devam edilmektedir.

Sosyalist düşünce ve uygulama, aynı zamanda en köklü eleştiridir. Eleştiri silahından vazgeçen bir sosyalizm, kendisini teorik ve pratik düzeyde donmaya mahkum etmiş demektir. Bilimsel sosyalizmin tüm metafizik-idealit yaklaşımlarla savaş içinde, teoride ve pratikte en güçlü yaratıcılığı göstererek geliştiği unutulmazsa, bu silahın bugün de en etkin bir biçimde kullanılmasından vazgeçilemeyeceği kendiliğinden anlaşılacaktır. İlk günlerini yaşayan M. Gorbaçev dönemi için sonuç çıkarmak açısından elbette ki zaman henüz erkendir. Fakat, Sovyetler Birliği'nde ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamda belli bir istikrarın hüküm sürdüğü ve bunun geçmişin büyük mücadelesine dayandığı hemen belirtilebilir. Ancak bu, başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm sosyalist ülkelerde, diğer sosyalist hareketlerde görüldüğü gibi sınıf mücadelesinin sürüp gittiği gerçeğini gözardı etmeyi getirmemelidir. Sovyetler Birliği'nde çelişkilerin tamamen çözümlendiğinden bahsetmek, teorik ve pratik gelişmelerin sürekli reddettiği bir olgudur.

İster doğal ve isterse belli bir sınıfsal mücadelenin ürünü olsun her gelişmeye, her liderliğin kendi sosyalizm anlayışı ve uygulamalarıyla karşılık vermesi sosyalist dünya görüşünün bir gereği olduğundan, M. Gorbaçev döneminin de, Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen sosyalizmle sıkı bir bağlılık içinde sosyalizmin önündeki sorunları çözmek için kendine has ögeler taşıyacağı bir gerçektir. O halde yeni dönem değerlendirilirken, bu dönem ve lideri hakkında bazılarının yaptığı gibi ne salt muazzam bir yönetim değişikliği ve ne de eskinin sürüp gitmesi tarzında bir değerlendirme yapılabilir. Bunlar, sosyalist sorumluluğun gereği olan yaklaşımlar değildir. Yapılması gereken; Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve liderliğinin, sosyalizmin sorunlarını nasıl değerlendirip, hangi mücadele yöntemleriyle cevap aradığını tesbit etmektir.

Şunu herkes teslim edecektir ki, sosyalizmin sorunları yalnız Sovyetler Birliği ve SBKP'yi ilgilendiren sorunlar değil, tüm dünya komünist hareketinin gündeminde olan sorunlardır ve her marksist-leninist parti bu sorunlar üzerinde bağımsızca düşünüp çözüm getirme hakkına sahiptir. Sahip olduğu ulusal kimlik ve büyüklüğü ne olursa olsun bu husus geçerliliğini korur. En eşitlikçi ideoloji olan sosyalizmde, Partiler arasında eşitliğin olmaması düşünülemez. O halde SSCB'nin dünya sosyalizmi üzerindeki ağırlığını gözardı etmeden, sosyalizm eşittir Sovyetler Birliği anlayışına düşmeden ve herkesin kendi ülkesinin somut devrimci görevlerini en aktif biçimde yerine getirmesi biçimindeki doğru enternasyonalist anlayışla görev üstlenmeyi ihmal etmeden soruna yaklaşmak, sosyalizmin temel sorunlarının çözümünü, yaşanan ülkenin ulusal ve sosyal kurtuluş sorunlarının çözümünüyle bağlantılı bir biçimde ele alma tutumunu terketmemek gerekir. Bu, SBKP için olduğu gibi, dünyanın en ücra köşesindeki unutulmuş bir ülkede dahi olsa her sosyalist parti için geçerlidir. Eğer sosyalizm bir din derekesine düşürülmek ve Moskova bir kabe olarak düşünölmek

istenmiyorsa, bu ilkeye sonuna kadar bağı olmak zorunluluğu da kesindir.

Bilimsel Sosyalizmin yöntemi, temel sorunu gözden kaçırmaksızın tali sorunları bu ana soruna bağı olarak ele almaktır. Proletarya diktatörlüğünün teori ve pratiği, diktatörlüğe ulaşma yöntemi, strateji-taktik ve zor en temel meseleler olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaten bilimsel sosyalizmi her türlü sağ ve sol sapmadan ayırteden temel noktalar da bunlardır. Proletarya diktatörlüğü, daha doğuşundan itibaren Marksizmin üzerinde en çok durduğu ve uygulamaya yönelirken Leninizmin kendi katkılarıyla zenginleştirerek aydınlığa kavuşturduğu, ama günümüzde bile üzerinde en çok spekülasyon yapılan, bir çok sapmanın kaynağını teşkil eden ana sorun durumundadır. Sorun sadece proletarya diktatörlüğünü kabul edip etmeme biçiminde ele alınmayacağından; proletarya diktatörlüğünün günümüzde aldığı biçim, proletarya diktatörlüğüne ulaşmak için takip edilmesi gereken yöntem, proletarya diktatörlüğü altında bir ülkede sosyalizmin inşası, proletarya diktatörlüğünün iç ve dış ittifakları ve bu diktatörlükte partinin oynayacağı rol güncelliğini koruyan konuların başında gelmektedir. Emperyalizmle barış içinde bir arada yaşama, devrimlerde barışçıl yöntemlerin mümkün olup olmadığı, özellikle nükleer savaş tehdidinin ortaya çıkmasıyla daha fazla güncellik kazanan dünya barışı sorunları ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde proletaryanın öncülük meselesini, bu ana soruna bağı olarak ortaya çıkan ayrıntı düzeyindeki sorunlar olarak görmek gerekiyor.

Sosyalizmin bu temel sorununa günümüzde getirilecek açıklık, her sosyalist partinin ve liderliğinin karakterini belirlemede mihenk taşı görevini görecektir. Bu, henüz devrimin gerçekleşmediği ülkelerdeki komünist partileri için olduğu gibi SBKP ve liderliği içinde geçerlidir. Önümüzdeki dönem sağ ve sol anlayışlara düşmeden doğru bir çizgide çözümü yakınlaştıracak teorik ve pratik uygulamaların önemi tüm yöntemleriyle bilince çıkarılırsa yapılması gereken, sosyalizmin temel sorunları konusunda yeterince aydınlığa kavuşmuş bir tutuma ulaşmayı sağlayabilmektir. Bu ise, bu sorunların sosyalizmde gelişimini görmek ve bunun ışığında günümüz koşullarında ülkelerin somutunda ulaştığı aşamanın özelliklerini gösterebilmektir. Bunlar belirlenmeden önümüzdeki dönemi kestirmek, ya kahince iddialarda bulunmak, ya da kuru iddiacılık ve inkar edici yöntemleri esas almak anlamına gelir ki, bunların da bilimsel sosyalizmle bağdaşır en küçük bir yönü yoktur.

Hemen belirtelim ki, bir taslak niteliğinde de olsa böyle bir değerlendirmeye girerken amacımız, geçmişte çok yıkıcı polemikler biçiminde sürdürülen tartışmaların içine girmek değildir. Ama sosyalizmin sorunlarına yaklaşımımızı ana hatlarıyla belirlemeyi de, ideolojimize bağlılığın gereği olarak görüyor; ekletizme düşmemek, Marksizm-Leninizmin yaratıcı özünden taviz vermemek, dünya komünist hareketinin gereklerini en

yaratıcı biçimde yerine getirmek açısından böyle bir yaklaşımı enternasyonalizm görevinin de en gerçekçi biçimde ifa edilmesi olarak anlıyoruz.

a) Sosyalizmin Sorunlarının Tarihsel Gelişimi

Marksizm, daha doğuşunda, çeşitli sosyalizm anlayışlarıyla mücadeleyi ve bu mücadelede bazı temel noktaları esas almayı içerir. Komünist Manifesto, bilimsel sosyalizmin hangi anlayışları esas aldığını ve sosyalizmin hangi ütopye ve özellikle feodal, burjuva, küçük-burjuva biçimlerini sergilediğini ortaya koymaktadır. Manifesto'da ele alınan noktaların daha da derinleştirilmesi ve bu temelde bir örgütlülüğe kavuşturulması, bilimsel sosyalizmin kendi temelini geliştirip güçlendirirken aynı zamanda kendisiyle savaşılan anlayışları geriletmesiyle birlikte olmuştur. I. Enternasyonalin kuruluşu, bilimsel bir temele kavuşmuş olan proletarya sosyalizminin partileşmesi için artık temellerin atılması anlamına gelmektedir. I. Enternasyonal, proletarya sosyalizminin örgütlenmesini gün ışığına çıkarma özelliğine sahiptir. Ama o zaman henüz partileşmemiş olan hareket, bir çok anlayışın hücumuyla yüz yüze kalmış ve onlarla savaşım zorunlu bir hal almıştır.

Proletaryanın büyük öğretmenleri Marks ve Engels, bu yıllarda bilimsel sosyalizmi ve onun partileşmesini tehdit eden anarşizm ve Bernsteinlikle şiddetli bir mücadele içindedirler. Bakunin ve dolayısıyla anarşistler, devlet ve tabi proletarya diktatörlüğünün inkarına dayanan her türlü kaostan egemen olabileceği bir düzenin teorisi ve pratiğiyle uğraşırken; Bernstein ve ardılları da proletarya diktatörlüğünden vazgeçerek burjuvaziyle uzlaşmayı savunmaktaydılar. Ama öte yandan Paris komünü, bilimsel sosyalizmin ustalarına bir gerçeği daha da açık biçimde dayattı: diktatörlük vazgeçilmez bir araç olarak komünist evreye kadar proletaryanın mutlaka başvurması gereken silahtır; dolayısıyla proletarya diktatörlüğü için parti ve bu partinin doğru mücadele yöntemi ile strateji ve taktiğe sahip olması kaçınılmazdır, şiddet vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Marks ve Engels, proletarya iktidara giderken şiddet sorununun kesinlikle gözardı edilmemesi gerektiğini söyler, Paris Komünü üzerine değerlendirmelerinde de şiddete başvurulmasını değil, daha az şiddet kullanılmasını eleştirirler. Marks ve Engels'in proletaryaya öğrettiği en temel kural, bir kez ihtilale kalkıştıktan sonra sonuna kadar gitmeyi göze alabilmektir.

Proletarya partilerinin özellikle teorik temellerinin atılmasında ve sağlanan pratik gelişmelerde rolünü oynayan I. Enternasyonal, artan zorluklar karşısında varlığını sürdüremez noktaya geldiğinde kendisini feshetmek durumunda kalır. Bunu zorunlu kılan en temel neden, kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşmasıyla birlikte yeni dönemin koşullarına cevap verecek bir örgütlenmenin yaratılması sorunudur. II. Enternasyonal denemesi, bu temel üzerinde ortaya çıkacaktır. I. Enternasyonal'de temelleri atı-

lan partiler ve özellikle de Fransız Sosyalist Partisi ile Alman Sosyal Demokrat Partisi güçlü bir kitle temelini kavuşur ve parlamenter mücadele yöntemlerinden alabildiğine yararlanırlar. Ve hatta, parlamenter mücadele yöntemleriyle iktidara gelinebileceği hayaline bile kapılırlar. Proletarya partileri geniş kitle partileri haline gelmiştir, ama bu dönem emperyalizminin bir özelliği de üretim güçlerini geliştirebilme, kapitalizmi henüz dört bir tarafa yayabilme özelliğinde olabilmesi ve bunalımlarını daha kolay atlatabilmesi olduğundan, bu durum, bu partilerin parlamenter mücadele yöntemlerinde daha ileri gitmelerine ve giderek bir parlamento kulübüne dönüşmesine yol açacaktı. İşte, proletarya diktatörlüğü teorisinin önemli aşınımına uğradığı nokta burasıdır.

Başlangıçta kendisini tüm zorunluluğuyla dayatan bir mesele olmadığından Marksizmin genişçe ele almadığı proletarya diktatörlüğü meselesi, II. Enternasyonal döneminde neredeyse unutulmayla yüz yüze kalmış, bunun yerine giderek reformlarla barışçıl geçiş ağırlık kazanmaya başlamıştır. **Bir parlamento kulübüne dönüşen II. Enternasyonal partileri tarafından** proletarya partisinin ve proletaryanın en temel müttefiki olan köylülüğün devrimdeki rolü göz ardı edilmiştir. Marksizm daha 1850'lerde devrimde köylülüğün oynayacağı rolü çok açık olarak koymasına rağmen, bu soruna bir daha değinilmemiştir bile. Bu dönemde ulusal sorun da henüz, Avrupa'da İrlanda ve Doğu Avrupa ezilen uluslarını ilgilendiren bir mesele olmaktan kurtulamamıştır. Kısaca II. Enternasyonal, kendi bünyesinde bilimsel sosyalizmden böylesine bir uzaklaşmayı somutlaştırır. Ama buna karşın, Marksizmi emperyalizm çağına yaratıcı bir biçimde uygulamak ve Rusya koşullarında devrimin teorik ve pratik hazırlıklarını geliştirmekle yükümlü Lenin önderliğindeki Bolşevikler, II. Enternasyonalin bu yönelimlerini eleştirmekten geri kalmayacaklardır. Tam tersine, II. Enternasyonalin eleştirisi Leninizmin doğuş gerekçesidir.

Devrimde iktidar sorunu, devrimi mümkün kılacak partinin özellikleri, bu partinin temel müttefikleri ve özellikle köylülük ve ulusal kurtuluş sorunları Leninizmin eleştirdiği noktaların başında gelmektedir. Başlangıçta şiddetli olmayan bu mücadele, I. Emperyalist paylaşım savaşı arefesinde proletarya diktatörlüğü gündemleşen bir sorun haline geldiğinde tüm şiddeti ile açığa çıkar. Daha yüzyılın başında II. Enternasyonalin bünyesinde bulunan oportünizm, gittikçe olgunlaşarak tasfiyecilikten sosyal-şovenizme dönüşüm biçiminde patlak verir ve savaşın sonunda Rusya'da Ekim ihtilaliyle proletarya diktatörlüğü gerçekleşince tüm gücüyle (ve Kautsky'nin şahsında) bu diktatörlüğe saldırarak özünü ele verir. Asıl meselenin proletarya diktatörlüğü olduğu, Lenin'in, II. Enternasyonal partilerinin devrimci olma özelliklerini çoktandır kaybederek burjuvazinin proletarya safılarındaki ajanları olduklarını sergilediği: "Proletarya Diktatörlüğü ve Dönek Kautsky" adlı evrensel yapıtında da açıkça görülmektedir. Leninizm, teoride olduğu gibi pratikte de en önemli sorunun proletarya diktatör-

lügen olduğunu sadece II. Enternasyonal lideri Kautsky'nin eleştirisi biçiminde değil, bunu daha da geliştirerek "Devlet ve Devrim"de netçe ortaya koymaktadır. Leninizm proletarya diktatörlüğünün Rusya'daki uygulamalarını gözönüne getirerek proletarya diktatörlüğüyle Parti önderliği, ulusal kurtuluş mücadeleleri ve köylülük arasındaki ilişkiyi tüm açıklığıyla ortaya çıkarır ve o zaman Ekim devriminin Avrupa'daki devrimlerle tamamlanmaması hususu ortaya çıkınca sosyalist inşanın tek bir ülkede gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ve dolayısıyla Rusya'da proletarya diktatörlüğünün yaşayıp yaşayamayacağı meselesi gündeme gelir. Komünist Partisi saflarındaki bilinen büyük tartışma, bu temel üzerinde ortaya çıkmıştır. Tek bir ülkedeki proletarya diktatörlüğü altında sosyalist inşanın uzun ömürlü olamayacağı ve mutlaka Avrupa'daki devrimlerle tamamlanması gerektiğini savunan Troçki, Rusya'daki devrime olan inancsızlığının bir sonucu olarak tutumunu olumsuzlaştırmış, şiddetli bir savaşla Parti ve ülke dışına atılmış ve emperyalizmle uzlaşarak düşmanlaşmaya kadar gitmiştir. Rusya'da proletarya diktatörlüğü, bu diktatörlük altında tek bir ülkede sosyalizmin inşası ve yaşatılması, diktatörlük ve Parti arasındaki ilişki, milli mesele ve köylülük sorunu, tüm önemini bu dönemde ortaya çıkarmıştır. Stalin önderliğinde NEP Programının 1925'lerden itibaren ilanından sonra, bir yandan kırsal alanlardaki kulakların -köy burjuvalarının- direnmesi, bir yandan ezilen uluslardaki milliyetçilik anlayışı ve diğer yandan da büyük Rus şovenizmi emperyalist kuşatmayı daha yeni atlatmış bulunan Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşanın proletarya diktatörlüğü altında nasıl sürdürüleceği hem tartışmada ve hemde uygulamada tazeliğini korur. Bu konuda Lenin'in değerlendirme ve inancı gayet açıktır. Lenin, Avrupa'da devrimin gerçekleşmemesinden ötürü Rusya'da da devrimin yaşayabileceğinden umutsuzluğa kapılmayı asla doğru bulmaz ve tam tersine devrimi sürekli kılmak gerektiğini söyler. Yoksul köylülüğü kazanarak sosyalist inşaya yönelmek, içerde ezilen uluslara kaderlerini tayin hakkını tanıyarak gönüllü birliği savunmak, dışarda ise özellikle doğuda ulusal kurtuluş hareketleriyle vazgeçilmez önemi olan ittifaka yönelmek, Rusya'da proletarya diktatörlüğünü ve bu diktatörlük altında sosyalist inşayı mümkün kılacaktır, der.

Bunu esas alan Stalin, yoksul köylülükle birlikte içerde kulakların üzerine yürüyerek ve ezen ulus şovenizmini kırarak SSCB'nin gönüllü birliğini gerçekleştirirken, kulakların tasfiyesiyle kırsal alanda kapitalizmin tasfiyesini de önemli oranda sağlar. Kapitalizmin üst yapıdaki birçok belirtisine karşı sert tavır alır ve tüm bunların parti içindeki yansımaları olan karşı blokları bazan iddia edildiği gibi gerektiğinde aşırılığa varan şiddet yöntemiyle etkisizleştirir. 1930'lara gelindiğinde birinci beş yıllık planın uygulamasına geçilir ve bu beş yılı kapsayan plan 4 yıl gibi bir sürede tamamlanarak, sosyalist emek kahramanlığının dünya çapındaki eşsiz örnekleri yaratılır.

Bu yıllar aynı zamanda, emperyalizmin, Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosyalizmi boğmak için Hitler şahsında faşist barbarlığı dizginsiz bir şiddet gösterisiyle sahneye sürdüğü dönemdir de. Yine bu dönemde SBKP önderliğinde bir III. Enternasyonalin kuruluşu vardır.

Dünya kapitalizminin birleşik güçlerine karşın, III. Enternasyonal biçiminde sosyalizmin birleşik güçlerinin yaratılmasının tarihi nedenleri ve sonuçları vardır. III. Enternasyonal'in kurulmasının en temel nedeni, devrimi özellikle Avrupa ve doğudaki sömürge halklara taşıyarak bir dünya devrimine önyak olmak, II. Enternasyonal'in çöküşü ardından daha da yakıcı hale gelen komünist partilerinin kuruluşunu dünyanın dört bir tarafında gerçekleştirmektir. III. Enternasyonal bu rolünü tam olmasa da önemli oranda oynamıştır.

SBKP önderliğinde Sovyetler Birliğinde sosyalist inşa sürdürülürken, III. Enternasyonal'in aktif desteği ile de başta Vietnam ve Çin olmak üzere doğuda ulusal kurtuluş hareketleri de önemli gelişmeler kaydetmişlerdir. **Doğu'nun bir çok ülkesinde komünist Partilerinin temelleri bu yıllarda atılmış, Avrupa'yı devrime çekmek için muazzam çabalar harcanmış, ama sapsular bu yıllarda da ortaya çıkmıştır.** Sovyetler Birliği'nde Troçki, Zinovyev ve Kamenev önderliğindeki sağ blokun tehlikeli bir hal almaya başlaması da bu yıllara tekabül etmektedir. Yine, II. Enternasyonal'in sosyal-demokrat partilerinin başta Almanya olmak üzere burjuvaziyle koalisyonlara girerek devrimi tepelemeleri sonucu Avrupa, devrimden hayli uzaklaşmış, kısaca burada da çocuk hastalığıyla sağcılığın el ele vermesi Avrupa'da devrimlerin yenilgisine yol açmıştır.

Tüm bunlara rağmen, III. Enternasyonal, doğuda ulusal kurtuluş hareketlerinin oluşumunda vazgeçilmez bir rol oynamıştır. Faşizmin, sosyalist devrimin dünya çapında yaygınlaşmasına bir tepki olarak doğduğu ve emperyalist burjuvazinin kendi demokrasilerine de ihanet ederek, faşizmi başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya halklarının üzerine saldırttığı bilinmektedir. İşte, 1930-40 yıllarında faşizm canavarının bu artan dış tehditi karşısında sosyalizmin yeniden korunması meselesi ortaya çıkar.

Sosyalist inşada dönülmez bir noktaya gelmede Stalin önderliğinde harcanan büyük çabalar tarihidir. Tüm kapitalist-emperyalist ülkelerin, Sovyetler'i boğmak amacıyla Hitler'i saldırtıkları bu dönemde, Sovyetler'i korumak dünya devriminin en başta gelen sorunu haline gelmiştir. 1940'lara doğru Sovyetler Birliği'ni savunma görevinin tüm dünya komünist hareketinin ve dolayısıyla müttefiklerinin baş meselesi olarak gündemde olması anlaşılır bir husustur. Emperyalist-kapitalist mihrakların faşizmi direkt ve dolaylı yöntemlerle destekleyerek Sovyetler Birliği üzerine saldırtıkları bu dönemde, açık ki Sovyetler'in yıkılışı dünya sosyalist hareketinde muazzam bir gerilemeyi ifade edecekti. O halde III. Enternasyonal'in çabalarının merkezine Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmi koru-

mak görevini koyması, ulusal kurtuluş ve anti-faşist direniş hareketlerinin geliştirilmesi ve bu arada özellikle III. Enternasyonal'in 1935'lerdeki 7. Kongresinde Dimitrov tarafından formüle edilen faşizm tanımı ve faşizme karşı mücadele, bu mücadelelerde anti-faşist cephelelerin kurulması doğrudur. Doğu'da ulusal kurtuluş hareketlerinin, Çin'de, Vietnam'da milli kurtuluş cepheleleri biçiminde gelişmesi, Sovyetler Birliği'nde gerek sosyalist inşanın ilerletilmesi ve gerekse Sovyet devletini güçlendirerek savunma, bu konuda dolaylı ve direkt Parti içinde Sovyetler Birliği'nin zayıflamasına ve emperyalizmin işlenmesine yol açan sağ blokun tasfiyesi, iddialara göre bazılarının hakları yenilse de doğru olan gelişmelerdir.

II. Emperyalist paylaşım savaşı özünde Sovyetler Birliği'ni tasfiye etmek ve özellikle Almanya-Japonya bloku lehine dünyanın yeniden paylaşımını gerçekleştirme amacına yöneliktir. Emperyalizmin burjuva demokrasisine bağlı kaldığını iddia eden Fransa, İngiltere ve Amerika bloku, faşizmin Sovyetler Birliği'ne yönelik yönlerini destekler ve kısırtırken, kendilerine yönelmeyeceği hesabı içindedirler. Ancak yeniden paylaşımın kanununa bağlı olarak faşizmin kendilerine de yöneldiğini görünce, Sovyetler Birliği ile ittifaka girmek durumunda kalırlar ve Sovyetler Birliği ile burjuva demokrasisinin ittifakı temelinde faşist blok parçalanır. III. Enternasyonal'in tasfiye durumu da, her ülkede çok karmaşık bir hal alan direnme ve devrim sorunlarına çözüm getirmek için bu dönemde zorunlu bir hal alır. Esas neden, her ülkenin somut koşullarına bağlı olarak devrimci anlayış ve uygulamalarına olanak tanımak olmak üzere, faşist propagandayı boş çıkarmak ve burjuva demokrasilerinin iddialarını etkisiz kılmak amacı da bunda rol oynar. Ama, III. Enternasyonal'in dağıtılmasının en önemli bir nedeni de, III. Enternasyonal'in artık dünyanın birçok yöresinde sosyalist ve komünist partilerinin kuruluşuyla sonuçlanmasıdır. Bu partiler, artık kendi ayakları üzerinde yürüyebilecek, ülkelerinin somut koşullarına uygun olarak devrim ve mücadele anlayışlarını geliştirebilecek durumdadırlar. Kısaca böyle bir uygulamayı, her ülkenin kendi iç koşullarında ve dünya çapında meydana gelen gelişmeler ortaya çıkarmıştır. Bir dönem böyle kapatılırken, sosyalizmin inşasında proletarya diktatörlüğünün zorunluluğu, bu diktatörlük altında tek bir ülkede sosyalizmin inşasının mümkün olduğu, bu süreçte proletaryanın yoksul köylülük ve milli kurtuluş hareketleriyle ittifakının zorunluluğu, bunlar olmadan ilerlemenin olamayacağı, Partinin devrimci bir parti olarak temel öncü rolünün önemi ve emperyalist gerici şiddete karşı devrimci şiddetin vazgeçilmezliği bir kez daha kanıtlanmıştır.

II. Dünya savaşından günümüze doğru gelindiğinde gelişmeler artık sosyalizmin lehinedir. Bu dönemde sosyalizmin yalnızca Sovyetler Birliği'ndeki inşasıyla yetinilmeyerek, Doğu Avrupa ülkeleri ve Çin'deki gelişmelerle birlikte sosyalist sistemin doğuşuna tanıklık edilmektedir. Sovyetler Birliği'nin desteklenmesinde işçi sınıfı hareketinin küçümsenmeyecek bir rol

oynadığı ortaya çıkmış ve tüm bu gelişmeler artık kuşatma altında olan bir Sovyetler Birliği ve sosyalizm değil, giderek dengeye kavuşan bir sosyalist sistemin oluşabileceğini ortaya koymuştur. 50'ler ve 60'lar arası dönem, emperyalist sistemle sosyalist sistemin artık dengeye doğru yüz tuttuğu bir aşamayı ifade etmektedir.

Ama yediği ağır darbelerle sendelemesine rağmen emperyalizmin, bu dönemde, Marshall planı ve diğerleriyle Batı Avrupa'da kapitalizmi restore etmesi, ABD'nin güçlü bir müttefiki olarak NATO ve AET'nin oluşturulması, tasfiye olan klasik-sömürgecilik yerine yeni-sömürgecilik yöntemlerinin denenecek, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da geliştirilmesi dengenin daha da aleyhte bozulmasını engellediği gibi, emperyalizmin kendisini toparlamasına ve sosyalizme karşı kaybettiği mevzileri yeniden kazanma hayaline kapılarak bu doğrultudaki uygulamalarına hız vermesine yol açtı. Küba bunalımı sırasında açıkça ortaya çıktığı gibi emperyalizm, başta SSCB olmak üzere tüm sosyalist sisteme karşı nükleer savaş tehditini bir koz olarak gündemine koydu. Çok sert bir gerginliğe yol açan nükleer savaş tehditine karşı mücadele ise, SSCB'de gittikçe artan bir önem kazandı.

1950-1960 arası SSCB'de önemli bir sağ sapmanın da ortaya çıktığı dönemdir. Stalin'in ölümünden sonra 1956'larda kişinin putlaştırılmasına karşı mücadele adı altında Stalin mahkum edilmeye çalışılmış ve bu 20. Kongre'de en açık biçimiyle görülmüştür. Çin ve Sovyetler Birliği arasındaki ideolojik çatışma da bu yıllarda başlamış ve 60'lara doğru daha da fırtınalı bir hal almıştır. Emperyalizmin, bu çatışmalardan önemli oranda yararlandığını hemen belirtmek gerekiyor.

Bu dönemde Çin'in, SSCB'ye yönelik eleştirilerinde yanlışlıklar olmakla birlikte haklılık payının da olduğu teslim edilmelidir. Özellikle 60'larda Çin Komünist Partisi'nin nükleer savaş tehditi, barış içinde bir arada yaşama ve barışçıl geçiş konuları başta olmak üzere bir çok hususta getirdiği eleştiriler gerçekçidir. Yine, proletarya diktatörlüğünün ne anlama geldiği sınıf mücadelesinin durumu ve ulusal kurtuluş hareketlerinin rolü konusunda geliştirdiği eleştiriler de bir çok gerçeği açığa çıkarır niteliktedir.

Öyle anlaşılmalıdır ki, bu dönemde SSCB'deki önderlik, halen etkisini sürdüren görüşme yöntemlerine ağırlık vererek, nükleer savaş tehditini ortadan kaldıracı politikasına ve nükleer savaş tehditinin hakim olduğu bir dünyada durumun zorkten değiştiği iddiasıyla emperyalizmle barış içinde bir arada yaşamın zorunluluğunu, geçici taktik bir evre olarak da değil, sürekli stratejik bir evre olarak düşünmeye yönelmektedir. Bu dönemden itibaren barış ögesi dış politikanın da ana yönü haline getirilmiştir. Burjuvaziyle geniş ittifak yapılabileceği ve iktidara barışçıl yöntemlerle kerte kerte yönelebileceği tezinin doğal bir sonucu olarak Batı Avrupa Komünist Partilerinde de, İtalyan Komünist Partisi'nde en açık biçimiyle görüldüğü gibi proletarya diktatörlüğünün reddine kadar varan anlayışlar

egemen hale gelmiştir. Bu anlayışlar Avrupa Komünist Partilerine mal olduğu oranda, bunların da tıpkı II. Enternasyonal partileri gibi sosyal-demokrat partilere dönüştükleri görülmektedir.

Bu gelişmelerde, Sovyetler Birliği'ndeki barış politikasının önemli bir etkisi vardır. Nükleer savaş tehditi altında şiddetin tehlikeli olabileceği ve dolayısıyla başta sosyalist uygarlık olmak üzere insanlık uygarlığının yok olabileceği görüşünden hareketle, kapitalizmin fazla gelişmediği emperyalizme bağımlı ülkelerde kapitalist olmayan yol teziyle, proletarya diktatörlüğüne başvurmadan burjuvaziyle geniş ittifaklar altında iktidar olunabileceği tezi, bu ülkelerdeki Komünist Partileri'nin devrimden vazgeçerek daha çok parlamentoya girmek amacına ve hükümetlerde bir iki bakanlık koparmaya doğru rollerini sınırlayıcı ve her türlü şiddetten de önemli oranda vazgeçen uysal küçük-burjuva partilerine dönüşmelerine yol açmıştır. 1960'lardan günümüze kadar yaşanan bir yoğun gelişme de budur.

Tüm işçi ve komünist partilerinin 1960'larda Moskova'da yaptığı toplantılarda bir çok doğru olan ortak görüşe varılmakla birlikte, dünya komünist hareketinde böylesine köklü sağ sapmaların oluşageldiği de belirtilmelidir. Bu gelişmelerin yalnızca metropol ve bağımlı ülkelere değil, bizzat sosyalist ülkelerde de tehlikeli noktalara vardığı görülmektedir. Özellikle son 20-30 yıldır daha da belirgin bir hal alan sağ sapmanın temelleri, kökeni sosyalizmin inşa yıllarına kadar uzanan tek ülkede devrimin zaferine duyulan inançsızlığa kadar dayandırılabilir. Tek ülkede devrimin zaferine olan inançsızlıkla, sosyalist inşa döneminde işi özellikle kırsal alanda toprak burjuvazisinin sözcülüğüne kadar varılan, sosyalist inşanın gerçekleşmesiyle birlikte ise bunu sosyalizme düşmanlığa dönüştüren, önemli bir bölümü Parti içinde ezilmesine rağmen yine de bir bölümünün kendisini gizlemeyi başararak, bu yıllarda verilen mücadelenin yanlışlık ve özellikle aşırılıklarından da yararlanıp, Kruşçev ve Brejnev dönemlerinde parti içinde etkinliğini yeniden artıran sağ sapma, 50'lerin ortalarından itibaren yeni koşullara kendini uyarlayarak özellikle devrim ve proletarya diktatörlüğü meselesinde önemli tahrifatlara yol açmıştır. İster batı, ister bağımlı ve isterse sosyalist ülkelerde olsun tüm Komünist Partilerinde sağ sapma bu yıllardan itibaren gelişmeye başlamıştır. Ama burada hemen şunu da belirtmek gerekir ki, özellikle Küba ve Vietnam başta olmak üzere bir çok komünist partisinde sağ sapmaya karşı tutarlı bir mücadele verilmiştir. Ve bu, halen de devam etmektedir. Fakat öte yandan, Çin, Arnavutluk ve hatta Kore gibi ülkelere de buna tepki biçiminde sol anlayışların geliştiği görülmüştür.

Bu yıllardaki sağ sapmanın özü, emperyalizmle varılan denge ortamında barışın sürekliliği olabileceği ve buna dayanılarak sosyalist ülkelere sınıf mücadelesi yoğunlaştırılmadan da sosyalizmin bir üst evresi olan komünizme ulaşılabileceği anlayışına dayanmaktadır. Dolayısıyla sosyalist ülkelerde parti içinde sağ özün kendini daha iyi beslemesine en uygun

ortam böylece doğmuş ve içte sınıf mücadelesi gözardı edilerek kapitalizmin kalıntılarıyla uzlaşma, dışta ise emperyalizmle denge ortamında aşılmasına olanak tanınmazsa, barışın sürekli olacağı düşüncesi resmi bir politika olarak kabul görmüştür. Günümüzde sorunların görüşme yöntemleriyle çözümlenmesine bel bağlanmasının temelinde de işte bu anlayış yatmaktadır. Bu anlayışın sonucu olarak başlangıçta Macaristan, Çekoslovakya ve en son olarak da Polonya'da ülkeyi sosyalist doğrultudan çıkaracak kadar tehlikeli bir aşamaya gelinmiştir. İktidarın el değiştirmesine kadar yol açabilecek Marksizmden uzaklaşma, bugün bizzat iktidardakilerin ifade ettiği bir gelişmedir. Bu düzeyde olmamakla birlikte Sovyetler Birliği'nde de Andropov'un kısa süreli başkanlık döneminde İçişleri Bakanı'nın görevden uzaklaştırılmasına, yolsuzluk iddialarıyla bir çok görevlinin uzaklaştırılması ve hatta idam edilmesine kadar varan temizlik hareketi de bu dönemde bir sağ sapmanın geliştiğini olgulara dayanarak ortaya koymaktadır.

Açık ki burada sorumlu tutulması gereken sağ liberal unsurlar değil, en az onlar kadar Partinin marksist-leninist hatından vazgeçen Partiye hakim oportünist kliktir. Örneğin bir Polonya'da, sağcılık, Partiye hakim bu kliğin semsiyesi altında boy atarak, ülkeyi bir iç ayaklanmanın eşğine kadar getirebilmiştir. 40 yıllık bir aradan sonra eğer böylesine bir tehlike doğabiliyorsa, bunun üzerinde çok ciddi durmak gerektiği kendiliğinden anlaşılabilir. Sağ sapmanın dünya çapında etkileri gerçekten de oldukça tahripkar olmuştur. Batılı kapitalist ülkelerdeki Komünist Partileri, kapitalizmin bu alanlarda egemen olması nedeniyle de daha erkenden reformist burjuva partilerine dönüşme sürecine girerken, ulusal kurtuluş sürecinde olan ülkelere ise, Mısır ve günümüzde de Afganistan'da görüldüğü gibi, kapitalist olmayan yoldan tepeden inmeci yöntemlerle sosyalizme gidilebileceği teziyle Komünist Partileri kendilerini açıkça tasfiye etmişlerdir. Tasfiyeciliğin ilk örneğini veren TKP'nin 1920'lerde sergilediği de bundan başka bir şey değildir. Diğer bir çok ulusal kurtuluş hareketi içinde marksist-leninist hareketler de sağa sapıp işleri burjuvazi ile uzlaşmaya ve burjuva milliyetçiliğinin kuyrukçuluğuna kadar vardırıp etkinliklerini yitirdiler. Hatta bazı komünist partileri, son örneği Salvador'da görüldüğü gibi silahlı mücadeleye uzun süre karşı koyma tavrını bile gösterebildiler. Sıcak mücadelenin dünya barışı için tehlikeli olabileceği varsayılarak, emperyalizmle bozuşmamak için dünyanın bazı bölgelerinde sıcak mücadeleyi yumuşatarak, Filistin ve Salvador'da görüldüğü gibi politik görüşmelerle sonuç alınmaya çalışılmış, küçük-burjuva anarşizminin sunduğu malzemelerden de yararlanılarak devrimci savaşım gereksiz ve hatta fukoculuk, goşizm, anarşizm vb. biçimlerde değerlendirilmiştir. Sözümona emperyalistler arası çelişkiden yararlanarak barışın sürekliliğinin sağlanması anlayışından hareketle devrimci mücadele yerine pasifist barış dernekleri ve gösterileri geçirilmiştir. Dolayısıyla devrimci savaşım

inaçsızlığın ürünü olan bu anlayış, proletarya diktatörlüğü yumuşatılarak tüm halkın devleti gibi muğlak bir tezin geliştirilmesine ve içindeki sınıf savaşımını zayıflatmaya kadar götürmüştür.

Bu durumu çok iyi kavrayan başta ABD olmak üzere emperyalist güçler, 1970'lerden itibaren bu barış anlayışını sosyalist ülkelere pahalıya ödetmenin hazırlıkları içine girmişlerdir. Bugünkü Reagan yönetiminin ön hazırlıkları da bu dönemde geliştirilerek, şahinler kanadı adı altında emperyalist-kapitalist ülkelerden en gerici ve azgın kesimler iktidara getirilirken, bağımlı ülkelerde de işbirlikçi-faşist askeri yönetimlerin geliştirilmesi planlarına sürekli güç kazandırılmıştır. Kısaca, emperyalist güçler, böylesine bir barış politikasından yararlanarak emperyalizmi güçlendirme yoluna yönelmişlerdir. Sağ anlayışların gelişmesi, son tahlilde emperyalizm tarafından devrimci mücadelelere ve sosyalist sisteme karşı pahalıya ödettirilmiştir. Sovyet-Çin çelişkisi, emperyalizmin yararlandığı en sivri örneklerden birisidir. Bu noktaya, kısaca da olsa özellikle değinmek gerekmektedir. Çin'in başta haklı ve doğru olan eleştirileri, özellikle Mao'nun çizgisinin saptırılmaya uğratıldığı ve O'nun da bunu artık engelleyemez bir duruma düşmekten kurtulamadığı 1970'lerin ortalarından itibaren karşılıklı düşmanlığa varan bir noktaya kadar gidebilmiştir. Bu gelişmeler Mao'nun ölümünden sonra olumsuz yönde daha da derinleşerek, küçük-burjuva solculuğu, 4'lü grubun ezilmesiyle birlikte tam bir sağ sapmaya dönüşmüş ve yönetime hakim olan bu klik, emperyalizmle ilişkileri güçlendirirken, özellikle tarımda özel yatırımcılığın geliştirilmesine yönelmişlerdir. Deng Sia Ping yönetimi, dışta emperyalizmle uzlaşma, içte ise kapitalizmi canlandırma girişimlerinin liderliğidir. Görüleceği üzere, Sovyetler Birliği'ni eleştirmekle yetinmeyerek bunu düşmanlığa kadar vardırması ve hatta emperyalizmle ortak bir çabaya kadar gidebilmesi, Çin'i de olumsuz gelişmelerin kutbu haline getirme tehlikesini ortaya çıkarmıştır.

Emperyalizmin, komünist hareketin içinde bulunduğu bu durumdan özellikle yararlandığını; Carter ve Reagan yönetiminin bir anlamda bu olumsuz gelişmelerin değerlendirilmesiyle bağlantılılık içinde ortaya çıktığını söylemek gerekiyor. Devrevi aralıklarla mümkün olabilecek olan kapitalist ülkelerle barış içinde bir arada yaşamanın esas alınarak, sınıf mücadelesinde ister içte isterse dışta olsun sosyalizm aşamasında kalındıkça ve özellikle de emperyalist kuşatma tehlikesi varlığını sürdürdükçe kaçınılamayacağını gözardı edilmesi ve bu politikadan uzaklaşılması emperyalizme yeni umutlar vermiş ve bilindiği gibi bu umutlar Reagan yönetimi biçiminde şekillenmiştir.

Reagan yönetiminin sıradan bir yönetim olmadığını hemen belirtmek gerekiyor. Emperyalizmin 1970'lerde yaşadığı derin bunalımdan çıkarılan derslerle pasif savunma konumundan aktif saldırı konumuna geçiş olan bu yönetim, sosyalist ülkeler ve komünist hareketlerin en uç örneklerini Polonya'da veren ve Afganistan'da kendisini giderek daha fazla duyuran bu

hatalı yaklaşımlardan yararlanarak 80'lerin başlarından itibaren sosyalist sisteme büyük bir darbe vurmak ve kuşatmayı genişletmek, sosyalizmin iç işlerine müdahaleyi yoğunlaştırarak her hatalı adımı sosyalist ülkelere ve partilere pahalıya ödetirmek, Çin'i bazı tavizlerle yanına çekerek, Sovyetler Birliği'nden yalıtılmakla yetinmeyip ona düşman kılmak, Filistin-Afganistan, Nikaragua ve Salvador'da örnekleri görüldüğü gibi ulusal kurtuluş hareketlerine yönelik yetersiz yaklaşımlardan yararlanarak, buraları sosyalizme karşı bir savaş alanına dönüştürmek gibi uygulama ve çabaları baş politika haline getirmiştir. Başta NATO olmak üzere tüm müttefiklerini bu politika etrafında birleştirmeyi amaçlayan ABD yönetimi, her türlü taviz ve ittifak politikasını da tam bir ortak saldırı ruhuyla bu politika üzerinde ayarlamaktadır. Yine bu politikanın ruhuna uygun biçimde sosyalist ülkeleri nükleer savaş tehditi altında barış görüşmelerine zorlayarak Latin Amerika'da ve Ortadoğu'da örnekleri güncel olarak da görüldüğü gibi ulusal kurtuluş hareketlerinin, Hindi Çini ve Hindistan'daki ilerici yöndeki gelişmelerin desteklenmesinden vazgeçirmeye, bir koz olarak kullandığı nükleer savaş tehditine bir de yıldız savaşlarını ekleyerek sosyalizmi köşeye sıkıştırıp devrimci kazanımları geriletmeye ve böylelikle emperyalizmi eski hükümlerine yeniden dönüştürmeye çalışmaktadır.

Açıkcı görüldüğü gibi, günümüzde sosyalizmin sorunlarında eksiklik değil, tam tersine bir yoğunlaşma söz konusudur. Kapitalist-emperyalist kampın bu saldırılarına, sosyalizmin sorunlarının gündemleştirilmesi ve yaratıcı Marksizm-Leninizmle çözümlenerek cevap verilebileceği bugün, her zamankinden daha fazla ve açıkcı ortaya çıkmıştır. Başta ABD olmak üzere, emperyalizmle görüşmeler yöntemiyle sorunların çözümlenebileceğine artık kimse inanmamaktadır. Yine, saman alevi gibi sönen barış yürüyüşleri ile emperyalizmin korkutulamayacağı ve emperyalizmin çelişkilerine bel bağlanarak barış için umutlu olunamayacağı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Kısaca, dünya komünist hareketi ve sosyalist ülkelerdeki olumsuzlukların bir sonucu olan iç ve dış politikalara dayanarak ne sosyalist sistemin savunması, ne dünya komünist hareketinin birliği ve ne de sosyalist dünya devriminin ilerletilmesi mümkündür. Çözüm, ancak günümüz sorunlarının en somut biçimde ortaya konulması ve başta sosyalist ülkeler olmak üzere tüm sosyalist hareket içinde yaratıcı Marksizm-Leninizme sığınmakla mümkündür. Ama bunun için de başta Sovyetler Birliği olmak üzere, tüm sosyalist ülkelerin içinde bulunduğu durumu doğru bir biçimde kavramak gerekmektedir.

b- Sosyalizm İçin Mücadele ve SSCB'nin Konumu

Eğer bir ideoloji siyasal güce kavuşmazsa, çoğunlukla o siyasal güçle ideoloji eş tutulur. İşte bir yanlıgı da denilebilecek olan bu hususun bugün sosyalizm ve Sovyetler Birliği'nin de başına gelme tehlikesi söz konusudur.

Veya daha açıkça belirtilirse, Sosyalizm ve Sovyetler Birliği bir doğma biçiminde ele alınmak tehlikesiyle yüz yüzedir.

Bazıları sosyalizmi Moskova, Pekin, Tiran gibi merkezlerle sınırlayarak, bir merkezde çakılıp kalmak ve sosyalizmin bir devlet gücü haline gelmesiyle birlikte gelişmelerin tamamlandığını düşünmek gibi bir yanlış içerisindedirler. Nasıl ki hristiyanlık ve müslümanlık bir devlet sistemine dönüştüğünde, bu dinler en son ilerleme ve en son hakikat dinleri olarak değerlendirilmişse, bugün mevcut sosyalist devletlerde gerçekleşen sosyalizm de bu biçimde değerlendirilerek, bunlardan bir kutba bağlılık esas alınabilmektedir. Cisimleşen sosyalizmde, sorun ve hele eleştiri hiç olmaz biçiminde, sosyalizmin günümüzde somutlaşan biçimleri karşısında tapınmacı anlayışlar, bilimsel sosyalizmin yaratıcısı Marksizm-Leninizmle en ufak bir biçimde de olsa bağdaşamaz. Sosyalizmin gücü, şu veya bu parti ile çeşitli merkezler değil, kendi yaratıcılığındadır. Sosyalizm sadece bugün gerçekleşen sosyalizmden ibaret değildir. Şüphesiz ki, sosyalizm, bugün başta SSCB olmak üzere bir çok ülkede şu veya bu oranda uygulanmakta, olumlu yanlarıyla birlikte bazı olumsuz yanları da içerse bu uygulamalarda gelişme yaşanmaktadır. Bazen yenileme ile ilerleme içiçedir, ki bu da sosyalizmin ön gördüğü doğal bir gelişmedir. Gelişmenin böyle zikzak özellikler göstermesi doğaldır.

Marksizm, başlangıçta bir ideolojik hareket olarak doğdu ve kendini ideolojik eleştiri silahı temelinde derinleştirdi. I. Enternasyonal'de dernekleşerek, II. Enternasyonal'de kitle partileri haline dönüştü. Paris Komününde devlete yaklaştı, ama sürekli bir devlet haline gelemedi. Fakat sosyalizm ne I. ve ne de II. Enternasyonal'di, sadece gelişmesinin belli aşamalarını yaşıyordu. Daha sonra leninizizmle proletarya devrimleri dönemini başlattı. Ekim devrimiyle birlikte devlet gücüne ulaşarak sosyalist ekonominin inşasını gerçekleştirdi. Ve artık, geriye dönüşün de zorlaştığı sosyalist insanın sürekli geliştiği sosyalist sisteme doğru geçildi ve Sovyetler Birliği bu konuda öncülüğünü sürdürdü. III. Enternasyonal'in önderliğinde sosyalizmin Sovyetler Birliği'nde sürekli güçlenen bir cisimleşmesine tanık olunurken, ezilen sömürge halklarda ise muazzam ulusal kurtuluş hareketi biçiminde somutlaştı. Gerek 1920'lerde ve gerekse 1940'lardaki II. Emperyalist kuşatmayı parçalayarak, 50'ler sonrasında dengeye ulaştı, ama bununla da kalmayarak giderek bunları aşan bir özelliğe kavuştu. Tüm bu gelişmelerde Sovyetler Birliği'nin yeri esastır. Ancak sosyalizmin etkinliği salt SSCB ile sınırlı değildir. Merkezinde SSCB yer alsada komünist hareket, devlet ve ulusal kurtuluş hareketleri düzeyinden demokratik kurumlar düzeyine kadar son derece zengin bir muhteva altında varlığını sürdürmektedir. Sosyalizm teori ve pratikte son derece zenginleşmiştir. Çok güçlü bir muhteva ve biçime kavuşan sosyalizm artık tek merkezden yönetilemeyecek kadar karmaşık sorunlarla karşı karşıya kaldığı içindir ki, III. Enternasyonal, kendisini lağvetmiştir. Çünkü, her ülkenin somut koşullarına

dayalı devrim anlayışı ve yöntemleri son derece çeşitlidir.

Sovyetler Birliği'ndeki uygulama sorunlarını kavramanın son derece önemli olduğunu burada hemen belirtmek gerekiyor. Açık ki buradaki sorunlar, bir Salvador, Nikaragua, bir Vietnam, bir Çin ya da Afrika'daki her hangi bir ülkedeki sorunlardan çok farklıdır. Ama burada da hemen dikkat çekilmesi gereken bir kaç önemli nokta var.

Tüm dünya proletaryası ve ezilen halkları için sağlam bir mücadele kalesi olarak Ekim Devrimi ve onun sonuçları olan Sovyetler Birliği'ni savunmak 1920'lerde dünya işçi sınıfı hareketinin doğal olarak birinci meselesiydi. Onu savunmak ve güçlü kılmak, sosyalizm mücadelesinin vazgeçilmez bir koşuluymdu. Çünkü emperyalist kuşatma altındaki Sovyetler Birliği'nin, yani dünya proletaryasının bu büyük kazanımının kaybedilmesi dünya işçi sınıfı hareketinin telafi edilmesi en zor ve en büyük kaybı olacaktır. Büyük emperyalist devletlerle savaşan Sovyetler Birliği'ni savunmak, kendi ordularına karşı durarak askere gitmemek, sabotajlar düzenlemek İngiliz, Fransız ve Alman işçi sınıfı başta olmak üzere savaşan ülkeler proletaryasının mutlaka yerine getirilmesi gereken görevleriydi. Yalnızca Sovyetler Birliği dahilindeki uluslar için değil, tüm dünya halkları için vazgeçilmez bir kale rolü oynayan SSCB'ni savunmak, onun bu rolünden ötürü esastır. Bu nedenle de tüm işçi sınıfı partileri, görevlerinin en başına Sovyetler'le dayanışma ve desteği almışlardır. Aynı tehlike II. Dünya Savaşı yıllarında faşizmin saldırılarına karşısında da söz konusudur. Bu dönemde de temel görev, faşizmin baş hedefi olan ve imha edilmesi durumunda sadece işçi sınıfı ve ezilen halkların mücadele umutlarını değil, insanlığın da sonunu getirebilecek faşizme karşı, Sovyetler Birliği'ni savunmaktır. III. Enternasyonalin de esas aldığı ve gerçekleştirmek durumunda olduğu görev budur.

Fakat, II. Dünya savaşından sonra Sovyetler Birliği kuşatmadan kurtulmuş, bununla da kalmayarak çevresinde boydan boya bir sosyalist ülkeler kuşağı yaratmış, dünyanın çok geniş bölümünde ulusal kurtuluş hareketleriyle desteklenir hale gelmiştir. Latin Amerika'da bir Küba ve günümüzde Nikaragua, Çin Hindi'nde Vietnam ve Çin doğmuş, dünya çapında gelişen ulusal kurtuluş hareketleriyle bir çok bağımsız ülke yaratılmıştır. SSCB'de ise sosyalist inşa emperyalizmle her alanda boy ölçüşecek duruma gelmiştir. Kısacası, olumsuz yanlar yanında bir çok olumlu gelişmeyle artık ispatlanmıştır ki, Sovyetler Birliği, ne 1920'lerdeki iç savaşla birlikte emperyalist kuşatmanın büyük tehlikesini yaşamakta ve ne de II. Dünya savaşında Hitler faşizminin kuşatması altında bulunmaktadır. Bugün de başta ABD olmak üzere saldırgan NATO ittifakı nükleer savaş tehditine de başvurarak Sovyetler'i sindirtmeye ve geri adım atturmaya zorlamaktadır, ancak bu sadece bir tehdittir. Propagandada, ekonomide ve siyasal alanda bir kuşatmanın varlığı inkar edilemezse de, bunlar 1920 ve 40'larda olduğu gibi bugün de tüm işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerinin, gündemlerindeki tek mesele olarak onun korunmasını almalarını gerektirmemektedir.

Ve hele bu, özellikle barış politikasının bir yansıması haline gelmeyi kesinlikle içermez. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin içinde bulunduğu konum kendilerini savunmaya, ekonomik olarak geliştirmeye ve bunu sürekli kılmaya uygundur. Sovyetler Birliği artık bir çok gelişmiş kapitalist ülkeyi geride bırakacak ve yarışacak kadar ekonomik gelişmesini her düzeyde sağlamış ve kültürel gelişme açısından da ileri bir noktadadır. İster uzayda ve isterse diğer alanlarda olsun emperyalizmden geri değildir. Kısaca bugün tehlikede olan Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizm değil, Latin Amerika'da başta Nikaragua ve Salvador, Hindi Çini ve özellikle Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketleridir. Salvador neredeyse Reagan'ın ağzında bir lokma durumunda, Ortadoğu'daki Filistin Devrimi yutuldu-yutulmak üzere ve Afganistan, kanayan bir yara halindedir. O halde, bugünün temel meselesinin ne olduğu sorusuna doğru cevap verilmelidir.

Sovyetler Birliği'nin sosyalizmin korunması ve geliştirilmesinde oynadığı merkezi rol ve ona karşı yükümlülüklerin varlığı tartışma götürmez. Sosyalizmin buradaki güçlü atılımları her türlü olumsuzluğa rağmen sürüp gitmektedir. Burada tartışılan ne Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizm ve ne de eleştirilen ona karşı yükümlülüklerin tartışması gerektirir. Ama bu böyledir diye, sosyalizmi SSCB ile eşitleştirmek de doğru bir tutum olamaz. SSCB'nin bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunda ileri bir merhaleyi gerçekleştirmesi karşısında saygı ve gurur duyuyoruz. Fakat, uygulama yanlışlıklarına göz yumma hatasına da hiç bir zaman düşmeyeceğiz.

Dünya halkları, özellikle III. Enternasyonal'in dağılmasından sonra Sovyetler Birliği'yle gerçek dayanışma örneğini ancak kendi ülkelerindeki devrime göz dikerek gösterebilirler. Bu konudaki yanlış yaklaşımlar kesinlikle kabul edilmemelidir. II. Dünya Savaşı sonrası komünist hareketin başına gelenlerin başta Sovyetler Birliği ve Çin dahil olmak üzere tüm sosyalist ülkelerdeki sağ sapmayla çok yakından bir ilişkisi vardır. Batılı komünist partilerinin reformist partilere dönüşmeleri, ulusal kurtuluş hareketlerindeki sağ'a sapma ve komünist partilerinin çok tehlikeli olumsuzluklara varmaları, bu anlayışla yakından ilintilidir. Sosyalist ülkelerdeki devlet politikasını enternasyonalizmle özdeş tutan, sosyalizmi yüceltmeyi, Sovyetler Birliğini övmek olarak anlayan anlayışları şiddetle mahkum etmek, sosyalizmin çeşitli merkezlerine her şeyiyle bağımlı olmayı yaratıcı sosyalizm olarak görmemek gerekiyor. Sovyet halkının da bir parçası olduğu dünya halklarının sorunları, sadece gerçekleşen sosyalizmden ibaret değildir. Sosyalizm bunları çok aşan yaratıcı bir öze sahiptir. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin esas aldıkları iç ve dış politikaların sorumluluğu kendilerine aittir. Ama özellikle barış politikasında görüldüğü gibi, bu politikaların basit bir yansıması-savunucusu olmanın yaratıcı Marksizm-Leninizmle ne kadar uyduğu tartışmalıdır. Emperyalist kuşatma ve nükleer savaş tehlikesine karşı savaşım, sadece barış derneklerinin bir görevi midir; ya da barış sadece Sovyeterin dış politikasına sonuna kadar bağlılıkla mı

savunulacak, veya Çin yöneticileri gibi emperyalizmin saldırılarına evet mi denilecek ve yine bir Tiran inkarcılığı gibi sosyalizmin sorunları bir kâbeye kapanılarak mı çözümlenecektir?

Günümüz sosyalizm sorunlarının tartışılmasında bu hususları yeniden gözönüne sermek ve Marksizm-Leninizmin çok zengin olan muhteva ve biçimiyle karşılıklar bulmak gerekiyor. Bizzat sosyalist ülkelerin pratiği de göstermektedir ki, her ülkenin kendi somut koşullarına göre barış politikası ve sosyalizmi inşa sorunları vardır. Hataları ve sevaplarıyla bu, onlara ait bir husustur ve bu anlamda onların işlerine müdahale hakkımız yoktur. Bugün SSCB'de iç ve dış politikaları nasıl yürütüleceği sorunu, elbetteki Komünist Partisinin önündeki bir görevdir. Fakat bizim görevimiz de, özellikle yanlışlıkları görmemek ve eleştirmek değil, tam tersine sosyalizmin eleştirisel tavrında ısrarlı olmaktır. Sosyalizmin tavrı, asla olumsuzlukları yüceltmek ve eleştirmek olamaz. Sosyalizmin tek geçerli silahı eleştiridir. İster Sovyetler Birliği, ister Çin ve isterse Arnavutluk'a yaklaşımda devrimci yöntem budur. Devlet gücü haline gelmekle sosyalizmin eleştiri silahını elden bırakma gibi bir durum olamaz. Özellikle son yıllarda sosyalizmin (veya Sovyetler'in) korunması adı altında bazı çıkarıcı gruplarının türeyip, her türlü devrimci görevlerden kendilerini dışlama pahasına kendilerini basit bir propaganda birliğine dönüştürmelerini nefretle karşılamak ve Marksizm-Leninizmle bunun bir ilişkisinin olmadığını söylemek gerekiyor. Açık ki, bu, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin yararına değildir.

Elbette, günümüzde Marksizm-Leninizm içindeki sapmalarla mücadele, ne Lenin ve III. Enternasyonal döneminde verilen, ne Stalin döneminde sağ'cılığa karşı ve 60'larda Çin'de Kültür Devrimi görünümü biçiminde verilen mücadeleyle aynı ve yine Arnavutluk'ta halen sürdürüldüğü gibi sektör biçimde olmayacaktır. Sapmalarla mücadele adı altında, sosyalist devrimin kazanımlarına düşmanca bir tutuma gidilemeyeceği de açıktır. Bu tür yaklaşımlar, küçük-burjuvazinin özünde sağ'cılığa güçlendiren, gerici, tepkici ve keskin sloganlarla Marksizm-Leninizme saldırı hareketleridir. Bizim eleştirilerimiz özellikle sosyal emperyalizme tavrı adı altında küçük-burjuvazinin gerici tutumuna karşı tavrı almayı, sosyalist sistemi savunmayı ve dünya sosyalist devriminin kazanımlarını yüceltmeyi esas alır. Yine, Euro-Komünizm ve yeni-sosyalizm adı altında Marksizmin en bayat bir biçimde revizyonundan başka bir şey olmayan görüşlere karşı da ilkesel bir tutum içinde kalmayı içerir. Kısaca, keskin solculuk adı altında ve tabiki küçük-burjuvaziden kaynaklanan düşmanca tavırlar karşısında olduğumuz gibi, çeşitli sosyalist ülkelerin merkezlerine bağlılığı sosyalizme bağlılıkla eşit tutan ve işi onlara memuriyete kadar vardırıan bürokrat sosyalist temsilcileri de karşısındayız. Bu memur zihniyetini sağ'cılığın en tehlikeli temsilcileri olarak görmekteyiz. Sosyalist ülkeler ve dünya proleteriyasının sırtından karınlarını şişirmek ve boyunlarını kalınlaştırmaktan başka hiç bir şey düşünmeyen bu mirasyedi memur kesim, marksist-leninist hareketin için-

den mutlaka atılmalıdır. SSCB'deki son tasfiyeler bu konuda umut vericidir..

Bugün dünya barış dernekleri barışın korunmasında ne kadar etkindirler? Emperyalizmle görüşmeler yoluyla barış ne kadar korunmaktadır? Emperyalizmin nükleer savaş tehditi ile ilerici insanlığa, onun sosyalist kazanımlarına saldırılarının ve bu saldırıların bazı sosyalist ülkelerde geriye dönüşü sağlayabilecek kadar gelişmesinin kaynağı nedir? Bir çok ulusal kurtuluş hareketindeki sağ sapmanın ve tasfiyeye uğramanın altındaki ideolojik-politik etkenler ve bunun gerçekleşen sosyalizmle ilişkileri nedir? Gerçekleşen sosyalizmle, bir ideoloji olarak kendisini sürekli güçlendirme durumunda olan marksizm-leninizm ve bugünkü sosyalizmle, sosyalizmin daha ileri gelişmeleri arasındaki ilişki ne olacaktır..? sorularına, eğer sosyalizm bir dogma olarak kavranılmak ve sürekli gelişen bir öze sahip olduğu gerçeğinden uzaklaşmak istenmiyorsa, doğru cevap vermek gerekir. Kısaca, sosyalizmin ilerici insanlığın emrinde sürekli gelişen ve güçlenen bir kılavuz olma rolüne bağlı kalmalıdır. Sosyalizmin geçmiş ve bugünkü cisimleşmiş biçiminin kazanımlarına sahip çıkmak bu derin yaratıcı özüne bağlı kalmakla mümkündür. Emperyalizm ve onun tüm dayanaklarına karşı barış dahil, devrimin tüm gelişimini korumanın tek yolu budur.

c) Dünya Sosyalist Devrimi ve Sorunları

Bugün hiç kimse, nükleer savaş tehditi altında başta ABD olmak üzere emperyalist güç ve hükümetlerle sürekli görüşme yöntemi yoluyla barış içinde birlikte yaşanacağına inanmamaktadır. Tüm dünya ilerici ve sosyalist güçlerinin sürekli miting, gösteri ve bildirilerle bu politikayı desteklemeleri de barışın korunamayacağını göstermektedir. Yine, sosyalizmin üstünlüğü propagandasıyla emperyalizme geri adım atılamayacağı da ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Şüphesiz ki, bu faaliyetlerin küçümsenerek Sovyetlerin yürüttüğü barış politikasının anlamsız olduğunu, emperyalizmle barış içinde yaşamının tümünden imkansız görülerek barış görüşmelerinin toptan terkedilmesi gerektiğini söylemiyoruz. Bu politikaların belli derecelerde ve belli koşullarda uygulanacağına inanıyoruz. Ama sürekli bir yöntem haline getirilemeyeceğini ve salt bu yöntemle barışın korunamayacağını da aynı kesinlikle söylüyoruz.

En son oturan nükleer silahsızlanma görüşmelerinin daha başında, ABD'nin yeni nükleer silahlarla bu yarışa körüklemesi ne kadar güvenilmez olduğunu bir kez daha kanıtlamış ve yıldızlar savaşının tüm müttefiklerde desteklenmesi ise emperyalizmin şantaj politikasına bel bağlayarak sonuç alnamayacağını açık bir göstergesi olmuştur. O halde yapılması gereken; bir yandan görüşme yöntemlerini elden bırakmadan esas olana sarılmak, sosyalist ülkelerin bir Polonya, Çin ve diğer bazılarında görüldüğü gibi

kendi iç yapılarındaki mevcut olumsuzluklar, marksist hat'a dönerek aşmaları ve bunun için sınıf savaşı silahına sarılmalarıdır.

Örneğin bugün, Sovyetler Birliği'nde yolsuzlukların epey geliştiğini bizat Sovyet basını söylemektedir. Tarımda sosyalizmin geliştirilmesi ve halk demokrasisinin daha ileri gelişme seviyesine kavuşturulması gereğinden bahsedilmektedir. Kitlelerin demokratik faaliyete daha fazla ve coşkulu bir biçimde katılımının sağlanması, gençliğin enerjisinin tüketim toplumuna has bir biçimde çar-çur edilmemesi ve dünya sorunlarına ilgilerinin canlandırılması, sosyalist ülke insanların salt kendi iç meselelerine değil, sömürge ve yeni-sömürge ülke halklarının yaşamlarına ilgi duymalarının ve onların kurtuluşu sağlanmadıkça kendilerinin de tam kurtuluşa ulaşamayacaklarını, derinliğine kavramalarının sağlanması gibi konular açılması gereken önemli sorunlardır.

Dünya insanlığının sorunlarının, ABD ile Sovyetler Birliği'nin ister savaş ve isterse barış görüşmeleri ile çözümlenemeyecek sorunlar olduğu çok iyi bilinmek zorundadır. Bugün neredeyse sorunların bu iki güçte merkezleştirilmesi ve bunlar arası ilişkilerle çözümleneceği gibi çok yanlış bir mantık içine kilitlenmiştir. Kapitalist-emperyalizmin tüm sorunlarını ABD, sosyalist ülkeler ve ilerici insanlığın tüm sorunlarını da Sovyetler Birliği kendisinde birleştirir ve Moskova ile Washington arasındaki telefon hatları açık tutulursa, sorunlara çözüm getirilebileceğini düşünen mantık çok sık bir mantıktır. Tüm insanlığın sorunlarını en üst düzeyde bu biçimde merkezileştirmek ve çözümü burada aramak, ortaya çıktığı gibi tepede kilitlenmeye yol açar. Bugün, sorunların iki devlet gücü tarafından çözüme götürülmesi biçiminde bir mantığa yönelinmesi çözümü değil, çözümsüzlüğü getirmektedir. Ekonomik alanda propagandaya kadar sorunlar ne yumuşama ve ne de soğuk savaş yöntemleriyle çözümlenemez. Tam tersine bu yöntemlerin bir kilitlenmeye yol açtığını teslim etmek gerekiyor. Bu mantık şüphesiz ki emperyalizmin işine gelmektedir, ama sosyalizmin işine gelemeyeceği de bir o kadar kesindir. Sosyalizmin son derece zengin muhteva ve biçimleniş ile dünya genelinde bir çok direnme merkezlerinin yaratılması ve kendi içinde koordineli bir yönetim merkezini esas alması enternasyonalizmin de bir gereğidir. Sosyalist enternasyonalizmin kendine özgü biçimini bulmanın önemine ve komünist harekette merkezi bir yönetimi daha doğru bir biçimde geliştirmek gerektiğine inanıyoruz. Ama bunun ABD ile olan görüşmelerinde tam bir merkez konumuna gelmek ve görüşmelere, arkasına böyle bir dünyayı almış olarak oturma amacıyla yapılması ve böyle düşünülmesinin sosyalizmle bağdaşamayacağını da hemen belirtiyoruz. Dünya halklarının çıkarları, sosyalist ülkelerin çıkarlarıyla bu biçimde birleştirilemez. Sovyetler Birliği de rolünü böyle bir biçim altında yaratıcı tarzda oynayamaz.

Öyle bir sosyalizm anlayışına ulaşılmıştı ki, geçmiş önderlik, barış politikalarını dayatırken, dünya meselelerinin emperyalizmle tartışarak

sonuca götürülebileceğine inanmaktaydı. Şimdiki yönetim için henüz bir şey söylenemese de, özellikle 1960-85'ler arası yönetim 1976 anayasasında açıkça belirtildiği üzere emperyalizmin dünyanın büyük bir bölümünde zaman zaman dengeyi aşan bir hakimiyeti ortada iken, komünizme ulaşılabileceğini düşünmekte ve bunun başta ABD olmak üzere, NATO müttefikleri ve diğer kapitalist ülkelerle görüşmeler yoluyla sağlanabileceğine inanmaktaydı. Yani barış politikasının maddi temelinin stratejik anlamı olduğuna, sosyalizm ile kapitalizmin savaşmadan bir arada yaşayabilecekleri ve son tahlilde bir dönüşümle insanın ezeli rüyası olan barışın gerçekleşebileceğine inanılmaktadır. Sosyalizm anlayışında, Sovyetler Birliği'nin barış politikasını tüm dünyaya dayatabileceği, emperyalizme bağımlı ülke koşullarında devrim olmadan da sosyalizme ulaşılabileceği gibi bir yanılgıya düşülebilmıştır. Sağ sapmaya önemli oranda kaynaklık eden inanç da burasıdır. Son 20 yılda geliştirilen ve gerçekten ciddi olumsuzluklara yol açan bu politika, emperyalizm koşullarında bile barışçıl yöntemlerle dönüşümün olabileceği inancından kaynaklanmaktadır.

Sovyetler Birliği yönetimi geçmişte hep bu anlayış içinde kalmış ve gerekirse bu politikaya hizmet mantığıyla sıcak devrim bölgelerinin söğütlenmesi çabalarına dahi girdiği görülmüştür. Bunun en son örnekleri Salvador, Nikaragua ve Filistin devrimlerinde görülmektedir. Gerekirse silahlı mücadeleden vazgeçerek uzlaşmaya gidilebileceği sonucuna kadar varan bu politikanın, içindeki gerçekleştirme biçimi ise sınıf mücadelesini görmezden gelme şeklinde ortaya çıkmaktadır. Geçmişte Çekoslovakya ve günümüzde de Polonya sorununun patlak vermesinin bu politikayla doğrudan bir bağı vardır. Bunlar ve Afganistan, birisi Sosyalist ülkelerde, diğeri ulusal kurtuluş hareketlerinde iki olumsuz gelişmenin örnekleri durumundadır. Devrimi ve sınıf mücadelesini dışlayan anlayışın darbeci yöntemlerle sonuç almaya çalışması bunalımı daha da ağırlaştırmaktadır. Afganistan'da reformizmin günahı Sosyalizme ağır bir külfetle ödettirilirken, önceden hiç bir tedbirin alınmadığı, halkın öz gücüne değil, SSCB'nin aşırı desteğine güven temelinde tepeden inme yöntemlerle çözüm arandığı, Polonya'da da sağ sapma içinde bulunan yöneticilerin günahı halkın ve sosyalizmin zorlanmasına yol açmaktadır. İçte ve dışta sınıf mücadelesine yaklaşımdan kaynaklanan bu durum, bu politikalar aşılmadığı müddetçe yeni Polonya ve Afganistan'ların çıkması biçiminde derinleşecektir. O halde Sovyetler Birliği'nin kendi rolünü daha gerçekçi bir konuma oturtmasına da ihtiyaç vardır.

Bugünkü Sovyet Partii ve devlet yönetiminin, içte ve özellikle dışta barış politikasını gözden geçirerek, reformcu çabalar ve görüşme yöntemlerini ikinci plana iten ve bunları ancak devrimci gelişmeye bağımlık temelinde ele alan, içerde propaganda araçları, ekonomik ve siyasal ilişkilerde yararlanan emperyalizmin etkilerine karşı mücadeleyi sürdüren yolsuzluk ve bürokratik hastalıkların üzerine kesinlikle yürüyen bir konumda hareket etmesinin sadece bir beklenti olarak kalmayıp, uygulanan bir gerçek haline

gelmesinin sosyalizm mücadelesi açısından taşıdığı önem gerçekten de çok büyüktür.

Bugün bizzat yöneticilerin dilinden yolsuzluklar, alkoholizm hastalığı, bürokratik hantallık, enerjinin yaratıcı bir biçimde sosyalizmin hizmetine sunulmaması, ilgisiz bir gençlikten bahsedilmesi açık ki önemsenemeyecek küçük meseleler değildir. Diğer sosyalist ülkeler açısından da tüm bu durumların ciddi tehlikeler olduğu hemen belirtilmelidir. Sosyalizmin özüne ve ruhuna yabancı olan tüm bu durumların aşılması, daha önceki iddialara rağmen sınıf mücadelesi silahının yetkince kullanılmasına bağlıdır. Sosyalist ülke halkları, dünya gelişmelerine karşı da komünist enter-nasyonalizmin gereklerine uygun bir ruh ve bilince ulaştırılmak zorun-dadırlar. Günümüzün en ciddi yetersizlik noktalarından birisi de budur.

Emperyalizmin zayıf halkalarında devrimi öne çıkarmak, Salvador ve Nikaragua'yı devrimci doğrultuda daha da güçlendirmek, Ortadoğu'da halkların uzlaşmacı görüşmelerde uyutulmasına imkan tanımayarak, devrime kalkmaları doğrultusunda desteklemek; emperyalistlerin barış anlayışlarının geçiciliğine ve bulacakları en küçük fırsatı savaşa dönüş-türeceklerine inanarak, leninist barış politikasını uygulamak, bu politika temelinde barışı sadece belli dinlenme molaları biçiminde anlayarak sıcak devrim mücadelesini esas almak, emperyalist saldırılara karşı mücadeleyi içte ve dışta yoğunlaştırarak, emperyalizmi en zayıf halkalarından parçala-mak ve onu insanlığı tehdit eder konumdan çıkarmak, uygulamayı ve başarılmayı bekleyen görevler durumundadır. Günümüz önderliğinin konu-munu da işte tüm bu politikalara getireceği yorumlar belirleyecektir.

Sağ anlayışın aşılması doğrultusunda gösterilen çabaların yoğunlaştırıl-ması, içte ve dışta sosyalizmin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Özellikle Andropov'un içte yolsuzluklarla, bürokrasi ve eko-nomide kötü yönetimle mücadele adı altında, ama özünde sağ'cılıkla çatış-ması ve bunu sert tasfiyelerle sürdürmesi, dışta ise Cenevre barış görüşmelerinden çekilmesi, emperyalizmi uyan niteliğinde olup, yetersiz de olsa olumlu bir adım olarak görülebilir. Bu politikanın, M. Gorbaçev döne-minde de daha da sert bir biçimde sürdürüleceği biçiminde bazı görüşler bulunmaktadır. Bu şimdilik beklenen ve olması gereken bir durumdur. Açık ki, günümüzde ciddi bir tehlike olan, Marksizm-Leninizmden sağ sapmayla her düzeyde sıkı bir mücadele verilmeden, ne sosyalist ülkelerdeki sosyaliz-min sorunlarıyla, ne batılı işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerindeki sorunlarla ve ne de kuyrukçu-reformist anlayışlarla başarılı mücadele veri-lebilir. Ancak bu mücadele iledir ki, emperyalizm geriletılarak devrimci hareketlerde kabarma, sosyalist inşada bir güçlenme yaratılacak, daha gerçekçi bir barış ortamı güç kazanarak, nükleer şantaj da dahil silahlanma yarışı ve barışı tehdit eden diğer saldırganlık eylemleri zayıflatılacaktır.

Konuyu toparlamak gerekirse; sosyalizmin günümüzdeki en gelişmiş biçimi de olsa Sovyetler Birliği'nin iç ve dış politikası sosyalizmle özdeşleş-

tirilemez. Yine bu temelde Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin eleştirisi sosyalizmin vazgeçilmez bir gereğidir. İster nükleer savaş tehditi biçiminde, ister faşist gelişmeler, ister ekonomik çöküntüler ve isterse bir yığın sapmalar biçiminde ortaya çıksın, sorunların ağırlaştığı bu dönemde, yapılması gereken şey, leninist eleştiri ve bu temelde devrim silahına sarılmaktır. Gerek Ekim Devrimi aşamasında ve sonrası yıllarda kuşatmanın yarılması ve gerekse II. Dünya savaşındaki kuşatmaya karşı sosyalizmin güçlenerek çıkması, yaratıcı Marksizm-Leninizmle mümkün olmuştur. Son derece tehlikeli boyutlara varan günümüz temel sorunlarına da açık ki ancak böylesine köklü eleştiriler ve çözümlerle cevap verilebilir. Ama işte bu çözümlerin olumlu olması için de, her şeyden önce gerçekleşen sosyalizm anlayışını aşmak, dünya sosyalist devriminin sorunlarına yaratıcı Marksizm-Leninizmle cevap vermek gerekiyor.

Dünya sosyalist devrimi henüz komünist aşamaya ulaşmamıştır. Gerek sosyalist ve gerekse metropol ve bağımlı ülkelerde değişik kuvvetler tarafından yönetilmeye devam edecektir. Bir amaç olan dünya sosyalist devrimi, emperyalizme karşı her cepheden yürütülecek mücadeleler ile geliştirilebilir. İşte emperyalistler de tam da bu nedenle, dünya sosyalist devriminin gidişatını durdurmak için nükleer savaş tehditine başvurmakta, sürekli tehditi ön plana çıkararak Sovyetler Birliği'nin rolünü aşari bir noktada sınırlamak istemektedirler. Yine, şiddet ve terörizm dedikleri devrim yönteminden vazgeçmeyi dayatmaktadır. O halde, emperyalizmin bu dayatmalarına karşın dünya sosyalist devrim güçlerinin kendi rollerini tam oynamaları ve dünya sosyalist devriminin sorunlarına gerçeği bir biçimde yaklaşmaları zorunludur. Sosyalist devrimde komünist aşamaya doğru ulaşıldığı gibi tezlerle rahatlamanın, barış politikasından hareketle emperyalistler ve işbirlikçileriyle uzlaşmayı esas alan politikalarla sonuca gidileceğine inanmanın mümkün olmadığı ortadadır. Elbette ki bu dünün Troçkizminin yaptığı gibi, hiç bir sosyalist gelişme yokmuşcasına inkarcı bir anlayışı da doğurmamalıdır. Gelişmeleri abartmak ve inkarcı yaklaşmak biçimindeki her iki anlayışın da sağcı özüne dikkat etmek gerekiyor. Sosyalist inşanın ileri bir aşamaya ulaşabileceğini, proletarya diktatörlüğünün biçimlenişinin bu temelde değişebileceğini, yine kapitalizme her alanda üstünlük sağlanabileceğini kabul etmek gerekiyor, fakat, kapitalizmin mevcut gücünün halen önemli oranda korunduğu bir aşamada komünizmin inşasının sağlanabileceğini zannetmiyoruz. Dolayısıyla, sosyalist aşamadan komünist aşamaya geçişin dünya sosyalist devrimiyle bağlantılı olduğunu, dünya sosyalist devrimi emperyalizmi en azından tam kuşatma altına alıp onu barışçıl geçişi esas alacak bir noktaya getirinceya kadar komünist aşamaya geçiş ve uygulamanın mümkün olacağını söylemenin ancak bir sapma karakterinde olduğunu söylüyoruz. Komünist aşamaya ulaşmanın şartları vardır. Ve sosyalist ülkeler, sosyalist bir sistem altında bugünkü görevlerini yerine getirmek ve en başta da dünya sosyalist devrimine yönelik esas rol-

lerini oynamak durumuyla karşı karşıyadırlar. Şimdiye kadar çeşitli düzeylerde oynanan bu rolün artık daha etkin bir biçimde oynanması gerekmektedir. Dünya sosyalist devriminin tamamlanmasında sosyalist ülkelerin rolü birincildir. Ama bu rolün, diğer iki kuvvet olan ulusal kurtuluş ve demokratik kuvvetlerle destek temelinde ve onlarla iç içe oynanması gerektiği de açıktır. Onları bugün esas olan barış politikalarının basit bir uygulayıcısı olarak görmemeleri, tam tersine emperyalizme karşı işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerini alabildiğine destekleyerek sonuca gitmeleri için mümkün olan herşeyi yapmalarının enternasyonalizmin doğru yorumunun vazgeçilmez bir gereği olduğunu belirtiyoruz.

Bu rol oynanmadan ne kalıcı bir barışa ulaşmak ve ne de komünist inşaya yönelmek asla mümkün değildir. Emperyalist kuşatmayı en zayıf halkalarından parçalayacak olan güçler, dünya ulusal kurtuluş hareketleridir. Başta Ortadoğu olmak üzere bir çok noktada emperyalizmin zayıf halkaları ancak bu hareketlerin güçlü direnmesiyle parçalanabilir. Bugün Ortadoğu, Latin Amerika ve Afrika'da emperyalizmin zayıf halkalarının parçalanması, sadece bu ülkelerde ulusal kurtuluşu sağlamakta kalmayacak, dengenin emperyalizm aleyhine bozulmasına, dolayısıyla da emperyalizmin nükleer savaş tehditinin zayıflamasına ve daha kalıcı barışa yönelmenin maddi şartlarının ortaya çıkmasına yol açacaktır. Ve hele Ortadoğu gibi emperyalizmin onsuz edemeyeceği bir bölgede, emperyalizmden uzaklaşmış ve devrimci doğrultuda gelişmelerini sürdüren bir halklar gerçekliği ortaya çıkarsa –ki bu ancak devrimle mümkündür– dünyada emperyalizmin dizginlenmesi daha da kolaylaşacaktır. Bütün bunlar, barışa hizmetin emperyalizmin en zayıf olduğu, ama vazgeçemeyeceği yörelerin kopartılmasıyla mümkün olduğunu açıkça kanıtlamıyor mu?

Bu nedenledir ki, emperyalizm, Ortadoğu ve Latin Amerika başta olmak üzere bu alanlara tüm gücüyle yüklenmektedir. Ama emperyalizm, aynı biçimde Polonya ve Afganistan örneklerinde görüldüğü gibi sosyalizmin zayıf noktalarına yüklenmekten de geri durmamaktadır. O halde çıkış yolu, emperyalizmin zayıf noktalarında kopuşları sağlarken, sosyalizmin zayıf olduğu noktalarda ise devrimi güçlendirmektir. Özellikle günümüzde sıcak savaşım içinde olan Ortadoğu ve Latin Amerika halkları her bakımdan desteklenebilmelidirler. Bugün sosyalizmin kazanımlarının korunması kadar, ilerici insanlık uygarlığının korunması biraz da buradaki mücadelelerin sonucunda belirlenecektir derken, gerçeğin sadece önemli bir yönüne dikkat çekmek istemekteyiz. Buralarda, devrim gelişmeden, halen de süren görüşmelerle emperyalizmden barış için fazla bir taviz koparılamayacağı anlaşılmıştır. Bu koşullarda barış lehine bir sonuca ulaşılma isteniyorsa, emperyalizm zayıf noktalarından sıkıştırılmalıdır. Ama emperyalizm tam da bu noktada gelişmeleri tersine çevirmek istemekte ve eğer barış isteniyorsa devrimden vazgeçilmesini dayatmaktadır. Fakat hiç bir sosyalist ülke ulusal kurtuluş hareketlerinden taviz vererek barışa kurtarabileceğini

düşünemez. Çünkü o zaman ancak iflah olmaz bir oportünizm ortaya çıkar. Yine hiç bir emperyalist güç de, devrimle karşılık bulmadıkça kendiliğinden barışa yanaşmaz. Emperyalizm gerçekçidir; ve ona karşı ancak devrim politikası ile cevap verildiğinde sonuç alınabilir. Emperyalizmin geçmişte olduğu gibi, günümüzde de anlayacağı dil budur. Hiç bir emperyalist güç ve işbirlikçilerini barış içinde ne kadar güzel yaşanacağını ninnileriyle avutmak mümkün olmadığı gibi, böylesine ninnilerle sosyalist ülkeleri barışa kavuşturmakta mümkün değildir. Başta SSCB olmak üzere sosyalist kazanımları korumak ve barıştan yana olmak, dünya devrimini daha da geliştirmektedir. Dünyanın önemli bir kısmı geriliğe ve emperyalizmin insafına terk edildikçe, SSCB ve diğer sosyalist ülkeler kendilerini güvencede göremezler. Kısaca, zayıf halkalardaki devrimi en aktif biçimde desteklemek barış politikasının da çıkarıdır.

Metropol ülkeler işçi sınıfı hareketindeki gelişmeler de önemini sürdürmektedir. Ancak bu alanlardaki işçi sınıfı gerçek rolünü salt barış hareketleri ve uzlaşma yöntemleriyle oynayamaz; tam tersine geçmişlerine yakışır bir mücadeleye yönelmeleri gerekmektedir. Birer reformist partiye dönüşen bu alanlardaki komünist partileri, barış ve uzlaşma politikaları ile gelişmeleri olumsuz yönde etkilemektedirler. En köklü eleştirimiz de bu noktadadır. Emperyalizmle barışın dünya çapında gerçekleşebileceği tezinden kaynaklanan barış politikası, silahlanmanın ve gerginliğin yoğunlaştırılmasında en kötü tarzda kullanılmaktadır. Elbette ki bu, emperyalizmin gerçekçi değerlendirilememesinin sonuçlarından biridir. Barış politikası ile uzlaşma ve görüşme yöntemlerine ağırlık verilmesi günümüzde sağ sapmaların kaynağını teşkil etmektedir ve bu tüm ülkeler için geçerlidir. Sosyalist ve Komünist Parti'lerin taşıdıkları adların gereklerine uygun hale gelmeleri, yani kendilerini yenileyerek günün koşullarına uygun devrimci partiler haline gelmeleri gerekmektedir. Bu sağ sapmalar aşılmadıkça sosyalizm mücadelesinde üç kuvvetin (sosyalist ülkeler, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleri) dayanışması güçlü bir biçimde sağlanamayacaktır. Komünist hareketin birliği ve sosyalist ülkelerin dayanışması zayıf kalacak ve emperyalizm bundan yararlanmaya devam edecektir. O halde bu alanlardaki işçi sınıfı hareketi, oportünist-revizyonist komünist partilerinin uzlaşmacı barajlarını aşarak, barışçıl mücadele yöntemlerini de gözardı etmeden köklü devrimci dönüşümler için hazırlık yapmak, barış gösterileri ve ekonomik-demokratik mücadelelerini bu gelişmelerle bağlantı içerisinde ele almak göreviyle karşı karşıyadır. Bunun, hem barış politikasının ve hem de devrimle barışın içiçe gelişmesinin daha sağlıklı bir yöntemi olacağına inanıyoruz. Sürekli reformcu anlayışları ve barışçıl yöntemleri ön plana çıkarıp, gelişmelerin sadece bu biçimde olabileceğine inanarak sonucu varmanın pek gerçekçi olmadığını ve arzulanan amaçlara ulaştıramayacağını söylüyoruz. Elbette ki buradan, özellikle Batı Avrupa sosyal-demokrat hareketleriyle ilişkiyi reddetme anlamı çıkmaz. Tam tersine dünya barışı

açısından bunlarla ittifak önemlidir. Şüphesiz ki, sendikalar, demokratik kuruluşlar ve sosyal-demokrat partilerle devrimci markist-leninist partilerin ilişkileri olmalıdır. Ama bu ilişkinin kuyrukçu bir anlayışla değil, somut hedefler uğrunda ilkeli bir biçimde uygulanması gerekmektedir. Sol sektör anlayışlara düşmemek kadar sağ kuyrukçu anlayışlara düşmemek de önemlidir. Bu politikaya bağlı olarak, emperyalist ülkelerin en gerici faşist yönetimleri yerine, sosyal-demokrat yönetimlerle ilişkilerin geliştirilmesi gereğine inanıyoruz. Bunların arasındaki çelişkidен yararlanmak insanlık ve barış adına sağlıklı bir tutumdur. Özellikle günümüzde Reagan'ın dayattığı gerici muhafazakar ve faşist gelişmelere yer veren politikaya karşı, rolünü doğru kavrama temelinde sosyal-demokratlarla dengeli bir ilişkiyi öne çıkarmak ve bunu akıllıca kullanmak, barışın korunmasında bir etken olabilecektir. Ama bu koşulları ve ilkeleri iyi bilinerek uygulandığında böyledir. Yoksa geçmişte olduğu gibi, örneğin bir Alman sosyal-demokrasisine dayanarak görüşmelerde olumlu sonuç alınamayacağı ortaya çıkmıştır. Geçmişin bu olumsuz deneyimi gözönüne getirilerek, daha gerçekçi görüşme politikalarına, barış hareketine ve bu hareketin devrimci temellerde partileşmesine ağırlık verilmesine, devrimci dönüşümlerin barışçıl ve barışçıl olmayan yöntemlerle sağlanması için daha doğru, daha yaratıcı anlayış ve uygulamalara ihtiyaç vardır.

Kısaca, emperyalizmin nükleer savaş tehditinin boşa çıkarılması ve tepeden yaratmak istediği kör düğümün aşılması ancak dünya sosyalist devriminin temel kuvvetlerinin harekete geçirilmesi ile mümkündür ve bunun imkanları vardır. İlerici insanlık tarihin bir çok döneminde olduğu gibi çağımızın gerici kuvvetlerine karşı da şahlanarak açılım göstermiştir. Emperyalizm nükleer savaş tehditinin sürekli kılınmasıyla insanlığın kaderini adeta avucunun içine aldığı haykırmakta, bunu bir koz olarak kullanarak ömrünü uzatmaya çalışmaktadır. Hatta bununla ilerici insanlığın kazanımlarını tek tek elinden alma çabası içindedir. Buna karşın başta sosyalist ülkeler olmak üzere dünya sosyalist devriminin tüm kuvvetleri, sıkı bir dayanışma altında ve emperyalizmin en kudurgan temsilcilerinin anlayabileceği dilden ve onları geriletebilecek yöntemlerle savaşmak, bir yandan barış görüşmeleri, ekonomik ve kültürel üstünlük yarışları yapılırken, diğer yandan emperyalist metropollerin bağrında barış gösterileri ardından da daha köklü demokratik kitle hareketlerini geliştirmek ve en önemlisi de en zayıf halkaların kopartılması faaliyetine ağırlık vermek göreviyle yüz yüzedirler. Emperyalizm, zayıf halkalardaki ve özellikle de Orta Amerika ve Ortadoğu'daki kopuşmayı engellemek için Sovyetler Birliğinin taviz vermesini ve devrimin buralarda söğütülmesini istemektedir. İşte tam da bu noktada, bu yörelerdeki halkların mücadelesine, kritik bir noktada olan Salvador devrimine ve kuşatma altında olan Nikaragua'ya alabildiğine destek verilebilmeli, ama bununla da yetinilmeyerek devrim, Latin Amerika'nın diğer ülkelerine de yaygınlaştırılabilmelidir. Yine, emperya-

lizmin dört elle sarıldığı Filistin devrimini eritme ve sağa çekme hareketine karşılık, başta Filistin direnişi olmak üzere Arap ulusal kurtuluş hareketi, İran'daki devrimci gelişme ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi öne çıkarılarak, desteklenebilmelidir. Bölgeyi emperyalizmin statükosu altında gerici bir barışa değil, bölge halklarının çıkarları ve devrimin gelişmesi temelinde çözüme götürmek, yalnız Ortadoğu halklarına değil, sosyalizme ve onun barışçıl çabalarına da en büyük katkıyı sağlayacaktır. Ve bu katkı, emperyalizmin nükleer savaş tehditini sürekli bir koz olarak elinde bulundurma politikasına şiddetli bir darbe vurarak, onu geriletecektir.

O halde, bugünkü aşamada başta sosyalist ülkeler olmak üzere, demokratik barışçıl biçimleri de dahil işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin halk savaşını yöntemini esas alarak devrimi daha sıkı bir dayanışma içinde derinleştirerek genişletmeleri gerekiyor. Emperyalizmin yıldız savaşları da dahil, en son bulduğu bir icat gibi dayattığı nükleer savaş şantajlarına ancak devrimle karşılık verilebilir. Tarihin bir çok safhasında olduğu gibi, insanlığın, gelişmesi önündeki zalim, yıkıcı ve gerici kuvvetlere karşılık, her zaman çığır açan ilerici bilinci ve eyleminin hükmünü bir kanun derecesinde önümüzdeki dönemde de sergileyeceğine, dünya sosyalist devrimi şiarı altında bu hükmü her geçen gün artan bir biçimde icra edeceğine, insanlık uygarlığının başında bir felaket gibi dolaşan nükleer savaş tehditinin ancak bu biçimde bertaraf edileceğine derinden inanıyoruz. İnsan bilinci ve devrimci eyleminin her zaman ilerici doğrultuda belirleyici olan hükmünün, nükleer savaş çılgınlığını da alt edeceği ve insan uygarlığının önüne daha geniş ufukların açılacağı kesindir. Yine inanıyoruz ki, son sözünü söylemiş olmaktan henüz uzakta ve gençlik evresinde bulunan dünya sosyalist devrimi, asıl gelişmesini bundan sonra gösterecek, sosyalizmin etkin yaratıcılığı bundan sonra da bitmez tükenmez bir biçimde ürünlerini sergileyecek ve nükleer savaş tehlikesi başta olmak üzere savaş denilen en tehlikeli illeti ortadan kaldırarak tüm dünya halklarını özlenen barışa kavuşturacaktır. Açık ki bu geleceğe ait bir ütopya değil, tam tersine, günümüzde adım adım gerçekleşen ve her gün yeni mevziler kazanan bir mücadele ile yaratılmak zorunda olan bir gelecektir.

ORTADOĞU'DA BUNALIM YIPRANAN İŞBİRLİKÇİ İKTİDARLAR REFORMİZMİN TÜKENİŞİ ve DEVRİMCİ ÇIKIŞ

GİRİŞ

Ortadoğu halklan günümüzde, kendilerini yönetmekte olan işbirlikçi iktidarların gittikçe yıpranması gerçeğini yaşarken; kendileri de ilerici-devrimci güçlerini yaratmakta zayıf bir dönemi yaşamaktadırlar. Tarihlerinin görkemli sayfalarıyla olduğu kadar, çağdaş ulusal-toplumsal devrimlerle de kıyaslandığında Ortadoğu halklarının bugün içinde bulunduğu koşullar, nereden bakılıp, hangi düzeyde ele alınırsa alınsın kendi içinde tıkanma, küçülme ve zayıf çıkışlarla gününü gün etmek isteyen güçlerin kaos halindeki çatışmasına tanıklık etmektedir. Yaşanılan gerçeklik; geniş perspektifler sunmaktan uzak, tükenen ve artık yıkılması ertelenemez geçmiş ile, bunu devirmekle sorumlu olduğu halde zayıf kalan güçlerin birbirlerini alt etmektan uzak, sayısız ittifak ve uzlaşmaların, ama aynı zamanda da birbirlerini devirmenin yaygın hesaplılığı içinde buldukları bir durumdur. Her şey burada çağdaş devrimlerle geçmiş tarihsel gerçeklerin içiçe yaşandığını, alabildiğine derin olan karmaşıklığın köklü yöntemlerle aşılması gerektiğini haykırmaktadır. Tarih, Ortadoğu'da bir kez daha insanlığın kaderinin çizilmesi için üzerine düşen rolün oynanmasını istemektedir.

Dünya genelinde emperyalizm ve sosyalizm güçlerinin yaşadığı denge ortamında, nükleer dehşet şemsiyesi altında devrim ve karşı-devrim güçleri-

nin birbirlerine üstünlük sağlamada temkinli davranmak zorunda kaldıkları, ama insanlığın kaderinin ileriye yönelik değiştirilmesinin sorumluları olan güçlerin de bundan ciddi bir biçimde etkilenecek zaman zaman bocalayıp, hatta geriledikleri görülen gerçeklerdendir. Artık gelinen aşamada dünya çapında bir savaşımın yıkıcı sonuçlarıyla insanlığın kaderini en kötü bir biçimde etkileyeceği; bunun için başta nükleer silahlar olmak üzere tahrip güçlerinin alabildiğine geliştirildiği bir gerçektir. Tepede sağlanan bu denge, yapılması gerekenin yerine getirilmesinde hiç de umut verici bir durum yaratmamaktadır. Tepede işler adeta düğümlenmiş, devler büyük kavgaya girmekten çekinmektedirler. İnsanlığın kaderini şu veya bu yönde değiştirmekten sorumlu tarihin en hareketli güçleri, bir sihirbazın oyunları ile ahsunlanmış gibi esef edilecek biçimde çakılıp kalabilmektedirler. İnsanlık bu noktada adeta kendi yarattığı uygarlığın bir esiri gibi yaşamaya zorlanmaktadır. Emperyalizm kampı bu konuda gerileyişi bir kadermiş gibi dayatmak çabasından tüm kültürel, ahlaki, felsefi siyasal yöntemlerini de kullanmakta ve bir kez daha insanlığın büyük ilerici çıkışlarla kendi kendini aşip yeni aşamalara doğru tırmanmasına kilit vurmaktadır. Bir dönemlerin Roma'sına benzer bir konumda çok tehlikeli savaş araçlarının egemenliği altında insanlığı gerici bir barışa mahkum etmeye çabalamaktadır. Bu noktada işler tepede tıkanmakta, çatışmanın sakıncalarını iliklerine kadar duyan devler, güçlerinin çok gerisinde bir durgunluğa düşer olmaktadır. Tepedeki bu kavgaya, son darbeyi vurup, birbirini altıtmekten uzak iki boksörün ringlerdeki mecalsız dövüşüne benzemektedirler. İşte bu gerçeklik, tabanda savaşımı insanlığın kaderinin olumlu yönde değiştirilmesinin zorunlu bir gücü haline getirmeye aday kalmaktadır. Tarihte olduğu gibi yüzbinlerce emekçinin, aşiret, kabile ve halk topluluklarının uygarlığın gerçek yaratıcıları olması gerçeği daha değişik koşullarda yeniden karşımıza çıkmaktadır.

Büyük siyasal güçler insanlık tarihini bir yere kadar geliştirebilir veya durdurabilirler. Ama sürekli etkide bulunma özelliğine sahip değildirler. Halkların eylemi her zaman belirleyicidir. Küçük halkların, geriletülse bile hiç bir zaman ertelenemeyecek olan derinden derine çıkışları tarihi nasıl şekillendirmişse, günümüzde de "küçük"ler tepedeki tıkanmanın doğal bir sonucu olarak kendi rollerini buldukları ülke topraklarında oynama ve bununla kendilerinin olduğu kadar insanlığın kaderini değiştirme tarihsel göreviyle karşı karşıyadırlar. Tepedeki dengenin tabanda çeşitli dengesizlikler biçiminde aşılması uygarlık tarihinin en önemli bir özelliği olarak ortaya çıkmaktadır. Halkların mutlaka sahip çıkılması gereken bu tarihsel rolü, tepedeki boğuşmayla da yakından ilintilidir. Birbirlerine zıt gibi gözükseler de, bir kutup bu biçimde tıkanırken, diğer kutup aşağıda ağır ağır gelişmenin, enerjinin, çözülmenin kendisini yaşamaktadır. İşte dünyanın bir çok bölgesinde olduğu gibi Ortadoğu halklarının da daha belirleyici bir biçimde yaşadığı gerçeklik bu anlam içinde ele alınmalıdır.

1- Ortadoğu'nun Sosyal ve Siyasal Mücadelelerde Oynadığı Rol

Bugün Hindi Çini ve Orta-Amerika'da tabanda girilen ilerici insanlığı temsil etme kavgası, Ortadoğu'da sıradan her hangi bir rol olmaktan da öteye eğer şartları yerine getirilirse insanlığın kaderi üzerinde belirleyici bir konuma sahiptir. Ortadoğu halklarının tarihine kısaca göz atıldığında, insanlık tarihinin temel doruk noktalarını bir kaç defa yaşadığı görülmektedir. İnsanın çok ilkel düzeylerden kurtulup toprağa yerleşimi, hayvanların evcilleştirilmesi ve böylelikle uygarlığın temellerinin atılması Mezopotamya'nın verimli ovalarında gerçekleşmiştir. Kölecî dönemin en büyük siyasal güçleri olan Asur, Pers vb. imparatorluklar burada yükselmiş, sanattan dine kadar insanlık tarihinin sayfaları ilk defa burada açılmıştır. Din, ahlak, üretim, teknikleri ile insanlık adeta burada tanışmıştır. İnsanlık engin güç kaynaklarını burada keşfeder gibidir. İnsanın temel düşünce, sanat, ahlak normlarını şekillendiren kölecî uygarlık dönemine denk düşen dinler, bayramlar, tanrılar, güçlü imparatorluklar ve hala insanlığın belleğinden silip sökemediği konular burada doğar. Bu aşamada Ortadoğu, tartışma götürmez bir biçimde insanlığın doruk noktasıdır. İnsanlık aslı cevherini biraz da burada bulmuştur. Bir efsane kabilinde de olsa Nuh'un gemisi burada karaya oturmuş; Adem ile Havva'nın ilk çocukları burada ortaya çıkıp yeni toplumsal düzenlemelere buradan başlamışlardır. Adem ve Havva ilkel komünal toplumun tarih öncesi dönemini temsil ederken, Nuh, bu dönemin aşılması ve uygarlığa geçişi simgelemektedir. Dinler, bunu sadece doğmalar biçiminde sembolize etmekten ve böylelikle de bu dönemin insanlığını yansıtmaktan başka bir anlama sahip değildirler.

Batı'dan Uzakdoğu'ya kadar açılan tüm yollar buradan geçmektedir. Burada oluşan ve gelişen insanlık etkilerini Çin'den Avrupa'ya kadar taşıyabilmiştir. VI. yy'dan itibaren burada yeni bir dinin doğuş olayı vardır. Ama bu sadece bir islam dini ve Muhammed'in peygamberliğinin ortaya çıkışı olayı değildir. Bunlar gelişmenin sembolik anlamlarıdır. Bu tarihler, kölecî uygarlığın aşılması feodal uygarlığa geçişin insanlık açısından büyük anlam ifade ettiği bir dönemin habercisidir. Muhammed'in peygamberliği bunun haberciliği, islamiyet ise bunun ideolojik-sembolik gerekçesidir. Altta yeni toplumsal şekillenmeler, siyasal iktidarların yeni biçimlenişi, yeni ahlak ve kültür değerlerinin gelişimi söz konusudur. O dönemde de yine, doğuda çürüyen bir kölecilikle batıda çözümsüzlük içinde kıvranan feodalizmin tepede birbirini alt edememe gereceği yaşanmaktadır. Bizans ve Sasaniler, Mezopotamya ovalarında sürekli birbirleriyle çarpıştıkları halde aynı sosyo-ekonomik düzenleri yaşadıkları, Doğu'da ve Batı'da büyüyecekleri kadar büyüdükleri, hem kendi içlerinde ve hem de birbirilerine karşı savaşımalarında çözümsüzlüğü yaşadıkları için, islamiyetin doğuşu bu

kördüğülerin aşılmasında belirleyici bir rol oynamaya adaydır. Ömürlerini doldurmuş bu ihtiyarlar artık bir kılıç darbesiyle uçurulup, insanlığın ileriye doğru akışına engel olmaktan çıkarılmalydılar. İşte, Muhammed'in kılıcının tarihsel özelliği budur. O, tepede insanlığı durduran, enerjisini hapseden bir tukanmayı sona erdirmekle yüzyüzedir. İnsanlığa verebilecekleri hiç bir şeyleri kalmayan bu iki güç, boş yere kan dökmekte, üretim araçlarını tahrip etmekte, toplumsal güçleri çıkmazdan çıkmaza sürüklemektedirler. İşte bu derin tarihsel özellik nedeniyledir ki, Arabistan çöllerinde Muhammed bir haberci olabilmıştır. Başlangıçta çok zayıf, yetersiz olan küçük grubu ve az sayıdaki kılıcı, inanılmaz gibi görünen ama, çok kısa sürede belkide çok az bir devrim gücünün süre ve yoğunluk itibarıyla gösterdiği ilk dirildiği ve güçlülüğü göstermişse, o zaman insanlığın kaderini değiştirmede oynanması gereken büyük rolünden ötürüdür. Bu nedenledir ki, Muhammed bir kurtarıcı olarak karşılanmış ve onun çıkışı bir cennet umudu olarak rahatlıkla kabullenilebilmiştir. İslamiyetin maddi ve manevi savaşlar cephesinde gelişip, güçlenmesinin nedeni budur. Bu dinin temsilcilerinin muazzam kişisel yetenekleri ve kültürlerinin ötesinde tarihin yüklediği bölgesine bir misyona sahip olmalarından ötürüdür ki, bu din ve temsilcileri sürekli büyümüş, Atlas okyanusundan Hindistan'a kadar zaptedilmez orduların doğuşuna tanıklık edilmiştir. Bu dönemde Ortadoğu halklarının yaşadığı tarihsel belirleyici gerçeklik işte budur.

Ortadoğu halklarının uygarlığı bu dönemden itibaren güçlü bir gelişme kaydetmiştir. Yarı köleci-yarı feodal Bizans ve Sasani imparatorlukları özümleyici gücü kendi içlerinden çıkaramadıklarından ötürü yıkılmak zorunda idiler. Kendilerini yenilemekten uzak oldukları için dıştan gelen bir kuvvet onları yıkacaktı. Ve olan da budur. İslamiyetin etkisi altında Ortadoğu artık yeni bir uygarlığa doğru hızla tırmanmaktadır. Küçük Arap aşiret topluluğundan bir imparatorluğa doğru hızla tırmanmış, islamın ekonomiyi yeniden düzenlemesi, yeni sanat ve ahlak gelişmektedir. Yunanistan'dan Hindistan'a kadar ilk çağın tüm kültürlerini bünyesine katan islamiyet, onları kendi egemenliği altında yeni sentezlere ulaştırarak X. yy'la doğru gelişiminin zirvesine çıkar. X. yy. Ortadoğu'su islamiyet bayrağı altında insanlığın kaderini belirleyen doruk noktasını yaşamaktadır. Oysa o dönemde Avrupa tam bir karanlık içinde yüzmekte, Amerika ise kuzeyi ve güneyi ile henüz barbarlık aşamasını bile aşmamış bulunmaktadır. Zayıf ve mahalli olan Çin de insanlığı temsil etmekten uzaktır. İnsanlığın ister evrensel, isterse milli, kabile ya da kavimler düzeyinde olsun en büyük sentezine Ortadoğu'da ulaştığını teslim etmek gerekiyor. Bu doruk noktası Türk boylarının Ortaasya'dan akıp gelmesiyledir ki, talihsiz bir biçimde yeni bir öncünün elinde artık gerileme noktasına doğru tırmanmaya başlamıştır. Barbarlığın yukarı aşamasındaki Türk boyları, böylesine büyük bir uygarlık üzerine konduklarında, bu uygarlığı özellikle Avrupa'ya doğru taşımak için islamiyetin bir kılıcı gibi davranmaya kalkışmışlarsa da,

özünde artık bir Bizans ve Sasanilerin gerileyişinde olduğu gibi ileriye değil gerileyen ve tahrip gücü giderek fazlaşan bir sistemin temsilciliğine oynamaktadırlar. XIV.-XV. yy'dan itibaren Batı'da kapitalist uygarlığın gelişimi ile birlikte geri bir konuma düşerek gücünü kaybetmeye başlayan İslamın artık eskiyi zorla ayakta tutmaya çalışan bir kılıcı durumuna düşerler. Ortadoğu halklarının bilinen gerileme sürecine doğru girmeleri de bu tarihten itibaren başlamaktadır. İslamiyet artık, ilerlemenin aracı değil, bir statükonun, gerileme, tıkanma ve daralmanın sembolüne doğru dönüşmeye başlamıştır. Batı kendi içinde feodalizmi çözüp kapitalizmi yetkinleştirdikçe, bu temelde yeni sosyal sınıflar, bilim, sanat ve siyaset yükseldikçe, Ortadoğu halklarının binlerce yıllık tarih sayfaları bu gelişmeler karşısında çok sönük kalmaya, insanlığın kalbi bu kez artık kapitalist uygarlıkta atmaya başlamıştır.

Fransız devrimi bu gelişmenin doruk noktasıdır. XVIII. yy'ın sonlarına doğru gerçekleşen bu devrim, yalnızca Fransız ulusuna özgü değil ve hatta yalnız Avrupa ile de sınırlı değil, tüm dünyayı sarsan bir devrim olmuştur. Fransız devrimi, son derece enternasyonal, insanlık uygarlığının otoritesi altında ne kadar değer birikmişse hepsini temsil etmeye aday, ilk ve ortaçağ kültür birikiminin toplamının bir ürünü olduğu kadar kendisinin çağdaş yaratıcılığını da katarak insanlığın yeni bir hukuku ve aşamasının doruk noktası olmuştur. Son derece yaratıcı, devrimci ve geliştircidir. İnsanlık burada açtığı sayfa ile yeni bir aşamaya gelmiş dayanmıştır. Fransız ulusunun önderlik ettiği bu devrim dalga dalga tüm Avrupa'ya yayılmış ve giderek tüm dünyaya hükmünü duyurmuştur. Feodal dönemin sembolü olan din artık gücünü yitirmeye, bilimler, sanat ve yeni ahlak hızla yükselerek temsilcileri de ortaya çıkmaya başlamıştır. Yeni siyasal sistemlerin yetkin bir tarzda kendini sergilediği, hiçbir halkın ve hatta kavmin bile etkisinden kaçamayacağı bir gelişmedir bu. Dolayısıyla uygarlık, bu sefer Ortadoğu halklarının çok uzağında, Batı Avrupa'da gelişimini sürdürmektedir. Bu noktada insanlık gücüne güç katmakta, yenilenmekte, ilerlemektedir. Bunun öncü sınıfı burjuvazidir. İnsanlık artık bu sınıfın her düzeydeki egemenliğini yaşamaktadır.

Yükselen yeni sınıfın egemenliği tepeden ve tabandan devrimlerle yayılarak sömürgecilik biçiminde Amerika kıtasına, Çin'e, Hindistan'a ulaşmış Afrika'yı yeniden uygarlığa açmıştır. Ama hemen belirtmek gerekir ki, uygarlığın eski devi olan Ortadoğu'da etkileme derecesi sınırlıdır. Bu alana çokça saldırmasına rağmen heykelleri bile kalmış olsa eski imparatorlukların setine çarpar. Ortadoğu gücünü kaybetmiştir ama, hemen özümsecek kadar kendinden geçmiş de değildir. Ortadoğu'da artık, binlerce yıllık birikimleri yeni kapitalist dalgaya karşı kendisini korumaya çalışırken, yeniyi de bu nedenle tam alamadığı ve bunun gittikçe artan bir biçimde yaşandığı bir döneme girilmektedir. Sadece kendi içinde çözümleme yeteneğini tayin eden, fakat dışardan gelen çözümleyici güce belli bir diren-

meyle karşı duran bir durum söz konusudur.

Bu yapının egemen imparatorluğu Osmanlılar, kendini içte yenileyemeyen dışta ise sürekli yıpranan ve böylelikle kendi bünyesindeki tüm halkları çıkamaz içinde kıvrandırıp durduran bir güçtür. Eskinin büyük görkemli uygarlığı yerin altına kayarken, bu imparatorluk sadece bir mezar örtüsü gibidir. Çok sinsî olan kapitalist uygarlık ise, İngiliz ve Fransız sömürgeciliği eliyle bu alana dalış yapmanın hesapları içindedir. Ve Osmanlı imparatorluğu bunların elinde bir kukla haline gelecektir. O, artık kapitalist sömürgecilerin elinde bölge halkları için sızmanın zayıf bir aracıdır. Bölge halkları bu aracın her bakımdan yetmezliği nedeniyle ve onun sahte örtüsüyle emperyalizme açılmakta, onun karşısında zayıf düşürülmekte ve bu mezar taşı kadar ağır güç altında adeta kendilerini ölü hissetmektedirler. Bu güç, XX. yy'a varıncaya kadar tüm XIX. yy. boyunca Ortadoğu halklarının başına çöken bir kabus olmuştur.

Bu dönemde eskiyi yeniden diriltmek için, bir takım çabalar da görülmektedir. Ancak bunların hiç birisi çürümeyi daha da derinleştirmekten öteye bir işleve sahip değildirler. İşte bir Abdülhamit'in bir yandan en şoven, en iğrenç ve işbirlikçi bir iktidar konumunu yaşarken, diğer yandan İslamiyete sarılması sadece tıkanmayı derinleştirmiştir. İslamiyeti yeni temelde diriltmek isteyen başka ideologlar da vardır. Bunlardan Abdülhamit'in sarayında bir tutsak olan Cemalettin-i Eswani, bu konuda yoğun çaba sarfetmiş, ama küçük bir değiştirici güç bile olamamıştır. Bu durum yaşanan çağın gerçekleriyle yakından ilintilidir. Eskimiş İslam silahlarıyla burayı değiştirmek artık mümkün görünmemektedir. Abdülhamit'le birlikte Osmanlı İmparatorluğu tarih sahnesinden devrilirken, geriye kalan, Ortadoğu halklarının her türlü köhnemiş kuklalar elinde emperyalizme açılması süreci ve eski aşiret ve kabile şeflerinin işbirlikçi komprador-burjuvalar biçiminde türemeleridir. İngiliz ve Fransız uşağı olan bu sınıfın uygarlık anlamında söyleyebileceği hiçbir şeyi yoktur. Her ajanının efendisini temsil etmesi gibi, burada doğan işbirlikçi burjuvalar da kapitalist-emperyalist sömürgeci efendilerini temsil etmekten öteye bir rol oynamayacaklardır. Ve eskinin bir çıkması olan aşiret-kabile çatışmaları, bu sefer bu beyciklerin devletçikleri arasında ortaya çıkacaktır.

Bu aşamada doğan Ekim Devrimi, insanlığın kaderinde yeni bir dönüm noktasıdır. Ekim Devrimi, kendisinden önceki tüm uygarlıkların bir sentezi olarak, Doğu ve Batı uygarlığının en gelişmiş biçimlerini kendisinde somutlaştırmış, yeni sosyal sınıfın kendisini kurtarmak için, insanlığın kurtarmaktan başka çaresinin olmadığı proleter devrimler çağını başlatarak, yetmezliği defalarca anlaşılan burjuva devrimler döneminin kapandığını, proletaryanın insanlığın ilerletici önder gücü olarak ortaya çıkmasının kaçınılmazlığını, kanıtlamıştır. Ekim Devrimi bu anlamda, binlerce yıldır sürüp gelen ezen ve ezilen, sömüren ve sömürülenin nihai kavgasının ezilenlerle sömürülenler lehine en iyi sonuç verdiği bir doruk noktasıdır da. Burada

sadece insanlığın daha ileri bir safhada uygarlık halkasını yakalaması olayı değil, ekonomik, sosyal ve siyasal düzeyde egemen sınıfların hükümranlığına karşı emeğin sahibinin yüzyıllardan beri süzülerek gelen duygularının, umutlarının ve bilincinin Leninizm'de bir teorik-pratik dehaya kavuşarak bu temelde insanlığın kaderi üzerinde en ilerici sözlerden birini söylemesi durumu vardır. Ekim Devriminde, Doğu ile Batı, ezilen ve ezen, sömürgeci kapitalist uluslar ile sömürge ve ezilen uluslar yeni bir alt-üst oluşu yaşamaktadırlar. Artık burada insanlığın kaderi üzerinde dalga dalga bir etki-leme sözkonusudur. Burada yükselen sosyalizm uygarlığı emperyalist uygarlığa karşı önce çok küçük bir çıkış iken, giderek büyümüş ve bir dengeye kadar ulaşabilmiştir.

Ortadoğu halkları bu dönemde Muhammed'in doğuşundaki gibi batıda Bizans-doğuda Sasani imparatorluğu ikilemi ile karşı karşıya değildirlar. Doğu'da ilerici insanlığın kaderinde derin etkilerini sürdürmek durumunda olan Sovyet sistemi; batıda ise, insanlığın kaderini tepede düğümliendiren ve başta nükleer dehşet politikası olmak üzere her çeşit yolla gelişimi durdurma çabasında olan Amerika emperyalist uygarlığı vardır. Ama yine de, bu tepedeki düğümlenme, Muhammed'in Arabistan'ın kızgın çöllerinde oynadığı rolü anımsatmakta ve bu düğümün çözümlenmesi için gereken rolün oynanmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Fakat, Ortadoğu halkları bunun için yeterli sosyal güce ulaşmışlar, çözümü kendi içlerinde geliştirecek kadar olgunlaşmış bir birikime sahip, bir yandan kendi tarihlerinin ağır baskısı altında yaşarken diğer yandan çağın kördüğümünü çözebilecek kadar güçlümüdürler? Bunu aşmak için neler yapmak durumundadırlar?

Ortadoğu'da bugün bir çok güç vardır. Bir yanda kapitalist-emperyalizmin XX. yy'nın başından itibaren köhnemiş feodal aşiret gruplarından derlediği, halkların ulusal ve toplumsal özelemlerine cevap vermeyen kukla işbirlikçi iktidarların gelişimi sözkonusudur. İki büyük savaş arasında doğan bu güçler ikinci dünya savaşından beri gelişebilmişler ama, bir ajan olmaktan öteye tarihsel fonksiyonları olmadığı için, kendi topraklarına layık bir biçimde kök salamamış, her zaman efendiye uşaklık yaparak onun uygarlığını emperyalist aşamada kendi toplumlarına en gerici özellikleriyle enjekte eden birer hainler güruhu olmaktan öteye gidememişlerdir. Onların gelişimi, bu anlamda karşı-devrimin gelişimidir. Diğer yanda ise, halk güçlerinin durumu vardır. Burada da ikili bir durum yaşanmaktadır. Eski ideolojik ve kültürel birikim bağımsızlıkçı bir çıkış için yetmemektedir. Küçük-burjuvaların kapitalist uygarlığın bir ürünü olan milliyetçiliği dayatarak kendi toplumlarını ilerletmeleri son derece sınırlıdır. Burjuva milliyetçiliği Ortadoğu toplumları için daha baştan itibaren egemen yönü emperyalizmin ajanlığını örtmek olan, dış karakterli ve fazla ilerletici olmayan özelliklere sahiptir. Bunun en çarpıcı örneğini Türk milliyetçiliğinde görmek mümkündür. Batının milliyetçilik silahıyla kapitalizme karşı

gibi ortaya çıkan bu milliyetçilik, koyu bir şovenizm ve islamiyet görüntüsü altında Ortadoğu halklarının tüm gerçeklerini inkar ederek, diğer yanda ise, yanbaşında doğan Ekim Devrimine baştan itibaren düşmanca, fakat aynı zamanda da yararlanmacı temelde yaklaşan, Mustafa Suphi'ler örneğinde görüldüğü gibi, sosyalizmin temsilcilerini boğazlamaktan çekinmeyen, anti-sosyalist; halk karşıtı fakat, emperyalist efendilerinden gerekli yeri kapınca onun çok iyi bir uşak ve ajanıdır. Ortadoğu halklarının kalbine saplanan bu milliyetçilik, onun gerçekğini yıkan, ama bunu modern giysiler giydirerek, batı taklitçisi yöntemlerle dayatan, batının en köhne, en işbirlikçi kukla rejiminin mimarıdır. Mustafa Kemal'ın bu açıdan Ortadoğu halklarının başına bela olan en gelişmiş ve dolayısıyla da bugün başta Reagan olmak üzere, tüm emperyalist çevrelerin sözcülerinin sahip çıkıp kullandıkları bir örnek olarak sunulması tesadüfi değildir. Bugün Kenan Evren'in şahsında M. Kemal ikinci Atatürk biçiminde yeniden diriltilmiş ve batının emperyalist çevreleri onda en gözde generallerini bulmuşlarsa, bu, sadece M. Kemal geleneğinin doğal bir sonucudur. M. Kemal geleneğinin, bugün bu generaller güruhu şahsında emperyalizme nasıl tehlikeli bir ajanlık yapacağı kanıtlanmaktadır. Türk rejimi 12 Eylül faşist darbesinden sonra Ortadoğu halklarının başında en büyük bir bela olarak belirmiş ve bölgenin tüm köhne rejimleri onunla gittikçe artan ekonomik-siyasal ilişkilere yöneliyorlarsa, bunun da nedeni, efendiler ve uşaklarının kendi birliklerini iyi kurmalarıdır. M. Kemal geleneği bölgenin diğer ülkelerinde de sürdürülmüş, benzer bir kukla iktidar süreci Şahlık biçiminde İran halkları üzerinde geliştirilmiş, yine İngiliz emperyalizmi tarafından derin bir parçalanma ve uşaklık temelinde Arap toplumunda çeşitli feodal-şiret güçleri türetilerek, bir çok devletçik ortaya çıkarılıp, ilerlemenin değil kendi içinde çözümsüzlüğün daha da derinleşeceği düzenlemelere gidilebilmiştir.

Görülmektedir ki, Ortadoğu toplumları bünyesinde tepede emperyalizm ajanlığının bir sistem olarak geliştirilmesi sözkonusudur. Burada ne Fransız Devriminin devrimci etkileriyle kapitalizmin yayılması ve ne de Ekim Devriminin halk devrimleri yöntemini geliştirmesi vardır; ikisi de ulaşamamıştır. XX. yy'a doğru gelindiğinde kapitalizmin emperyalizme dönüşümünün en kötü yansımaları Ortadoğu halkları üzerinde görülür. Emperyalizm, önce Osmanlı İmparatorluğu ve daha sonra da küçük despotlar biçimindeki tarihin en tortu öğelerini, yardımcılarıyla bu halkların başında zorla tutmuş, sahte milliyetçilik, kabileci anlayışlar çeşitli yönlerden güçlendirilerek böl ve yönet taktiğiyle halkların öz çıkarları tanınmaz hale getirilmiştir. Ortadoğu'da gerçekten ne çağdaş devrimlerden etkilenme ve ne de, tarihsel büyüklüğün dile getirilişi sözkonusudur. Emperyalizmin çıkarlarına göre şekillenmiş sosyo-ekonomik siyasal düzenlemeler ve bunun başına diktirilen kukla işbirlikçiler ortalığı kaplamış bulunmaktadır.

Bu durumu değiştirmek için halkın özlü çıkarlarına daha yakın çıkışlar

olmadı değil. Burjuva devrimlerinin sönmüş volkanından küçük parçalar biçiminde de olsa bazı kıvılcıklar elbette buraya da düştü. Bir Türk ulusal kurtuluş hareketi cılız da olsa böylesine bir özelliği temsil etmiştir. Ama, 1920'lerdeki bu hareketin ilerici yanı çok tali düzeyde kalmaktadır. Benzer durumu Arap ve İran çıkışlarında da görmek mümkündür. Kısaca, burjuva devrimlerinin bazı cılız sesleri duyulmuş olsa da, bunlar nihai gelişmeyi belirlemekten uzaktırlar. Ne mevcut sosyal güçler ve ne de, ideolojik-politik-kültürel birikim buna olanak vermektedir. Ekim devrimi, 1920'lerde Türkiye, İran'da ve Arap toplumlarında kendi yansımalarını komünist partileri biçiminde bulmuştur; ama, bu dönemde özellikle proletaryanın cılızlığı, dinin ağır etkisi, aşiretçi-kabileci düşünce, yüzyıllara damgasını vurmuş feodal hakimiyet ve bununla kaynaşmış olan sahte milliyetçilik kisvesi altındaki emperyalist işbirlikçilik, sosyalizmin derin bir yurtseverlik ve enternasyonlizm temelinde halkların ilerici çıkışlarına damgasını vurmasını engellemiştir. Bu partiler, muazzam bir okyanus içinde küçük adacıklar halinde kalmaktan kurtulamamışlardır. Yapının çeşitli öğeleri arasında sıkışıp bir yandan uzlaşıcı, diğer yandan tasfiyeci konumlara düşmüşler; bir çoğu ya imha ya da eriyip gitme ile yüz yüze kalmışlardır. Kısaca Ekim Devriminin zaferi başka alanlarda olduğu gibi, burada sonuca ulaşmaktan çok uzaktır.

Bu durum günümüz için dahi söylenebilir. Sovyetler Birliği dünya genelinde büyük bir güce ulaşmasına rağmen, Ortadoğu üzerindeki etkinliği emperyalizmin etkinliği yanında çok zayıftır. Ortadoğu XIX. yy'da olduğu gibi günümüzde de, ister Sovyetler ve isterse başını ABD'nin çektiği emperyalizmin etkilemesi karşısında, çözümü kendi içinde geliştirme gücünü gösteremese de, dıştan gelen etkileri bünyesine katmakta direktmekte ve bu ise bazen çok gerici konumlara düşülmesine kadar yol açabilmektedir. Sosyalizmin nüfuz etme çabaları da yapının bu derin etkileri nedeniyle tasfiyeye uğramaktan kurtulamamakta, en kötü uzlaşmalar ortaya çıkmaktadır. Asıl belirleyici öz gücünü konuşturması gereken halk güçleri ise, bu gelişmeler karşısında adeta nefessiz kalabilmekte, tarihlerinin o çok güçlü olan hamleleri yanında kollarını güçlkle kaldıran cücelere benzemektedirler. Burada tarih bir çok nedenden ötürü geçmişi andırır bir biçimde rayına oturmamaktadır. Diller konuşmakta ama, pratik zayıf kalmaktadır. Bu çerçeve içinde günümüze bakıp, Ortadoğu halklarının gerçeği nedir diye sordüğümüzde, cevabı daha kolay verebiliriz.

2-Günümüz Ortadoğusu ve Çözüm Bekleyen Sorunlar

a- Filistin ve Lübnan

Dünya genelinde olduğu gibi bölge üzerinde de güçlerin birbirini dengelemesi ve özellikle de 1970'lerden itibaren sağlanan denge ortamında bölge

öz güçlerinin gerici ve ilerici yanlarıyla açığa çıkışı, karmaşık bir biçimde gelişimi sözkonusudur. Filistin direnişinin burada çok sembolik, ama bir o kadar da tarihsel ve çağsal anlamı vardır.

Filistin daha ilk çağlardan itibaren her dinin doğuşuna tanıklık etmiş, Arap topluluğunun en canlı öğelerini temsil etmektedir. Bölge tarihinin en eski halkası olan Filistin, dışarıya açılan bir kapı durumundadır. 60'larda yeniden bir gelişmeye tanık olan Filistin direnişi güçlü Arap kültürüne dayanma yanında, emperyalizmin koruması altındaki siyonizme karşı mücadele içinde tüm yeteneklerini ortaya çıkarmaya çalışmakta ve bir yandan da sosyalizmle dostluk arayışı içinde çağdaş ulusal kurtuluş mücadelelerini nüfuz gücünün çok ötesinde etkilemeye, kendi sahasında eski ile yeninin çarpışmasını temsil etmeye çalışmaktadır. Ortadoğu halklarının görkemli tarihine benzer bir konuma ulaşarak, bunu konuşturmak istemiştir, ama çağın gerçekleriyle acı bir biçimde karşılaşmaktan kurtulamamıştır. O türedi burjuva ve küçük-burjuvaların işbirlikçiliğiyle ve bunun bir hortlaması olan Arafatçılıkla karşı karşıya kalmıştır. Bu sınıfın şahsında bugün, son 20 yılda muazzam görevlerle yüklü olan bu devrimin tıkanması, ardından çözülüşü ve bu çözülüşün emperyalist sistem içinde en kötü tarzda kullanılışı sözkonusudur. Bölgenin en eski halkı olan Filistin halkı kendi içinde böylesine dramatik bir gelişmeyi yaşamaktadır. Bu sınıf eski tarihe öykünerek bir role soyunmuş, ancak türetme bir sosyal zemin üzerinde silik bir kopye olarak belirlediğinden, çözümünü emperyalizm içinde aramaya koyularak, emperyalizmde kapak bulmaya ve yeniden bir uşak güc olarak belirlemeye çalışmıştır. Arafat bugün, işte o ileri-geri kavgasında emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında işbirlikçi yanı, büyük iddiaların sönük bir biçimde sonuç bulmasını, çözümsüzlüğü, tasfiyeyi, erimeyi ve yamanmayı temsil etmektedir. Tarih burada, sosyal güçlerin kendi tabiatlarına uymayan rolü gerçekleştiremeyeceklerini hiç bir demogojinin ört-bas edemeyeceği bir gerçeklik olarak bir kez daha kanıtlamıştır.

Filistin halkasında bugün Arap alemi kendi sağı tarafından yenik düşmüştür. Bütün dünyayı dolaşan yüzyılların yahudi sermayesi, Filistin'de kendisini Arap dünyasının belli bir bölümüne kabul ettirmiş, Sedat'la başlayan Mübarek'le sürdürülen, günümüzde de Hüseyin ve Arafat'la tamamlanan halkada egemen hale gelmiştir. Dünyayı dönüp dolaşan yahudi sermayesi Filistin'de gelişti, güçlendi ve emperyalizmin tüm güçlerini arkasına alarak Arap egemenliğini de yanına çekip, ona üstünlüğünü kabul ettirdi. Hüsnü Mübarek, son Hüseyin-Arafat anlaşmasını tarihsel bir fırsat olarak belirlemekte ve bu fırsatı kaçırmaması için, Simon Perez'e çağrı yapmaktadır. Bu belirleme doğrudur ama, kimin lehine tarihsel bir fırsat olduğu sorusu da hemen sorulmalıdır. Burada tarihsel bir bileşim yapılmak istenmektedir. Emperyalizm ve siyonizm lehine Arap-Yahudi sermayesi bir evliliğe gireceklerdir. Şüphesiz ki, burada kazançlı çıkacak olan halklar olmayacaktır. Yahudi sermayesi, binlerce yıldan beri Yahudi'nin kaybettiği

herşeyin hesabını Arapların eliyle Araplara ödettirecek, Sedatlar, Mübarekler, Hüseyin ve bugün de Arafat'la bunun intikamını almaya hazırlanan bir sermayedir. 1000 yıldan beri gerçekleşmeyen rüya şimdi gerçekleşir gibi oluyor, ama bu halkların değil, emperyalizmin koruması altındaki o kokmuş ortaçağ sefilliği ve yahudi sermayesinin rüyasıdır. Barışa da buradan gidilmektedir. Adeta bir dönem Roma'nın Kudüs'e dayattığı bir barış yeniden yaşanmaktadır. Bu da tıpkı Roma imparatorluğunun barışı gibi, ABD imparatorluğunun dayattığı oluk oluk kan üzerinde yürütülen, halkların öz çıkarlarının boğulması, özlem ve umutlarının yıkılması temelindeki bir barıştır.

Ama dayatılan bu Amerikan barışı çok yetersiz de olsa, Lübnan'da direnmeyle karşılaşarak, işlemez kılınmıştır. Arap yurtseverliği direnmiş, İsrail ve Amerika ile "barış"mamıştır. Belki büyük bir karşı koyuş gerçekleştirilememiştir ama, mümkün olan da yapılmıştır. Özellikle Suriye, kendi sosyal-siyasal gerçekliğine bağlı olarak yapabileceğinin azamisini yapmış ve kendi önderliğinde bir barışı Lübnan'a dayatmıştır. Çok problemlilerde de olsa bu barış bugün yürümektedir. Filistin'de Amerikan barışı, Lübnan'da ise, Suriye barışı yürümektedir ve bu Filistin'deki barış yürüdüğü oranda yürüyecek bir barışa benzemektedir. İsrail'in Güney Lübnan'dan çekilmesiyle Lübnan kısmi bir istikrara kavuşacaktır, ancak, nasıl ki Filistin'deki barışa karşı Filistin halkı direnmeyi kolay kolay bırakmayacaksa; Lübnan'da ilerici doğrultuda sağlanan barış da bir çok gerici ögenin saldırılarıyla bozulacaktır. İlerici barış halkın güçlü hamleleri temelinde sağlanamadığı için, emperyalizm ile bin bir bağla bağlı bulunan sermaye güçleri bunu sürekli kundaklayacaktır. Bugün dinamitlerle yüklü arabalar patlarken bozulan bu barıştır, yarın bir çok sosyal odaklar biçiminde patlayacak ve köklü bir devrim gerçekleştirilmedikçe bu barışa güvenilemeyeceğini ortaya koyacaktır. Gelişmeler de ortaya koymaktadır ki, burada bir adım barış, ancak kan ve barut içinde gerçekleşmekte, vahşi patlamalarla ödettirilmektedir. Gülücüklerle gözyaşının bir birine karıştığı, ölümle yaşamın birbirleriyle adeta dalga geçtiği bir biçim yaşanmaktadır. Elbette ki bu, mevcut sosyal durumun sadık bir yansımasıdır. O halde, Lübnan'da atılan düğümle sağlatılmaya çalışılan durumla Filistin'de sağlatılmaya çalışılan durum birbirini dengeleyecektir. Bu her an bozulmaya hazır istikrarsız bir denge olacaktır ama; bir yandan halk güçlerinin ilerici devrimci çıkışlarıyla bir yandan da emperyalizm odaklarının bozabileceği bir denge de olsa, kısmi bir istikrarın varlığını kabul etmek gerekir. İki taraf da istedikleri nihai sonucu alma gücünden uzak bulunmaktadırlar. Tarihi-toplumsal gerçeklik böyle bir sonuca ulaşmaya henüz uygun değildir. Bunun için sosyal güçlerin ve yeni siyasal oluşumların biraz daha gelişmesi gerekmektedir. Nihai kavganın ve dolayısıyla köklü barışın koşulları tam olgunlaşınca kadar yeni taktikler denenecek, tek tük çarpışmalar olmaya devam edecektir. Bunun için kesin zaman belirlemek devrimler açısından

fazla gerçekçi değildir. Binbir etmenle gelişecek olan bu mücadeleler bazen çok hızlanıp, bazen de ani gerilemelere uğrayabilirler. Ama mücadelenin kendisi ve sürekliliği kaçınılmazdır. Giderek daha da kızışma yönünde gelişecektir. Köklü çözümlerin yakınlaştırılması için, güç biriktirme, bölgenin de tarihi gerçeklerine uygun bir biçimde ustaca savaşım yöntemlerini geliştirme sözkonusudur. Hangi ideoloji, politika, strateji ve taktiklerle, hangi ittifak ve uzlaşmalarla sonuca gidileceği bu süreçte denenecektir. Ortadoğu halkları bu süreçte çok şey kazanacaktır ama, bu da çok şeyi kaybetme pahasına olacaktır.

Filistin devriminin yaşanan deneyimlerinin iyi kavranması, sorunların çözümünde güçlü bir halkın yakalanmasını sağlayacak niteliktedir. Bu devrimin ortaya koyduğu en önemli bir gerçeklik, her devrim hareketinin olduğu bölgesel ve kendi ortamını değiştirdiği oranda başarıya ulaşabileceğidir. Ortadoğu'nun siyasal yapısında köklü değişimler sağlanmadıkça, halkların sorunlarının çözümlenemeyeceği de artık çok barizdir. Filistin sorunu bugün her türlü gericilikle çözümlenmeye çalışılmaktadır ki, oysa çözüm, gerici rejimlerin tasfiyesinde yatmaktadır. Durum bu iken, Arafatçılık da somutlaştığı gibi, Filistin devriminin başarısı için diğer devrimci hareketleri durdurma gibi, gerçekte devrimin tasfiyesini getiren bir anlayışa girilmiştir. Halk hareketlerinin oluşumu ve başarıya ulaşmalarında doğdukları bölgesel ortam doğru ele alınmaz ve devrimin hedeflerine bağlı olarak değiştirilemezse en açık örneğini Filistin direnişinde gördüğümüz gibi hareketin tasfiyeye uğraması kaçınılmazdır. En açık bir biçimde Filistin Ulusal Direniş Hareketinde, ama daha kapalı bir biçimde de Kürdistan Ulusal Hareketi ve bölge halklarının halk hareketine yönelmeye yönelik bir çok örgütünün yaşamında gördüğümüz gelişmeler bunu kanıtlamaktadır. Bölgede hangi ulusal bünyede ortaya çıkarsa çıksın, ulusal demokratik hareketler yalnızca kendi ulusal sınırlarını esas alıp, bu temelde devrimci değişikliği yaratmayı amaçladıkça hedeflerine ulaşamayacaklardır. Devrimin gelişmesi, aynı zamanda bölgesel ortamı da belli düzeyde hazırlamaya bağlıdır. Kısaca bir enternasyonalizm anlayışına ulaşmak ve bunu uygulamakla sonuca gidilebileceğini belirtmek gerekiyor. Ulusal dar görüşlülük ve bunun sınıf temeli olan küçük-burjuva yığınlarının devrimcilikle reformizm ve tasfiyecilik arasında sallanıp duran hareketler çürümekten kurtulamayacaklardır. Ortadoğu halklarının ortak hedefler ve hatta ortak bir strateji altında mücadele etmelerini, benzer gelişmeler gösteren tarihleri kadar, emperyalizmin çizdiği sınırlar, uyguladığı baskı ve sömürü gerekli kılmaktadır.

Ortadoğu halklarının müşterek tarih ve ortak devrim hedeflerini yurtseverlik ve enternasyonalizm temelinde çizmeyen ve buna uygun bir mücadele geliştirmeyen güçler sınırlı bazı değişiklikler yaratabilseler de halk devrimlerini başarıya ulaştıramazlar. 1920'lerde doğan Türk ulusal kurtuluş hareketi buna bir örnektir. Bu hareketin anti-emperyalist ve demokratik

bir programa ulaşmadan feodal-kompradorlar ve emperyalizmle uzlaşmasıyla birlikte sonu gelmiştir. Daha sonra İran'da da küçük-burjuva devrimciliğinin Mücahitler örneğinde olduğu gibi aşırı Fars geleneklerine dayalı çıkışları da aynı biçimde erimekten kurtulamamıştır. Dar milliyetçi amaçların aşılarnası burada da benzer bir durumun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Yine Türkiye'de 60'lar sonrasında reformculukla iç içe olan küçük-burjuva devrimciliğinin dar ulusal çerçeveyi aşmaması ve sosyal-şovenizmde takılıp kalması, onları en son Avrupa Sosyal-Demokrasisinin bir uzantısı haline kadar getirmiştir. Aynı şey, İran devriminden sonra İran devrimci küçük-burjuva muhalefeti için de geçerlidir. Bunun en belirgin örneğini ise Filistin devriminde görmek gerekiyor.

Filistin devriminin kısa ve özlü bir değerlendirmesi tüm bu küçük-burjuva devrimciliğinin (ve reformculuğu) ne olduğunu sergileyecek bir örnektir. Filistin ulusal direnişi 60'ların ortalarında geliştiğinde Arap küçük-burjuva radikal hareketini ve özellikle de Nasırcılık'ı esas alıyordu. Tüm Arap ülkelerindeki radikalizmden etkilenen ve onları etkileyen bir nüve olarak Fettah biçiminde doğduğunda, devrimci amaçları, anti-emperyalizmi ve hatta Arap gericiliğine karşı bir konumu vardı. Bu, 1970'ler de daha da belirgin bir duruma geldi. Bu durum, başta Ürdün monarşisi olmak üzere Arap gerici rejimlerinin devrilmesine yönelik mücadelelerin geliştirilmesinde en bariz biçimde görülüyordu, ve bilindiği gibi Ürdün'de sert bir mücadeleye girişmişlerdi. Ancak bu mücadeleden kanlı çarpışmalar sonucu yenik çıkmaları olumsuzluğun da başlangıcı oldu. 1970'lere doğru geliştiğinde Filistin direnişi devrimci anlamda gelişmesinin zirvesindedir. Bunun nedeni ise, emperyalizme ve Arap gericiliğine stratejide ve günlük mücadelede karşı durmasıydı. Bu dönemde tutarlı bir devrimcilik söz konusuydu ve tüm bölgeyi de etkiliyordu. Ama Ürdün monarşisinin sert darbeleriyle güç kaybetmesi ve Lübnan'a taşınması sonrasında giderek emperyalizm ve Suudi gibi gerici Arap rejimlerinin mali bağımlılığı altında olumsuz bir gelişme sürecine girdi. Özellikle Fettah'ın içindeki uzlaşıcı kesim Filistin burjuvazisi ve hatta komprador burjuvazisini temsil etmekte idiler. İşin en ilginç yanı başarıya dahi gitmeden Filistin devriminin sırtından giderek bir Filistin burjuvazisinin palazlandığı görüldü. Başta Suudi olmak üzere Arap mali sermaye çevrelerinin desteği ile Filistin sağ uluslararası alana açıldı. İlişki geliştirme adı altında ilerici-gerici ayrımı yapılmadan tüm güçlerle yaygın bir ilişki içerisine girildi ve devrim olmadan da bir Filistin ticaret burjuvazisi gelişmeye başladı. Arafatçılık ise bununla özdeşleşti. Küçük-burjuva devrimciliği tutarlı bir biçimde devrime yönelemediği, özellikle de ulusal kurtuluş hareketinin başarısı için çok önemli olan marksist-leninist bir önderliğe ulaşamadığı, bunun yerine uluslararası kökeni olan oportünizmle bel bağladığı için Arafatçılığın kuyruğuna takılmaktan kurtulamadı. Ortadoğu'nun diğer komünist partilerinin -TKP, IKP, TUDEH-burjuva milliyetçi hareketlerin kuyruğuna takılmalarının bir benzerini Filistin ulusal

direnisinde de görmekteyiz. Bu kuyrukçu politika daha başından itibaren gelişmelerin önünü tıkamış; Marksizmin oportünistçe tahrifi Filistin devrimini tehlikeli bir noktaya kadar getirmiştir. Bugün Filistin ulusal direnişinin, bölgede emperyalizmin güçlü dayanakları olan Mısır, Ürdün ve yine devrimci gelişmelere ket vuran İran, Irak rejimleriyle aynı ittifak çemberine girmesi bir tesadüf değildir. Genelde emperyalizme bağımlı Arap komprador burjuvazisi ile -ki çağunlukla onun kalıntılarından oluşuyor- ilişki içinde oluşan bir burjuva kesiminin, Nasırcılık içinde olduğu gibi Filistin devriminde de ortaya çıktığı görülmektedir. Benzeri bir gelişme Irak'ta da görülmüştü. Geçmişte Kemalizmin de yaptığı gibi, bunların tüm amacı, şoven bir milliyetçiliği dayatıp hareketin enternasyonalizme yönelmesini, kendi içinde tutarlı bir anti-emperyalizme ve demokratizme ulaşmasını engellemek, silahlı mücadele başta olmak üzere tüm mücadele yöntemlerinden uzaklaştırmak ve feodal kalıntılardan tepeden inme yollarla olduğu kadar küçük-burjuvazinin sağ kesiminin de palazlanarak burjuva haline gelmesini sağlamak. Bunlar geçmişte Türkiye ve Mısır'da, bugün de, İran ve Irak'ta olduğu gibi, devrimi tabana karşı bir koz olarak kullanıp, kitlelerin gözünü boyamakta da başarılı olabilmektedirler. Burada, gerek tepeden inme direkt emperyalizme bağımlılık içinde oluşan burjuvalaşma hareketlerinin ve gerekse tabandan küçük-burjuva devrimciliği veya devrimci hareketin gelişmesi içinde ortaya çıkan ama hızla uzlaşmacı özellikler kazanan kesimlerin devrimlerin gelişmesi önündeki köstekleyici rolünü önemle belirtmek gerekiyor.

Filistin direnişinin bugün geldiği aşamada, uluslararası yahudi sermayesi ile önce Mısır burjuvazisinin sermayesinin, günümüzde de büyük bir ihtimalle Filistin, Ürdün ve diğer Arap burjuva mali sermayelerinin ABD önderliğinde yavaş yavaş birleşmeleri imkansız görünmemektedir. Bunlar, bir yandan emekçileri birbirleriyle en kötü bir tarzda savaştırır ve onları kendi diplomasileri için bir koz olarak kullanırken, kendileri de emperyalizmle tam bir uzlaşmaya girmekten çekinmemektedirler. Yahudi emekçileri ile Filistin emekçilerini şoven duygularla birbirlerine karşı düşmanlaştırmaktan çekinmeyen Arafat ve uzantıları, tepede yahudi sermayesi ile ardına kadar uzlaşmaya açık olduğunu ortaya koymaktadır. O halde, Filistin devriminin de kanıtlandığı gibi, küçük-burjuva hareketler aşılardan bölgedeki halk devrimlerinin başarı şansı fazla olmayacaktır. Bölge halk devrimlerinin başarıya ulaşmaları, ancak, bu programın, bu yaklaşımın ve sınıfsal temel in aşılması ile mümkündür.

Bugün tüm zorlamalara ve içinde kendilerine marksist-leninist diyenlerin çokluğuna rağmen, Filistin devriminde tıkanmanın nasıl azalacağı henüz ortaya konulamamaktadır. Filistin devrimi küçük-burjuvazinin sağcı yaklaşımları içinde tıkanmıştır. Bu sınıfın stratejik ve taktik hakimiyeti, devrimci öğeleri de müthiş bir biçimde ezmekte, çürütmekte ve çıkış yolunu engellemektedir. Muazzam mücadele verilmiş, çok kan dökülmüştür ama,

sanki bunlar Arafat sağcılığına hizmet etmek içinmiş gibi çok tehlikeli bir dönemecin içine girilmiştir. İran ve Türkiye’de de görüldüğü gibi, tutarlı bir devrimciliğe yönelip, halk hareketinin stratejik amaçları ve sınıf temeline ulaşamamaları onları benzer akibete götürmüştür. Halk hareketinin sınıf temeli, proletaryanın önderliği, stratejisi ve taktikleriyle savaşılmadığı içindir ki, uzlaşmaktan ve tasfiyeye uğramaktan kurtulamamaktadırlar. Bunca direnme, çaba, işkence ve acıya rağmen bu sonuçlar tüm bu muhalefet hareketlerinde yaygın bir biçimde yaşanmaktadır. Bu tikanıklığın aşılması Ortadoğu devrimci hareketlerinin ve ilerici yönetimlerin de çıkmazını oluşturmaktadır. Bu konuda en karmaşık görüntülerden biri Lübnan’da yaşanmaktadır. Bir yandan emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı alabildiğine bir mücadele geliştirirken, kendi içinde tutarlı bir program oluşturmamaları çürümeye yol açmaktadır. Burada da ortaya çıkmaktadır ki, mevcut durumun aşılmasının yolu, bölgede ortaya çıkan her devrimci hareketin her şeyden önce kendi ulusal-toplumsal bünyesinde nasıl bir bağımsızlık ve demokrasi istediğini belirlemesi, ama bununla da yetinmeyerek hangi mücadele yöntemi, örgüt anlayışı ve savaşla buna ulaşmak istediklerini gösterip, uygulamalarından geçmektedir.

Bölgede en kısır küçük-burjuva ve köylü dar görüşlülüğü ile uzlaşmacı, işbirlikçi akımlar iç içe birbirlerinden etkilenerek durumu daha da karmaşıklştırmaktan öteye gitmemektedirler. O halde yapılması gereken, emperyalizm ve işbirlikçilerinin kendi sömürü ve baskılarından kaynaklanan hedeflerine karşı, halkların da enternasyonalist hedeflerini çizmeleridir. Örneğin Vietnam başlangıçta bir Hindi-Çini Komünist Partisi’ni kurmuş, daha sonra Hindi-Çini Demokratik Cephesi oluşturulmuştur. Ve bugün Vietnam devrimi kendisini, Laos ve Kamboçya ile sağlam niteliklere kavuşturarak ayakta tutmaktadır. Küba devriminin, Latin Amerika devrimlerinin gelişimi için gösterdiği destek Nikaragua ve Salvador devrimlerini ortaya çıkarmıştır. Ve bugün gerilla mücadelesi Peru ve Guetamala’da gelişmektedir. Kısaca, enternasyonalizmin sınırlı bir uygulaması bile bölge devrimci hareketlerinin hızla gelişmesine yol açabilmektedir. O halde Ortadoğu’da da, bölge halklarının müşterek çıkış ve çıkarlarını, bağımsızlık ve özgürlüklerini esas alan bir yaklaşıma şiddetle ihtiyaç vardır. Bölge halklarının çeşitli mezhep ve milliyetler biçimindeki iç içe yaşamları ve tarihleri tutarlı bir enternasyonalizmi şart koşmaktadır. Bu konuda tutarlı bir enternasyonalizm sergilenmedikçe, belki bazı küçük-burjuva çıkarlar elde edilebilir ama, son tahlilde halk hareketleri bundan zarar görecektir. Nitekim İran, Filistin, Türkiye’de vd. bir çok hareketin başına gelen budur. İşte, günümüzde fazla istikrarlı olmasa da yaşanan dengenin hızla devrimin lehine istikrarlı bir biçimde değişmemesinin nedenini de burada aramak gerekiyor. Bölge ve halk hareketlerinin tutarlı program ve stratejik yaklaşımlarıyla ayağa kalkmaları ve bunu uygulamaları temelinde, bölgede emperyalizme karşı tutarlı bir mücadelenin bu kez fazla ihanetlere uğrama-

dan, büyük darbeler ve stratejik yenilgiler almadan boyut kazanacağını ve bölgenin son derece karmaşık olan sorunlarına çözüm getireceğini rahatlıkla görebiliyoruz.

b- İran-İrak Savaşında Kördüğüm

Bölgenin bir diğer düğümünü de İran-İrak savaşı oluşturmaktadır. Bir taraf Muhammed'in doğuşundaki islamiyetle sonuca gitmek istemekte, o islamiyeti bayrak edinerek islamiyete yapılan her kötülüğün hesabını Saddam'dan sormak niyetiyle yola çıkmakta ve bunu dalga dalga tüm Ortadoğu'ya yaymaya çalışmaktadır. 1300 yıllık tarihine rağmen islamiyet, sanki hiç bir gelişme yaşanmamış gibi bugün de Ali'nin elindeki kılıçla temsil edilmek istenmektedir. Diğer yandan da Perslerden Sasanilere kadar İran egemenliğinin içinde geliştiği bir tarihi de devralmakta, onun kültürel-siyasal birikimini yaşamaktadır. Aynı zamanda çağımızın ikilemi olan sosyalizm ve kapitalizm karşısında adeta habersiz gibidir. İkisine de karşı bir konumda görünerek, kendi yolu olan islam cumhuriyetini alternatif olarak dikmektir. Ama gerçekten çağımızın bu iki muazzam gücü karşısında bağımsız kalma iddiası ne kadar gerçekçi olabilir? Ekonomisiyle tümüyle kapitalist-emperyalist sisteme açık dururken, yanbaşındaki Pakistan ve Türkiye ile yaşamsal ekonomik bağlara sahip iken islam cumhuriyetinin siyasi düzeyde ne kadar bağımsız duracağı, bu ekonomik bağımlılığın siyasi bağımlılığa ne zaman dönüşeceği, salt Saddam'a karşı savaşın rejimi ayakta tutup-tutamayacağı, rejimin yeni ekonomik-sosyal modelinin nasıl şekilleneceği, yanına yaklaşmak istemediği ulusal sorunun nasıl çözümleneceği cevap bekleyen sorulardır. Birer muamma gibi duran bu sorunlar çözümlenmeden ileriye yönelim de zor olacaktır.

Halkın büyük fedakarlığı ve cesareti ile emperyalizmin büyük bir ajanını deviren İran devrimi, gerçekten de ender rastlanan bir devrimci harekettir. Emperyalizmin en sağlam görünen kalesinde halkın eşsiz enerjisiyle neler yapabileceğini kanıtlamış, kimsenin inanmak dahi istemediği bir olayı gerçekleştirmiştir. Halkların tarihsel birikiminin inkar edilmemesi ve gerici atfedilerek islamiyetin toptan bir yana bırakılmaması gerektiğini kanıtlamıştır. Bunlar mutlaka güçlü dersler çıkarılması gereken gelişmelerdir. Ama diğer yandan, emperyalizme karşı güçlü gelişen bir direnmeyi yaratamaması, içte bir çok gerici mihrakın bizzat iktidar içindeki konumları nedeniyle olumlu düzenlemelerin ip uçları biçiminde de olsa fazla gözükmemesi bu deneyimin sonuçlarını ilginç bir noktaya getirip dayatmıştır. Ama yine de bu devrimi küçümsememek, sorunlarını ciddi bir biçimde incelemek, Ortadoğu halkları yeni tarihlerini başlatırken dayanılması gereken güçlerden biri olarak ele almak ve konumunu yerli yerine oturtmak gerekiyor. Eğer bu devrim ilerletilir ve genişletilirse, emperyalizme karşı mücadelede halklar adına önemli bir kazanım olacaktır.

Düğümün bir diğer tarafı ise, Irak, Ürdün, Suudi Krallığı ve diğer meliklerdir. Bunlar gittikçe yıpranan, teşhir ve tecrit olan güçlerdir. İran ne kadar emperyalizmin dışında kalmaya çabılıyor ve bunun için kararlı gözüküyorsa; bu tarafta gürlümemiş bir teslimiyetçilik biçiminde kendi varlığını emperyalist sistem içinde bulmaktadır. Onun dışında yaşayamayacağını bildiği için, uşaklığı ince bir sistem haline getirmekten korkmamaktadır. Belkide dünyada en işbirlikçi ve hovarda bir kapitalistleşme petrol sırtından bunlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Otomobiller ithal etmek ve saraylar inşa etmekten öteye gitmeyen bu gelişme, Arap toplumunun büyük yıkımının tohumlarını da eken bir gelişmedir. Gittikçe yıpranan bu iktidarlar, büyük maddi imkanları ve islamiyetin en kötü tarzda kullanımıyla halkı körelten bir özelliğe de sahiptirler. Tüm bu durumlar, doğuda İran'ın objektif olarak Suriye Baas rejiminin gelişimine uygun bir konumu yaratmaya aday olduğunu ortaya koymaktadır. Ama burada da nihai söz söylenmiş değildir. Bir kördüğümüne benzeyen İran-İrak savaşı çıkmazın kendisi olmuştur. Burada bahsedilen sadece askeri denge değil, iki gücün de birbirlerini alt edememesi, güçlü alternatifler sunamamalarıdır. Büyük insan potansiyeline dayalı gelişimi İran'ı çağdaş çözümlere kadar götürmemekte, tüm zayıflığını büyük teknolojik üstünlükle kapatmaya çalışan Irak ise zorlukla ayakta durmaktadır. Burada bir kopuşma olması ve bunun sonucu olarak da her iki ülkede de bir çok halk gücünün ortaya çıkması kaçınılmaz gibi gözükmektedir. Halk güçlerinin Lübnan, Suriye ve Filistin sahasında zayıflaması karşısında, burada gittikçe gürbüzleşmesi beklenmelidir. Beklenmedik gelişmeler olmaz ve dünya çapındaki denge buraya yansmazsa, halkların öz güçlerini konuşturması açısından bu savaşın sonuçları bir çok devrimci halk gücünün ortaya çıkışına objektif bir zemin sunabilir.

Muhtemel gelişmelerle bölgenin diğer güçlerinin rolü de dikkate alınmak durumundadır. Bölgenin kuzeyindeki Türkiye ile güneyindeki Suudi Ortadoğu'da statükonun ilmeklerini sürekli dokumakla meşguldurlar. Bunlar, biri maddi, diğeri de askeri gücü ile bölge üzerinde emperyalizm adına söz sahibi olan savaştan uzak emperyalizmin kudretli güçleridir. Bu nedenle bir Suriye-İsrail çatışması yada İran-İrak savaşı gibi sorunların da ötesinde uzun vadeli çalışmakta ve daha köklü siyasal-iktisadi tedbirler geliştirmek istemektedirler. Türkiye'ye islam konferansında ekonomik komite başkanlığının verilmesi açık ki bir tesadüf değildir. İslam Bankası, İslam Ortak Pazarı gibi düşüncelerle Türkiye üzerinden emperyalizm yanlısı barış garantülenmek istenmektedir. Ama buna karşı bir çok güç kıpırdanmakta, güncel taktik düzeyde de olsa böylesine bir statükoya bir çok noktadan darbe vurmaktadır. İşte bu darbe vuran güçlerin başında da İran-İrak savaşı, İsrail-Filistin çelişkisi ve benzer bir yığın küçük grubun direnişi gelmektedir. Elbetteki bu konudaki gelişmeler henüz arzu edilen seviyeye gelmekten uzaktır. Harita bozulmakta, süreç giderek istikrara değil, daha da

karşan bir Ortadoğu'ya dönüşmektedir. Devrim ve karşı-devrim güçlerinin birbirlerini zayıflatmak için birikimlerini deneyip, derinleştirdikleri bir aşamaya yönelmektedir. Tüm bu oluşumlar içerisinde konumu giderek önem kazanan bir ülke de Suriye'dir.

c- Suriye'nin Artan Önemi

Suriye'nin konumu bugün, başta Arap ulusal kurtuluş hareketi olmak üzere bölgedeki gelişmelerin ilerici bir doğrultuda oluşumuna her zamandan fazla destek sağlar niteliktedir. Suriye, bir yandan İsrail ve Batı Lübnan'dan Doğu Akdenize dayanmış olması, Kuzey'de Türkiye sınırından Kürdistan ile bitişik ve Irak'la da sınır komşusu olması ve yine Arap yarımadası üzerindeki etkinliğiyle önder bir konumu yaşamaya aday gibi gözükmektedir. Özellikle Mısır'ın emperyalist kampı tercih etmesiyle, Arap direnişinin etkin bir gücü haline gelmesi kaçınılmaz olmuştur.

Suriye'deki sosyal güçlerin durumu ve bundan kaynaklanan siyasal iktidar, önderlik için çok köklü tahlilleri gerçekleştirecek özellikle olmasa da, emperyalizme karşı akıllı ve kararlı mücadelesiyle gelişmeler üzerinde önemli bir role sahiptir. Burada tarihsel gerçeği fazla dışılamayan, çağın özellikleri ve kendisinin dayandığı sosyal konumu gözardı etmeyen, peş peşe büyük hamleler yerine parça parça gelişmelerle sonuca gitmek isteyen bir önderlik söz konusudur. Modern sınıf ve tabakaların oluştuğu bir döneme denk gelen Baas Partisi, ilerici doğrultudaki bu gelişmelerin sözcüsü durumundadır. Baas Partisi, yalnızca küçük-burjuva radikalizminin bir sözcüsü olmaktan da öteye, çeşitli sınıf ve tabakaların ilerici doğrultudaki özelemlerini birleştirmeye, bu rolünü bazı devrimci çıkarlar ve reformcu yaklaşımlarla sürdürülmeye çalışan ve bu konuda da epey tecrübe biriktiren bir konuma sahiptir. Baas'ın doğuşundan iktidara yönelişi nasıl ki parça parça olmuşsa, günümüzde iktidara tam hakim olduğu dönemde de bölgedeki rolünü Lübnan, Filistin ve Irak'da görüldüğü gibi böyle oynamaya çalışmaktadır. Bu, akıllı ve gerçekçi yanı ağır basan ama, güçlü devrimci çıkışlara kendini pek veremeyen ürkek bir durumun yansımasıdır.

15. yılına giren Hafız Esat önderliği, kendine özgü bir anti-emperyalizm ve demokratizmi sergilemekte ve bunu giderek derinleştirmektedir. Suriye'de bugün, güçlü mücadele geleneğine dayanan, bölgenin ulusal ve toplumsal problemlerinin farkında olan, iki sistem arasındaki güç dengesini hesaba katan, bölgedeki güçlerin mevzilenmesini dikkate alan ve tüm bunlardan yola çıkışla inisiyatif elde tutarak, son derece gelişmiş uzlaşma politikalarıyla sonuca gitmesini de bilen bir önderlik, bir iktidar, bir parti ve bir Hafız Esat gerçeği vardır. Bu rolün Baas Partisinin son kongresi tarafından onaylanması ise, güven ve kararlığı daha da artırmıştır.

Suriye'deki gelişmeler başlangıçta fazla dikkati çekmeyen, ama günümüzde giderek tüm bölge ve dünyadaki güçlerin ilgisini toplayan bir durum-

dur. Bu önderlik bundan böyle yalnızca Arap toplumu bünyesinde değil, bölgedeki bir çok halkın kaderi üzerinde rol oynamaktan geri durmayacaktır. Bu önderlik altında Suriye, Lübnan'a dayattığı ve devrimci güçlerin gelişmesi açısından oldukça elverişli bir zemin oluşturan politikası yanında, Filistin'de sağa yatan, emperyalist çözüme giden politikaları karşısına alan ve ilerici-devrimci toplulukların gelişmesine yardımcı olan politikasını sürdürecektir. Daha zayıf bir biçimde de olsa aynı şeyi Arap gerçiciliğine karşı da sürdürecektir, Irak Saddam rejimine karşı devrimci çabaların destekleyicisi olacak ve daha ileri bir konumun elde edilmesinde doğrultusunda İran'la dayanışma içerisinde bulunacaktır. Kendi içinde de ilerici Vatan Cephesi'ni güçlendirerek, demokrasiyi daha da geliştirecek konumdadır. Baas Partisi 8. Kongresi'nde de görüldüğü gibi, tüm bu konularda önemli tartışma ve kararlar geliştirilmiştir. Hafız Esat yönetimi, Kürdistan halkına karşı da çok ileri düzeyde olmasa bile dostluk politikasının esas alındığı, mevcut çelişmelerin zor yöntemiyle değil barışçıl yöntemlerle çözümüne açık bir yapı içine girmiş ve adeta bunu kanıtlar bir politikada karar kılmışa benzemektedir. Tüm bunlar dünya genelinde emperyalizme karşı tavır ve sosyalizme dostluk temelinde geliştirildiğine göre, Hafız Esat önderliğinin 3'ncü 7 yıllık başkanlık döneminde olumlu yönlerinin ağır basacağı görülen bir gerçektir.

Ancak, içte ve dışta bir çok gelişme de hesaba katılmak durumundadır. Çok karmaşık olan bölgesel durum ve sosyal zemin bu gelişmeyi olumlu yönde hızlandırabileceği gibi olumsuz yönde etkileyebilir. O halde bölgenin bu karışık durumu karşısında gelecek için neler belirtilebilir?

Karşı-devrimin güçleri işbirlikçi iktidarlar yıpranmışlardır. Emperyalizmin barışının nasıl bir barış olduğu ortaya çıkmıştır. Ama, sosyalizmin etkinliği de sınırlıdır. Zayıf olan halk güçleri sonuç almaktan uzaktırlar. Halklar burada tarihlerine yakışır bir biçimde ortaya çıkamamakta, çeşitli milliyetçi ve islamcı sembollerle güçlerini yenilemeye çalışmakta ama, bu ideolojiler dar gelmekte, sosyalizme en devrimci bir tarzda sahip olmayı da henüz gerçekleştirmekten uzak bulunmaktadırlar. Hem ideolojik ve hem de politik düzeyde henüz buna ulaşabilmiş değildirlere. En azından emperyalizme bağımlı güçlerin mevzilenişi kadar bile dengeli ve gerçekçi bir mevzilenişe ulaşmaktan uzaktırlar. Adeta, bir emekleme, kendi öz güçlerini deneme dönemi yaşanmaktadır. Ama bugün zayıf ve yetersiz olan halk güçlerinin ve buna önderlik eden ideolojik-politik şekillenmelerin önümüzdeki dönemde bizzat mücadele içinde denenerek güçlü kalıplara dökülmesi kaçınılmazdır.

Fakat öyle anlaşılmalıdır ki, özünde bir sınıfsal temelden kaynaklanan Ortadoğu'daki bu karmaşıklık ve çözümsüzlük belli bir süre daha devam edecektir. Ve tabii ki, arayışlar da sürecektir. Bölgede özellikle bugün devrimin lehine ve aleyhine olan koşulları iyi değerlendirmek gerekiyor. Ne fazla aceleye ve ne de umutsuzluğa kapılmayarak, gelişmelerin uzun vadeli ve

doğru bir değerlendirmesi zorunludur.

Uluslararası düzeyde emperyalizm ve sosyalizmin özellikle tepede gürüşme yöntemi ile sorunların çözümünde ileri gidecekleri beklenmemelidir. Bu yöntemde ısrar edildiği müddetçe mevcut durum daha uzun yıllar sürüp gidecektir. Burada, özellikle sosyalist ülkelerin uluslararası sahada ve Ortadoğu'da "barış" politikaları, barış içinde yan yana yaşama ilkesi gibi teoriler altında sürdürdükleri ısrarlı politikanın işlemeziğinin, bölgemiz sahasında en açık örneğiyle ve defalarca kanıtlanmış olduğunu belirtmek gerekmektedir. Başını ABD'nin çektiği emperyalist güçler ile, başını SSCB'nin çektiği sosyalist güçler arasında Ortadoğu sorunlarına çözüm bulmak amacıyla düzenlenen son konferans ve toplantılar da bunu bir kez daha göstermiştir. Görülmektedir ki, Ortadoğu'da halkların hiç bir biçimde çözümlenmemiş hayati sorunları üzerinde bir barış gerçekleştirilmek istenmektedir. Ama bu barışın Ortadoğu halklarının çıkarlarıyla bağdaşmadığı da ortadadır. Böyle bir barış objektif olarak işlemeyeceği gibi, bölge halkları da kesinlikle kabul etmeyeceklerdir.

Barış gürüşmeleri ancak, bölgede güç dengesinin halklar lehine işlediği koşullarda anlam bulabilir. Suriye'nin stratejik dengeye ulaşılmadan barış gürüşmelerine ulaşılmayacağı gürüşü bu açıdan doğrudur. Güç dengesi halk güçleri lehine dönüşmeksizin, köklü çözümlere ulaşılamayacaktır. Bölgesel sorunları gözönüne getirmeden herkesin katılacağı barış gürüşmeleri bir ütopya olmaktan öteye gidemez. Belki, Ortadoğu halklarının bağımsız ve özgür temellerdeki gelişimi ile birliği bugün uzun vadeli bir amaç olarak konulabilir, ama mücadele bu hedefi er veya geç tarihin gündemine sokacaktır. Bu konuda daha şimdiden Ortadoğu halklarının fedarasyonu fikrini ileri sürmek, perspektife sahip olmak açısından ilerici bir hedefdir. Elbette ki, bölgedeki sorunların çözümü, bölge halklarının uzun vadeli mücadeleleri ile mümkündür. Bölgede halk savaşlarının uluslararası gelişmelerden etkilenirken, pasif bir barış anlayışı içinde kalamayacağı; dünya barışına da ancak kendi devrimci savaşlarıyla karşılık verdikleri oranda katkıda bulunacakları ve dolayısıyla bölgedeki halk hareketlerinin devrimci savaşları geliştirdikleri oranda dünya sorunlarının çözümünde de küçümsenmeyecek bir rol oynayacaklarını belirtmek gerekiyor. O halde, uluslararası çapta da bölge halklarının beklenen enter-nasyonalist rolü oynaması isteniyorsa, bunun bölge halklarının koordineli bir savaşımından geçtiği teslim edilmelidir. Hem bölge ve hem de uluslararası şartlar, çözümün bu temelde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunun kısa vadede olmayacağı, adım adım geliştirilebileceğini de hemen belirtelim. Anti-emperyalist hareketlerin konumu da bu temelde daha iyi anlaşılıyor. Bugün İran, Türkiye ve başta da Suriye'de halk güçleri tutarlı bir devrimci savaşımı geliştirmekten uzaktır fakat, bunların mücadelelerin uzun vadeli gelişimi açısından koşulları hazırladığı da dikkatten kaçırılmamalıdır. Özellikle Mısır, Ürdün, Irak ve Arafat bloklaşmasının

devrimci gelişmeleri toptan tasfiye etmedeki tehlikeli yönleri dikkate alındığında, bu rejimlere yönelik direnmelerin küçümsenmemesi gerektiği de hemen anlaşılmaktadır. İstenilen düzeyde olmasa, çeşitli mezhepçi ve dar ulusal çıkarları ile küçük-burjuva sınıf özellikleri ağır bassa da, günümüz koşullarında ileriye yönelik gelişmelerde sınırlı da olsa destek sağlacaklarını belirtmek gerekir.

Ortadoğu'daki hazırlık ve gelişmelerin ortaya çıkardığı gerçek odur ki, gittikçe olgunlaşan mevcut objektif zemine verilecek güçlü bir subjektif karşılıkla gelişecek olan halk mücadeleleri, çağımızın tepede tıkanan ve görüşme yöntemleriyle kolay kolay çözülemeyecek olan düğümün de çözümleyicisidir. Tarihi, uluslararası ve bölgesel koşulları dikkate alarak, sembollere sığınıp, demogojilere başvurmadan soruna gerçekçi bir biçimde yaklaşırlarsa, Ortadoğu halklarının kıpırdanması önümüzdeki dönemde tarihlerine daha da yakışır bir biçimde olacağı gibi, çağımızın tepedeki tıkanmasını tabanda gidermede de belirleyici rolünü oynayabilecektir.

d- Kürdistan Devriminin Çözümleyici Rolü:

Bir kördüğüm haline gelmiş olan Ortadoğu'da, daha düne kadar tüm tarihi, ülkesi ve adıyla unutulmuş olan Kürdistan halkının yükselen kurtuluş mücadelesi giderek önem kazanmaktadır. Ama böyle bir ülke ve halk, böylesine sorunların çözümünde nasıl bir rol oynayabilecektir. Yüzyıllardan beri ezilmiş, ulusal ve toplumsal gerçekliği işgale, tecavüze uğramış, milli kimliği tanınmaz hale getirilmiş, bir çok farklı siyasal gücün üzerinden ezip geçtiği, bir çok kabilesel-aşiretsel kalıntının adeta bir zift gibi bütün gelişim gözeneklerini tıkadığı, burada yaşayanların ne tür insan olduklarının bile tanımlanamadığı bir gerçeklik ortamında Kürdistan, kendisini önümüzdeki döneme nasıl yansıtacak, kimliğini bularak bu kimlikle rolünü nasıl oynayacaktır?

Nasıl ki, Ortadoğu dünyamızdaki düğümlemenin çözümünde büyük bir role sahipse, Kürdistan'ın rolü de Ortadoğu içinde o denli büyük ve çözümleyici karektere sahiptir. Kürdistan, Ortadoğu'da büyük çözümlere doğru gidilmedikçe kendi çözümünü bulamayacak bir ülkedir. Burada her şey büyük oynamaya bağlı olarak gelişecektir. Ortadoğu halkları küçük oynamadan bir şey kazanamadılar; Kürdistan halkı ise, hiç bir şey kazanamadı, tam tersine sorunları örtbas edildi. O halde bölgedeki gelişmeler, Kürdistan halkına geleceğe ilişkin önemli roller yüklemektedir. Geçmişte oynanan rol, kendini inkar ediş ve kimliğini kullanamama konusunda ne kadar olumsuz ve bölgedeki olumsuz gelişmelerin en tortu bir biçimiyse; geleceğe ilişkin rol de tam tersine, halkların kendi öz tarihlerini belirleme konusundaki çabaları yoğunlaştıkça o denli yeterli ve belirleyici olacaktır.

Kürdistan kendi olumlu rolünü, Ortadoğu halklarının gelişmemiş mücadelelerinde, özgürlüklerine kavuşamamış ortamında bulamaz. Ve hele

işbirlikçi iktidarların egemenliği altındaki statükoda Kürdistan halkı için bağımsız ve özgür bir yaşamın yeri yoktur. Buradan çıkan doğal sonuç, Kürdistan halkının, Ortadoğu halklarından her hangi birisinden daha fazla, daha güçlü ve zorunlu olarak, en bağımsızlıkçı ve özgürlükçü bir halk olarak geleceğe bakmak durumunda olmasıdır. Çünkü gerçekten de başka hiç bir şey Kürdistan halkına yaşam perspektifi sunmamaktadır. Bu nedenle o, en köklü devrimci yöntemlerle geçmişle hesaplaşıp geleceğini çizmek dışında yaşam yolu bulamaz. O halde, günümüzün zayıf, yavaş ve ertekek de olsa devrimci adımlarının oluşumunda ve daha da fazla olarak bu ülkenin somutuna gereken ağırlığı vermek, bilince çıkarmak ve eylemliliğe dönüştürmek tarihi görevi vardır. Buna Kürdistan'ın elverişli coğrafi yapısı da eklenince, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine büyüyen Ortadoğu halk hareketlerinin en başta gelen direniş kalelerinden birisi olarak rol atfetmek gerektiği ortaya çıkar. Şüphesiz ki, bu rolün tam oynanması, dolaylı ve direkt, objektif ve subjektif bir çok gelişmeye bağlı olacaktır. Ama, her tarihsel önemli çelişkinin çözümünde olduğu gibi, Ortadoğu'nun da artık yüzeysel uzlaşmacı yöntemlerle çözümlenemeyecek olan sorunlarının çözümünde Kürdistan'ın oynayacağı rol gerçekten de belirleyici tarihi önemde olacaktır. Tarih adeta bizi, dünyanın cenneti diye tabir edilen bu zeminde insanlığın en eski uygarlıklarının dirilmesine götürmekte, burayı layık olduğu bir biçimde gün yüzüne çıkarmak sorunuyla karşı karşıya bırakmaktadır.

Kürdistan gerçekliğinde yıkılan, çözdürülen yalnız Kürt halkı değil, buradaki insanlık mirasıdır. O halde burada, Kürt halkının kendi kimliğine kavuşması oranında gün yüzüne çıkacak olan bir uygarlık vardır. Bu ise, geleceğe hükmeden ideoloji ve politikalar dışında başka hiç bir biçimde ortaya çıkarılmayacak bir uygarlıktır. Bir çok etken Kürdistan'ı bu rolünü oynamaya zorlamakta ve bu rol oynanmadıkça Ortadoğu'nun belli başlı ulusal toplulukları arasında köklü dönüşümlerin sağlanamayacağını da göstermektedir.

Gerek bölge çapındaki savaşlarda ve özellikle de Türk işbirlikçi burjuva iktidarlarının bölgedeki bugünkü gerici rolleri karşısına dikilmede, burada yükseltilecek mücadele, sıradan bir ilerici iddiasında bulunmanın bile gereği durumundadır. Şüphesiz ki, salt milliyetçi ön yargılarla buranın rolünü abartmak kimsenin aklından geçmez ama; yurtsever bir kimlik olmadan da rolün oynanmayacağı gerçeği gözönüne getirilerek, buradaki mücadeleye en devrimci yaklaşımın zorunlu şartlarından vazgeçilmemesi gerektiği de kabul edilmelidir. İşte tam da bu noktada, mevcut somutun güçlü bir biçimde bilince çıkarılmasının da hareketi olan PKK'nin oluşumunu, kendi somutunda Kürdistan gerçekliğini dile getirmesini hatırlamak gerekiyor. Eğer Kürdistan bölgedeki ilerici-devrimci rolünü oynayacaksa, bu, doğru bir biçimde bilince çıkarılmış ve eylemliliğe dönüştürülmüş bir halk gerçekliğiyle mümkün olacaktır. PKK'nin yoğun ama, kendi gerçekli-

ğine has faaliyeti bunun için gerekli çıkışları göstermektedir. Düne kadar kendi insanının kendi benliğinden utandığı bu ülkede, bugün ulusal kurtuluşçuluk somut bir olgu haline gelmiş ve bölgedeki rolünü uluslararası her siyasi gücün ağırlığa kattığı bir biçimde oynamaya başlamaktadır. Artık Ortadoğu halk devrimleri dönemine girilecekse, bunda ulaşılan bu noktanın küçümsenmeyecek bir payeye sahip olduğu belirtilmelidir. İlerici-devrimci gelişmelerin tasfiyesi için öz güce güvensizliğin yoğun çabalarının gözüküğü günümüzde, devrimin bu olmazsa-olmaz en can alıcı ilkesinin tüm önemi de burada ortaya çıkmaktadır.

Dar milliyetçi ön yargılar, feodal duygu ve düşüncelerle Ortadoğu halklarının nelerle karşılaştığını görmemek mümkün değildir. Ortadoğu halkları en çok da bu politikalar elinden büyük kayıplar ve yıkımlarla karşı karşıya gelmişlerdir. Bir Filistin trajedisinde Filistin burjuvazisinin, bir Kürdistan gerçeğinde ise aşiretçi-feodal önderliğin rolü vardır. Günümüzde de küçük-burjuva reformizminin Ortadoğu halklarına getirdiği acı yenilgiler ve tasfiye söz konusudur. İşte burada öz güce dayanmanın büyük önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Türetme sınıflar ister komprador-burjuva anlamda ve isterse küçük-burjuva anlamda olsun halkların öz gücüne dayanmamaktadırlar. Onlar, emperyalizmin nefes alışından farklı bir nefes alış verişe yatkın değildirler. İşte bu noktada PKK'nin rolünün önemi en yakıcı tarzda duyulmaktadır. PKK'nin, dünyanın en çok ezilmiş ve unutulmuş bir ülkesinde, başlangıçta dayanılabilecek çok az şeyin olduğu söylenen bir halk gerçekliğine kendi ideoloji ve politikasını oturtarak, bunda ısrar etmesi geleceğin güçlü hamlesinin de en sağlam temelidir. Eğer bunda ısrar edilir ve tarihin derinliklerine dayanılarak çağın en devrimci yöntemleriyle tamamlanırsa, özlenen rol, Ortadoğu'nun hilalinde oynayabilecektir. Basra Körfezinden İskenderun ağızlarına dek uzanan bu hilal, daha şimdiden bir ay gibi alaca karanlıktan ilk ışıklarını saçmak durumundadır. Bunda umutlu olmak, ama bu umudu gerçeğe dönüştürmek için de büyük çaba sarf etmenin gerekliliğine inanarak bu çabayı sarfetmek gerekmektedir. Her büyük davada olduğu gibi başlangıçta pek de verimli gözükmeyen emeğin buradaki yüceliği görülmelidir.

Bölgedeki ilerici-devrimci halk güçleri yetersizlikler içerisindedir; ve güçlü bir çıkış, iki dünya savaşında görüldüğü gibi dünya çapında bir patlamaya bağlanamaz. Nükleer dehşet dengesi tepede bir kilitlenmeyi yaratmıştır. Tabi ki bundan çıkarılacak sonuç, yetersizlikte ısrar ve zayıflığı bir kader olarak görme olamaz. Tarihin ağır prangalarının ebediyen bileklerde taşınacağı düşünülemez. Burada güçlü bir çıkışın yaratıcılığına güvenerek, yetmez haldeki sosyal güçlerin ve temsilcilerinin kendilerini tekrar tekrar yorumlayıp değişikliğe tabi tutarak sonuca gitmek konusunda ısrarlı davranmaları gerekiyor. Uzlaşma ve direnmeler önümüzdeki dönemde de devam edecektir. Bir yandan emperyalizme dayalı çözümler ve sağ tasfiyecilik halkların birikimlerini çar-çur etmeye yönelirken, diğer yandan bir

çok gruplaşmanın daha derinliğine kök salmak ereğiyle ayağa kalkması beklenmelidir. Mevcut objektif zemin tüm karmaşıklığına rağmen giderek olunlaşmaktadır. Şüphesiz henüz ortaçağdan kalma bir çok engelin varlığı da unutulmamalıdır. Bölgede aşiret, mezhep, dil, din, milliyet çelişkileri içinde halklar birbirlerine karşı kışkırtılarak tablonun içinden çıkılmaz bir hale gelmesi için ne lazımsa yapılmıştır. Burada güçlü bir düzenleyicinin kendiliğinden kolaylıkla ortaya çıkmayacağı belirtilebilir. Feodal kalıntılarla şoven milliyetçiliğin çözümsüzlüğün kaynağı olduğu ve ileriye çıkışın gözeneklerini tıkadığı teslim edilirken; çığırdan çıkmış olumsuzluğun yaşandığı bir objektif zeminin her büyük çıkışın maddi temeli olduğu da unutulmamalıdır. Bir bina kökten yıkılmadan yenisine temellik edemez. Ortadoğu halklarının yaşadığı derin bunalım da köklü bir çıkışı mutlaka getirecektir. Bu durum aynı zamanda, bu kadar ağırlaşmış bir bunalımın yaşandığı objektif koşullarda yüzeysel yöntemler ve özellikle de reformcu anlayışlarla işlerin yürütülemeyeceğini de ortaya çıkarmıştır. Özellikle başta Filistin direnişi olmak üzere bölgede yaşanan son yirmi yıllık deney, reformcu yöntemler ve buna temellik eden sosyal güçlerle fazla yol alınamayacağını netleştirmiştir. Bu doğal bir gelişmedir. Tarihsel rolü oynayamayacak gücün devre dışı kalmasına şaşmamak gerekiyor. Tarihsel rolleri, her büyük tarihi harekette olduğu gibi burada da halkların en ihtilalci kesimleri oynayabilir. Yakın geçmişte halklar adına, ama halkları ve kendilerini de aldatarak bu role soyunan küçük-burjuva reformculuğu işleri daha ileriye götürmeyeceğini mevcut durumuyla itiraf etmiştir. Arafat bu itirafın kendisidir. Tarihe derin bakmak ve geleceği uzun vadeli perspektiflerle tayin etmek artık kaçınılmaz bir zorunluluktur. Ama bu, ne salt geçmişimizin görkemliliğine sığınıp onun ideolojik-siyasal temsilciliğine soyunarak ve ne de inkar temelinde, halkların tarihsel köklerinden kopuk soyut teorik sosyalizm kalıplarıyla mümkündür. Yapılması gereken, halkların sosyal gelişim düzeyine uygun, tarihlerine ve kimliklerine yabancı düşmeyen, ama aynı zamanda çağın ilerici yönde değiştirici akımlarını yaratıcı bir biçimde uygulayarak sonuca gitmektir. Kürdistan'ın devreye girdiği nokta da işte burasıdır.

Kürdistan'da yıkılması gereken herşey yıkılmıştır. Burada her şeyi yeneden üst üste koyarak yeni bir uygarlık geliştirmekten başka hiç bir şeyin sonucu değiştirmeyeceği daha başlangıcından itibaren bellidir. Çünkü burada herşey lime lime edilmiş, çözülebileceği kadar her şey çözülmüş, bu aileye dek götürülmüştür. Artık, bunun ötesinde bir yıkımın olanağı kalmamıştır. İnsanın vicdanını ve beynini zorlayan bir durum yaşanmaktadır. Bu ise, burada binanın ancak en devrimci ideoloji, yöntem ve en büyük çabayla yükseltilebileceğini göstermektedir. PKK, bu role soyunmuş hareketin ifadesi olarak ortaya çıkmıştır.

O halde PKK, Kürdistan tarihinin bu aşamasında tesadüflerin değil, bir yığın gelişmenin zorunlu kıldığı bir görevi yüklenmek onuruyla karşı karşıyadır. Kürdistan'daki çağdışı sömürgecilik ve ortaçağ kalıntılarının

iğrençliği ne kadar had safhada ise, buradaki devrimin o kadar köklü ve çok güçlü geçeceği de ortadadır. Böylesine bir devrimin etkileri tüm bölge üzerinde de en güçlü yansımaları bulacaktır. Kürdistan'ın, emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından en kötü tarzda bölünmesi, bugün emperyalizmin aleyhine ve bölge halklarının mücadele birliğinin lehine bir konuma ulaşmıştır. Bunda ısrar edilirse Kürdistan halk kurtuluş mücadelesi, ulusal kurtuluşçuluktan da öteye geniş bir enternasyonalizm göreviyle yüküdür. Bugün bir Irak ve Türkiye'de yaşanan bunun böyle gelişeceğini ortaya koymaktadır. PKK öncülüğündeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi, Türkiye, Irak, İran ve tüm Ortadoğu'da bir çok hareketin içine düştüğü dar sınırlı ulusal bir hareket olmaktan çok öteye, en anlamlı bir enternasyonalizm göreviyle yükümlü olduğunu çok iyi bilmektedir. Teorik, programatik ve stratejik yaklaşımlarıyla olduğu gibi, bölgesel çaptaki pratik adımlarıyla da –en açık örneğiyle Filistin sahasında verdiği şehitleriyle– bunu sergilemektedir.

Ortadoğu halk hareketlerinin gelişim seyri, şüphesiz ki, yavaş, sancılı ve uzun süreli olacaktır. Ama mühim olan, başlangıçta çok sınırlı da olsa doğru olan küçük adımları atabilmektir. Başlangıçta çok güçlü ama dar bir boğazla karşılaşması kaçınılmaz olan mücadelelerin, Filistin örneğinde gördüğümüz gibi hiç de arzu edilmeyen bir sonuca ulaşabileceğini, fakat öte yandan başlangıçta küçük olmasına rağmen halkların enerjilerini devrimcileştiren çözümlerin başarı şanslarının daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. O halde bölge halklarının bunalımdan çıkış yolu da bugün burada yatmaktadır. Bir Filistin, Lübnan, Suriye ve İran'daki tikanıklığın aşılması ve buralardaki devrimin birikimlerinin en anlamlı biçiminde değerlendirilerek rayına oturtulmasının bir yolu da Kürdistan'daki ulusal direniş mücadelesini en halkçı temelde ve en köklü yöntemlerle yükseltmekten geçmektedir. Emperyalizm bundan duyduğu korku nedeniyle Kürdistan'ı emperyalizmin en zayıf halkası olarak ve hem de en yetkili ağızlardan ilan edebilmektedir. Bunu bizzat ABD'nin savunma uzmanları belirtmektedirler. Bölgesel çapta bir dayanışmanın ne kadar kaçınılmaz olduğunu gösteren bu gerçek, Kürdistan halkının gelececek mücadelesi ile bölge halk devrimlerinin gelişmesi ve zafere ulaşmasında küçümsenmeyecek değerler kazandıracağını ortaya koymaktadır. Bölge halkları bir yandan kendi mücadelelerindeki reformist-tasfiyeciler ögeleri saflarından dışalarken, diğer yandan da bölge açısından böylesine önem taşıyan Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesiyle yakın bir dayanışma içerisinde olmanın gereğini giderek daha fazla duyacaklardır. Gelişmeler, modern ulusal kurtuluş hareketinin, geçmişin dar feodal ve küçük-burjuva, ilkel ve reformist milliyetçiliğini eleştirerek aştığını, çözümsüzlük getiren bu anlayışların ya devrimcileşmek, ama devrimcileşmezlerse de tükenip gitmekten başka çarelerinin kalmadığı bir noktaya gelip dayanmıştır. O halde mesele, Kürdistan'daki direnişin soylu enternasyonalist değerini gözönüne getirerek, burada mücadeleyi böyle bir

yücelikle ele alıp işlemek ve Kürdistan'daki çağdışı sömürgecilikle işbirlikçilerine karşı gelişen bu mücadeleyi emperyalizmin bölgedeki işbirlikçilerine karşı gelişen mücadelelerle birleştirerek götürmektir. Büyük zorluklar ortamında yaşamasına rağmen PKK, teori ve pratiğiyle geleceği en güçlü bir biçimde çizecek bir halk hareketini yaratmaya muvaffak olduğunu kanıtlamıştır. Bugün halen bir çok güç tarafından tanınmak istenmese de bu mücadeleyi yükseltmek, her şeyi en katıksız bir devrimde bulabilecek olan bu toprakların evlatlarına düşmektedir. Onlar bu görevlerini yerine getirirken, aynı zamanda enternasyonalizmin en görkemli bir örneğini kendi mücadelelerinde geliştirdiklerinin derin coşkusuyla hareket edecek ve bu rolün giderek derinleşmesiyle yalnızca kazanan bir Kürdistan gerçeğinin değil, kızılılaşan bir hilal içinde kazanan bir Ortadoğu'nun yaratılacağını kanıtlayacaklardır.

PKK, kendi önderliğinde küçümsenmeyecek bir adımı daha atarak, 1985 Newroz'unda ilan edilen Ulusal Kurtuluş Cephesi ile bu konuda önemli bir boşluğu doldurmaya aday olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır. PKK'nin inanılmaz gözükeni büyük bir dirayetle gerçekleştirerek, ulusal kurtuluş hareketini en zor koşullarda bir cepheyle daha da anlamlı kıldığı bugün, böylesine soylu bir görevle yüklü olmak kıvanç vericidir. Mücadelenin engin yurtseverlik özü yanında tarihi insanlık özü de böyle bir görev için gerekli dayanma gücümüzü, azmimizi ve inancımızı kat be kat arttırmaktadır. Böylesine derin bir özden kaynaklanan temelleri olan Partinin yükselteceği ulusal kurtuluş mücadelesi, Ortadoğu'nun bir çok noktasında kararın ufkun aydınlanmasını sağlayacak ve bunda ısrar edilirse halkların eski görkemli uygarlık sayfalarının günümüz koşullarına uygun bir biçimde yazılması için rolünü oynayacaktır. Bu rolün oynanmasında duyulan inanç ve azim, günümüzün hiç bir barbar gücünün, emperyalizm ve işbirlikçi-faşist güçlerinin asla engelleyemeyeceği kadar güçlüdür. Her türlü ortaçağ düzenbazlıklarının, bu çağın en gelişmiş ince imha ve aldatma yöntemleriyle birleşmesi halinde bile halkların yeni bir yaşama kök atmak isteyen hayat tohumları mutlaka çatlayacak ve daha şimdiden bir çok gözeneği açılmış olan halk hareketlerimizin çiçeklenmesi önümüzdeki yıllarda daha yoğun şekilde görülecektir.

Kürdistan'daki tüm direnişçiler ve başta PKK militanları, devrimciliği köy köy, kent kent, dağ dağ her kesimde, tüm iç ve dış koşulları en iyi bir biçimde değerlendirerek, uzun vadeli bir stratejiye bağlı olarak ama pratikte de gelişmeleri en yalın bir mantıkla yakalayıp coşku ve kararlılıkla çalışarak sonuca gidilebileceğini bilmek, uygulamak ve bunu ne pahasına olursa olsun gerçekleştirmekle yükümlü olduklarını unutmamalıdır. Böylesine bir göreve sahip olmak, aynı zamanda şerefli ve huzurlu bir yaşamın içinde olmak demektir. Bu mücadele, uzun yıllar tüm insanlığın yükünü çekmiş olan Ortadoğu halklarının, yüzyıllardır ve bugün de yaşadıkları acıklı durumdan kurtulmalarını ve bu kez uygarlığa yeniden, ama daha güçlü bir

biçimde adım atmalarını da sağlayacaktır. Tarihin en eski fakat, unutulmuş bir halkı olan Kürdistan halkı, eğer bu canlanmada kendi üzerine düşeni yapmazsa sadece kendi ölü topraklarını atamamakla kalmayacaktır. Ama, 1982 Newroz'unda muazzam güç dengesizliği ortamında katledilen Mazlum yoldaşın anısına ve Newroz geleneğinin gerçek anlamda kutlanmasına layık olarak, halk kurtuluş mücadelemiz dalga dalga tüm bölge halklarının kurtuluş özlemleriyle birleştirilirse, o durumda da salt utanç verici bir durumdan kurtulmakla kalınmayacak, bölgede bin yılların özlemi bir gerçek haline gelebilecektir. İşte bugün bunun onurunu en derinden yaşayarak, bu yaşamı dalga dalga her kesime yayıp başarı yolunu kesinleştirmekten başka arzu duyulacak bir yaşam yolu da yoktur. Büyüttüğümüz bu umutları bilimsel bir temelde bir Parti önderliği ve halkın en geniş katılımının gerçekleştiği kutsal ulusal kurtuluş savaşı ile gelişip taçlandırmak için; gün, herkesin geçmişin her türlü ağır zincirlerinden boşanarak, mücadeleye en özgürlükçü kimliği ile katılarak üzerine düşen görevi yerine getirmesi gündür; gün, mücadele günüdür.

www.arsivakurd.com

TÜRKİYE TOPLUMUNUN BUNALIMI YENİ KİMLİK ARAYIŞI VE AYDINLARIN SEFALETİ

GİRİŞ

12 Eylül askeri-faşist rejimi ortamında, bir çok olgu yanında açıklık getirilmesi gereken bir konu da aydınlar meselesidir. Bu konuda öncelikle bazı soruların sorulması gerekiyor: Aydınların rolü nedir? Bu rol oynanmaktadırmı? Günümüzde aydın olmanın anlamı nedir? vb. biçiminde özetlenebilecek olan bu sorulara, günümüzde Türkiye aydınlarının içine düştükleri onursuz duruma cevap arayarak yanıt vermek gerekecektir.

Sayısı ve niteliği konusunda 12 Eylül öncesinde çokça yazılan bu kesim, bugün soluk alıp-almadığı bile belli olmayacak denli bir sessizliğe gömülmüştür. Ama temel bağımsızlık, özgürlük ve eşitlik değerlerini hiç bir insanlık değeriyle bağdaşmayan baskı, işkence ve sömürsüyle hiçe sayan faşizm karşısında suskun kalmak gibi bir onursuzluğa düşmekle de kalmayıp, en yüz kızartıcı bir biçimde faşizmin devlet politikasının basit bir propagandacı durumuna düşebilmiş ve hatta daha da ötesi dolaylı veya dolaysız bir çok kurumunda yer alıp, rejimin sivriliklerinden budanarak rayına oturabilmesi için sağ ve sol adına mümkün olan herşeyi yapmışlardır. Özellikle “sol” geçinen “aydın”lar sanki dün hiçbir şey yazmamış gibi ve Türkiye’nin temel meseleleri 12 Eylül faşist darbesiyle birden bire çözümlenmişcesine geçmişlerine kırmızı bir çizgi çekerek, geleceğin nasıl aydınlık bir tablo ser-

gilediğini bile yazma utanmazlığından geri durmamaktadırlar. Bir kaç isim verildiğinde durumun hiç de haksız bir biçimde abartılmadığı anlaşılacaktır. Çeşitli gazete ve dergi sütunlarında en bağımsızlıkçı geçinen İhan Selçuk, Uğur Mumcu, Mümtaz Soysal, en hatırı sayılır sol aydın birikimine sahip üniversitelerden adı hayli geniş çevrelerce duyulan bir çok profesör, aydın sanatkar, yazar ve çizer takımı vd. ile örnekler halkası daha da uzatılabilir. Aydın olarak nitelendirilen tüm bu şahıs ve kesimler, 12 Eylül'de kendileri için bir güvence bulabilmişlerdir. Onların bu aydın sıfatına layık olmadıkları ve onursuzluklarının ne kadar derin olduğu, çok cılız bir ses olarak belirledikleri, ama rejimin hafif bir uyarısıyla bile yeniden sindikleri "aydınlar dilekçesi" olayında bir kez daha kanıtlanmıştır.

Türkiye ortamında bir çok toplumsal-siyasal olgunun çözümlenemez kördüğüm gibi bırakılması ne kadar gerçekse, bu kördüğümün oluşumunda aydınların sorumluluğu da bir o kadar büyüktür. Eğer bir ülkede temel meselelerin bilince çıkarılması ve çözüm yollarının gösterilmesinde bu kadar tıkanıklık oluyorsa, bunun sorumluluğu en başta aydın diye tabir edilen kesimde aranmalıdır. Aydınlar, sömürünün alabildiğine yoğunlaştığı baskı ve karanlık yıllarında toplumun beyni, gözü, kulağı, sesi ve yüreği olmasını bilen, verilecek karşılığın ne olması gerektiğini kendi kişiliklerinde bilinçli ve örgütlü bir çabayla gösteren, öncülüğü omuzlayabilen kesimlerdir. Aydınları olmayan bir toplum düşünülemediği gibi, aydınlar da bu ada ancak bu bunalım ve baskı dönemlerinin sözcüsü ve çözümcüsü olma rollerini ne pahasına olursa olsun oynadıkları oranda layık olabilirler. İşte Türkiye'de oynanmayan rollerden birisi de bu alandıdır.

Geçmişte ve asıl olarak da 12 Eylül faşist rejimiyle birlikte toplumsal gerçeklerin bütün yönleriyle açığa çıkartılması, sert faşist baskı ve sömürüye karşı halkların çıkarlarının nerede yattığı, nasıl bir sözcüye ve örgüte ihtiyaç olduğu ve bunun için hangi fedakarlıklarda bulunulması gerektiğinin ortaya konulması ve gereklerinin yerine getirilmesi aydın sorumluluğu ve bilincinin vazgeçilmez bir gereği iken, Türkiye aydınlarının deve kuşu gibi başlarını kuma sokup tam bir vurdum duymazlık örneği sergilemeleri, ama bununla da yetinmeyip çeşitli sol maskeler altında dolaylı veya dolaysız rejime sahip çıkmaları, cumhuriyetin yeniden kuruluşundan dem vurmak gibi bol bol sefillik örneklerinin sergilenmesi, bu sorun üzerinde daha kapsamlı durmayı zorunlu kılmaktadır. Bu, Türkiye'de demokratik ve sosyalist mücadelenin sağlam bir biçimde yeniden başlatılıp-boyutlandırılmasının kaçınılmaz bir gereğidir. Geçmişte bu konuda yeterince açık olmama ve rolün üstlenilmemesi, nasıl ki, kısır bir demokratik ve sosyalist harekete yol açmış ve bu hareketler 12 Eylül rejimiyle birlikte gerçekten acı ve onursuz bir yenilgiyle yüzyüze gelmişlerse eğer bu durum yeterince açıklığa kavuşturulmazsa, gelecekleri de geçmiş ve bugünkü konumlarından daha iyi olmayacaktır. Kaldı ki, sorun günümüzde hala aydınlatılmayı beklemektedir ve bu da bilinerek kapsamlı bir çözüme

ulaşmak için bugünün gerçekleri tarihsel derinliğiyle ortaya konulabilmelidir.

Özellikle 12 Eylül faşist rejiminden darbe yiyen aydınlardan bir kesiminin, günümüzde soruna daha ciddi eğilmek istedikleri görülmektedir. Bunlardan Yalçın Küçük, yazdığı yazılarında Türkiye’de herşeyin tersyüz edildiğini, bu nedenle ayakları üzerine oturtulması gerektiğini ve aydınlardan da bunların başında yer aldığını söylerken gerçeğe önemli oranda parmak basmış bulunmaktadır. Ama aydın geçinenlerin büyük bir bölümününün faşist cuntanın kurumlarında uluslararası tekellerin işbirlikçilerinin basit sözcüsü ve ajanları durumuna dönüştükleri ve dünün bir çok “sol”cusunun da bu konuda yarış içinde bulunduğu dikkate alınır, bu tersyüz edilmişliğin sorumlularını belirlemenin yeterli olamayacağı, gündeme giren çözüm sorununun gerçek boyutları ve aydın olma ölçüleriyle ele alınması gerektiği ortadadır. O halde Türkiye aydınları meselesine nereden ve nasıl yaklaşılmalıdır?

Türkiye aydını, her şeyden önce kendi tanımını ve bundan kalkarak yeniden yaratmak istediği toplum ve bu toplumda biçimlenecek kişilik tanımını tarihsel gelişim içine oturtarak doğru yapmalıdır. Tarih eleştirisi köklü, çağ ve ülke anlayışı ile sınıf gerçeklerine bakışı güçlü olmalıdır. 12 Eylül’le birlikte Türkiye’de hem sağ ve hem de sol’da bir kimlik arayışının olduğu görülmektedir. Düzenin resmi ideologlarından, halk ve sosyalizm adına hareket ettiklerini söyleyen bir çok çevre, örgüt ve şahsiyetin ortak çabası biçiminde ifadesini bulan bu kimlik arayışında Türkiye toplumuna yeni bir kimliğin gerekliliğinden söz edilmektedir. Ama bu da, eski kimliğin sahte olduğunun itirafından başka bir anlama gelmemektedir. Yaşanan bunalım, resmi düzen tarafından topluma kabul ettirilmek istenen kimliğin reddedildiğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenledir ki, hem düzen taraftarları ve hem de muhaliflerince yeni kimlik ne olmalıdır sorusu ortaya atılmıştır. Elbetteki her sınıfın soruna yaklaşımı farklıdır ve her sınıf kendi toplumsal-siyasal oluşumuna göre bir cevap vermeye çalışmaktadır. Örneğin büyük-burjuvazinin yarattığı tip en açık olarak dört görüşün sentezi biçiminde ortaya çıkarılan Özal ve aile yaşamında rahatlıkla görülebilir. Özal ve ailesinin yaşamı incelendiğinde tekelci burjuvazinin ve 12 Eylül faşizminin yaratıp ortalığa salmak istediği tip, bütün bayatlığıyla gözler önüne serilecektir. Bu arayış, küçük-burjuvazide ise tam bir kaçış biçiminde ifadesini bulmakta, yeni-sol vb. adlar altında reformizm ve silik bir kişilik ortaya çıkmaktadır. Ama hepsinde de ortak olan yön, hangi yenilikçilik iddiasıyla ortaya çıkılırsa çıkılıns eskinin bayat bir tekrardan öteye gidememeleridir. Proletarya ise henüz sahipsizdir. İdeolojik-örgütsel ve politik kimlik arayışına bir cevap verebilme durumundan şimdilik uzak ve beklenti halindedir. Kürdistan’da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesinin bu sahada taşıdığı anlam gerçekten de çok büyüktür ve bunun etkileri mutlaka en güçlü biçimde duyulacaktır. Kürdistan ulusal ve sınıfsal anlamda kimliksizliğin

en derin olduğu bir zemindir, ama bu zeminde bugün güçlü bir direniş hareketi biçiminde halkın ve proletaryanın öz kimliği ve çıkarları yükseltilmektedir. PKK'nin direniş bayrağı altında sağlanan bu gelişme sadece kazanılan bir mevzi olarak da değerlendirilemez. Daha da ötesi bir anlam ve role sahip olduğu kabul edilmelidir. Direnişin dağlarda şafak atması bunalmaya verilecek cevabın ne olması gerektiğini gösterirken, Türkiye'deki kimlik arayışına da yeni doğuşun müjdesini vermiştir.

Türkiye aydınları, geçmiş ve günümüzün her büyük düşünürünü kritikten geçiriyor, her türlü felsefi, ideolojik-edebi vb. ekol üzerine ciltlerce kitap yazıp dergi çıkarabiliyorlar, ancak işin en garip tarafı kendi toplumları ve insanının en basit özlem ve çıkarlarının ne olduğunu izahtan ve gerekeni yapmaktan çok uzak bulunuyorlar. İşte, aydının bunalımı da bu noktada başlıyor. Görüleceği gibi, bunalımın kaynağı, aydınların muazzam çabayla ulaştıkları bilince rağmen kendi toplumlarının sorunlarında çözüm gücü olamamaları, izahtan bile yoksun olmalarıdır. Toplumdaki bunalımın aydınlarda sefalet biçiminde yansması bundandır. Onlar, ekonomiden felsefeye kadar burjuvaziye yeni nefes boruları açarken kendi kimliksizliklerini geliştiriyor, asli görevleri olan halka nefes boruları açmada tıkanıp kalıyorlar. Açık ki bu, bir sefalet örneği, aydının kendini inkarı, aydın adına aydının katledilmesidir. Önümüzdeki dönem, başta sosyalist aydınlar olmak üzere ilerici ve demokratlar eğer rollerini oynarlarsa, Türkiye tarihinde ilk defa ezilen sınıfların kendi gerçek kimlikleriyle tarih sahnesine çıkıp kendi tarihlerini yazmalarının olanakları da artacaktır. Halkların kendi tarihlerini yapmaları, kendi ulusal-toplumsal kimlikleri, toplumun en ilerici sınıfının (günümüzde proletarya) siyasi, kültürel, askeri ve örgütsel önderliğiyle olur. Bugün burjuvaziyle kesin sınır çizgileri çizilmeden, emekçi sınıfların kendi üslupları hakim kılınıp bununla yazıp-çizip ve bununla savaşmadan Türkiye toplumuna yeni bir kimlik kazandırılmaz. Ama, bu kimliğin artık ortaya çıkarılması da, yaşanan acımasız baskı ve işkencelerden sonra her türlü ilerici gelişmenin vazgeçilmez şartıdır. O halde, görünürde sol ve ilerici olan ne kadar sahte elbise varsa bunlardan soyunulması da artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Halkların öz çıkarlarının gerektirdiği beyin ve yürek olmanın önünde hiçbir dış baskı ve engel tanımamaz. Bu konuda halkı esas almak, evrensel gerçeğe-çağa bu temelde bakmak yeni oluşumun vazgeçilmez gereğidir. Felsefeden askeri mücadeleye, sanattan ahlaka kadar her alanda halka özgü biçimlenişlerin devrimle çiçeklenişi; işte halkın kendisini bulması bu demektir. Açıkçası, emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından halka zorla dayatılan, esas kimliğindir diye ezberletilen dünya görüşünden davranışa kadar her türlü düşünce ve yaşam biçimi tanınmamalı, halk kendine özgü olanı her türlü yaratıcı mücadele biçimleriyle ortaya çıkarmalıdır. Bu uğraş, aynı zamanda devrimci aydın olmanın da bir ölçütüdür. Toplumun kendisini faşizme karşı mücadele temelinde ve devrimci anlamda bir alt-üst oluş içinde bulması, aydınların

bunun beyni ve yüreği olmaları, kısaca kendilerinden de devrim yaparak aydının aydınlaşmasının sağlanması aydının sefaletinin de sonu olacaktır.

Türkiye aydını, kişiliğinin oluştuğu ortamı tarihsel temelleriyle ortaya koyup, güçlü bir eleştiriden geçirmeksizin, hiçbir zaman kendi rolünün sahibi olamayacaktır. Tarihsel eleştiri, özellikle 1960'lardan itibaren yapılmaya başlanmış ve bunda diyalektik-materyalizme dayanılmaya çalışıldığı da gözlenebilmiştir, ancak, dogmatik bir yaklaşımdan öteye gidemeyen bu tarih anlayışının vardığı nokta da Kemalizmin ilericiliği olmuştur. Son tahlilde, en üst tabakaların tarih yapıcılığında ilerici bir role sahip oldukları belirtilerek, tarihe en sakat yaklaşımlardan biri de sol adına sergilenmiştir. Türkiye aydını, Türk egemen sınıflarının tüm bir topluma da dayattıkları tarih anlayışı karşısında bir tapınma içerisindeyken dersek bu hiç de gerçeğe aykırı olmayacaktır. Bu temel üzerinde Türkiye aydınının kendi kimliğine de doğru yaklaşması açısından cevaplaması gereken sorular vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Türkiye tarihinin özü nedir? Bu tarih, hangi sınıfsal çıkarlar temelinde yazılmış ve işlev görmüştür?
- Sosyal, kültürel ve milli gelişmede sultanların fetihlerinin başta Türk halkı olmak üzere halklar açısından anlamı nedir? Halklara hangi kişilik empoze edilmiştir?
- Türk hakim sınıflarının ilericilik-gericilik kavgasındaki yerleri nedir? Hangi ulusal ve kültürel değerleri geliştirmişlerdir?
- Cumhuriyetin kuruluşu hangi çıkarlar temelindedir, esas aldığı temel değerler nedir? Bunlar hangi sınıfların çıkarlarına hizmet görür?
- Cumhuriyet tipi-Kemalist tip nasıl bir tiptir? Çağa, ülkeye ve sınıf gerçekliğine bakışı nasıldır? Demokrasi, insan hakları, sosyalizm, bağımsızlık ve enternasyonalizmle ilişkileri nedir?
- Tüm bunlar 12 Eylül rejiminde ifadesini nasıl bulmaktadır?
- Türkiye halkının gündeminde çözümlenmesi gereken temel sorun nedir ve hangi çözümler geçerli olacaktır?

Evet, tüm bunlar doğru bir yaklaşımla açıklığa kavuşturulmaksızın Türkiye bunalımı çözümlenemeyeceği gibi; sosyal, kültürel, felsefi, ahlaki, siyasal ve örgütsel anlamda bunalımın daha da derinleşmesine tanık olunacaktır.

Aydınların rolünün ve işlevinin ne olması gerektiğine açıklık getirmek için, her toplumsal olayda olduğu gibi bu soruna da tarihsel bir perspektif ve günün somut gerçeklerinin dayatmaları ışığında bakmaya çalışacağız.

1- Aydınların Tanımı ve Tarihsel Gelişim İçinde Aydın

Aydınlar kategorisinin oluşumunun maddi temeli, toplumsal gelişmenin belli bir aşamasında artık-ürünün bilim, sanat ve üretim tekniklerinin gelişi-

minde zihinsel yeteneklerin kullanılmasına elverişli bir düzeye ulaşmasına dayanır. Zihinsel faaliyetle uğraşan belli bir kesimin daha ilk çağlarda üretimden koptuğunu, ama üretime yararlı çalışmalar içine girdiğini, din, felsefe, sanat ve teknikte yeni gelişmelerin sağlanmasında hatırı sayılır bir yer işgal ettiğini görmekteyiz. Sanat becerilerinin şahıslarında somutlaştığı ve bilgi birikiminin taşıyıcısı olan bu kesim, toplumda önemli işlevler üstlenmiş, yeni sosyal-ekonomik dönüşümlerin ve siyasal oluşumların ön habercisi olmuşlardır. Kahin olarak da isimlendirilen bu bilinç ve örgüt taşıyıcılarının, köleciliğin bir sistem olarak gelişiminde Yunan ve Roma antik çağlarında olduğu gibi, feodalizmin geliştiği ortaçağ boyunca Uzak ve Ortadoğu'da da oynadıkları roller bilinmektedir. Özellikle de kapitalizmin sosyo-ekonomik düzen olarak gelişmeye başladığı ve bir devrimle egemen düzene dönüşmeye zorlandığı XVII. ve XVIII. yy'da bir aydınlar çağından bahsedilmektedir.

Burjuva devrimcilerinin hazırlayıcısı olarak şekillenen aydınlar, feodalizme karşı şiddetli bir eleştiri ortamında ortaya çıkarlar. Feodalizmin her türlü din dogmalarına, felsefe ve sanat anlayışlarına karşı çıkarak, daha doğuşunda burjuvaziye gerekli olan yeni dünya görüşünü, sanat anlayışını, bilimsel bilgilerin birikimini ve yeni siyasal düzenin özelliklerini bütün yönleriyle tartışır, muhtemel biçimlenişin nasıl olması gerektiğini, birçok yapıtta dile getirirler. Müzik, edebiyat, felsefe, mimari, heykeltıraşlık ve benzeri birçok alanda bunun parlak bir biçimde sergilenişine tanık olunmaktadır. Bu aydınlar sadece bir ulusa hitap etmekle ve hatta ön habercisi oldukları resmi burjuva düzeninin temsilcisi olmakla da sınırlı kalmamış, çağın özelliklerine göre evrensel bir karakter taşıyarak tüm insanlık adına konuşmuşlardır. Gericici feodal düzenin temsilcilerine karşı doğan her yeni kesimin ve hem de ulusal sınır tanımaksızın sözcüsü olan bu aydınların dile getirdiği toplumsal istemler tüm ilerici kesimlerin istemleridir. Burjuva devrimleri döneminde yayınlanan insan hakları evrensel beyanname, eşitlik-özgürlük ve kardeşlik sloganı ne kadar geniş bir alana hitap ettiklerini gösteren en iyi belgelerdir.

Hemen belirtelim ki, bu salt kapitalizmle de sınırlı olmayıp, Hıristiyanlık ve İslamiyetin doğuşunda da benzeri bir gelişme görülmektedir. Ne Hıristiyanlık ve ne de İslamiyet salt bir milliyete hitap eder. İsa'nın ve Muhammed'in çağrıları, tüm insanlıktır. Tıpkı İsa ve Muhammed gibi, yeni toplumun belirgin-öncü simaları olan J. Russeu, Dekart, Spinoza ve diğer Fransız aydınlıkçıları başta olmak üzere XVII. ve XVIII. yy. Avrupa'sının aydınları tüm insalığa hitap etme gibi bir büyüklüğü sergilerler. Toplumsal eleştirileri, insanlığın ileri bir aşamaya ulaşması önünde engel olan herşeyi silip süpürür, duygudan düşünceye, devletten aile yaşamına kadar herşeyde karşılığını bulur. Ulusların bağımsız ve özgür yaşamı, bireysel özgürlükler vb. her alana ilişkin düşünce, program ve eylem yaratırlar. Daha sonraki burjuva devrimleri, bu birikimlerin halkça benimsenip,

burjuvazi önderliğinde büyük bir eyleme dönüştürülmesinden başka birşey değildir.

Burjuva düzeni, aydınların faaliyetlerinin birikiminin burjuvazinin elinde siyasal bir devrim aşamasına gelmesine halkta yankısını bularak devrimle karşılık vermesi ile gerçekleşir. Ama, resmi burjuva düzeninin kurulmasıyla aydınların rolü de giderek değişecektir. Düzen artık, eskinin evrensel çağrılarını yerine dar ulusal ve sınıfsal çıkarlara gömülmüş, çeşitli maddi ilişkilerle kendisine bağlanmış, kendi sözcüleri durumunda olan ve giderek gericileşen aydınlara veya daha doğru bir ifadeyle bayağı memur durumuna düşürülmüş ajanlarına sahip olmak ister. Ve bunu başarır da.

Burjuva düzeninin çiçek açmasıyla birlikte, devrimi daha ileriye götürmek ve demokrasiyi halk demokrasisine dönüştürmek için öncülük artık proletaryanın tarihsel bir görevidir. Dolayısıyla ilerici aydın geleneğine en iyi sahip çıkacak ve temsilciliğini yapacak olan sınıfta proletaryadan başkası değildir. İlerici aydın geleneğinin en seçkin temsilcileri olarak proletarya aydınları sıfatına ulaşan Marks ve Engels, bilimden sanata kadar aydın geleneğinin birikiminde ne varsa tümünü proletaryanın öncülüğünün gerektirdiği zenginleştirmeye tabi tutarak proletarya aydınları biçiminde yeni bir kesimin ortaya çıkmasına öncülük etmişlerdir. Proletaryanın aydınları, burjuvazinin aydınlarına göre çok daha ileri bir düzeyde toplumun alt ve üst yapısının kıyasıyla bir eleştirisini gerçekleştirerek, kapitalist toplumun tüm gözeneklerini başta sermaye birikimi olmak üzere en gizli yanlarına kadar açığa çıkarıp, bundaki sömürüyü, bu sömürüyü olanaklı kılan baskıyı ve kurtuluşun yolunu sergilemiş ve buradan yola çıkarak proletarya aydınının bilinç ve örgüt taşıyıcısı olmaktan başka bir tarihi rolü oynayamayacağını bizzat Marks ve Engels'in şahsında en seçkin örnekleriyle göstermişlerdir. Artık, insanlık uygarlığının en gelişmiş bilincinin toplumun en yüce çıkarları da denilebilecek proletaryanın çıkarları biçiminde ve onun politikasının hayata geçirici gücü partisinde somutlaşmasına tanık olunmaktadır. Proletarya aydınlarının politika katına yükselmesi ve bunun gerektirdiği parti örgütlenmesinin vazgeçilmezliğine ulaşmaları bir tesadüf değildir. Proletarya aydınları, sadece proletarya üzerindeki baskıya karşı değil, bir avuç kapitalist vurguncunun egemenliği altında tutsak edilen her kesimin, tüm ilerici-toplumsal gelişmenin sözcüsü olarak ortaya çıkmış ve bunun yılmaz savaşıları olmuşlardır. Devrimlerin gündeme girdiği bu aşamada, militan savaşılar olarak aydınların eylem yeteneklerinin de en azından bilinç yetenekleri kadar geliştiği, kapitalizmin çığırından çıkardığı ve bölüp-parçaladığı toplumun proletarya önderliğinde yeniden örgütlenmesinin gerektirdiği yaman savaşılar olarak belirledikleri görülmektedir. Sosyalist toplumun oluşumunda göz kamaştırıcı örneklerine rastlanan bu aydınların başında Lenin gelir. Bugün, o dönem proletarya aydınlarının, sanattan felsefeye ve partizan savaşlarının örgütlenmesine kadar devrimin geliştirilmesinde oynadıkları rol karşısında saygı duyuyor ve onların

öncülüğünde yürüyoruz. Ekim Devrimi'nin gerçekleşmesi ve sosyalizmin kuruluşunda yeni temeller üzerinde yükselen bu sosyalist aydınlar kategorisi, günümüz aydınlarının eleştirisinde bir ölçüt olarak hatırdan tutulmak zorundadır. Bolşevik ihtilali ve sosyalizmin inşasında tarihte ilk kez geniş bir bilim ve sanat emekçileri ordusunun ortaya çıkışına tanık olunmuştur.

Sömürge halkların kurtuluşunda da aydınlar vazgeçilmez rol sahibidirler. Gerek toplumlarının tanınması ve içinde bulunduğu koşulların bilince çıkarılmasında ve gerekse çözüm yollarının gösterilmesinde devrimci aydınların rolü tartışmasızdır. Latin-Amerika'dan Afrika ve Asya'ya kadar dünyanın bir çok alanında Ho Chi Minh'den Cabral ve Castro'ya kadar birçok önder aydın, sömürge halkların uyanmasına kahramanlık derecesindeki çabalarla öncülük etmişler, toplumlarının örgütlenmesi ve savaşımın geliştirilmesinde vazgeçilmez bir tarihsel rolün sahibi olmuşlardır. Bunlar, devrimci aydınların toplumlarının içinde bulunduğu koşulları salt incelemekle de yetinmeyip, bunu yeni toplumun kuruluşu için örgütlenmeye, politik partiye ve sorunların çözüm yöntemi olarak devrimci mücadeleyi bir halk savaşı derecesine vardırabilecek bir biçimde geliştiremezlerse rollerini eksik oynayacakları gerçeğini de ortaya çıkarmışlardır. Yani onlar, aydın olmanın yalnızca bilinç üreticisi olmakla kalmayıp, bilincin örgütlenmesi ve halkın maddi eyleminin geliştirilmesinde rol sahibi olmak anlamına geldiğini kendi pratik yaşamlarıyla kanıtlamışlardır. Aydın artık sadece yazan ve konuşan değil, örgütleyen ve eyleme geçiren adamdır. Proletarya ve ulusal kurtuluş hareketleri çağında, aydın olmanın kıstası, sadece haksızlıkları bulup ortaya çıkarmak değil, toplumu gerçek bir eşitlik ve özgürlüğe götürecektir kadar ilerletmek için sahip olunması gereken sosyalist ölçülerdir. Aydın olmak, günümüzde tam bağımsızlıkçı, demokrat ve sosyalist bir militan olmayı veya en azından sosyalizme gerçekten sempati göstermeyi gerektirmektedir. Bunlar çağımızda sayısız örnekleriyle kanıtlanmıştır.

2-Türk Aydınının Dayandığı Tarihi,

Sosyal ve Kültürel Temel

Türk boyları barbarlığın yukarı aşamasında Orta-Asya'dan koptuklarında talan peşinde koşuşturmaktaydılar. Arap yarımadasına doğru geldiklerinde daha ileri bir aşamayı ifade eden feodal-islam uygarlığının etki alanına girerek, sınırlı bir direnmeden sonra kendi sınıf çıkarları gereği, islamiyetin egemen sınıf yapısıyla hızla bütünleşip Abbasi imparatorluğunun önce memurları, daha sonra ise, komutanları durumuna geldiler. Arapların zayıf düşmesiyle birlikte feodal islam uygarlığının taşıyıcısı taze bir güç olarak Türk egemenlerinin rol üstlendikleri görülmektedir. Büyük Selçuklular, Anadolu Selçukluları ve daha bir çok atabeylikler biçiminde Türk ege-

menlerinin daha X. yy'da üstlendikleri rol bu olacaktır.

Böyle bir tarihi hatırlatmada bulunurken, amacımız elbetteki tarihsel bilgileri yinelemek değildir. Ama kısa bir araştırmayla bile hatırlanacaktır ki, Türk toplumunda feodalizmin gelişmesi ve Türk boy beylerinin feodalleşmesi kendileri için yabancı olan islam uygarlığının etkisi altında aktarmacı biçimde gerçekleşmiştir. Bizzat feodal ideoloji ve politikanın üreticileri olarak Türk egemen sınıfları adına hareket eden bir kesimden bahsedilememektedir. Feodal islam ideoloji ve politikası Arap toplumunda islamiyetin doğuşunda Emeviler ve daha sonra da Abbasiler de en üst aşamaya kadar geliştirilmiş, Türk egemen sınıfları ise, bu uygarlığın egemenliği altına girerek birer memur ve komutan olmaktan öteye geçememişlerdir. Dolayısıyla islamiyetin yaratıcılığında Türk egemen sınıfları ve feodal aydınlarının rollerinden sözedilememektedir. Yine, islamiyetin daha sonraki gelişiminde, bilim ve sanattaki ilerlemede de Türk kökenli ulema, sanatkar ve felsefecinin rolü sonderece sınırlıdır. İslamın kılıcı görevini üstlenen Türk egemen sınıfları, tüm beylikler ve en son olarak da Osmanlı imparatorluğunda görüldüğü üzere doğudan batıya kadar islamiyeti kılıçla yaymışlardır. Onların islamiyetin yaratıcılığındaki payı budur ve bunun özü ise üretmek değil gasp etmektir.

Kapitalizmin yeni bir üretim biçimi olarak üstünlüğünün kanıtlandığı XIX. yy. başlarına kadar, Türk egemen sınıfları, varlıklarını at sırtında sağladıkları yağma ve ganimetle sürdürmüşlerdir. Feodal toplumun her düzeyde yetmezliğe düştüğü bu yüzyıllardan itibaren daha da gericileşen Osmanlı imparatorluğu, bu kez de Batı kapitalizminin kılıcı olmaya soyunmuştur. Nasıl ki X. yy'da feodal-islam uygarlığının memur ve komutanları haline gelmişlerse, Türk egemen sınıfları, 1840 Tanzimat Fermanı'nda görüldüğü gibi bu defa da İngilizler başta olmak üzere batının himayesine girmiş ve onun sömürgeleştirme hareketine tabi tutulmuşlardır. Artık gaspçılık diye bir cereyanın başladığı ve doğudan gelme islam kılıcının bu sefer batı çıkarlarının bir kılıcı biçiminde imparatorluk halkları üzerinde keskinliğini bileceği görülmektedir.

İmparatorluğun taze bir kanla sürdürülmesi sürecinde eski ulemeden farklı bir kesime de ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Sultanın allahın gölgesi olduğunu ve herkesin de buna boyun eğmesi gerektiğini papağanca tekrarlamaktan başka bir işlele sahip olmayan ulema, her düzene boyun eğmeyi öğütleyen ve direnişi kafirlik ilan etmeyi marifet bilen bir devlet kulluğudur. Kısaca, devletin allah düşüncesi biçiminde tapınca dönüştürülmesidir. Ulemaya göre, devlet, hükümdar ve Allah adeta birleşmiştir ve tüm kullar da bunlara tapınmakla görevlidirler. Bu ulemalar gibi, daha sonra ortaya çıkan ve ilk örneklerini Şinasi, Ziya Paşa ve Namık Kemal'lerde bulan Osmanlı aydınları diye tabir edilen kesim ve bunların hareketine de aydın sıfatını takmak pek mümkün görünmemektedir. Batıdaki öncüllerinin tersine, Tanzimat aydınları da denilen bu aydınlar, imparatorluğu ve üzerinde yüksel-

diği toplumu eleştirmekle değil, onu yumuşatarak katlanır bir düzeye getirmekle uğraşmışlardır. Yeni Osmanlı aydınları, felsefi bir düşüncenin sahibi olmadıkları gibi, islamiyeti bile o günün ölçülerine getirme durumunda değildirler. İslamiyeti, en azından hıristiyanlıkta denenilen protestanlık kadar bir reforma tabi tutmak düşüncesinden çok uzaktırlar. Yine batı kapitalizminin eleştirisini de, Marks-Engels'in çok gerisinde bir düzeye de olsa yapacak durumda değildirler. Bu aydınlar ne kapitalizm ve ne de devrim kavramı vardır. Yeni felsefi arayışlardan da söz edilemez. Bunlarda yansımaları bulan, islamiyetin reformasyonunun ve batı felsefe ve edebiyat akımlarının çok silik bir kopyesinin şekillenmesidir. O halde, doğunun islam uygarlığıyla batının kapitalist uygarlığı arasında sıkışan Türk aydınları, meselelere köklü bakmak bir yana, gerçekte silik bir kopye olmaktan öteye geçemeyeceklerdir. Dolayısıyla imparatorluğa eleştirileri bir sinek vızılıtsından öteye gitmeyen bu aydınlar, sultanın kapısından kovulmayı göze alamadıklarından memur olmaktan da hiç bir zaman kurtulamamışlardır. Sınırlı bir kaç yıllık sürede böylesi bir tehlikeyi göze aldıkları görülebilmektedir ama, gurbet onları fena çarpmış ve en kısa sürede tekrar devletin kapı kulluğundaki yerlerini bulmuşlardır. Devlet onlar için bir tabu ve devletin birlik-bütünlüğü allahın birlik-bütünlüğü kadar dokunulmazdır. Devlete başkaldırmak bu aydınların akıllarının köşesinden bile geçmez, onların tüm sorunu devletin daha fazla nasıl güçlü kılınabileceğidir. Kısaca, dağılma sürecine giren imparatorluğu kurtarmak, birlik ve bütünlüğünü korumak onların temel gayeleridir.

Türk aydınının burjuva anlamda ilk filizlerinin oluşumundaki temel gaye bu olunca, aydın olmanın zıt bir öğeyi bağrında taşıdığı da daha başında ortaya çıkmaktadır. Burjuva aydını olmanın en temel kıstası, devlet, ahlak, din vd. kadar feodal toplum ve onun üst yapısıyla savaşımdır. Oysa, Osmanlı yeni aydınları Jön Türklerin yaptıkları tam tersidir. Devleti korumak, dini savunmak ve özgürlüğün birlik adına boğazlanmasından başka bir işleve sahip olmayan bu Osmanlı aydınlara aydın taklitçileri denilmesi bu nedenledir. Çok sönük kalan Türk burjuva aydınlarının bu ilk öncüleri, daha sonrakilerin nasıl gelişeceğinin de ön habercisi olmuşlardır. Sultan Abdülhamit'in baskı ve karanlık döneminde, bu aydınların özlerine uygun bir biçimde daha da kötürümleştikleri görülmektedir. Feodal devlet aygıtını bir burjuva devlet aygıtına tepeden dönüştürme sezisine ulaşan Jön Türklerin özellikle İttihat ve Terakki'de birleşen temsilcileri ilk öncülerin den daha da geniş bir konumdadırlar. Namık Kemal'lerde varolan hüriyet sözcüğü bunlarda daha da daraltılmış ve tüm mesele imparatorluğun korunması ve varsa aksayan yanlarının restore edilmesi noktasında düğümlenmiştir. İmparatorluğun birlik ve bütünlüğüne zarar veren her şeyin reddedilerek, ona hizmet eden her şeyin benimsenmesi, bu temelde bir bilinçlenme ve örgütlenmenin esas alınması İttihat-ı Terakki'nin özüdür. Yani onun temel kabuğu yine devlettir. Devlet ise, feodal imparatorluğun en köhnemiş bir aygıtından

başka bir şey değildir; dizginsiz sömürü, baskı ve batı işbirlikçiliği demektir. Mademki sözkonusu olan devlet halkların zindanı ve özgürlüğün düşmanı ise, bu devletin birlik ve bütünlüğünü temel şiar edinmiş, görünüşte modern olan bu burjuva Türk aydınlarının konumları da o halde savundukları devletin niteliğine bağlı olacaktır. Bunlar böylesine bir okul içinde yetişmişlerdir. Halkların özgürlük hareketine düşmanlık, feodal devlet aygıtı uğruna yoğun bir çabanın seferber edilmesi, batı çıkarlarının feodal halklara karşı savunulması, kapitalist sömürü yöntemlerinin feodal sömürü yöntemleriyle birleştirilmesini modern giysiler altında kendilerinde somutlaştıran Türk aydınları diye tabir edilen bu kesimin niteliği, rolü ve işlevi de kendiliğinden anlaşılmaktadır. Onların yayın faaliyetleri, örgütlenmeleri ve eyleme doğru gitmeleri hep bu amaçların gerçekleştirilmesi içindir. Kısaca onlar, doğuşlarından iktidara gelişlerine kadar hep bu tapındıkları gerici devlet ütopyası için mücadele etmişlerdir.

Jön Türk'lerin bu kesiminde de, emperyalizmin tanımı, demokrasi ve özellikle de sosyalist bilincin kırıntısı bile yoktur. Feodalizme karşı burjuva demokrasisi, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık yok denecek kadar gelişmemiş kavramlardır. Bunlarda bağımsızlık, mevcut köhne imparatorluk aygıtının savunulmasıdır. Oysaki, böyle bir imparatorluğun savunulması bile kendi başına emperyalizme bağlı olmayı zorunlu kılar. Yine hürriyet, meşrutiyet dedikleri de, Türk halkı da dahil, halkların özgürlük hareketlerini anti-demokratik yöntemler ve üstten bazı sahte reform girişimleriyle bastırma hareketidir. **Ve pek tabii ki demokrasi bilinci de yok denecek kadar azdır.** Demokrasi mücadelesi, en az ulusal bağımsızlık bilinci kadar, bu köhnemiş devlet aygıtına karşı olmak ve onun yıkımı için mücadele etmekten geçer. Bu aygıt yıkılmadan demokrasinin sınırlı bir gelişimine dahi ulaşamayacağı açıktır. Yine, ilerici sanat, edebiyat ve kültüre kavuşmak da feodal uygarlığın din dogması biçiminde getirdiklerine karşı kıyasıya bir mücadeleyi gerekli kılar. Oysa bu dönemde savunulan politikalar, panislamist düşüncelerden ve Türk ulusunun gerçek bağımsızlığını savunmayı değil, ulusçuluk atmosferi içinde sınıf gerçeğini reddetme temelinde şoven bir milliyetçilikten öteye gitmemektedir. Tüm bu olguların gelip dayandığı nokta ise, devlet aygıtının ömrünü biraz daha uzatmaktır.

Türkiye'de burjuvazinin bir sınıf olarak oluşumuna önderlik edenlerin konumu böyle olduğuna göre, bunların geçerli aydın tanımlamasıyla alakalarının olmadığı, tam tersine devletin kapı kulları olarak ortaya çıktıkları da son derece belirgindir. Batı taklitçiliği ile ulemanın kaynaşımından doğan, yarı batılı-yarı doğulu ama ikisinin de özünden kopmuş bu "aydın" takımının, feodal-komprador yerli işbirlikçilerle emperyalist sömürgeci güçlerin çıkarlarını modern giysiler altında devlette yeniden kaynaştırarak sürdürme gibi bir rolleri vardır. Bu koşullarda bağımsız ve demokrat aydınlardan bahsetmek mümkün değildir. Burada aydınlardan değil, eskinin ulemasının fonksiyonunu da yüklenen modern giysili kapı kulları ve yeni katiplerden

bahsetmek gerekecektir. İmparatorluk yıkıma doğru giderken, bütün güçleriyle bunu önleme savaşı veren ve elit bir aydın tabaka diye geçinen kesimin gerçekliği budur.

Bu kabuktan çıkma kemalistlerin durumu da elbette daha farklı olmayacaktır. Onların içinden geçtiği okul da aynı imparatorluk okuludur. M. Kemal başta olmak üzere kemalistlerin de emperyalizm ve kapitalizm tahlilleri yoktur, kavrayışları kıttır. Yine, feodalizme karşı oluşları da yok denecek kadar sılıktır. Anti-emperyalistlikleri Ermeni ve Rum kompradorlarına karşı Türk kompradorlarının çıkarlarını savunmak, anti-feodalilikleri de Vahdetin'e ve çevresine karşı olmakla sınırlıdır. M. Kemal'in anti-feodalılığı "gitsin sarık-gelsin şapka" sloganında tanımlanabilir. Gerçekten de kemalistlerin anti-feodalılığı bu kadar sığıdır. Ne sonuna kadar anti-emperyalizm ve ne de sonuna kadar, anti-feodalizm vardır. Kemalistler, daha savaşın külleri soğumadan, emperyalizmle nasıl en iyi biçimde uzlaşılacağına, Ermeni ve Rum kompradorları yerine Türk kompradorlarının nasıl hakim kılınacağına, cumhuriyete bağlı yeni bir feodal tabakanın nasıl yeniden şekillendirileceğinin ve tüm bunlardan en anti-demokratik yöntemler ve tepeden inmece Bismarkçı yollarla nasıl bir burjuva sınıfının geliştirileceğinin hesabı içindedirler. Bunun teorisi ve uygulamasıyla uğraşmak, açık ki hiç kimseyi aydın sıfatına ulaştıramaz.

3-TC. ve Aydınlar

Yeni kurulan devlet, emperyalizmin, feodalizmin ve üstten oluşan burjuvazinin çıkarlarının düğümlendiği, daha kuruluşunda anti-komünizmi, işçiköylü ve halk düşmanlığını bağrında gizleyen bir devlet, kemalistler ise, bunun öncü kadrolarıdır. Böylesine çıkarların içine gömülen bir kesime aydın denilemez. Faşist devlete çok yaklaşan özellikleriyle yarı-faşist yarı-askeri bir despotik devlet anlayışının baştaacı edildiği, devletin çıkarları dışında ve devlette Türk ulusunun ve Türk ulusunun içinde de feodal-kompradorların çıkarları dışında hiçbir çıkara yaşam şansının tanınmadığı, herkes ve her şeyin bu çıkarlara kölece tabi olması gerektiği bir cumhuriyette aydınlardan değil, olsa olsa aydınsızlıktan bahsedilebilir. Ne bağımsızlığın, ne demokrasinin ve ne de sosyalizmin savunucusu aydınlardan sözedilebilmektedir. Kemalistler bunların gelişim belirtisine bile yaşam hakkı tanımamışlardır. M. Suphiler ve sınırlı olarak da Yeşil Ordu'da bulunabilecek olan bu türden aydınlar daha ilk adımlarını atar atmaz, kurtuluş savaşının ilk yıllarında katledilmişlerdir. Dolayısıyla TC'nin daha ilk kuruluş yılları bile karanlık bir çağı ifade eder. Belki çok sınırlı bir üst tabaka için kapitalist dönüşümler bir aydınlık gibi gelebilir, ama eğer halkın ezici çoğunluğundan bahsedecek ve aydınları da bunların çıkarlarının düşünce ve dildeki ifadesi olarak adlandıracaksak, o durumda sadece aydınlardan ve ezilen halkların imhasından bahsedilebilir. Demokrasinin ve anti-emperya-

lizmin gelişmediği, tam tersine boğazlandığı bu dönem, aydınların da tasfiye edildiği bir dönemdir.

Bu dönemde, bir önceki döneme nazaran Türk ulusçuluğu lehinde bir gelişme vardır, ancak bu Türk ulusçuluğu, ezilen sınıflar gerçekliğini reddeden, bunları yeni doğmakta olan tekeli sermayenin çıkarlarına kurban eden, feodal-kompradorlarla mali sermayenin ittifakını garantiye alan azgın-şoven bir ulusçuluktur. İmparatorluk yıkıldığında İttihat-ı Terakki'nin safalarında Ziya Gökalp'in başını çektiği hızla gelişen bir tabakanın Türk ulusçuluğuna yöneldikleri görülür. Bunların kafalarında Türk ulusçuluğunun yayılma alanları önce çok geniştir, ama bu Kemalizm'de Misak-i Milli biçiminde şekillenen bir yurt kavramına ulaşır. Hatta Komünist Partisi'nin kurucularında bile, başlangıçta böylesine bir ulusçuluk anlayışı yer tutabilmiştir. M. Suphilerin katledilmesinden sonra Parti'nin tasfiye yılları olan 1924-27'lerde aydın hareketinin V. Nedim Tör ve Şevket Süreyyaların şahsında yeni bir kapı kulu biçiminde kadroculuk hareketine dönüşmesi, komünist gelenekten geldiğini iddia edenlerin bile devletin en iyi savunucuları olduklarını ilan etme durumuna düşmelerinden sonra, TC ortamında açık ki aydınlardan değil, bir karanlık çağdan bahsedilebilir.

Daha sonra geliştirilen Köy Enstitüleri denemeleride bir aydın hareketi diye lanse edilmiştir. Ama bu enstitülerde, köy aydınlarının gerçek gelişmesini önlemek için bir handikaptan başka bir şey değildir. 1960'lara kadar düşünce ve manevi yaşama egemen olan, böylesine sıkıca çerçevelemiş baskılı-karanlık bir cumhuriyet ortamıdır. Özgür düşünce ve eylemin gelişimi bin bir ilmekle bağlanmıştır. Parlamento M. Kemal'in uşaklarıyla doldurulur. Onun kağıt üzerinde belirlediği isimler sözüm ona halkın temsilcisidirler. Bu kağıt üzerinde belirlenen isimlerle, Kürdistan'ın en uçra köşelerine Kürdistan halkı adına Trakya'dan temsilciler atanmıştır. Hiç bir ulusun geleneğinde olmayan bir gerçek olarak, TC'de parlemeto ve diğer kurumlar böylesine bir tecavüze uğramıştır. Ama Kemalizm, Hakkari'ye Balkanlarda yetmişmiş bir komitacıyı, bir Urfa ve Siirt'e eli kanlı bir Türkçü'yü temsilci atamaktan çekinmeyen, halkla böylesine alay eden bir rejimin adıdır da. Böylesine bir rejimde aydınların bir tabaka olarak rol üstleneceğini beklemek mümkün değildir. Bu koşullarda aydınlar ancak devlete karşı olma temelinde ortaya çıkabilirler, ama bu durumda onları hangi akibetin beklediği de bilinmektedir. M. Suphiler daha adımlarını atmadan, Yeşil Ordu ise, daha savaşının ilk aylarında imha edilmişlerdir. TKP tasfiye edildiğinde, baş tasfiyeciler birer uşak durumuna düşürülüp, en peşpaye bir bürokratikla satın alınmışlardır. II. Dünya savaşı sonrasında dünya çapında görülen demokrasi hareketinde Türkiye'nin payına düşen, Sebahattin Ali gibi demokrat denilebilecek bir aydının katledilmesi, Tan gazetesinin tahriri ve varolan bir kaç burjuva-demokratın üniversitelerden atılarak sürgün edilmesinden başka bir şey değildir.

Başta ABD olmak üzere emperyalizme uşaklığın ve halklar üzerindeki

baskı ve sömürünün alabildiğine geliştiği DP döneminde de bir aydınlanma hareketinden bahsedilemez. Bu yıllarda, Osmanlı impartorluk aygıtının feodal-komprador cumhuriyetçi üst tabakanın siyasal-ekonomik çıkarlarıyla kaynaştırılması temelinde şekillenen cumhuriyetçilik altında, çok dar bir zümrenin çıkarları dışında geniş sınıf ve tabakaların çıkarlarının düşünce ve maddi zeminde bastırıldığı bir karanlık dönemin daha yaşandığı görülmektedir. Ama 27 Mayıs darbeciliği ile işbirlikçi tekeli burjuvazi, dünya çapında ve Türkiye’de sosyal gelişmenin sonucunda gelinen ortamda iradesi dışında sınıf mücadelesinin açılımına yol açmış ve 60’lar sonrasında düşünce ve dernekleşme özgürlüğünün çok dar biçimde de olsa kullanıldığı çok sınırlı bir aydınlanma hareketi gelişebilmiştir. Ve zaten, Türkiye tarihinde bir aydınlanma hareketinden bahsedilcekse, sınırları son derece dar da olsa, bu yıllarda geliştiğinden bahsedilebilir. Fakat bu dönemdeki aydınlanma da yine, Türkiye’nin gerçeklerine bilimsel ifadelerle yaklaşılmaktan uzak, emperyalizm ve toplumsal yapının çok yetersiz tahlili ve bundan yola çıkan bilinç ve örgütlenmelerle nitelendirilebilir. Aydın hareketi daha çok, çıkarları işbirlikçi-tekeli sermaye tarafından darbelenen orta burjuva kesimlerden kaynaklanan bir şekilde gelişmektedir. Bunlar ise, tüm toplumun sözcüleri olacak kadar sınıfsal derinlikleri olmayan, kendi sınıf gerçeklikleri çerçevesinde aydınlırlar. 1960’larda orta ve küçük burjuvazi-nin devlet ve ekonomiden dışlanmasıyla ortaya çıkan bu aydınlar, cumhuriyet kültürünün, onun Misak-ı Milli’ciliğinin, devletçilik anlayışının, iç ve dış politikasının okulundan, onun tarih anlayışı ve kültür atmosferinden geçmişlerdir. Dolayısıyla bunların toplumu köklü bir eleştiriden geçirerek kapsamlı bir demokrasi programına ulaşmaları, emperyalizme radikal karşı durmaları ve devrimci sanat-kültür gerçekliğine bu kavramlarla iç içe varmaları beklenemezdi. Onlar daha çok, işbirlikçi-tekeli burjuvazinin artan baskılarına karşı basit sınıf çıkarlarının savunulmasını esas alarak, hiç bir zora başvurmadan, köklü örgütlenmelere yönelmeden gazete sütunları, bir kaç legal dernek, bir kaç parti kuruluşu ve bir kaç parlamento sözcülüğünde bunu dile getirmeye çalışmışlardır. Öz bu olunca, elbetteki biçimlenişi de daha iyi olmayacaktır. Bu dönem dünya ve toplum değerlendirmesinin eksik ve çoğunlukla da yanlış yapılması aydınlanmanın boyutlarını da kendiliğinden ortaya çıkarmıştır.

Bu dönemde, sosyalizmin aydınların literatüründe daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Fakat dikkat edilmeli ki, bol bol yapılan bu sosyalizm edebiyatında bahsedilen marksist-leninist anlamdaki bir sosyalizm değil, devrimci örgütlenme ve eyleme değinme cesaretini bile göstermeyen küçük-burjuva sosyalizmdir. Şüphesiz ki örgütlenme ve eylemden de bahsedilmektedir ama, bunlar düzen sınırlarını aşmayan örgütlenme ve eylemlerdir. Yine emperyalizme de karşı çıkmıştır ama, emperyalizme karşı köklü halk savaşının yöntem ve uygulamasına nasıl geçileceği gösterilip, pratiğe geçirilememiştir. Bol bol sınıf gerçekliğinden bahsedilmiş, ama gerçekten

ilerici sınıfın ideolojik ve politik öncülüğünün nasıl sağlanacağı gösterilemiş veya gösterilse de başarısızdır. İşte bahsedilen aydınlık ortamı böylesine yetersizlikler ve yanlışlıklarla örülüdür.

1960-80'ler arasında nicelikçe bol olan , adeta zincirden boşanmış bir aydınlık sağanağı ile karşı karşıya gelmekteyiz. Bir çok dergi, dernek, grup vb. adeta bir mantar gibi türemiştir. Fakat bunlar, meseleleri köklü ortaya çıkartamayan o sig cumhuriyet kültürü ortamında, Misak-ı Milli bilinci ve sınıf kültürlerinin en sığcasıyla hastalıklı olarak boy vermektedirler. Bu yıllarda gerçekten her şey küçük burjuva kökenli aydınlara özgü bir biçimde dar görüşlüdür. Örgütlenmede, eylemde, sanatta, insanlıkta, toplumu ve emperyalizmi değerlendirmede darlık, günü kurtarma, tarihe köklü bakamama, geleceği uzun vadeli görüp inşa edememe dönemin en temel özelliğidir. Elbetteki böyle bir aydınlık, yani özün bu sakat oluşumu biçimlenişin de kusurlu olmasını beraberinde getirecektir. Olan da tümüyle budur ama, yine de Türk tarihinin ilk defa tanık olduğu bu aydınlık hareketini küçümsememek gerekiyor.

Toplumsal gerçeklerin sınırlı da olsa bilince çıkarılması, sınıfların ve emperyalizminin tahlili Türk tarihinde ilk defa tüm yetersizliğine rağmen bu dönemde yapılmıştır. Ve hatta sadece tahlillerle de yetinilmemiş, yine çok dar da olsa, bir örgütlenmeye gitme gereği duyulmuş, bu örgütlenmenin öncüsü olmanın getireceği baskı ve işkenceye dayanma erdemliliğine ulaşılmıştır. Egemen üst tabakayla ezilen sınıflar, yine halk kültürüyle burjuva kültürü arasında sınır çizgisinin çizilmesi saygı duyulması gereken, ama yeterli de bulunamayacak gelişmelerdir. Bu döneme Türk Rönesansı demek pek hatalı olmayacaktır. Sınıfların kendi gerçekliklerini yaşamaya başlamaları, demokrasi kavramının, devrimci sanat gerçekliğinin tartışılması ve eksik de olsa ilk örneklerini vermesi bu döneme tekabül etmektedir. Özellikle gençliğin hiç bir çıkar gözetmeden, ser verip özgürlük değerlerinden taviz vermeyen öncüleri bu dönemde ortaya çıkmışlardır. Ve işte bu nedenledir ki, emperyalizm ve işbirlikçilerinin bu döneme verdikleri cevapta çok ağır olmuştur.

Kemalizmin, aydınlık da dahil tüm toplumu içinde hapsedtiği kabuğun kırılmasına yönelik ilk ciddi gelişme olan devrimci- gençlik hareketinin 12 Mart'ta ağır bir biçimde darbelenmesinden sonra, ortamın daha da bulanıklaştırıldığı, ideoloji ve politika adına düşüncede ve eylemde tam bir kargaşanın yaratıldığı görülmektedir. Uluslararası sosyalist hareketteki gelişmelerin de etkisiyle, ama daha çok egemen güçlerin özel çabaları sonucu sol bin bir parçaya bölünürken, çözümleyici bir düşünce gücüne bile ulaşamadığı görülmektedir. Özellikle bu dönemde, solun ve genelde "demokrat aydın"ların demokrat ve sosyalist olmanın en asgari, ama temel ölçütlerine bile ulaşamadıkları daha açık anlaşılmaktadır. Gelişen faşizm tehlikesine karşı mücadeleye bakış açıları, kendisini dayatan ulusal soruna karşı yaklaşımları, Türkiye'de işçi sınıfı hareketiyle olan ilişkileri vd. bu konuda çok

gerilerde seyrettiklerini sergilemektedir. İdeolojide, politikada, örgütlenme ve eylemde karşılaşılan cüceleşme olayı bunun bir ürünüdür. Gündemdeki demokrasinin temel sorunlarına bile cevap bulamayan ve CHP kuyrukçuluğunda açık ifadesini bulduğu gibi, burjuvazinin sol adına kuyrukçuluğunu yapmaktan öteye geçemeyen bir sol ve bu sol adına konuşan aydınların, sıfatlarına layık hareket ettikleri söylenemez.

Türk burjuvazisi, adına layık aydın kesimini daha derinlere kök salmadan Denizlerin, Mahirlerin ve İbrahimlerin şahsında boğazlamıştır. Bunların şahsında aydın oluşumu daha fidan aşamasında kesilip kurutulmuş, yani rüştünü tam ispat etmeden katledilmiştir. İşte bundan sonrası cüceliktir. Genelde tüm egemen sınıfların yaptığı gibi Türk burjuvazisi de, önce kahramanları boğazlayıp, daha sonra yerlerine cüceleri geçirmek istemiştir. Gerçeği sahtesine dönüştürerek özlü gelişimin tüm yollarını tıkeyip, bir daha gözünü açmaması için, hangi ölü toprağını serpmek gerekiyorsa onu tamamlama işine girişmiştir. 70-80'ler arası dönem, gerçekten büyüyen aydınların değil, tam tersine onların yerine geçirilen ve biraz da kıskırtılan cücelerin sürecidir.

4- 12 Eylül Faşist Rejimi ve Aydınlar

12 Eylül faşist darbesi, solun ve aydınların sefaletini bütün yönleriyle açığa çıkaran bir ayna olmuştur. Sol'un nasıl bir sol, "aydın"ların nasıl bir aydın oldukları, bunların sosyalizm ve halk adına konuştuklarını iddia ettikleri zaman bile gerçekte bu kavramlardan çok uzakta buldukları her türlü özgürlüğe, demokrasiye ve en temel insan haklarına yöneltilen azgın saldırılar karşısındaki tutumlarında açığa çıkmıştır.

12 Eylül öncesinde kolayca yenilecek biçimde savaştırılan cüceler, Kenan Evren'in deyişiyle ayaklarını fazla uzattıkları söylenerek sus-pus edilmiş, sözde demokrasi bile bol bulunarak toplum yeniden askeri-faşist bir cendere içine alınmıştır. 12 Eylül sonrası yaşanan günlerde, dünya çapında isyana yol açtıracak kadar amansız işkence ve baskılar söz konusudur. 60-80 arası dönemde Cumhuriyetin hazmedemeyeceği ilericilik, demokratik ve sosyalizm adına ne kadar gelişme varsa hepsi geri yalattırılmak istenmiştir. Öyle ki, ölmek için bile pişmanlık duymak zorunluluğu dayatılmıştır. Kenan Evren faşizmi, Cumhuriyetin kuruluş özüne ve onun dayandığı imparatorluk kültürüne layık biçimde ve zaten bu iki karanlık kuvvetin izdivaci sonucu doğmuştur. Bu rejim altında düzenden yana olmayan ne varsa hepsi ezilmiş, düzenle bütünleştirilemeyecek ne varsa "Her şey 12 Eylül Rejimi için" sloganı altında solcusundan sağcısına kadar birleştirilmiştir. Eskinin o şöhretli sol yazarları rejimin kaleşörleri ve diplomatları olurken, eskinin solculuğunu eleştiren sağ yazarları da 12 Eylül rejiminin temel dayanakları olmuşlardır. Bir anlamda hepsi, biraz da kendi geçmişlerini reddederek yeni Cumhuriyetin temellerinde birleşmek zorundaydılar

ve birleşmişlerdir.

II. Atatürk I. Atatürk'e layık olmanın bir gereği olarak ne varsa onu yapmaktan geri duramamıştır. Uşaklar meclisi mi gerekiyor, o oluşturulmuş; en anti-demokratik yöntemlerin bir araya sığdırılması mı gerekiyor, o yapılmış; aydın inkarcılığının en alası mı gerekiyor, bundan geri kalınmamış; tekellerin çıkarına ve emrinde olan iğdiş edilmiş bir sanat mı gerekiyor, bunun için gereken yapılmış; emperyalizme en uşakçasına bir bağlılık ve bunun şaşakçılığı mı gerekiyor, hemen yapılmıştır. Burada karşımıza Reagan'ın bile dünyaya örnek olarak gösterdiği, karşılığında fazla bir şey istemeden emperyalizme en iyi hizmeti sunan bir rejim çıkmaktadır. İşte düşünce adına, hukuk adına ve sanat adına herkesin onaylaması istenen rejim bu biçimde şekillenmiştir. Dayandığı işkence ve sömürü temeli her türlü kavramın üstündedir. Bir Sudan, Fas ya da Bengaldeş'te %5'lik fiyat artışları ayaklanmalara yol açarken, Türkiye'de %500'lere varan fiyat artışlarına rağmen hiç ses çıkmamasına atıfta bulunarak "dünyada bizim halkımız kadar sabırlı bir halk yoktur" diyecek kadar ahlaksızlığın bir devlet görüşü olarak işlendiği bir rejimdir, 12 Eylül rejimi öyle ki, bu rejim, kendi suç ortaklarını ilan etmekten bile geri durmamaktadır. İşte yeni ortam ve daha doğuşlarının başındayken imha edilip cüceleştirilen ve daha sonra da tabi kılınan aydınların bugün içinde tutuldukları ortam böyledir.

Hatırlanacağı gibi, Türk egemen sınıfları islamın önderliğini ele aldıktan sonra, o zamana kadar ki islam uygarlığının gelişmesini de dondurarak, gerici özünü ön plana çıkarıp başta Anadolu halkları olmak üzere halklar üzerinde bir kasırğa gibi esmiş islamı yayma adı altında çapul ve talanı alabilmesine geliştirmişlerdir. İslamiyetin kılıcı olma ganimet getirmeyince de batı ajanlığına soyunup, kimlik değiştirmeye başlamışlardı. Şimdi de batı çıkarlarının en güvenilir müttefiki, sözde istikrar unsuru ve her türlü gericiliğin kalkanı olma görevini üstlenen bu sınıf, dünya çapında geçerli-gerici egemen anlayışların sürdürücülüğünü yapmaktadır. Feodalizm ve kapitalizmin en gerici yanlarını özünü yaşatmayı dış politikasının özü olarak gören bu rejim, bunun bir gereği olarak iç politikada da her türlü halk düşmanlığını vazgeçilmez bulmaktadır. Türk halkı da dahil tüm bölge halkları; böyle bir insanlık ve halk düşmanı güçle karşı karşıyadır. Gerici şoven bir tarihsel birikimle emperyalizmin en gerici-vurucu mihrakinin temsilciliğinin kaynaşması ile ortaya çıkan Evren-Özal rejimi altında toplumun sosyal-siyasal vd. her alanda gelişmesi dumura uğratıldığı gibi, en gerici iç ve dış sınıfların çıkarları bir zehir gibi kusularak toplum daha da dağıtılmakta, şekilsizleştirilmekte, ahlaksızlaştırılmakta ve her düzeyde yaşanan bir bunalıma itilmektedir. Mevcut egemen sınıf toplumu örgütleyerek değil dağıtarak, kişilikleri daha da tanınmaz hale getirerek varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Çetin Altan ve diğer ünlü isimlerin tekelciliğin en alçakça savunucuları kesilmeleri tesadüfi değildir. Bunun kritiği mutlaka yapılmak zorundadır. Aydın olup-olmamanın kıstası işte biraz da burada düğümlenmektedir.

O halde, bu noktada sormak gerekiyor; Türkiye’de aydınlar var mıdır? Bu soru bazılarına belki acayip gelebilir ama, bu soruya olumlu yanıt vermenin zor olduğu da bir gerçektir. Bu soru, aydınların varlığı nasıl sağlanacaktır, biçiminde de sorulabilir. Bugün aydınlar, “aydınlar dilekçesi” denilen o dilekçelerine bile sahip çıkamayacak kadar varlıklarını yadsıyan bir konumda ve demokratik ve sosyalist hareket bir Pakistan ve Filipinler’den bile daha geri, sosyalist ve aydın geçinenler faşizmin baskı ve işkencelerine karşı bir şey yapamayacak durumda iseler, böyle bir ortamda hangi aydınlardan bahsedilebilir...? Daha da ötesi dünün aydın geçinen bir çok şahsiyetinin bu rejimin içte ve dışta savunuculuğuna soyunduğu bir ortamda, aydınlardan değil, aydının inkarı ve aydına ihanetten bahsetmek sanırım daha gerçekçi bir yaklaşım olacaktır.

Günümüzde Türkiye toplumu için bir aydınlar kuşağına kesin ihtiyaç vardır. Ve artık herhangi bir ölçüyle aydın olunamayacağı da son derece açıktır. Herhangi bir konuda bilinçlenmek, felsefe ve sanatın öğrenilmesi tek başına aydın olmayı sağlamamaktadır. Bugün Türkiye ortamında aydın olmak, geçerli resmi düzenin, yani 12 Eylül faşizminin denetiminin reddini, bu rejimin dayandığı iç ve dış bağlantıların eleştirisini, sonuna kadar anti-empyrist ve demokrat olmayı, yalnız bilinçte değil eylemde de Kürdistan halkının kurtuluşunun en aktif savunucusu ve destekçisi olmayı, onun tüm mücadele ve örgütlenmesine omuz vermeyi ve proletaryanın ideolojik-politik öncülüğünde diğer emekçi sınıfların çıkarlarını bir demokrasi programında somutlaştırmayı, çeşitli sınıf ve tabakaların temsilcilerini bu program etrafında bir anti-faşist cephede birleştirmeyi, doğabilecek her türlü baskı ve işkenceye karşı bu görevlerin direnme temelinde üstlenilmesini gerekli kılmaktadır. Veya aydın olmanın ölçütü budur.

a- Türk Tarihi Bilimsel Temellerde Yeniden İşlenmelidir

Türkiye aydını, bu sığata ulaşmak ve onun gereğini yerine getirmek için, çarpıtılarak özünden boşaltılan Türk tarihini bilimsel temellerde yeniden işlemek zorundadır. Çünkü bu çarpık tarih anlayışı, kendisinin de tersyüz edilmişliğinin ve sefaletinin bir nedenidir. Türkiye aydınının kendi kişiliğini bulması köklü tarih eleştirisine doğrudan bağlıdır.

Türkiye aydınına hakim olan tarih anlayışı, ilk okuldan üniversiteye kadar en sığ bir anlayışla ezberletilen son derece soven bir temelde ele alınan tarihtir. Ezberletilen bu tarihte, akıncı Türk cengaverlerinin ün salışları, yağma ve talanın edebiyatı bir kahramanlık öyküsü olarak özümsetilir. Türklerin daha ilk çağlardan itibaren Atlas Okyanusu’ndan Orta-Avrupa’ya Hindistan’dan Yemen’e kadar üç kıtaya nasıl hükmettiği bir erdemmiş gibi anlatılır. Bu tarih anlayışının kendi unsurları, gerçekten de XV.yy’dan itibaren gericiliği yaşatmak ve üç kıtayı köleleştirmekten başka bir fonksiyona sahip değildir. Ama Türkiye aydını, dayatılan böylesine bir

tarih anlayışı karşısında hiç bir silaha sahip olmayan savunmasız bir zavallı gibidir.

Türk tarihi diye tabir edilen Türk egemen sınıflarının tarihinin Orta-Asya'daki göçmenlerin yerlerinden edilmesinden, Osmanlıların Orta-Avrupa'ya kadarki istila seferlerinin ve Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar da bu kez emekçiler ordusunun Avrupa'dan Afrika ve Arabistan çöllerine göçertilmesine kadar tüm sayfalarını tarihsel metaryalizmin ışığında değerlendirerek, bu tarihin talan, çapul, göçertme ve katliam tarihi olduğu teslim edilmelidir. Bu tarih, yalnız ezilen halkları değil, Türk halkını da en sert baskı ve sömürü altında tutan bir tarihtir. Türk halkı da, daha en başından kendi boy reislerinin en sert baskısı altında kalmıştır. Türkmenler üzerinde görülmemiş katliamlar gerçekleştirilmiş, Baba İshak ve Şeyh Bedrettin gibi isimlerle anılan direnişler yükselten Türk halkının bu emekçileri sultanların dehşet uygulamalarıyla ezilmişlerdir.

Bu tarih, çeşitli mezhep kılıfları da giydirilerek daima meşru gösterilmek istendi. Ama bu tarih katliam hanesi hiç eksik olmadan yüzyıllar boyunca sürekli dolduruldu. Ya feodal-islam uygarlığının ya da batı emperyalist-kapitalist uygarlığının bir kılıcı biçiminde günümüze kadar sürüp gelen bu tarihin, başta Türk halkı olmak üzere halkların çıkarlarıyla en küçük bir alakası bile yoktur; tam tersine bunlarla keskin bir mücadele içerisindedir. Bu tarihin bir devamı olan Cumhuriyet'de, bu tarihsel despotizm geleneğinin güncel koşullara uyarlanmış ve daha da geliştirilen bir biçiminden başka bir şey değildir. Bu tarihin yazıcıları olan Kemalistler de yine azgın bir işçi-köylü ve halklar düşmanıdır. Halkların en güzide temsilcileri olan devrimciler, demokrat ve sosyalistlerin bunlar tarafından nasıl katledildikleri bilinmektedir. Türkiye aydınları, Türk egemen sınıflarının tarihinin nasıl kanla yazılmış olduğunu ortaya koymalı ve sahip çıkamayacağını açıkça belirtebilmelidirler.

Yine, günümüzün geçerli resmi düzeni de doğru değerlendirilmelidir. Yakın geçmiş ve özellikle de 12 Eylül faşist rejiminin tüm iç ve dış dayanakları ortaya konularak, emperyalizmin hangi siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel yayılmacılığının temsilcileri oldukları, hangi tarihsel gericiği esas aldıkları, bugün hangi sınıfların temsilciliğini yaptıkları, askeri-faşist rejimin ve Özal sivil köpekliliğinin ne anlama geldiği, suç ortaklığı ile inşa edilen bu rejimin hangi anlamı ifade ettiği bütün yönleriyle gösterilmeli, halkın çıkarlarıyla bunların çıkarlarının tezatlığı tüm derinliğiyle ortaya serilebilmelidir.

b- Türkiye Aydınları Kemalizm ve Ordu Kavramlarının İzahını Doğru Temellerine Oturtmalıdırlar

Türkiye'de ne Kemalizmin ve ne de ordunun doğru bir tanımlaması şimdiye kadar yapılmıştır. Bu iki olgu üzerinde, sınıf mücadelesinde de yansı-

masını bulan çarpık anlayışlar hakimdir. Yakın bir geçmişe kadar ve halen de Kemalizmin ilericiliğinden bahsedilebilmekte, sağ ve sol Atatürkçü çarpıtmalarıyla Kemalizmin özü görmezden gelinip, böyle gösterilmek istenebilmekteydi. Ama işin en olumsuz yanıda bunun sol ve aydınlar tarafından ve hem de bir teori düzeyine çıkarılarak sürdürülmesi olmuştur.

Kemalizmin halk düşmanı yüzü ve faşizmle olan ilişkileri 12 Eylül rejiminde somutlaşan biçimiyle çok daha açık olarak ortaya çıkmıştır. 12 Eylül felsefesinde yansımaları bulan ve bu rejimde cisimleşen Atatürkçülükten başka bir şey değildir. 1920-30'larda tam uygulanamayan Atatürkçülük, 80'lerde tam uygulanmıştır. Kısaca, çiçek açmıştır. Kemalizmin özü en iyi biçimde 12 Eylül rejiminde açıklık kazanır. Kemalizm, Türk büyük burjuvazisininin daha baştan beri hizmetinde olan, onu geliştiren, onda somutlaşan, ideolojik-politik tüm oluşumlarını bu sınıfın çıkarları temelinde ele alan, yalınkat böyle bir sınıfın hizmetinde olan gerici bir dünya görüşüdür. Bu açıdan Kemalizme sağ-sol yakıştırılmalarında bulunmak gerçekçi olmadığı gibi, doğrudan gericiliğin hizmetindeki bir yaklaşımdır.

Kısaca, Kemalizmin eleştirisi Cumhuriyet tarihi ile birlikte doğru bir biçimde yeniden yerli yerine oturtulmalıdır. Bu yapılmadıkça, aydınların kendi tanımını yapmaları son derece güçleşecek ve Kemalizme uşaklık yapmaktan öteye gidemeyeceklerdir. Aydınların bugüne kadar oynadıkları rol de, aslında Kemalizme uşaklıktan öteye geçmemiştir. Örneğin 1930'larda "Kadro" ekibi çok basit maaşlar karşılığında Kemalistler tarafından, en başta TKP'nin tasfiye edilmesinde ve daha sonra ise serbest Fırka'ya saldırtulmasında olduğu gibi bir çok güce karşı posası çıkıncaya kadar kullanılıp bir kenara atılmıştır. Kemalizmi göklere çıkaran Şevket Süreyya Aydemir'ler işte bu utanç örneklerindedir. O halde aydınlar, Kemalizme ve onun dayandığı Türk egemen sınıflarının tarihine karşı kendi konumlarını doğru belirlemelidirler. İlişkilerinin olamayacağı bu tarihin eleştirisini yapmadan ve bu tarihin tüm gerici yönüyle lanetlenecek özünü bulup ortaya çıkarmadıkça demokratlıktan, ilericiликтan ve hele halkçılıktan da dem vuramayacaklardır.

Bununla bağlantılı olarak, özellikle ordu meselesinde de gerçekçi olunmak zorundadır. Daha düne kadar asker ordunun ilericiliği ve asker aydınların fazileti üzerine yazılanların ne anlama geldiği bugün çok somut olarak görülmektedir. 12 Mart, 12 Eylül faşist rejimi ve daha önceleri tüm Cumhuriyet boyunca ordunun tarihte oynadığı rol bellidir. Gasp ve talanla uğraşan ve bunu da ordu-millet felsefesiyle şirin göstermeye çalışan bu ordu anlayışının, barbarlıktan, çapulculuktan ve katliamdan başka bir anlamı olmadığı açıktır. Gerek islamiyetin yayılması adı altında ve gerekse XIX. yy. ortalarından itibaren batı emperyalizminin çıkarları adına ordunun seferberliği gericilik, talan ve katliam ereği ile dopdoludur. Türk ordusunun tarihteki fonksiyonunun ilerici bir yana gericilik ve barbarlık olduğu ve bu

rolde feodal sultanlarla burjuvazinin çıkarlarından hareket edildiği unutulmamalıdır. Bünyesinde bir kaç radikal ögeyi taşıması, ordu gerçeğini değiştiremez. Ordu gerçeği kendisinin en iyi tanımını 12 Mart ve 12 Eylülde göstermiştir. Eğer varsa ilerici-asker aydınların, rollerinin de, seslerini çıkarmayacak kadar hiçlik noktasında olduğunu da kanıtlanmıştır.

Türk ordusu, tarihte olduğu gibi günümüzde de emperyalizmin bölgedeki ilerici-sosyalist güçlere karşı kullandığı demokrasinin azgın düşmanı ve ABD emperyalizminin dünyaya örnek gösterecek kadar alçaltıcı bir sığata sahip olan bir ordu durumundadır. O halde bu orduya yönelik eleştiriler doğru ve gerçeği yansıtır olmalıdır.

Türkiye’de ordunun dış politikada olduğu gibi iç politikada da belirleyici bir rol oynadığı kimsenin görmezden gelemeyeceği bir gerçektir. Tüm baskı ve sömürü politikasının bir kalkanı olan bu ordu, içte en küçük bir siyasal ve hatta sosyal gelişme bile ortaya çıktığında bunların başında bir balyoz gibi belirir. “Sosyal gelişme ekonomik gelişmeyi aşmıştır, budamak gerekir” veya “demokrasi bol gelmiştir, daraltmak gerekir” diyen Tağmaç ve Evren’lerin şahsında bizzat bu ordunun şefleri, ordunun ne kadar gerici olduğunu kendi demeçleriyle ortaya koymaktadırlar. Bunlar toplumsal ve siyasal gelişmelerin en basit ilerici hamlelerini bile kendi karşı-devrimci özelelerine yönelik sayarak anında ezerler. Ültimatoları, muhturaları ve darbeleriyle Yeniçeriler’den buyana bunun sayısız örnekleri vardır. İşte solun, bu konudaki en vahim yanılgılarından biri de ordunun ilericiliği üzerine bol bol edebiyat yapmasıdır. Oysaki, bir kaç öge veya olayla asırlık bir ordunun temize çıkarılması mümkün değildir.

Tüm ortaçağ boyunca feodal sultanların çıkarları temelinde gerçekten de üç kıtada at koşturup-kılıç kuşanan, her türlü talan ve katliama bulanmış olan tarihin en gerici ordularından birisi olan bu ordu, günümüzde de en tehlikeli emperyalist güç olan ABD emperyalizminin NATO adına örnek gösterdiği, yalnız kendi içinde değil, içinde yer aldığı toplumun üzerinde de sürekli gericiliğe yönelik kölece bir disiplin anlayışını yayan-dayatan, içine aldığı köylülüğten gelme erler üzerinde görülmemiş baskı ve işkenceyi uygulayan, bunları kişiliksizleştirip insanlıktan çıkararak ve böylelikle posası çıkmış bir biçimde tekrar bir hayalet gibi Anadoluya gönderen, demokrasi ruhunu öldürerek ilerici hamlelere açık olmayı önleyen ve tüm genç nüfusu bu temelde askeri eğitimden geçirip beş para etmez bir hale getiren bir güçtür. Anadolu delikanlısı ve hele bir de Kürdistan’dan gidenler, burada kölece bir disiplin altında her türlü demokratik ruh ve görüşten yoksunlaştırılır, en gerici bir otorite anlayışına hazır hale getirilerek en gerici çıkarlar uğruna gözünü kırpmadan ölüme gidecek kadar robotlaştırılmış olarak geri yollanırlar. Toplumun demokrasiye kapalı tutulması ve demokrasi geleneklerinin geliştirilememesinin en önemli bir aracının ordu olduğu ortada iken, halen ordunun ilericiliğinden dem vurmak ya ordu ajanlığı, ya da düpedüz bir safdilliktir. Bu düşüncenin sahipleri, ordu-millet edebiyatının basit bir

ajanı durumuna düştüklerini görmek zorundadırlar.

Ordu-millet edebiyatı toplumda çok yaygın bir biçimde işlenmiştir. Toplumla her gün şırınga edilen düşüncelerde, orduya nasıl saygı duyulup-değerlerinin nasıl yüceltilmesi gerektiği öğretilmekte; övgüleri, eğitimi, bayrak ve flamalarıyla bunun propagandası benimsetilmek istenmektedir. Ama açık ki bu propaganda faşizmin propagandasıdır ve buna alet olmak bilerek veya bilmeyerek demokrasinin ruhça ve düşünce düzeyinde gelişmesinin daha başlangıcında mahkum edilmesi demektir.

Dikkat edilmelidir ki bugün ordu, Türkiye egemen sınıflarının çıkarlarını yalnızca emekçi halklara karşı süngü gücüyle yürütmektedir, gerektiğinde bu süngüyü bölge halklarına karşı kullanmaktan da geri durmamak üzere hazır tutmaktadır. Açık ki, toplumun üzerini bir zift gibi kapatan bu kapak parçalanmadan toplumun en küçük bir demokrasi ruhu ve düşüncesine ulaşması beklenemez. Aydınlar, bu noktada özellikle ordu-millet felsefesine yönelik köklü bir eleştiri geliştirmek zorundadırlar. Böylesine gerici bir kurumla bağlarını kopartmadan, teoride ve pratikte eleştirisini gerçekleştirmeden ilerici-demokratik aydın olunamayacağı bilinmelidir. Bu felsefe, en yoğun biçimiyle üretmeyen bir kafada ifadesini bulmaktadır. Türkiye siyasal yaşamında ister sağ ve isterse sol'daki tüm partiler raşitizm hastalığına tutulmuş ucubelere benzemektedirler. Bunda, politik üretmeyi gereksiz bulan, dolayısıyla politikayı ve örgütlenmeyi küçümseyip-uğruna mücadele yapmayan anlayışın doğrudan payı vardır. Dikkat edilirse Türkiye'de aydınlar, toplum için politik bir olgu yaratma, politik bir eleştiri geliştirme, örgütlenme ve bunu bir mücadeleye dönüştürme noktasında adeta kaybolmaktadırlar. Açıkçası politik olmadıkları için örgütlenememektedirler. Çünkü örgütlü aydın politik bir kişilik demektir. Yüzeysel politikacılık örgütlenmede de yansımaları olarak, mensup olunan sınıfın örgütlenmesinin de yapılamamasına yolaçıyor ve burada da her aydının kendisini bir örgüt yerine koyması durumu ortaya çıkıyor. Bağımsız aydınlar denilen ucubeler bunun bir ürünüdür. Ama bu da, en tehlikeli tiptir. Politika ki, sınıfların en gelişmiş, en uzun vadeli çıkarlarının ifadesidir. Fakat eğer bu çıkarlar ordu tarafından gaspedilmiş ve aydınlar da bunu onaylamışlarsa, o zaman ortaya politik düşüncesizlik sonucu çıkar ve bu da örgütlü bir kuvvete dönüştürme, bunun gereğine inanmamayı ifade eder. Sözde binlerce aydın olmasına rağmen, tümünün örgütsüzlüğün ve düzenin savunucuları durumuna düşmeleri bu gerçekten ayrı düşünülemez. Bunu demokratik-sosyalist harekete indirgediğimizde örgütlerin neden birer tekke durumuna dönüştükleri çok iyi anlaşılacaktır. Demokratik-sosyalist hareketin temsilcileri de bu anlayışın yoğun etkisini taşıdıkları için sınıflar mücadelesinde gerekli olan kapsamlı ideolojipolitika ve örgütlenmeye kavuşamamaktadırlar. Bu "sol" için olduğu kadar, sağ için de geçerlidir. Aslında bu "sağ"- "sol" kavramının da ne

kadar yapay olduğunu, ortaya koymaktadır. Dünün en keskin sol aydın geçinenleriyle sağcı ve milliyetçi felsefeyi taşıyanların bugün 12 Eylül felsefesi ve bayrağı altında toplanmaları bunun bir kanıtıdır. Açık ki, Türkiye aydınları resmi düzenin uşaklığından kurtulmadıkça gerçek aydın sıfatına ulaşmalarından da söz edilemez. Türkiye’de dün olduğu gibi bugünde her alanda hakim olan ve yönlendirici güç ordudur. En üst seviyedeki politika-dan basit dernek faaliyetlerine kadar herşey onun inisiyatifi altındadır. Bundan en küçük bir uzaklaşma denemesi bile ne ordunun göz yumacağı ve ne de sözde aydınların göze alabildikleri bir durumdur. Hatta milyonluk örgütlerine rağmen dünün geçerli düzeninin sivil partileri dahi, ordusunun namlu uçlarını görür görmez, geçmişlerine bile sünger çekerek her şeyleriyle teslim olmaktan başka bir yol tutturamamışlardır. Arkalarından milyonları sürükleyebilecekken Demirel ve Ecevit’lerin bir Pakistan muhalefeti kadar bile direnmemeleri başka neyi ifade edebilir ki? İşte Türkiye aydınının dramı da bu noktadadır. Militarizmden kopuşma sağlanmadıkça demokratik ve giderek sosyalist aydın sıfatına ulaşamayacağı açık değildir?

Politika için geçerli olan bu çözümler, tarih, felsefe, edebiyat ve ahlaki davranışlar için de geçerlidir. Türkiye insanı yüzyıllardan beri içinde eritilen ve son tahlilde onu devlet baba tapınmasına götüren anlayışlardan köklü bir mücadeleyle kopartılmadıkça, Türkiye aydın hareketi fazla yaratıcı olmayacak, demokratik-özgür bilinçlenme gelişmeyecektir. Açık ki, bu da sağlanmadıkça Türkiye’de aydın bunalımı, ya da diğer bir deyişle aydın sefaleti sona ermeyecektir. Bu nedenle, ister sağ-ister sol’dan, isterleyhte ister aleyhte yapılmış olsun son tahlilde düzenin onaylanmasından başka sonuç doğurmayan eleştiri yerine, bahsedilen türdeki bir mücadele yeni Türkiye aydınının önündeki en temel görevdir.

Açık ki bu, düzenin köklü bir eleştirisini içerir. Elbetteki bugün düzene yönelik hiç bir eleştirinin olmadığını söylemiyoruz. Ama teslim edilecektir ki, bunlar daha çok ekonomik eleştiri düzeyinde kalmakta, yürürlükte olan ekonomik, sosyal ve siyasal politikaların hangi sınıfın çıkarlarını sağlama bağlamakla meşgul olduğu noktası yeterince derinleştirilememektedir. Ya da bu eleştiriler yapılsa bile, devrim alternatifi dayatılamamaktadır. Salt ekonomik-politikanın eleştirisiyle yetinilemez. Bunun yanısıra, bu ekonomik politikanın hangi silahların gölgesinde yürütüldüğü, askeri-faşist rejimle ve uluslararası emperyalist mihraklarla ilişkileri de konulmak zorundadır. Demokrasinin inkarı anlamına gelen böyle bir ekonomik-politikayı bütün bu açılarda ele almayı, üstelik birde tekellerin şu veya bu kurumunda görev alacak ve demokratik kurum diye övgüler dizeceksin ve üstüne de aydın geçineceksin..., bu son derece sahtekar bir tutumdur. Ordu denetiminde yürütülen böylesine bir ekonomik politikanın ‘demokrasi’ anlayışının da faşizm olacağı açıktır. Ama, faşizme demokrat bir kılıf yakıştırmak kadar aydınları alçaltacak başka bir ölçü de olamaz. O halde, düzenin eleştirisinde bir kısmı liberal, bir kısmı gerici, bir kısmı demokrat gibi

sahte yakıştırmalara düşmeden, rejimin kurumları, anayasası, parlamentosu ve partileriyle tam bir mantık ve ruh birliği içerisinde tekelci burjuvazinin uluslararası bağlantılarıyla birlikte ve ordunun denetimi altındaki en soyguncu, en şoven ve en eli kanlı rejimi olduğu ortaya konulmalıdır.

c- Basın Yayın ve Eğitim Kurumları ve Türkiye Aydını

Burjuva gerçekliğinin yoğunlaşması olan basın-yayın ve eğitim kurumları, aynı zamanda aydınların da en çok yoğunlaştıkları yerlerdir. Türkiye aydın gerçekliğinin kavranmasında, bu kurumların işlevinin kavranmasının büyük önemi vardır.

Her şeyden önce belirtelim ki, bu kurumlar burjuva gerçekliğinin tüm topluma yutturulmasında, Türk hakim sınıflarının şekillendirdiği kişiliğin tüm sınıf ve tabakalarda oluşumunda burjuvazinin en vazgeçilmez aracı rolünü oynarlar. Yani bu kurumlar, burjuva gerçekliğinin en softa ve en sağcı savunucularıdır. Cumhuriyetin softa takımı bu kurumlar içinde yetiştirilmiştir. Ekonomiden felsefeye, ahlaktan edebiyata kadar hepsinin işlediği gerçeklik, genel olarak TC ve özelde de günümüz faşist rejiminde yoğunlaşan resmi düzen savunuculuğudur. Bu iletişim ve eğitim araçlarındaki muazzam gelişme egemen sınıfın, toplum üzerinde ekonomik ve siyasal güçlerinin çok ötesinde bir ideolojik ve ahlaki egemenlik kurmasına da yol açmaktadır.

Bu kurumlarda, cumhuriyetin ve tüm kurumlarının eleştirisi yoktur; tam tersine bağnazca bir savunulması vardır. Onun için Türk yazarı, çizeri, edebiyatçısı, profesörü, öğretim üyesi, sanatçısı vs. üretici ve yaratıcı olmayan, silik bir kişiliği sergilerler. Burada hemen Osmanlı imparatorluğunun eski ulema takımını hatırlatmak gerekecektir. Ama imparatorluk döneminin ulemasında bile biraz insanlık aranabilir. Bunlar, çağdaş gerçekler içerisinde çok daha kötü bir konumu sergilemektedirler. Düpedüz düzenin ideoloji taşıyıcılığı görevini yürütmekte, geçmişin kapıkulunun özelliğini günümüzde devam ettirmektedirler. Bilim adına, sanat adına, kültür adına düzeni meşrulaştırma ve benimsetme çabaları karşısında ise belli bir ücret almaktadırlar. Yani, çağın ve tarihin yüksek değerlerini düzenin inbiğinden geçirerek, tüm bu değerleri faşizme peşkeş çekerek kendi varlıklarını sürdürmeye çalışmaktadırlar.

12 Eylül faşizmiyle birlikte üniversitelerin ve basının yaşadığı sefalet dünya demokrasi güçlerini ve hatta burjuva demokratlarını bile şaşkına boğmuştur. Üniversitelere ve basına ilişkin olarak çıkarılan yasalarla, bunlar tümüyle bir kaç generalin insiyatifi altına alınırken, düzenin çerçevesi içinde bile eleştiri imkanı tanınmazken, demokrasinin temel araçlarından sayılan basın ve üniversiteler suskun kalmış ve hatta daha da ötesi kendilerinin reddi anlamına gelen uygulamalara alkış tutmuşlardır. Eskinin demokrat geçinen bir çok yazarı-çizeri faşizmin tam bir çanak yalayıcılığına

soyunmuştur. Görevlerinden alınan öğretim üyeleri, en küçük bir direniş dahi sergilemeden ya kaderlerine razı olmuş, ya bavullarını toplayarak Arap ülkelerine gitmiş, ya da kendilerini yeniden benimsetmek için herkesten daha fazla bir biçimde düzenin savunucuları kesilmişlerdir. Dünyanın hiç bir ülkesinde karşılaşılabilen bu onursuzluk, ne yazık ki Türkiye ortamında bütün sefaletiyle yaşanmıştır. Bilim, sanat, kültür vd. her şey faşizmin hizmetine sunulur, daha doğru bir deyimle katliamdan geçirilirken hayatlarını bilime adanmış olduklarını iddia edenlerin, buna onay vermeleri dünya gerçekliğinde çok garipsenen bir durumda olsa, Türkiye için fazla yadırgatıcı gelmemektedir. Faşizmin bilime düşman olduğunu bilen herkes, en başta bilimle uğraşanların faşizmin karşısına dikilmesini beklemekte şüphesiz ki haklıdır. Bunun örnekleri dünya çapında yaşanan gelişmelerle defalarca görülmüştür. Beyinlerin faşizm için düşünmek, kalemlerin faşizm için yazmaktan başka varlığına imkan tanınmayan, ve bunlarında içine düşürüldükleri onursuzluğu kanıksadıkları bir ortamda profesörler, öğretim üyeleri, yazar, edebiyatçı vs. gerçeğinden değil, olsa olsa faşizmin beyinleri ve kalemlerinden bahsedilebilir.

Çok sınırlı da olsa, mevcut uygulamaları yumuşatma doğrultusunda bazı girişimler de olmadı değil, ancak bunların fazla bir anlam taşımadığını hemen belirtmek gerekecektir. Şu bir gerçektir ki, kendisi anti-demokratik bir kuruluş olan cumhuriyetin, yan kuruluşlarını demokratikleştirme gibi bir çaba hedef şaşırtmaktan öte bir işleve sahip olamaz. Türkiye’de aydınlar, kendilerini bu kurumlar içinde düşündükleri ve anti-TC’ci olmadıkları müddetçe demokrat adını taşıyamayacaklardır. Yalçın Küçük’ün “Yeni Bir Cumhuriyete Doğru” adlı kitabı bu konuda cılız da olsa bir çıkıştır ama, o da bunun karşılığını hemen bulmuş ve zindana kapatılmıştır. Cumhuriyet halkların varlığını tanımayan koyu bir şovenizm üzerinde yükselmiştir, demokrasi değerlerine yabancıdır. Bu cumhuriyet ortamı içinde yetişen aydınlarda bu ruh ve ahlakla biçimlendirilmişlerdir. Kısaca TC’de aydın, cumhuriyet tarafından terbiye edilmiş, ruhu düzene alıştırılmış, cumhuriyetin değerleri özümsetilerek düzenin kapıkulları haline getirilmişlerdir. Oysa aydın buna zıt olan kişiliktir. O yeni bir düşünce, yeni bir soluk alış topluma vermesi gereken kişidir. Görüldüğü gibi, Türkiye’de aydınlar aydın kavramıyla temelden çelişmektedirler. İster sağ, isterse sol adına aydın diye nitelendirilenlerin temel özellikleri budur ve zaten bu ayrımda çok suni kalmaktadır. Politikadaki partiler gibi, bunlardaki bu sağ-sol ayrımı da çok yüzeyseldir. Hepsi cumhuriyetin temel değerleri üzerinde birleşmişlerdir. Bazı ayrıntularla zoraki fark yaratılmak istense de, bu sağ-sol ayrımı için yetmemektedir. Çünkü bu ancak temel kavramlarda bir saflaşmayla mümkün olabilir, fakat o da Türkiye aydınlarda görülmemektedir.

O halde Türkiye aydınları, rejimi ve bu rejim altında şekillenen her türlü kurumlaşmayı ciddi bir eleştiriden geçirmek durumundadırlar. Ama bu, üniversiteler örneğinde görüldüğü gibi sadece bir YÖK’ü eleştirerek geçiş-

tırilecek bir görev değildir. Bunun dayandığı askeri-faşist yönetimi, ekonomik-politikayı ve anti-demokratik özünü ortaya koymadan, sığ bir reformizmi savunmak demokratlıkla bağdaştırılmaz. Günümüz toplumunun tüm alt ve üst yapı kurumlarının tüm iç ve dış bağlantılarıyla sert bir eleştiri süzgecinden geçirilmesi gerekmektedir. Türkiye aydını bunu yapmadıkça, bir demogol olmaktan öteye gidemeyecektir.

d-Kemalizmin Yarattığı Kişilik Derinliğine Kavranmalı ve Bağımsız Kişiliğe Ulaşmak İçin Bu Kişilik Reddedilmelidir

Türkiye aydınının önündeki en temel görevlerden biride, çağdaş bir toplum ve insana ulaşabilmek için mevcut düzendeki geçerli tipi köklü bir eleştiriden geçirmektir. Kökenleri tarihin derinliklerine uzanan ama daha çok da, cumhuriyette şekillenen ve cumhuriyet çocuğu diye tabir edilen kişiliğin eleştirisi güçlü bir biçimde yapılabilmelidir. Her şeyden önce bu cumhuriyet çocuğu nasıl oluşmuştur., Osmanlı İmparatorluğundan gelme kültürle ilişkileri nedir., bu eski kültürün özellikleri, ideolojik-politik temeli nedir ve bireyde nasıl şekillenmektedir..? Bütün bunlar cevaplanmayı bekleyen sorulardır.

Türkiye’de bu sorun el değmemiş gibidir. Oysaki en çok irdelenmeyi gerektiren konulardan biri de, yüzyıllardır uygulanan politikaların yarattığı ve bugünde adeta sırtına binilerek egemen sınıfların çıkarına koşturulan tipin güçlü bir izahının yapılmasıdır. Eski toplumun tüm değer yargıları, kültürel birikimleri, ahlaki, felsefi, dini anlayışlarının hangi sınıfların çıkarlarıyla yüklü olduğu ve bunun Anadolu kişiliği üzerindeki etkileri mutlaka incelenmelidir. Anadolu da öyle bir kişilik yaratılmıştır ki, avanak, edilgen, pasif keloğlan tipi de denilebilecek bu kişilik, ister dinsel isterse siyasal ne olduğu belli olmayan bir otoriteye yüzyıllar süren propagandayla inandırılmış, kandırılmış, kendine olan güveninden yoksun bırakılmış, haklının kim olduğunu bile düşünemez duruma getirilerek hep güçlüden yana tavır almış, felsefi, bilimsel, kültürel ve hiç bir ilerici soylu değer uğruna güçlü bir mücadeleyi yaşamamıştır. Tümüyle egemen sınıflar adına yürütülen politikalar sonucu-ve Osmanlı İmparatorluğu boyunca-kişilik üzerinde geliştirilen her türlü yapaylaştırmanın ürünü olarak oluşan bu kişilik, salt Anadolu köylüsüne de özgü değildir. İstedigin kadar askere alıp, istediğin kadar sömürüp, istediğin kadar sırtına binebileceğin bu kişiliğin oluşumu egemen sınıfların eğitim anlayışı, baskı ve sömürü politikasıyla yakından ilişkilidir. Daha sonra cumhuriyete devrolunan bu kişilik, Kemalizm tarafından daha da kırılarak yüreksizleştirilmiş, kafasına bir şapka kalçasına da pantolon geçirilerek modern diye ortalığa salınmıştır. Demokrasi ruhundan yoksun bırakılarak, üzerinde her türlü baskı ve sömürünün uygulandığı Anadolu

köylü tipi üzerine bir de cumhuriyet gömleği giydirilerek tanınmaz bir hale getirilmiştir. Öyle ki bu tip yalnızca Türk burjuvazisi için değil emperyalizm açısından da bulunmaz bir sömürü kaynağı durumundadır. Geçmişte ellerine kılıç verilerek egemen sınıflar adına istila ve talan seferlerine gönderilen Anadolu köylüsü, bugün de dünyanın dört bir tarafına savrularak kendisinden döviz getirmesi istenmektedir. Bir Suudi'de görüldüğü gibi feodallere serf ilişkileriyle bağlı olmaları dayatılmakta, uluslararası emperyalizmin çıkarlarına bir köle gibi koşulmaktadır. Sözümona cumhuriyetin çocukları ilan edilen Anadolu insanına reva görülen yaşam, kölelik ilişkileri içinde onursuzca çalıştırılmaktan başka bir şey değildir. Ama bunun da, Kemalizmin yarattığı kişilikle yakından ilişkisi olduğunu hemen belirtmek gerekiyor. Bu cumhuriyet çocuğu, istediğin zaman emperyalizm adına her türlü savaşa, istediğin zaman Suudi'ye yada Avrupa'nın en tortu işlerinde çalışmak üzere gönderebileceğin, ve bunların hiç birisine de hayır; demediği gibi, bir kurtuluş yolu gibi görebilecek kadar alkışlatılmış bir kişiliktir. Gerçekten de bu deyim ağır gelmemelidir; çünkü kişisel haklarını bile düşünmeyecek kadar, üzerinde denenen her türlü politikayı "büyüklerimden gelen keramettir" deyip özümseyecek bir duruma getirilmiştir. O halde, saf Anadolu köylüsü üzerine sahte bir edebiyat yapmak yerine, bu kişiliğin köklü bir eleştirisi yapılmalıdır. Cumhuriyet çocuğunun nasıl bir çocuk olduğu ortaya konulmalıdır.

Ve bunların içinde en akıllı geçinen cumhuriyet bürokratu ise, kendisine layık gördüğü aydın yakıştırmasına rağmen en bilinçsiz kesimi oluşturmaktadır. Sözde aydınlanmayı sağlamakla görevli olan öğretmenlerin durumu da daha iyi değildir. Bunlar kendilerine verilen en gerici tarih anlayışını, sosyal bilgiler ve diğerlerini en pespaye bir biçimde gençlerin beynine akıtarak en gerici rollerden birisini oynamaktadırlar. Bürokrat ve özellikle aydın geçinen kesimler yürüttükleri eğitim politikasının faşizmin eğitim politikası olduğunu, bilinçlenmeyi değil, bilinçsizliği derinleştirdiğini ve bir maaş karşılığında topluma en büyük kötülüğü yaptıklarını bilmek zorundadırlar. Niyetlerinin iyi olması, iyi şeyler yapmak istemeleri içinde buldukları konumu değiştirmemektedir. Kendi demokratik kuruluşlarını yaratmaya giriştiklerinde nasıl ters-yüz edildiklerini, özellikle örgütsüz kişi olarak ancak resmi düzenin basit bir aleti olduklarını kabullenerek, kendi bilinçsizliklerini giderip, en azından kendi sınıf çıkarlarının tekellelikle uzlaşmaz bir konumda olduğunu bilerek bilinç ve örgütlenmelerini geliştirmek durumundadırlar. Alttan halkın, üstten resmi düzenin değerlerinin toplamından ibaret olan konumlarının bir kişiliksizlik olduğunu bilerek hızla sömürülen kişiliklere sahip çıkmadılar. Onların çıkarlarıyla yüklü oldukları ve o çıkarlar adına hareket etmeye kendilerini hazır hissettikleri oranda gerçekten aydın sıfatına layık olabilirler. Ama böylesine bir konuma gelebilmeleri içinde, daima ve herkes için yapmaktan geri durmadıkları eleştirilerin ucunu birazda kendilerine yöneltmelidirler. Herkesi eleştirmekle

değiştirdiğini sanan bu kişilik, herkesten önce kendisini değiştirmelidir. Türkiye aydınının en büyük sefaleti de zaten bu noktadadır.

Türkiye aydını sözümlü bilincin temsilcisi geçinir, ama en bilinçsiz kesimdir. Çünkü öğretilen şeyleri bilinç zanneder ve kendisini unuttur. Egemen sınıfın resmi temsilcileri hiç olmazsa kendi çıkarlarının derin bilinci içindedirler. Ama kendisini dünyanın merkezi zanneden bu orta kesim tümüyle bir yabancılaşmayı, sahte bir kişiliği yaşamaktadır. O halde bu kesim içinde bulunduğu durumu bilerek eleştiriden geçirmedeği ve tercihini emekçi sınıflar lehine yapmadığı oranda, yani kendisini bir sınıf intiharından geçirmeksizin aydın sıfatına layık olamayacaktır.

TC'nin dayattığı kişilik etkisini en çok küçük-burjuva aydın geçinenlerde bulmakla birlikte, büyük sermayedarından proleterine kadar ortak özellikler de yaratmıştır. Eskiden tek partide, bugün ise orduda uygulamasını bulan "imtiyazsız sınıfsız toplum" demogojisiyle sınıfsal gerçeklerden habersiz, ama özünde karşı-devrimci sınıfın kör bir temsilciliğinden başka anlama gelmeyen bu kişilik tüm sınıf ve tabakalara yansımış, adeta ruhlarına sinmiştir. Hatta ezilen ulus ve azınlıklar bile bunun etkisi altına alınmıştır. Kendini Türk hissedenden herkes Türktür deyişinde somutlaşan yapay bir kavramla, halkların ulusal kimlikleri bile inkar edilmiş ve hatta bunun benimsetilmesinde de epey yol alınmıştır. Bu mantukla yetiştirilen aydın, açıktır ki, hem ezen ve hem de ezilen sınıf gerçekliğinin de inkarıdır. İşte bu durum aydınları, ulusun çıkarları adı altında en sömürücü sınıfların ağzı olmaya kadar götürmektedir.

Geçerli Türk kişiliği, Türk egemen sınıfları tarafından çizilmiştir ve hem de kendi çıkarları doğrultusundaki en sert ekonomik, askeri, siyasi ve kültürel baskı altında. Altta emekçi kesimler, belirtildiği gibi birer "asker memet" halinde her türlü kölece ilişkiye yatkın hale getirilirken, üstte hem sözü emir olan burjuva-bürokrat bir kişilik, aydınlarda ise modern gysiler altında emperyalizme ve düzene uşakça bir boyun eğiş geliştirilmiştir. Bizat devlet eliyle yaratılan burjuvalaşma ve sözde aydınlarla geliştirilmek istenen kişilik, M. Kemal'in uygulamalarında açıkça görülmektedir. Batı medeniyetine açılma adı altında tam bir batı taklitçiliği ile çok çirkin karikatürler ortaya çıkarılmıştır. Başlarındaki püsküllü fesleri aturulan erkeklerle-gece tuvaletleri altındaki dünün peçeli kadınlarının dans salonlarında bir araya getirilişleri ile medeniyetin eş tutulduğu, ve bunun en büyük özgürlük ortamıdır diye yutturulduğu bir yapıda temelsiz, ruhsuz ve şekilsiz garip yaratıkların türemeleri elbetteki doğaldır. Sözde aydın olarak ortalığa salınanların durumu ise çok daha korkunçtur. Köyden üniversiteye okumaya giden bir gencin kendi ailesinden utanç duyar hale gelmesi bile, aslında Türkiye aydınının karakterini çok açık olarak sergilemektedir. Türkiye'de aydın, toplumsal değerlerden koparılmış ona yabancılaştırılmıştır. Halka karşı küçümseyicidir. Eğer üst öğretim kurumlarına kadar bir nebze de olsa halka darşı saygı ögesini taşıyorsa, aydın onu da burada

bırakır. İddia edildiğinin tersine Türkiye aydınında bağımsız bir kişilikten bahsetmek mümkün değildir. Belki toplum içinde görünüşte de olsa kendisini en özgür hisseden veya buna gerçektende inanan kesimdir, ama düşünceden-davranışa kadar bütünüyle düzenin hakim güçleri tarafından biçimlendirilmiş, kendisine ve topluma karşı yabancılaştırılmış ve kendi iradesi dışında da olsa mevcut düzeni meşrulaştırmanın ve bunun halk tarafından da benimsenmesinin sağlanmasının bir aracı haline getirilmiştir. Düşünce ve yaşamında ilerici-çağdaş olarak benimsediği şeyler, böylece onun düzene kölelik nedenini oluşturmuşlardır. Bağımsız düşünme durumunda olmayan Türkiye aydını, bu açıdan bağımsızlık ve demokrasi kavramlarında burjuva bakış açısını aşan bir yaklaşım gösterememektedir. Çünkü daha baştan koşullandırılmış ve ruhuna sindirilmiş olan Kemalizmle bakış açısı köreltilmiştir. Dünya çapında her halkın mücadelesinde ilk bilinç tohumlarını taşıyan, geçerli düzenin çemberini kıran kesim aydınlar olurken, Türkiye gerçekliğinde bu kesimlerin ya düzenin meşrulaştırılmasına çalışmaları, yada en küçük bir fiske ile bile sinerek köşelerine çekilmeleri bu nedenledir. Türkiye bugün askeri-faşist bir klığın elinde, bütün değerleriyle emperyalizme peşkeş çekilmekte, uşaklıkta sınır tanımayan mevcut rejim dünya çapında tanık olunmayan bir uşaklıkla tüm bir halkıda onursuzluğun gırdabında boğmaya çalışmaktadır. Ama aydınlar, bu onursuz durum karşısında isyan etmek ve halkı da bu yola davet etmek bir yana, kendileri de eğer Türkiye’de tutunamamışlarsa örneğin Avrupalarda yeni efendilere dayanmakta, halka dayanarak bu onursuzluğa karşı mücadele etme gücü ve onurunu gösterememektedirler. 12 Eylül sonrasında, sözde demokrasiyi savunma adı altında sayıları binleri bulan “aydıncı”nın Avrupa metropollerinde sergiledikleri durum bunun en utanç verici örneği olmuştur.

Askeri-faşist diktatörlük altında, egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda sert ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri baskılarla halk kitleleri her bakımdan ezilmişlerdir. Yalnızca politik kişilikler değil, bireyin kişiliği bile faşizmin hizmetinde yeniden biçimlendirilmektedir. Kemalizm nasıl ki, siyasal düzeyde askeri-faşist diktatörlükle son biçimlenişine varmışsa, ekonomik, sosyal kültürel ve ahlaki alanda da bu böyledir. Ve bugün, 12 Eylül rejiminde örneği en başta Özal ailesinde gösterilen ve topluma da yayılmaya çalışılan kişilikler de Kemalizmin çiçek açmasından başka bir şey değildir. O halde toplum, her düzeyde yitirilen kişiliğini kendi aydın temsilcilerinin vasıtasıyla köklü bir özeleştirisi temelinde yakalamalıdır. Bir nezmetmede bulunacak olursa, Türkiye aydınlarının bugün yaşadığı durum XIX. yy. ortalarındaki Alman aydınlarının durumuna benzetilebilir. 1860'lara denk gelen bu süreçte Alman toplumunda geçerli Prusya tipi, Alman toplumuna nefes aldırıyor ve bu eleştiriye yol açıyordu. Düzenin militarizmle işbirliği halindeki bir çok uşak aydın tipi türemişti. TC’de yaşanan da biraz budur. Ama böyle bir görevi Türkiye aydını üstlenip-

başarabilecek midir? Bize düşen görev bu konuda başarılar dilemek oluyor. Fakat üstlenemeyecekse bile niteliğini ortaya koymak, aydın demogojisıyla kitleleri aldatmamak zorundadır. Veya en azından demokrasi ve sosyalizm gibi yüce kavramlar ardına sığınıp zarar vermemeli, aydın sorumsuzluğundan kurtulmalıdırlar.

e-Faşizmin Dayattığı Kültürel Ortama Karşı, Bağımsızlıkçı Demokratik ve Sosyalist Kültür-Sanat ve Edebiyat Temel Alınmalıdır

Aydınların bugüne kadar yürüttükleri edebiyat ve sanata ilişkin faaliyetlerin çok kısır ve halkçı özelliğinden boşaltılmış, sadece insanları uyutan bir karaktere sahip olduğu bilinerek, bu alanlara ilişkin olarak da köklü bir eleştiri geliştirilmek zorundadır.

Türkiye’de edebiyat ve sanat adına yapılanlar, belkide Türkiye aydının durumunu en iyi yansıtan gerçekler olmaktadır. Her bakımdan dışa vuran yüzeysellik, şekilcilik, kısaca bu alanlarda da bir kişiliksizlik olayı vardır. Türkiye tipinin ve aydının edilgen, pasif, yakınmacı, ama çözümlüye olmayan karakteri burada kendisini hemen ele vermektedir. Halkçılık ve sosyalizm adına yıllardır sergilenen tabloda, toplumu ileriye doğru hamle yapmaya zorlayan bir dinamizme rastlanamamaktadır. Bu bir anlamda doğaldır. Çünkü edebiyat ve sanat, toplumdaki siyasal ve sosyal oluşumlardan kopuk değildir. Tam tersine bunların bir ürünü olarak şekillenir. Siyasal ve sosyal alanda köklü bir eleştiriye tabi tutulamayan bir düzen çerçevesinde ortaya çıkan edebiyat ve sanat ürünleri de pek tabii ki yaratıcı-geliştirici ve devrimci olmaktan uzak olacaklardır. 12 Eylül faşist rejimi altında bu gerçek daha da belirgin bir hal almıştır. Dikkat edilirse bugün, geçmişteki kadar bile ürün veremeyen bir kurum yaşanmaktadır. Ve bu doğaldır. Toplumun tüm gözeneklerini tıkayan faşizm ortamında ve ona boyun eğilerek kültürel çiçeklenmenin yaşanması beklenemez. Bugün, kitlelerin günlük sorunları ve acılarını dile getirmek de geçmişte olduğu gibi geçerli olamayacağına göre, kalemlerin işleme de açık ki mücadele ortamının gelişmesine bağlı olmaktadır. Küçük-burjuva reformist örgütlerinin başına gelenler, bugüne kadarki edebiyat ve sanat anlayışlarının da ortak kaderidir. Çünkü, ikisi de gıdalarını aynı kaynaktan almaktaydılar. Ama mevcut düzen içerisinde bugün düzen savunuculuğundan başka en küçük bir düşünceye bile izin verilmediğine göre, Türkiye edebiyat ve sanat çevrelerinin önüne ya faşizme teslim olup-onun uşaklığını yapmak, ya da halkın çıkarlarını tercih ederek düzenle bağları koparmaktan başka yol kalmamıştır. Evet bugün bu tercih yapılmak zorundadır.

Faşizmin kültür ve sanat anlayışı açıktır, bellidir. En kısa belirlemeyle bir avuç işbirlikçi-tekelci burjuvazinin çıkarları adına, emekçi sınıfların çıkarlarının ve iradelerinin reddi ve sınıf gerçekliklerinin inkarı temelinde

azgın bir şovenizmin körüklenmesidir. Şarkı-türkü sözlerine bile yansıyan bu şoven mantık, yaşamın her anında bütün araç ve yollar kullanılarak toplumun gözenerlerine yerleştirilmek-ruhlara kadar sindirilmek istenmektedir. Edebiyat eserlerinden sinemacılığa, müzikten resime vd.lerine kadar tüm bu alanlarda artık işlenen tek bir gerçek vardır; faşizmin propagandası, Türk ulusunun birlik ve bütünlüğü.

Açık ki Türkiye edebiyatçı ve sanatçıların önündeki en temel görev, edebiyat ve sanatı devrimci kılmaktır. Bu ise, en başta düzenle bağlarını koparmış, emekçi sınıfların çıkarlarını gerekirse ölümüne savunmayı göze alan örgütlü tipin yaratılmasını gerektirmektedir. Böyle bir sınıf çizgisinden hareket etmeksizin ve düzenle karşı karşıya gelişi göze alınmaksızın bağımsız-demokratik ve sosyalist bir edebiyat ve sanat geliştirilemez.

Yine Türkiye aydınlarının edebiyat ve sanatta da, TC'nin çok uluslu olma gerçeğini göz önüne getirerek, Türk hakim sınıflarının kardeşlik demogojisi altında bir çok halka ve en son olarak da Kürt halkına karşı yürüttükleri imhacı politikaları eleştiriden geçirilebilmeli ve sömürgeci egemenlik altında yaratılan Kürt tipinin ne kadar aciz bırakılmış, işe yaramaz hale getirilmiş ve adeta nesli tükenmiş yaratıklar gibi yaşamını bile zor bela sürdüren bir konumu sergilediği ortaya konulabilmelidir. Açıkki yaratılan böylesine bir Kürt tipi, Türkiye halkının demokrasi mücadelesini de bulandıran, onun şovenizmle yüklü olmasını zorunlu kılan ve egemen sınıflar tarafından böyle kullanılan bir kaynak durumundadır. Bugüne kadar olanın tersine, asimile edilmiş Kürt tipi modernleşmiş biçim olarak değil, insanlığından, ulusal ve toplumsal değerlerinden vazgeçmiş bir tip olarak değerlendirilerek ve sert bir eleştiriye tabi tutularak kendi özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine zorlanabilmelidir. Böyle bir yaklaşım, sadece Kürt halkının değil, Türk ve diğer azınlık halklarının da özlemlerine cevap verecektir. Dolayısıyla Türkiye aydını, Anadolu topraklarında birçok halk kültürünün varolduğunu bilerek, bunların temsilcilerine gerçekçi bir tarzda yaklaşmalı, asimilasyondan geçirilerek tahrip olmuş halkların kültürlerine saygılı olmayı bilmelidirler. Kemalizmin yaptığı gibi, kendisini Türk zanneden herkes Türktür sahtekarlığını kabul etmemeli, halkların kültürünün zoraki bir asimilasyonla bütünleştirilmesinin ilericilik olmadığını, böylesine tek kültür anlayışının halkların varlığının inkarı anlamına geldiğini bilerek resmi devlet ideologlarının değerlendirmesini kabul etmemelidir. Bunun, anti-demokratik ve halklar düşmanı bir politik baskı temelinde yapıldığını bilerek, halkların kişiliklerine devrimci-demokratik bir biçimde yaklaşmalı ve bu konuda özellikle ört-bas edilen halklar gerçeği gün yüzüne çıkarılmalıdır. Bu yapılmadan Türk halkının da demokrasi ruhunu kazanması ve böyle bir bilince ulaşması mümkün olmayacaktır.

O halde Türkiye aydını, sanatla, edebiyatla, felsefeyle ve ahlaki eleştiriyle yapmak istediklerinin çok eksik, yanlışlıklarla yüklü ve çoğunlukla egemen sınıfın resmi anlayışının bir yansıması durumunda olduğunu

bilerek, köklü bir eleştiriyile öncelikle kendisine yönelip, buradan hareketle, resmi düzen ve tarih anlayışlarını, bunların emekçi halklar üzerindeki etkilerini eleştirebilmeli, ama bununla da yetinmeyerek olumsuz eleştirirken alternatifini de gösterebilmelidir.

f-Nasıl Bir Türkiye Sorusuna Doğru ve Net Cevap Verilmelidir

Nasıl bir Türkiye sorusu, Günümüzde Türkiye’de hemen her çevre ve her sınıfın temsilcilerince gündeme alınan bir sorudur. Görülen odur ki, Türkiye toplumu gelinen aşamada bir kimlik arayışı içerisinde. Veya daha doğru bir deyişle, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin faşizm biçiminde topluma vermek istediği kimlik karşısında, tercihini yapmak zorunda olan küçük-burjuvazi ve diğer orta kesimler, nasıl bir Türkiye sorusuyla karşı karşıya gelmişlerdir. Aydınların içinde yaşadığı durum da, sınıf gerçekliklerine bağlı olarak böyle bir arayıştır.

Bu soruya verilecek cevaplar, bağımsızlık demokrasi ve ulusal soruna getirilecek çözümlerle doğrudan bağlantılıdır. Türkiye bugün askeri-faşist bir rejim altında her şeyiyle emperyalizmin güdümünde ve hizmetinde olan bir güçtür. Dünya ve bölge gericiliğinin en önemli bir mihrağıdır. Sadece kendi çıkarları adına değil, tüm bir emperyalist sistem ve bölge gericiliğinin de adına her türlü demokratik ve ilerici ögenin karşısında yer almaktadır. Kendi içinde demokrasinin kırıntısına bile tahammülsüz, dışarda halklar düşmanı bir Türkiye, açık ki, Türkiye halkının ve özelden de Türkiye aydınının tercihi olamaz. Bu açıdan Türkiye aydını, mevcut düzeni tüm iç ve dış ittifakları ve yürürlükte olan politikaları ile eleştirerek, içte gerçek anlamda demokrasiyi, dışta ise halklarla kardeşliği geliştirmeyi temel amaç edinen bir mücadele geleneğini yaratmalıdır. Tabi ki salt hedef belirlemek yeterli değildir. Bunun için hangi strateji ve taktiğin gerekli olduğu, dost ve düşman ayrımı ve Türkiye toplumunun dünyadaki yeri ortaya konulmalıdır. 200 yıldan beri sürdürülen batı taklitçiliğinin Türkiye’yi kurtarmayacağı bilinenek, yalnızca batının emrinde oldukça işbirlikçi-ajan konumundan öteye geçemeyeceği görülüp, batıya uşaklaştrıcı bağımlılığı reddeden ama olumlu yönlerini de alarak, içinde yer aldığı Ortadoğu halklarının çıkarlarıyla bütünleşmiş ve onların da ilerici ve olumlu olan yönlerini benimseyen, alt ve üst yapısında demokrasinin gereklerine devrimci temellerde ulaşmış, başta Türkiye egemenliği altındaki Kürt halkı olmak üzere halkların iradesine ve çıkarlarına saygılı bir Türkiye, ulaşılması gereken hedef olarak konulmalı ve bunun için mücadele edilmelidir. Doğuyla-batının sentezi gibi sahte bir oluşumdan, yani doğunun eski ve gerici değerleriyle, batının uşaklaştrıcı değerlerinin toplamından ibaret olan bir Türkiye’nin tersine, kendisini bunlardan arındırarak öz kişiliğine kavuş-

muş, emperyalist ittifaklardan uzaklaşmış, Ortadoğu halklarının çıkarlarıyla eşit, bağımsız ve özgür temellerde kaynaşmış bir Türkiye, sadece Türkiye halkının değil tüm bölge halklarının da en derin arzusudur.

Türkiye devrimci ve aydınları, en başta Türk ve Kürt halkları arasındaki, ulusal ve toplumsal olarak Kürt halkını tüketmeye götüren ilişki yerine, eşit ve özgür temellerde ilişkilerin geliştirilmesinin zorunluluğunu unutmamak durumundadırlar. Bu, Türkiye halkını da insanlığa ve demokrasiye kavuşturacak soylu bir görevdir. Türkiye aydını, bu göreve kendisini sonuna kadar bağlı hissetmeli ve kafasının bir köşesinde daima Kürt halkıyla eşit ve özgür ilişkilerin nasıl yaratılması gerektiği sorunu yatmalıdır. Ama bununla da yetinmemeli, bunun için mücadele etmelidir. Ancak bunu yaptığı orandadır ki, hem yurtseverlik ve demokratlık ve hem de enternasyonalist görevine en doğru bir biçimde sahip çıktığını göstermiş olacaktır. Türkiye aydınının kendisini yeniden şekillendirmesi de yalnızca böyle mümkündür. Kendisini halkların çıkarlarının emrettiği bir ruh ve bilinçle donatarak ve mücadele içinde kendisini her gün yeniden yaratarak, geçmişin muazzam olumsuzluk ve eksikliklerinden arınacaktır. Bu temelde biçime kavuşan aydının, bir yığın ayak bağlarından kurtularak yeniden aydınlanacağını ve tarihsel rolüne de böylelikle sahip çıkacağını hemen belirtelim. Bu öyle bir roldür ki, yerine getirilmeksizin ileriye yönelik gelişmeler yaşanamayacaktır.

Emekçi sınıflar, bunun beklentisiyle doludurlar. İşte bu beklentiye cevap vermek, çok güçlü olan örgütsüzlüğü örgütlülüğe ve yabancılaşmayı öz çıkarlar temelinde bilince dönüştürmekle mümkündür. Türkiye aydınının önündeki en temel sorunlar böyle özetlenebilir.

Bu görevlerin icazetli sol, ya da sosyal-demokratlık etiketleriyle gölgenmesine izin verilmemelidir. Mevcut sorunlar, gölge aydınlar hareketi ile çözümlenebilecek sorunlar değildir. Düzeni sol'dan yeniden yamalama amaçlarıyla, tüm eski aydın birikintilerinin DSP-SODEP ve benzeri oluşumlarla adeta eskiyi aratacak bir biçimde sahtece bir araya getirilmesinin aydınların rollerini oynamaları anlamına gelmeyeceği bilinerek, sol-demokrat gibi görünen bu sahte aydın örgütlenmelerinin iç yüzü deşifre edilebilmelidir. Başta Ecevit olmak üzere, beş yıldır amansızca esen faşizm rüzgarı karşısında en küçük bir tavır almak bir yana, işbaşına gelmesinde sorumlu oldukları faşizmin suç ortaklığını yapan bu sol-aydın örgütlenmelerinin yaratıcı olmasını beklemek, amin denilemeyecek duaya amin demekten başka anlam taşımaz. Bunlarla mücadele edip, maskeleri düşürülmeden gerçek aydın tabakanın ortaya çıkarılması düşünülemez. Bunlarla sınırlarını çizen bilinçli bir aydın kuşağı yaratılmaksızın da, gençlik dönemi aşılmış olgunluğa ulaşılarak örgütlü hareket edilemez. Bugün ağır bir sömürü ve baskı altında inleyen, kin ve öfkeye boğulan, örgütlenme ve eylem isteyen halklara sahip çıkılmaz. Gerçekten de, aydınların bilinçli ve örgütlü hareketi olmaksızın kitlelerin kin ve öfkeleri harekete geçirilemez.

Tabi ki, bu yapılmadan da, Türkiye’de hiçbir ilerici-toplumsal dönüşüm sağlanamaz. Bunun için, aydınların bilinçli ve örgütlü çabasıyla halkların kin ve öfkesini bu sefer en gerçekçi tarzda birleştirmek, toplumun ilerici dönüşümünü sağlamak, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde esastır.

Türkiye aydınları bu görevlere, 1960-70 döneminin eksiklikleri, 12 Mart ve 12 Eylül faşizminin darbelerinden alınan dersler temelinde sahip çıkarlarsa bundan büyük mutluluk duymak gerekecektir. Dönem artık, bu dersleri köklü bir biçimde bilince çıkarmak ve gerçekten aydın kuşağın halklarımız için ne denli önemli olduğunu kavrayarak görevlerin üstlenilmesi dönemidir. İşlenen hiç bir hata ve eksiklik bizi böyle soylu görevleri üstlenmekten alıkoymamalıdır.

KÜRDİSTAN'DA DARAĞAÇLARI, KIŞLA KÜLTÜRÜ VE DEVRİMCİ İNTİKAM GÖREVİMİZ

Giriş

Kürdistan'da yüzyıllardan beri süregelen tecrit çemberini yaran toplumun çeşitli sınıf ve tabakaları, kendileri için biçilen imha kefenini yırtarak, çağımızın değişik ideolojik ve politik akımları ile ilk defa ciddi bir biçimde yüzyüze geliyorlar. Mevcut objektif yapıda meydana gelen değişmelere uygun olarak, eski ideolojik ve politik akımlar kendilerine yeni elbiseler arıyorlar. Bu konudaki değişiklik hızlı bir biçimde yaşanmaktadır. Her güç kendi sınıfsal ve hatta ailesel çıkarlarına neyin uygun düştüğünü araştırarak, ona yöneliyor. Bir dönem çıkarına hizmet eder olarak gördüğü nesnenin, çıkarlarıyla bağdaşmadığını gördükçe bunu hızla terkederek yerine yenisini alma çabası içine giriyorlar.

Sömürgeci kapitalizmin gelişmesi sonucu oluşan yeni sınıf ve tabakalar güçten düşürülmüştür. Proletarya dışında bu sınıf ve tabakaların temsilcileri kendi adlarına ortaya çıkamamaktadırlar. Bu nedenle bu sınıf ve tabakaların temsilcileri, eskici pazarına giderek kendisine yakışan giysiyi almaya çalışan köylü misali, çağdaş ideolojik ve politik giysiler giymeye çalışmaktadırlar. Ama aradan kısa bir zaman geçtikten sonra satın aldıkları elbisenin kendilerine uymadığını anladıkları zaman, yenisini alabilmek umuduyla yeniden pazara koşuyorlar. Hemen her yanılığının ardından

benzer durum sürüp gitmektedir.

Kürdistan'daki sınıflarla, onların temsilcileri ideolojik, politik ve örgütsel alanlarda çağa ulaşmada çok yoksul olmalarına rağmen, talepleri epeyce yüksektir. Yüzyılların yoksulluğu, açlığı ve susuzluğu hızla giderilmek istenmektedir. Ama neyin karşılığında buna ulaşılabilecek? Çoğunlukla bu unutulmaktadır. Açık ki, karşılıksız, herhangi bir bedel ödenmeksizin yüzyılların yoksulluğu, açlığı ve susuzluğu giderilemez. Buna rağmen yine büyük bir açgözlülük kendisini göstermektedir.

Özellikle de tarihte 5 metelik etmeyen nesnelere karşılığında ruhlarını satışa çıkararak Kürt egemen sınıfları, sömürgeci güçlerin şişkinliğini gördükçe tamahkarlığı daha da artıyor ve büyük bir açgözlülükle kendisini bu sınıfın girdabına sokarak geçmiş aratmayacak biçimde yeniden ulusal ve toplumsal değerler üzerinde tepinmeye başlıyorlar. Geçmiş aratmayacak bir biçimde yaşanan ihanetler tam olarak karşılığını alamadığından, basitleşme ve ucuzluk daha da artıyor, sınır tanımaz bir şekilde günümüz Kürdistan'ında ihanet yeniden canlandırılıyor, yaşatılmak isteniyor.

Kürt egemen sınıflarının bu yapısına rağmen, dünyanın diğer uluslarının egemen sınıflarının gerçekliği daha farklıdır. Feodalizme karşı mücadelede siyasal, örgütsel ve askeri oluşumların yanısıra kültürel alanda da güçlü karşı koyuşlarla ortaya çıkan burjuvazi, toplumlarının ilerletilmesinde önemli katkılarda bulunmuşlardır. Oysa Kürt egemen sınıfları bırakalım siyasal, örgütsel ve askeri bir gelişme, kültür, sanat alanında bile sömürgeciliğe karşı koyacak ve Kürt toplumunun gelişimine hizmet edecek bir oluşum yaratamamışlardır. Bununlada yetinmeyerek sömürgeciliğin Kürdistan'da egemen olmasına canla başla çalışmışlardır.

Günümüzde halkların özgürlük savaşlarının görkemli boyutlara ulaşması karşısında, Kürt egemen sınıfları kendilerinin nasıl dehşet verici bir konumda bulduklarını görüyorlar. Ama buna rağmen sömürgeciliğe karşı çıkış cesaretini gösteremeyerek, kaplumbağanın başını kabuğuna çekmesi misali bunlarda hızla kabuğuna çekiliyorlar. Yeniden daha sıkı bir biçimde, yüzyıllardır kulluk yaptıkları sömürgecilerin eteklerine yapışıyorlar. Azgın sömürgeciliğe sırtlarını dayayarak bir yılan misali halkımıza saldırıyor, zehirli dişlerini gösteriyor ve tekrar deliklerine giriyorlar. Adeta başını delikten uzatmış bir yılan gibi her an halkımızı sokacak bir durumu çok andırıyorlar.

Egemen sınıfların bu gerçekliğine karşı birde halkımızın gerçekliği vardır. Yüzyıllardır işkence ve baskının görülmemiş biçimlerine uğratılan, uygarlıktan yoksun bırakılarak dağlara sıkıştırılmış, modern gelişmelerden uzak tutularak gözlerine kırk kez perde çekilmiş bir halk gerçekliğidir bu. Tüm bu uygulamalara rağmen varlığı yok edilemeyen, köklerini topraklarımızın derinliklerine kadar salmasını bilen ve günümüze kadar yaşamını getiren bu halk, kendisine dayatılan ölümü kabul etmeyerek, ulusal ve toplumsal kurtuluş yoluna girmedeki kararlılığını gösteriyor, dile getiriyor.

Devrim fırtınasını kendi bünyesinde de estirerek, yüzyılların acılarını ve zayıflıklarını güce dönüştürüp, çekirgenin file hesaplaşmasının ve filin karınıdeşmesinin bir örneğini de Kürdistan'da yaratmak istiyor.

Bu iki güç arasında melezi bir kesim, orta tabaka denilen güçler yer alıyor. Bu güçler sömürgeci kapitalizmin gelişmesi ile birlikte, bir yandan bununla sıkı bağ içinde, diğer yandan Kürt egemen sınıflarının bir yansıması olarak oluşmuş ve ortaya çıkmış aydın küçük-burjuva güçlerdir. Bunlar ortaçağın papazlarını andırır bir biçimde, daha inceltilmiş ve yumuşak bir tarzda sömürünün ve baskının sürdürülmesinden yana vaazlar vermektedirler.

Çağımızın en devrimci ideolojisi olan Marksizm-Leninizm, sosyalizm adına hareket ederek, bu maskeleri takmaktadırlar. Vaazlerini bu kılıfa büründürerek sürdürmektedirler. Sanki devrimci şiddet kullanılmadan Kürdistan'ın kurtuluşu gerçekleşecekmiş gibi, yüzlerine geçirdikleri sosyalizm maskesi ile eskisinden çok daha ince bir tarzda ve çok daha alçakça yöntemlerle devrimin tasfiyesini vaaz ediyorlar.

Tarihin gelmiş geçmiş en saldırgan egemenliklerden birinin yaşadığı Kürdistan'da adeta ülkemizin mevcut gerçekliğiyle dalga geçen bu türün rezaletlerini görmemek mümkün müdür? Her şeyin zorla alındığı bir toplumda Dühring'e taş çıkartmasına "zorun kötülük" olduğunu vaaz ederek köleliği dayatıyorlar. Devrimci şiddeti büyük bir günah olarak ilan edip, buna başvuruları "anarşist, terörist" olarak göstermektedirler. Her şeyin zorla alınabileceği bir toplumda, emperyalist ağababaları adına, onlardan daha alçakça bir konumda barışçıl geçişi vaaz ediyorlar. Yüzyıllardan beri geliştirilen o kışla kültürü temelindeki işgal, istila ve imhayı esas alan yabancı egemenliğin, dünyada tanık olunmadık bir biçimde tahribattan geçirdiği Kürdistan halkı karşısında nasıl da barış vaazcısı kesiliyorlar.

Dünya halklarının, bir karış toprak parçaları içinde olsa, gerekirse yıllarca kan akıtmaktan çekinmedikleri bir dönemde, işgalin, istilanın ve sömürgeciliğin en vahşisini yaşayan Kürdistan halkından, işgalciye boyun eğmesini isteyen bu karikatür yaratıklar iyi tanınmalıdır. Kürdistan'da bugün görülmemiş boyutlarda bir ulusal-inkarıcılık hüküm sürüyor. Teslimiyetin, ihanetin en tehlikeli biçimleri yaşanıyor. Çok ucuz nesnelere karşısında, en yüce değerlere pervasızca ihanet ediliyor ve bu da tüm bir halka dayatılmak isteniyor. Bunun temelinde yatan şeyin ne olduğu, en basit çıkarlar uğruna, ihanetin bu derece geliştirilmesinin nedenleri iyi kavranmalı ve sergilenmelidir.

Öte yandan yıllardır her türlü zorluğa rağmen sürdürülen devrimci direniş vardır. Roma arenalarındaki gladyatörleri andıran amansız bir savaşım sürmektedir. Gladyatörler 3 saat bile dayanamazken, Kürdistan'da yıllardır süren amansız bir mücadele vardır. Özellikle zindanlarda, insan aklının bile alamayacağı vahşet uygulamaları karşısında sergilenen bir direniş bulunmaktadır. Düşmanın tüm saldırılarına, vahşi işkencelerine rağmen

men, etleri lime lime edilmiş gencecik bedenler sonuna kadar direniş gösteriyorlar. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin erişilmez direniş örnekleri iyi kavranılmalıdır. Onlar, insan soyunun ender tanık olabileceği bir biçimde nefesleri tüketircesine ortaya koydukları direnişle faşist sömürgeciliği siyasal yeniliğe uğrattılar.

Bunun karşısında ise bu direnişe sövgüler dizeler bulunmaktadır. Bu nedenle direniş ve teslimiyet arasındaki ayırım net konulmak zorundadır. Direnişin hangi temellerde doğduğu direnenlerin şahsında tüm bir halkın direnişinin ortaya çıktığı her yönüyle sergilenmelidir. Yeni elbise diye ortaya atılan, fakat ipliği çekilince parça parça olan ve halkımıza giydirilmek istenen ihanet elbisesinin de dayanakları net bir biçimde açıklanmalıdır. Öyle olmalı ki pazara giden alıcı hangi elbisenin kendisine uyduğunu çok rahat bir biçimde görebilmelidir ve kendisine uygun elbiseyi almalıdır.

Direnişlerin nasıl bir gelecek yaratma uğruna verildiği ortaya iyi konulmak zorundadır. Bunun karşısında ise azgınca direnişe saldıran ağzların kime hizmet ettiği, neyi amaçladıkları da iyi belirlenmelidir. Bu azgınlar "Türklüğün ruhunu yeniden şahlandırmaya" kalkıyorlar. Devrimci direnişe "anarşizm, terörizm" diye saldırıyorlar. Hatta daha da ileri giderek devrimcilere "bakın nasıl da ezilecekler bir teki bile kalmayacak" diyerek, gerçek niyetlerini ortaya koymaktadırlar. Saldırılarını bu günde en azgın bir şekilde sürdürmekte, PKK'yi devrimci direniş yolundan döndürme çabası içine girmektedirler.

Gerçekler inatçıdır, hoşlarına gitsede gitmesede kendisini herkese kabul ettirmesini bilecektir. "Tarih tekerrür etmeyecek", dayatılan teslimiyet ve ihanet oyunu tutmayacaktır. PKK görkemli direnişiyle bu tecrit ve imha çemberini parçalayarak, Kürdistan'da tutuşturduğu bağımsızlık ve özgürlük meşalesini söndürmemesini ve dağların doruklarında alevlendirmesini bilecektir.

Tüm bu konuların daha net ve ayrıntılı anlaşılabilmesi açısından her zaman başvurduğumuz yöntemle başvurarak konuyu tarihsel yaklaşım ile ele alıp inceleyeceğiz.

Kürdistan Tarihinde Darağaçları ve Kışla Kültürü

Kürdistan tarihi, sınıflı toplumun ilk biçimlenişinden günümüze varana kadar yabancı işgal ve istilanın egemenliği ile buna karşı gelişen direnişlerin tarihidir. Kürdistan'ın coğrafyasının her yayılcı gücün iştahını kabartacak bir düzeyde olması, yabancı işgal ve istilaların aralıksız sürmesine yol açmıştır. Her halk, içinde yaşadığı siyasal, toplumsal ve coğrafik koşullara göre bir gerçekliği yansıtır. Kürdistan halkının gerçekliğide bu biçimde başlamıştır.

Kürt halkı daha kabile ve aşiret birimleri şeklinde yaşamını sürdürdüğü bir dönemde ilk kez köleci Asur despotluğunun saldırıları ile karşı karşıya gelir. M.Ö.612 yılında Asur imparatorluğunun yıkılmasına kadar Zagros dağlarının eteklerinde korkunç bir savaşım geliştirilir. Daha sonra Persler'in egemenlik dönemi başlar, çok az bir işbirlikçi kesim dışında halkın tümü bu işgale karşı çıkar. Zayıflayan Pers egemenliği yerine batıdan Roma saldırıları başlar. Urfa ve Diyarbakır gibi kent merkezlerini ele geçiren Romalılar, Kürdistan'a karşı bir saldırıya geçerler. Saldırının merkezi kentlerdir, kırsal alanlar buraya bağlanarak egemenlik geliştirilmeye çalışılır. Bingöl, Hakkari ve Dersim gibi dağlık alanlarda müthiş bir direniş geliştirilir. Dağlara çekilen halkımız, yeni gelen yabancı egemenliğe karşı büyük bir direniş gösterirler.

İskender'in saldırılarında Kürdistan'da bir egemenlik kurmasını sağlayamaz, Kürdistan'ı boydan boya geçmesine rağmen zaptedemez. Dağlık alanlarda orduları ilerlerken ağır kayıplar vererek büyük bölümüyle kırılır.

Daha sonraları sırasıyla Sasanilerin, Bizansların ve Arapların egemenlik dönemi başlar. Bu güçler Kürdistan üzerinde egemenlik kurmak için birbirleriyle kıyasıya bir savaşıma girişirler. Bu ortamda halkımızın önünde yine varlığını sürdürebilmesi için dağlara çekilmekten başka yol yoktu. Böylece halk gerçekliğimiz bir kez daha dağlara sıkışma durumunda kaldı.

Arapların egemenlik döneminde Kürdistan üzerindeki egemenlik yeni biçimler kazanır. Hıristiyanlığa karşı islam dininin yayıcıları olarak Kürdistan'a giren Araplar, Kürt feodallerini ve aşiret reislerini seyit, şeyh, mir, emir gibi adlarla kendilerine bağlayarak, Kürdistan üzerinde egemenliklerini kurarlar. İslam dinini yayma adına hıristiyanlar ve putperestler korkunç katliamlardan geçirilirler. Şehir merkezlerinde egemenlik kurularak, kaleler inşa edilir daha da pekiştirilir, kültürel imha yeni din, yeni dil ve yeni kültür altında daha da derinleştirilir.

M.S. X. yy'a gelindiğinde iyice güçten düşen Arap istilacılarının yerini doğudan yükselen başka bir güç, Türkler alır. Barbarlığın yukarı aşamasında bulunan ve uygarlığa yeni adımlarını atan Türk kavimleri ellerinde kılıçla uygarlık merkezlerine saldırmaya başlarlar. Türk kavimleri bir elinde Kur'an bir elinde kılıç ile yoğun istilalara girşerek, Anadolu'ya, Balkanlar'a ve Orta Avrupa'ya karşı saldırılara geçerler.

X. ve XIV. yy'lar arasında yaygın Türk saldırıları ve işgalleri görülür. Adeta bir çekirge sürüsü gibi Kürdistan'ı boydan boya işgal ederler, yoğun bir boğuşma ortaya çıkar. Bir istilacı gider, yerine eskisine taş çıkartan yeni bir istilacı güç gelir. Daha uygarlığa ilk adımlarını atamayan ve attığında ise görülmemiş bir baskı ve erime tehdidi ile karşı karşıya bırakılan bir halk gerçekliği işgal ve istilalara karşı sürekli direnir. Kürdistan'da yoğunlaşan bu direnişler, XV. yy'a kadar yabancı bir egemenliğin kalıcılılaşmasını engellerler.

Kürdistan'da krallıklar pek doğmaz, doğarsalar da zayıf ve bağımlı doğar-

lar, binbir bağla yabancı egemenlere bağlıdır. XV.yy'a kadar Kürdistan üzerinde çeşitli devletlerin egemenlikleri gelişir. XV.yy'a gelindiğinde bu kez batıdan Osmanlıların egemenliği gelişmeye başlar. Osmanlılar, Türklük ve islamiyet maskesi altında büyük imparatorluk hülyalarını gerçekleştir-meye çalışarak, egemenliğini geliştirmede kilit nokta olarak gördüğü Kürdis-tan üzerine yönelmeye başlar. Egemenliğini geliştirmede yeni hain bendelerde ortaya çıkar. Yüzyıllardır uşaklığın ruhlrına işlediği Kürt ege-men sınıfları çok elverişli koşullarda bile bağımsızlığa yönelmedikleri gibi, işbirlikçilikte adeta birbirleriyle yarışa tutuşmuşlardır. Bağımsızlığı kazan-manın koşullarının uygun olduğu bir dönemde, 23 tane Kürt mollası İdris-i Bit-lisi'nin önderliğinde birleşerek Yavuz Selim'in hizmetine girerek, Osman-lılara bağlanırlar.

Hanedanlıklarını garanti altına almak için, Osmanlı egemenliği altına giren Kürt egemen sınıfları, daha sonraki yıllarda da İdris-i Bitlisiciliği yay-gınlaştırarak, milisleşme hareketi geliştirilir. Avrupa'da kapitalizmin geliş-mesi ile gerileyen Osmanlı imparatorluğu daha fazla Kürdistan'a yönelerek, daha çok asker devşirme, daha çok vergi toplama çabalarını artırır. Buna karşı Kürdistan'da yaygın direnişler yükseltilerek, XIX. yy boydan boya bir direnmeler yüzyılı haline getirilir.

Ama bu direnmelere rağmen toplum aşiret-aşiret, kabile-kabile bölün-mekten kurtulamaz. İsyanları kanlı bir biçimde ezen Osmanlılar kendilerine bağlı uşak beylikler aracılığıyla "böl-yönet" taktiğini kullanarak, Kürdistan üzerinde egemenliğini geliştirdiler. Direnişlerin sert bir şekilde ezilmesinin ardından bir kesim aşiretler ovaya yerleşirken, bir kesimi de yaşamlarını sürdürmek için dağlara çekilirler. Ovalardakiler teslimiyetin batağında yüzerken, dağlardakilerde gelişen bağımsızlık bilinci giderek daralıp, tesli-miyet ve ihanet karşısında fazla sonuç yaratamazlar.

XX.yy başında kapitalist ilerlemeyi de arkasına alan Türk egemen sınıf-larının yeni bir işgal ve istila dönemi başlar. İttihat ve Terakki ile onun en azgın temsilcisi olan Kemalizm, halkların yeni boğazlayıcıları olarak ortaya çıkarlar. Ermeni, Rum vb. halklar üzerinde vahşi soykırımlar geliştir-mekten çekinmezler. Yine Kürdistan üzerinde de eşi-benzeri görülmemiş katliam uygulamaları gerçekleştirilir. Cumhuriyetin daha ilk yıllarında ortaya çıkan Palu-Genç-Hani isyanı bahane edilerek, korkunç katliamlar uygulanır. Diyarbakır'da kurulan darağaçlarında ak sakallı 70'lik ihtiyarlar tesbih taneleri gibi ipe dizilerek idam edilirler. Kürdistan'da kadın-erkek-çocuk denilmeden, köy-köy, kent-kent katliamlar geliştirilir. Vali, jandarma ve vergi memuru üçlüsü elele vererek, halkımızı bir cendereye alırlar.

1930'lara gelindiğinde Dersim hariç, Türk sömürgecileri Kürdistan'ın hemen bütününde askeri işgallerini tamamlamışlardır. Dersim'i kendisi için korkunç bir çıban olarak gören M. Kemal, parlamentoda yaptığı konuş-mada "iç işlerimizde en önemli bir safha varsa, o da Dersim sorunudur. İçte bulunan iş bu yarayı, bu korkunç çıbanı ortadan temizleyip koparmak

ve kökünden kesmek işi her ne pahasına olursa olsun yapılmalı ve bu hususta en acil kararların alınması için, hükümete tam ve geniş yetkiler veril-melidir” der. Artık sıra Dersim’e gelmiştir. Dersim hakkında alınan karar mecliste ittifak çoğunluğuyla kabul edilir.

Dersim üzerine korkunç katliamlarla yönelirler. Bir tarafta özgür yaşa-mış, fakat çağın çok gerisinde bulunan bir aşiret lideri Seyit Rıza, diğer tarafta ise, emperyalizmin tüm deneylerini kendisinde toplamış azgın bir imparatorluk temsilcisi M. Kemal vardır. Muazzam güç dengesizliğine rağmen, savaş acımasız bir şekilde verilir. Sonuçta savaşı TC kazanır, Kürdistan’ın tümünde yaptıkları gibi, Dersim’de de korkunç oyunlara ve kat-liamlara girişirler. Bir çoğu yaratılan vahşetten kurtulmak için kendilerini uçurumlardan ölümün kucağına atarlar. Kürdistan’ın “Gümüş Kapısı” Dersim’in adı, kendisini ezen elin tunç kadar ağır olduğunu unutturmamak için “Tunç-eli” konur.

Dersim mıntakası Genel valisi ve Kumandanı Abdullah Alpdoğan Mun-zur suyu ile Pülümür çayının kesiştikleri Memeki köyünü kastederek “burası kalandır, kalan Türklerin yeridir” der. Ve “burayı vilayet yapıyoruz” diye açıklar. Bir emirle vilayet haline getirilen küçük Memeki köyünde kışlalar kurulur ve Dersim katliamı bu kışlalardan geliştirilir.

Kışla etrafında yeni sömürgeci binalar yaptırılarak, savcuları, yargıçları, polisleri ve jandarmalarıyla, sömürgeci bir merkez yaratılır. İnşa edilen okullara, katliamlar esnasında analarını-babalarını kaybeden bebeler alınır ve M. Kemal hepsinin gerçek babası olarak belletilir. Bebeler büyüdüklerinde analarının babalarını yerine Kemalistleri karşılarında bulurlar. Binlerce yıllık tarihleriyle bağları kesilen bebeler, Türklük hamuru içinde yoğrulur-lar. Bu uygulamalar sonucu Dersim’de küçük bir Türk ulusu maketi yaratılır. Kürdistan genelinde yaygın bir biçimde geliştirilen bu uygulamalar, Dersim somutunda korkunç biçimlere büründürülerek, Hitler’i bile çok geride bırakan bir tarzda geliştirilir.

Dersim’e Kemalizmin zehiri aktıldığı zaman doğan bebelerin çoğunun adı Kemal konur. Bu Kemal’ler üniversitelere gittiklerinde CHP ve Atatürk tutkusuyla tepeden tırnağa büyük bir Kemalizm hayranı olarak ortaya çıkar-lar. 1970’lerde bu Kemaller arasında çıkan en iyi Kemalistlerden biri de Kemal Burkay’dır. 1970’de Emek dergisinde yazdıkları ile, Kemal Burkay, çok iyi bir Kemalist olduğunu kanıtlamıştır. Bay Burkay gibi daha birçok Kemalist vardır ve bunların hemen hepsi Türkcülük furçasına kendilerini kapıtararak, “ilerici”, “sol” Kemalizm biçiminde hareket ederler.

Diğer yandan ise Dersim katliamından kurtulmuş, Türk işgalini ve vahşetini dünyaya haykırmak, yıkılan ve katledilen Kürdistan halkının sesini duyurmak için çırpınan bir Nuri Dersimi vardır. Dersim ve Kürdistan bir de Nuri Dersimi’nin “Kürdistan Tarihinde Dersim” adındaki kitabın-dan öğrenilmelidir. Vahşetin ve katliamın akıl almaz boyutları ve o soylu ulusun bir parçasının nasıl imha edildiği, bir de bu kitaptan okunmalıdır.

Bir gerçekliği bir kişinin temsil etmesi bunun gücünü azaltabilir mi? Asla! Bugün insanlık, bir ulusun yok edilerek yerine yenisinin oluşmasına kolay kolay çağdaş gerçeklik adını vermiyor ve bunu kabul etmiyor. Onbinlerin Kemalist gerçekliği temsil etmesi, onu Kürdistan gerçekliği yapabilir mi? Tabi ki hayır! Bir dönem Hitler'in gerçekliği neyse, Kemalizminde gerçekliği odur. Hitler faşizmi yeryüzünde 30 milyon insanı katletti, korkunç vahşet uygulamaları sergiledi. Ama gerçeklik yine de halkların gerçekliğidir.

O dönem, Kemalizmi yenemedik, faşist diktatörlüğü yıkamadık. Bunun nedenleri bilinmektedir. Ama o dönemde isyanlarımız başarıya ulaşmadı diye, halk gerçekliğimiz hep böyle kalacaktır diye bir iddiayı kabul etmiyoruz. Yüzyıllardır Kürdistan üzerinde yabancı egemenliğin geliştiği, halkımızın ezildiği doğrudur. Ama doğru olan bir şey daha varki o da, halkımızın tarihi boyunca bunlara karşı sürekli direndiğidir.

1940'lardan sonra tüm Kürdistan'da olduğu gibi, Dersim'de de okullar, kırsal kurulumlar. Öyle kırsal kurulumlar ki, en büyük kalelerden bile daha fazla tahkim edilmiştir. Eskisi gibi kalelerin, surlarının inşa edilmesine gerek duyulmaz, artık kapitalist sömürgecilik tankları, topları ile duruma egemendir. Açılan okullarda çocuklar daha küçük yaşta alınarak, egemen ulusun dili ve kültürü içinde erimeye tabi tutulurlar. Atalarından aldıkları mirasla hareket eden Kemalistler, babaları yeniçeri ocağı misali okullara alarak, yoğun bir kışla kültürüne tabi tutarlar. Neden Kemalistler de, miraslarını devraldıkları Osmanlılar gibi en gözde uşaklarını buradan çıkarmasınlar? Osmanlılar Balkan'larda bunu az mı yaptılar? Hırvat, Sırp, Macar, Bulgar, Leh, Çek vb. halklardan Sokullu Mehmet Paşalar gibi az mı Türk devlet adamları yetiştirilmiştir. O halde niçin Mustafa Kemal tarihi tekrarı ettirmesin ve Kürdistan'da da böyleleri yaratılmasın? Ortaya çıkarılan yeni uygarlık merkezlerinde ihanet ve işbirlikçilik alabildiğine yaygınlaştırılır. Kürdistan halkının bir daha dirilemeyeceğini sanan Kürt egemen sınıfları Kemalistlerin halis uşakları olarak ortaya çıkarlar. Onlar için artık ulus gerçekliğimiz yoktur, tarihten silinmiştir.

Kürdistan sorununu artık tarihe gömdüğüne inanan Kemalistler, Balkanlardan ve Arabistan'dan kovulmanın verdiği hırçınlıkla Kürdistan'a saldırırlar. Kuzey-Kürdistan'da "Kürdüm" diyene rastlamak bile zorlaşmıştır. Halk kendi gerçekliğinden epey uzaklaşmışlardır, her biri birer Türk kesilir. Artık sadece "Misak-i Milli" (Ulusal Ant) gerçeği ile sınırları kesin olarak çizilen ve bölünmez bir bütünlük arzeden dili ve kültürü ile tek bir Türk ulusu vardır. Böylesi bir gerçeğe herkes kendisini uydurmaya başlar. Kürt egemen sınıflarının pervasız ihanetlerine ve işbirlikçiliklerine karşı, Kürt halkı ise uyumakta ve nefes dahi alamaz bir durumdadır.

Kürdistan'da açılan okullarda filiz süren Kemalist kültürün çiçekleri zehirlidir. Genç beyinlere zehir saçmakla kalmaz, etraflarına da buluştururlar. Kemalist kültür ocağından geçen hiçbir genç ata kültürünü beğenmez,

Kürtlüğünden nefret eder ve utanç duyar bir duruma getirilirler.

Kürdistan'da direnişlerin ezilmesi ile başlayan süreç budur. 1940'lar-
dan 1970'lere varana kadar, halkımızın sosyal, siyasal ve kültürel duru-
muna yön veren ve onu biçimlendiren güç, darağaçları ve kışla kültürü
temelinde geliştirilen Kemalizmdir. Kendisiyle yanyana başka bir gerçekli-
ğin yaşamasına asla tahammül etmeyen Kemalizm, Kürdistan ve Kürtlük
gerçeğini yeryüzünden silmek için akıllara durgunluk veren insanlık dışı
uygulamalar geliştirmiştir. Yarım yüzyıl içinde yaratılan tahribatlar, bin
yıllık köle yaşamın getirdiği tahribatlardan daha derin ve yıkıcı olmuştur.
Böylece halkımızın yok oluş süreci başlatılmıştır; ve kışla kültürü
egemen olmuştur.

Kışla Kültürü, Yürürlükte Olan Siyaset Ve Solun Temel Aldığı Miras

Kürdistan somutu açısından, bu konu ne denli fazla bilince çıkarılırsa,
devrimci gerçekliğe ulaşmada o denli olanaklı hale gelir. Kışla kültürünün
olumsuz etkileri ve yarattığı tahribatlar tüm özellikleriyle bilince çıkarılma-
dan, bu kültürün ekonomiden politikaya kadar bütün alanlar ve sol hareket
üzerindeki etkinliği ve egemenliği kırılmadıkça devrimci, yurtsever, demok-
ratik ve sosyalist akımların güç kazanmaları ve özellikle de Kürdistan
meselesinde gelişme kaydetmeleri mümkün değildir.

Kemalizmin sadece Kürdistan halkı üzerinde değil, Türkiye halkı
üzerinde de yarattığı kışla kültürünün etkisi kırılmadıkça demokratik ve
sosyalist bilincin geliştirilmesi oldukça zor olacaktır. Ters durumda, sol'da
kuyrukçu anlayışın egemenliği sürüp gittikçe, Kemalizmin "sol"dan
uzantısı biçimindeki sahte solculuğun çok güçlü olan etkilerinden yakasını
kurtarmadıkça, demokratik ve sosyalist hareketin imhası ve dağılması kaçı-
nılmazdır.

Kemalizmin çizdiği çerçeve içinde sadece CHP ve DP gibi partilere
değil, Kürdistan'ın inkarı temelinde işbirlikçilikte gelişen sol'a da icazet
çıkarılır. Kemalist rejim, artan toplumsal muhalefeti düzen sınırları içinde
tutmak ve köklü devrimci değişiklikleri önlemek için, artık anayasa ve yasa-
lar çevresinde "sol" ve "sosyalist" partilerin kurulmasına izin çıkarır, sahte
sola bütün kapılar açılır. Bütün bunların sonucunda inkar edilmiş Kürdistan
temelindeki "solculuk" ve "demokratçılığa" izin vermekte de ciddi bir
sakınca görülmez.

1970'lerin Kürdistan'ında ve Türkiye'sinde bir demokrasi ve sosyalizm
türküsü tutturulur. Ama oluşturulan şey, Kürdistan'ın Ağrı dağına "meftun"
edilmesi gibi, 1921 yılında boğdurularak Karadeniz'in azgın sularına
"meftun" edilen Mustafa SUPHİ ve yoldaşlarının ortadan kaldırılmasıyla
Kemalizmin soldan bir uzantısına dönüştürülen ve onun "Misak-i Millici-

liği” ve “ilericiliği”nin propagandasıyla eylemini sınırlandıran bir sahte TKP solculuğudur. Henüz gün yüzüne çıkmaya çalıştığı sırada, öldürülen TKP'nin bir karikatürü çıkarılarak, komnst hareket içinde Kemalizmin maketi olarak şekillendirilir. 1938'lere doğru Dersim katliamının ezilmesi ile “gericilik, vahşiler eziliyor, ilericilik gelişiyor” diyerek alkışlayan TKP kendi yıkımını ve tasfiyesini de resmen onaylamıştır.

Dünya halkları bu yıllarda proletarya partilerinin önderliğinde görülmemiş ulusal ve toplumsal kurtuluş sürecine girerlerken, TKP son nefesini vermektedir. Mevcut koşullar nasıl izah edilirse edilsin, saflarındaki dürüst komnstlerin inançları ne olursa olsun, TKP ideolojik ve politik bir yapı olarak artık fosilleşmiştir. Kemalizmin soldan bir eklentisi haline gelmiştir.

1965-70 yılları arasındaki dönem, gerçek demokrasi ve sosyalizmin ilk ama son derece sınırlı kıvılcımlarının Türkiye ve Kürdistan topraklarına saçıldığı yıllardır. Bütün baskılara, her türden yabancılaştırma çabalarına ve süzgecinden geçirildiği tek yanlı burjuva eğitim sistemine rağmen, yüreğinde ve beyinde doğruyu kavrayabilme cevahirini taşıyan devrimci gençlik, bu yıllarda çok sınırlı da olsa, gerçeğin işığını halklarımızın üzerine serpmekte gecikmez.

Bu dönemde, Kemalizmin Türkiye temelinde demokrasiye ve Kürdistan'da ulusal soruna vurduğu inkar zincirleri, dayattığı duvarlar ve koyduğu yasaklamalar yavaş yavaş kırılır. Tüm bunlara rağmen yine yürürlükte olan ve egemen kılınan Kemalizmdir. 1970'ler Türkiye'nin ulusal ve toplumsal çalkantılarının en fazla geliştiği yıllardır. Kemalizmin sol üzerinde ister faşizm eliyle, ister Ecevit'in sahte sosyal-demokratlığı ve isterse sol hareket içindeki ajanları sosyal-şovenler vasıtasıyla giriştiği tüm dayatma ve engellemelere rağmen, soylu devrimci çıkışların gelişmesi durdurulamaz. 12 Mart ile bu soylu çıkışlara cevap verilmek istenmişse de, darbeye rağmen gelişmelerin önüne geçilememiştir.

1975'lerden itibaren devrimci demokrasi sorunu daha güçlü bir biçimde tartışılır; ulusal kurtuluş problemi kendisini daha güçlü bir biçimde duyurmaya başlar. TC'nin zırhı adam akıllı delinir. Devrim lehindeki gerçeklik böyle olmasına rağmen, sağda faşizmle bağlantılarını en iyi bir biçimde zmseyen Kemalizm bu karakterini dört başı mamur bir faşist diktatrlge dönüştürmek için orduda, devlet kurumlarında ve siyasi partiler içinde faşist kurumlaşmayı turmandırırken, 12 Mart rejimine ve bu faşist tirmanışa karşı devrimci direnişi geliştirmesi gereken sol ne yaptı?

Açıktır ki, sol, en temel sorunu olan devrimci-demokrasi meselesinde reformizmi aşamadığı gibi, 27 Mayıs anayasası çerçevesinden çıkmaya çalıştığı ve atığı anda bireysel terrzme düşmekten kurtulamayarak, ihtilalciliği ve devrimci-direnişçiliği geliştiremedi. 27 Mayıs Anayasası temelinde doğan, bu anayasayı kendisine temel alan ve bu anayasaya bağlı olan bir solun gücü ne olabilir? 27 Mayıs Anayasasının aşılması ile birlikte

sol'un da aşılacağı açık değil midir?

Türkiye demokratik ve sosyalist hareketinin kendisine temel aldığı miras nedir? TKP'nin aldığı tarihsel miras ve politikadan bir adım ileri gitmiş değildir. Bunu aşma doğrultusunda sergilenen soylu çabalar görülsede 12 Mart örneğinde görüldüğü gibi, faşizmin sert darbelerini aşamayıp, yenilirler.

Bu gerçekler ışığında Türkiye sol'unun izdüşümü Kürdistan'a nasıl yansımıştır? Sömürgeciliğin Kürdistan'a tüm varlığıyla egemen kılınmasında bir maket olarak görülen Dersim alanında kendisini nasıl göstermiştir? Şimdi de bu konuyu inceleyelim.

Daha öncede değindiğimiz gibi, Kürdistan'da, başta Dersim olmak üzere, Diyarbakır, Elazığ, Urfa vb. alanlarda kurulan kışla ve okullar, sadece birer askeri kışla ve bebelerin devşirildiği "yeniçeri ocakları" olarak görülmeyip, bizzat Türklüğün geliştirilmesine hizmet ederler. İşlenen kışla kültürüyle yaratılmak istenen insan tipi, kendi katliamcısını bile ilerici görece kadar kendi gerçekliğinden uzaklaşan ve hatta komünizm adına bunu alkışlayacak kadar ufku daraltılmış bir kişiliği ve ahlaki taşıyan bir tiptir.

Yoğun bir ekonomik abluka altında tutulan Kürdistan'da yoksullaşma alabildiğine derinleştirilir. Bu politika en ağır etkilerini ise Dersim üzerinde gösterir. Hızlı bir biçimde yaşanan yoksullaşma sonucu, Kürdistan insanı Anadolu'nun dört bir yanına, Avrupalara yoğun bir işgücü olarak gönderilmiştir. Katliamlar sonucu alabildiğine güçten düşürülen insanlarımız, ekonomik kuşatma altında yurtlarını terk etmek zorunda bırakılırlar. Tek kurtuluş kapısı olarak gösterilen Kemalizmdir. Adeta bir Kâbe kapısı gibi bu kapıdan içeri girildikçe, Kemalizm tarafından her şeyleriyle kabul edildikçe insanlar için yaşam hakkı vardır. Bu nedenden dolayı en başta Dersim'de ve Kürdistan'ın diğer birçok yerinde hemen herkesin bir Kemalist kesilmesi, CHP'nin özellikle Dersim'de köklü bir taban bulması yadırganacak bir durum değildir.

Dersim'de egemen ahlak anlayışının çok ilginç bir görünümü vardır. En has Kemalistler bu alandan yetişen aydınlar arasından devşirilir. Kemalizm bu alanda kendisinden başka bir kapı bırakmamıştır. Bu kapıyı geçenler Kemalist devlet yapısı içinde, tıpkı eskinin yeniçeri ocaklarından geçenlerin sadrazamlığa yükselmesi gibi, bunlarda önemli görevlere getirilirler.

Düzen açısından durum bu iken, düzene muhalefet eden güçler açısından durum nedir?

Genel açısından olduğu gibi, en has Kemalistlerin çıktığı bir alan olmasından dolayı, Dersim'de solun mayasında zafer kazanmış Kemalizm vardır. Kürdistan'ın en son zaptedilen bu direniş kaleşi üzerinde geliştirilen Kemalist imhanın mirası, sol'unda temel kaynağı ve dayanağı olmuştur. Sol, bundan bir milim bile sapmayarak, Kemalizm ve aşiretçiliğin geçmişte yarattığı yıkımı temel alarak, CHP'nin ilerisinde sözüm ona bir solculukla,

direnış ve intikam çağrılarında behaber kırk parçalı görüntüsüyle buraya da el atmıştır.

Oysaki, çoğunluğuyla yoksul olan Dersim halkı örgütendirilebilseydi, proletaryanın hiçte küçümsenmeyecek bir müttefiki haline gelirdi. Kışla kültürünün henüz egemen olmadığı kırsal kesimlerde yoksul köylülüğün örgütendirilmesi fazla zor değildi.

Ama 1975'lerden sonra solun geliştirdiği oluşumları bu gerçekliğe çok yabancı olduğu gibi, sosyalizm ve Kürdistan düşmanlığında sürekli bir biçimde işlenmiştir. Böylece Dersim'de, halkın somut tarihsel gerçekliğine uygun olmayan bir solculuğun, egemen kültürün küçük-burjuva sınıf temeli üzerinde, adeta ne denli yıkıcı ve dağıtıcı rol oynayabileceğinin ilginç bir örneği sunulmuş, iyi bir maketi geliştirilmiştir.

Abartmaksızın denilebilirirki, her fraksiyonun içinde yer alanlardan onlarcası kariyerist, hizipçi, provakatör ve hatta bir çoğu ajandır. Sanki aşiretçilik eliyle lime lime edilme yetmezmiş gibi, Dersim halkına bir de bunlar ağılu iğnelerini batırırlar.

PKK daha Dersim'e ilk adımlarını atarken, içinde kırk tane grupçuk yaratılarak, karşılık verilmek istendi. Ve gruplar içinde bazı unsurlar özel yetiştirilmiş elemanlar gibi kendisine dayatıldı. Bunun bir raslantı eseri olmadığı açıktır. Bilerek yada bilmeyerek, bu "sol" saflarda egemen olan Kemalizmin PKK içinde hortlatılma çabalarıydı. Tüm sola egemen olan bu durum PKK'de de yaratılmak istendi. Dersim merkezinde olsun, cezaevlerinde, Avrupa'da hain çeteler eliyle, PKK'de de Kemalizm hortlatılarak, egemen kılma çabaları içine yoğun bir biçimde girildi. Soysuzluğun, ahlaksızlığın ve toplum dışı kalmışlığın en düşküncü ürünleri sunulmaya ve PKK bir daha dirilmemesine yıkılmaya çalışıldı. Cezaevlerinde örgütendirilen ihanet çetesi eliyle, sadece PKK'ye değil, bir bütün olarak örgütlerin bünyesine egemen kılınmak istenen ihanet ve bu konuda "Genç Kemalistler" adı altında cezaevlerinden dışarıya nasıl adam yollandığı gözönüne getirilirse, Kemalizmin bu alanda bir hayli derinliğine kök saldığı, ama buna rağmen, muazzam bir direnişçilikle buna karşılık vermenin zorunluluğu kendiliğinden açığa çıkar.

Bütün bunlara bağlı olarak, değinilmesi gereken diğer bir konuda, 1970'li yıllarda, kışla kültürünün Kuzey Kürdistan'daki milliyetçi yapılanmalar üzerindeki etkileri ve tahribatlarının neler olduğudur.

Kuzey-Batı Kürdistan'da uzlaşmacılığın ve teslimiyetin büyük kuvveti, ulusal-inkarcılığın dörtbaşı mamur bir egemenliği hüküm sürmektedir. Böylesi bir ortamda son derece zayıf bir ulusal sorun tartışması yapılmaktadır. Güney Kürdistan'da gelişen ilkel milliyetçiliğin zayıf bir soluğu olarak gelişen bu milliyetçilik ne kadar gelişebilir, ne kadar sonuç yaratabilir? Güney Kürdistan'dan kaynaklanan ilkel milliyetçilikle reformist ve revizyonist Türkiye sol'unun Kuzey-Batı Kürdistan'daki izdüşümünden ibaret olan küçük-burjuva uzlaşmacılığı ne kadar gelişme sağlayabilir? "ÖY" ve "Rız-

gari” de dile gelen, “DDKO” ve DDKD” lerde örgütlenen bu “solculuk” ne kadar Kürdistan’a ulaşabilir? Metropol kentlerine taşınan, orada Kemalizmin imbiğinden geçirilen ve kışla kültürünün bir ürünü olarak ortaya çıkan küçük-burjuva aydınları, kendi özgerçeklerine ne kadar yönelebilirler? Bu güçleri temsil eden aydınların içinden geldiği sınıf ve tabakaların niteliği böyleli bir gelişmeyi yaratmaları mümkün değildir. Bunlardan çoğu teslim alınmış aşiretlerin ileri gelenlerinden ve toprak ağalarından gelmediler.

Durumları böyle olan gerek sosyal-şoven ve gerekse Kürt küçük-burjuva reformist güçleri, 12 Eylül faşizminin iktidara tırmanması karşısında herhangi bir şey yapmadıkları gibi, tam tersine içinde buldukları yapılarıyla faşizmin daha rahat bir biçimde iktidara oturmasına elverişli koşulları yaratmışlardır. Sol; bu yönlü geçmişini epey irdelemeli ve uzun bir geçmişine rağmen aşamadığı Kemalizm kuyrukçuluğunu açığa koyarak, doğru devrimci bir hat’a yönelmede gerekli güç ve cesareti kendisinde bulmalıdır.

Kimilerinin iddia ettiği gibi, sol’un yenilgisi sadece sol güçler arasındaki çekişme ve çatışmaların bir ürünü müdür? Hayır, değildir. Kendi gerçek sınıfsal dayanaklarını bulan ve ideolojik-politik temellerini sağlam bir biçimde atan sol güçler, neden kendi aralarında iyi anlaşmasınlar? Burjuvazi kendi içinde devrime karşı temelde anlaşığına göre, aynı durum sol açısından da neden geçerli olmasın? Eğer gerçekten halkın çıkarları temsil ediliyorsa –ki halkın çıkarları en soylu çıkarlardır–, neden sonuna kadar bu çıkarlara bağlı kalınmasın? İdeolojileri ve programları bu çıkarlara yol gösteriyorsa, doğru olan bu temellerde neden birleşmesinler? Eğer Türkiye’de sosyal-şovenizm zırhını delmişler ve Kürdistan’da uzlaşmacılığı aşmışlarsa, her iki ülkenin güçlerinin devrimci temellerdeki birlikleri neden mümkün olmasın? Eğer dürüstlerse sayıları bir hayli kabarık olan TKP benzeri örgütlerden biri niçin buna önderlik etmesin? Faşizmin canavarca işlediği suçların tüm halk kitlelerinde yarattığı kin ve öfke ortamında, neden sıradan birlikler bile geliştirilmesin? Eğer bu güçler gerçek sosyalizmi, demokrasiyi ve ulusal kurtuluşçuluğu temsil ediyorlardıysa, neden bunları yapamadılar? Yoksa kendileri yapmak istediler de hep PKK mi engel oldu? Ama PKK henüz yeni doğmuştu, daha bir yılını bile doldurmadan, bu güçlerin kendisine karşı geliştirdiği “kutsal ittifaklar”la karşı karşıya kalmıştı. Bu güçler ittifaklar kurmak için toplantı üstüne toplantı düzenliyorlar, “UDG”ler teşkil ediyorlardı. Peki, neden bu çabalarında başarılı olamadılar? Hepsinin kovanına çomak sokan PKK miydi? Bu kadar güçlü müydü PKK? Olmadığına göre bu güçler yukardaki soruları kendilerine sormalı ve dürüstçe yanıt vermelidirlere.

Bu güçler 12 Eylül faşizmi karşısında yenildikleri zaman tutarlı bir sınıf temelinden yola çıkmıyorlardı. İdeolojik ve politik temelleri yetersizdi, doğru değildi; faşizme karşı çıkacak kadar güçlü olmaktan uzaktı. Gerek

demokrasi ve gerekse sosyalizm sorununda devrimci değillerdi, revizyonist ve oportünist bir nitelik taşıyorlardı. Reformculukta ve-ister bilinçli ister bilinçsiz olsun, düzenin soldan kuyrukçusu olmada birleşmişlerdi. Bu yüzden ağır bir yenilgiye uğradılar.

Demokratik ve sosyalist örgütler olduklarını iddia eden güçler, gerçekten de böylesi örgütler olmanın gereklerini tam bir içtenlik ve devrimci dürüstlikle yerine getirmek istiyorlarsa, kendi içinde bütünleşmek ve kurumlaşmak isteyen 12 Eylül rejimine karşı neden her düzeyde başarılı direnmeler geliştirilmesin? Neden direniş örgütleri ve direniş birlikleri yaratılmasın? Eğer devrimci hareketin krizi ya da sol'un bunalımı olarak tabir edilen kriz ve bunalım bir türlü aşılamıyorsa, bunun en bellibaşlı nedeni sol'un kendi içsel, bünyesel zayıflıkları değil midir? Krizin ve bunalımın nedenlerini, solun dayandığı ideolojik ve politik muhtevada aramak gerekmez mi? "İyi geçinemedik, birbirimizle hep çatıştık" gibi birer sonuç olan şeylerle sol'un yenilgisinin nedenlerini tahlil etmek mümkün müdür? Peki, ama iyi geçinememenin nedenleri nelerdi? Eğer halk güçleri içinde yer alıyorlarsa, eğer çeşitli emekçi sınıf ve tabakaları devrimci bir temelde, devrimci bir ideoloji ve politika ile temsil ettiklerini iddia ediyorlarsa ve bu gerçekten de böyleyse, o zaman halkın temsilcileri neden birbirleriyle iyi geçinemesinler? Eğer şovenizmin, sosyal-şovenizmin ve reformizmin egemenliği altında bulunan bir demokratik ve sosyalist hareket konumu yaşanmıyorsa, halkın somut çıkarları temelindeki birlikler niçin kurulmasın? Birlik sabotörlerinin ve bozguncuların bunları engellemeye yetecek güçleri olabilir mi? Eğer bu grup ve örgütlerin temelleri sağlamısa, eğer faşizmin üstüne yürümede kararlılarsa, eğer reformist ve revizyonist bir demokrasi ve sosyalizm güçleri değillerse, hangi bozguncu faşizme karşı mücadele birliklerini engelleyebilir? Sözüm ona bu işin en büyük bozguncusu PKK ise, işleri hep PKK bozuyorsa, bu güçlerin temeli PKK bozgunculuğu önünde yerlebir olacak kadar kof mudur? Faşist sömürgeciliğin korkunç baskıları ve ağır darbeler altında yaşamını yeniden zorbela örgütleyen PKK, bu güçlerin hangi birlik ve direnme istem ve çabalarını boşa çıkardı? "Birlik bozguncusu" PKK, gerçekten de bu kadar güçlü müydü? Hangi birliklerine, nerede ve ne zaman çomak soktu? Evet, bu güçler dürüstçe ve içtenlikle bu sorunları yanıtlamak zorundadırlar.

Kendilerine demokratik ve sosyalist ünvanlarını yakıştıran çeşitli güçler, gerçekten de taşıdıkları bu ünvanlara layık mıdırlar? Hayır. PKK'nin gerçekçi tahlillerinden de açıkça anlaşılacağı gibi, Türkiye sosyalist ve demokratik hareketi kendi içinde düzenle olan bağlarını tümüyle koparmadı. Demokrasi sorununda devrimci bir hat'a tam olarak yerleşemedi. Ulusal sorunda sosyal-şovenizmi ve reformizmi aşamadı. Halklarımızın bağımsız ve özgür temellerdeki birliğinin yaratılması konusunda dürüst davranmadı, yeterince kararlılık göstermedi ve üzerine düşeni yerine getirmekten kaçındı. Devrimci bir program geliştirmede. Düzenin sınırlarından

kurtularak devrimci-demokratik bir rotaya girmek istediğinde ise bireysel terörizmi aşamadı. Faşist karşı-devrimin terörüne devrimci şiddetle karşılık vermeye çalışırken, ya terörizme ya da pasifizme düştü.

Bu güçlerin yaşadıkları devrimden hızlı bir biçimde kaçış ve uzaklaşmalarının, tüm kadrolarıyla MK'si ve genel sekreterleriyle kuzey kutbuna yakın bir yere, Kürdistan'dan bu kadar uzaklara gitmelerinin temelinde yatan nedir? Açık ki bunun temelinde yatan bu kez kışla kültürünün Avrupa alanında çiçek açmasıdır. Köylerimiz mertliğin, yiğitliğin kaleleridir, dağlarımız zaptedilmez kaleler gibidir. Neden bu güçler buralara gelmiyorlar. Halkımızın direnmek istemediğini mi bahane ediyorlar. Eğer bu tür gerekçelerle kendilerini savunmaya kalkarlarsa dünyanın en büyük yalancıklarıdır. Yine Kürdistan'a gelmesini bilmiyorlarsa, kendilerine yardımcı oluruz. Ama "PKK bizi vurabilir" diyorlarsa, bunun da kocaman bir yalan ve devrimci direniş mücadelesinden kaçmak için uydurulan bir kılıf olduğu açıktır.

Bu güçlerin tüm bağlantıları, işbirlikçilikleri ve anlaşmaları ortaya çıkmış durumdadır. Ecevitler, Olaf Palmeler, Brandlar ve Mitterandlarla anlaşmışlardır. Brüksel'de, Strasbourg'da geliştirilen antlaşmalar tüm gerçekliğiyle ortaya çıkmış, bizzat sosyal-demokrat önderler faşizmle anlaşmalarını itiraf etmişlerdir. "Yeni sosyalizm", "yeni demokrasi" manevralarıyla halklarımızın boynuna geçirdikleri ilmiği daha da daraltmaktadırlar. Ama artık halklarımız bu tür oyunları boşa çıkaracak güce ulaşmıştır.

O halde, gerçek devrimciler, demokratlar ve sosyalistler tarihsel, ideolojik ve politik yönleriyle faşizm karşısındaki teslimiyete son vermelidirler. Ancak bu temelde halklarımızın faşizme karşı birleşik direniş gücü geliştirilebilir ortaya çıkarılabilir. Türkiye solu bu anlamda da kışla kültürünün etkilerinden kurtularak, Kürdistan'a yaklaşımlarını doğru bir temele oturtmalıdır. Bu temelde de Kürdistan halkının birliğine ve ulusal kurtuluş hakkına saygı gösterilmelidir.

PKK tarihsel rolünü oynamış ve ilk adımlarını atmıştır. Hiçbir teslimiyetin, provakasyonun ve sosyal-şovenizm dalgasının bu adımın güçlülüğünü zedelemeyeceği ve sarsamayacağı iyi bilinmelidir. PKK halkımızın binlerce yıllık tarihsel mirasını ve bu mirasın biçimlendirdiği Kürt mertliğini kendisine temel almaktadır. Ve Kemalizme ölümcül darbeler vurmuş, vurmaya devam etmektedir.

Bilerek ya da bilmeyerek Kemalizme bulaşanlar veya zorla bulaştırılanlar, aileler, kabileler, aşiretler olsun, bunlardan gelen yurtseverler olsun, mutlaka kendilerini bu kirden arındırmalı, gerekirse yedi suyla yıkayıp, Kemalizmin zehirini boşa akıtarak, temizlenmelidirler. Kemalizm öyle eli kanlı, kan emici bir katildir ki, halkımızı yoksulluğa, açlığa mahkûm eden, katliamlardan geçiren, daha doğmamış bebeleri süngüleyen bir vahşet canavarıdır. Bu yüz iyi tanınmak ve ona ait ne varsa atılmak ve PKK'nin Kemalizme karşı yürüttüğü devrimci-direniş mücadelesi desteklenmek zorun-

dadır.

Güneşin balçıkla sıvanması mümkün müdür? Tüm tarihsel ideolojik ve politik temelleriyle Mazlumların, Kemallerin ve Hayrilerin direnişi örtbas edilebilir mi? Bu bir kaç kahramanın tek başlarına bir direnişi olarak gösterilebilir mi? Elbette ki hayır! Onlar PKK'nin ruhu, ideolojik ve politik gelişiminin sembolüdürler. Onlar karanlıkları yırtarak aydınlık geleceğe ulaşmak isteyen bir halkın sembolüdürler.

Bugün, faşist genareller güruhu, tarihinin kilerinde birikmiş ne kadar kötülük ve olumsuzluk varsa, hepsini birden PKK'nin başına boşaltarak, darağaçlarını yeniden dikip, kışla kültürünün yoğun etkisi altında PKK'yi boğmak istiyor. Faşist sömürgecilik geçmiş tarihi yeniden canlandırabilecek ve hedefine ulaşabilecek midir? PKK, buna bizzat eylem ve direnişleri ile karşı koyarak, "hayır, bu olamaz, faşist Türk sömürgecilerinin gücü buna yetmeyecektir" diyor.

Kışla Kültürü ve Ulusal İmhanın Reddi: PKK Hareketinin Doğuşu Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesinin Gelişmesi

PKK gerçekliğini bütün yönleri ile kavramak için sadece tarihsel gelişimin güncel tahlili yetmez, çağımızın Kürdistan halkı hakkındaki hükmünün de iyi bilinmesi gerekir. Gerçekler ne olursa olsun, mevcut koşullar nasıl açıklanmak istenirse istensin, halkımızın bu denli çağdaş gelişmenin dışına itilmesinin görülmemesi ve mücadelesine gereken desteğin sağlanmaması hiçbir gerekçeyle açıklanamayacağı gibi, haklı bir karar olarak da benimsemez. İşte PKK aynı zamanda çağın halkımız hakkındaki bu hükmüne de karşı çıkan ve direnişi yükselten bir harekettir.

Dünya halklarının bağımsızlığına kavuşarak, ulusal devletlerini geliştirdikleri bir çağda, Kürdistan halkı en barbarca baskılar altında ulusal imhaya tabi tutulmak isteniyor.

Böylesi bir sürecin yaşanmasından sorumlu olanlar sadece sömürgeciler değildirler. Bu güçlerin hiçbir gerekçeyle desteklenmeyecek politikalarına karşı, ilerici insanlığın da karşı durması gerekir. Sömürgeciler, onların tarihten beri işbirlikçileri ve destekçi güçlerinin halkımız üzerinde jenosidi uygulamalarının fazla yadırganacak bir tarafı yoktur. Bu tavır onların doğası gereğidir. Ama ilerici insanlığın ve başta SSCB olmak üzere sosyalist ülkeler topluluğunun –mücadele edilen ve içinde yaşanan objektif ve subjektif koşullar ne olursa olsun– halkımız hakkında biçilen ve uygulanmak istenen bu yoketme kararına karşı çıkarak, halkımızın gelişen mücadelesine aktif destek sunmaları kaçınılmaz bir görevidir.

Ama mevcut duruma bakıldığında bunun tam tersi bir süreç gözlemlenmektedir. Bırakalım destek olma, neredeyse halkımızın bağımsızlık ve öz-

gürlük mücadelesinin karşısına dikilme çabaları içine girmektedirler. O hak ki, hiçbir biçimde halkımızın vazgeçirilemeyeceği ve geri döndürülemeyeceği bir yoldur. Bu hak için de aktif bir çaba harcamaktan geri durulamaz. Varsın küçük burjuvalar utanmadan halkımız devlet aşamasına gelmemiştir diyerek kendilerine pasaport verecek devleti arasınlar. Halkımızın bağımsızlık ve özgürlük kararı hiçbir biçimde tartışılmaz. Halkımızın ayrı bir devlet kurma, bağımsızlığı için savaşmasına karşı tavır, destek verme olmadır. İlerici güçler ulusal kurtuluş hareketleri ve sosyalizm güçleri verebilecekleri daha aktif destekle, halkımıza karşı, tarihi görevlerini yerine getirmelidirler. Bunun dışındaki politikalar devrimci ve enternasyonalist politikalar olamaz.

Devrim yapmak isteyen her halk, kurtuluş yöntemlerini de tüm zenginliğiyle ortaya koymaktadır. Düşünce planında halk ordusunun örgütlenmesine varana kadar, tüm mücadele biçimlerine ve örgütlenmelerine dayanması, her halkın kutsal, kutsal olduğu kadar da vazgeçilmez bir hakkıdır. Bu hakkın karşısına hiçbir gerekçeyle çıkılmaz. Dünya dengesini alt-üst edeceği, bölgesel çapta bir savaş çıkaracağı, statükoyu bozacağı ve bir 3. dünya savaşına yolaçacağı gibi demogojilerle, halkımızın direniş hakkından vazgeçmesi dayatılmaz. Utanç verici yöntemler ileri sürülerek, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesini erteleme girişimleri hiçbir biçimde kabul edilemez. Kısaca PKK dünya demokrasi ve sosyalizm güçlerinin halkımıza karşı bir türlü yerine getiremedikleri görevlerine sahip çıkmalarını istemektedir.

O halde PKK'nin çıkışını nasıl yorumlamak gerekir?

Herşeyden önce, PKK, düşmanın işgal, istila ve saldırılarına, imha siyasetine karşı sonuna kadar bir direnme hareketi olarak, sömürgeciliğin tüm dayatmalarına karşı bir direniş hareketi olarak şekilleniyor. Sömürgeci güçlerin ülkemizdeki uzantılarına ve yüzyıllardan beri onların geliştirdikleri her türlü uzlaşmacılığa karşı savaş açıyor ve buna karşı halkımızın hiçbir koşulla sınırlandırılmayacak olan ulusal bağımsızlık ve özgürlük hakkını ileri sürüyor.

PKK'nin teorisi, programı, stratejisi yazılı dökümanlarıyla birlikte herşeyi devrimci kamuoyunun gözleri önündedir. Yine cezaevlerindeki direnişleri ve dışarda yürüttüğü mücadelesi ile dünya ilerici kamuoyu ve halklarımızın gözleri önündedir. Düşmanın halkımızı boğma ve imha etme hakkı varsa, halkımız ve onun önderi PKK'nin de bağımsızlık için sonuna kadar mücadele etmeye ve kurtuluşlarını sağlamaya hakları vardır.

Peki, o zaman PKK Hareketi kimi çevrelerce neden değişik tanımlanmakta ve daha değişik gösterilmek istenmektedir? Halkımıza yeniden dayatılmak istenen ve TC'nin yüzyıllardan beri yedeğinde taşıdığı imha siyasetine karşı PKK ne yapmalıydı? Yapılması gereken, buna karşı direnmektir. Nitekim PKK'nin de yaptığı budur. Sömürgeciliğe karşı direnerek, onu teşhir ederken, yüzyıllardır süren korkuluklarını yıkarak, halkımızın

kendisine yeniden güven kazanmasını sağlamıştır.

12 Eylül faşizmi ile birlikte tarihi oyunlar yeniden devreye sokularak PKK şahsında sonuç almaya çalışıldı. "İçerden böl ve yönet" politikasının en azgın bir biçimde yeniden geliştirmeye başlayan faşist cunta, ölüm ipini de PKK'nin boynuna geçirmek istedi.

PKK daha ortaya çıkışının ilk dönemlerinde bile TC'nin resmi sıkıyönetim uygulamaları ile karşılaşmıştır. Dışarda geliştirilmek istenen tecrit çemberi PKK ve Kürdistan halkının şahsında geliştirilmek isteniyordu. Bu uygulama aynı şekilde cezaevlerine de yansıtılarak, militanlar ve sempatanlar arasında şu veya bu düzeyde varolan ilişkiler kopararak, kendi aralarında ve dışarıyla her türlü bağları kesildi. Zulüm ve zorbalık ayyuka çıkarılırken, satın alınan bir-kaç tane küçük-burjuva aydın yüzyılların teslimiyetçi ve ihanetçi geleneğini parti içinde yansıtmaya çabası içine girerek, generaller çetesi tarafından kendilerine çeşitli roller tanındı. Hain Rayber gibi direnişin önderlerini katletme planlarını geliştirmekle kalmayıp, bizzat uygulamasında çalıştılar. Dayatılan tüm bu teslimiyet çabalarına karşı, başta Mazlum DOĞAN, M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR olmak üzere savaş esirleri görkemli direnişler sergileyerek, oynanmak istenen oyunları boşa çıkardılar. DİRENMEK YAŞAMAKTIR! sloganı ile direniş, bayrak bayrak tüm zindanlara ve Kürdistan'a yayıldı.

Faşist rejimin elebaşısı, bir hayli ucuza satın aldığı ve kendisine bağladığı birkaç hain vasıtasıyla, tarihi adeta yeniden tekerrür etme çabası içine girdi. Geçmişte Rayberlerle yaptıklarını bu kez yeni Rayberler bularak uygulamaya soktular. Zindanlarda ve dışarda ihanet çetelerinin eliyle "ılımlı-demokratik PKK" sloganı atılarak, ihanet, yıkıcılık ve bozgunculuğu PKK'ye ve Kürdistan halkına dayatmaya çalıştılar.

12 Eylül rejimi, tam da başarıya ulaştığını söylediği 1983 yılına girerken, görülmemiş bir tasfiyeciliği, sadece Kürdistan zemininde ve halk kitleleri içinde değil, PKK içinde ve tüm sol saflarda hortlatmak istedi. Kemalistler geçmişte TKP'nin başına ördükleri çorabın daha korkuncunu, 1980'lerde PKK'nin başına örmek istediler. 1920'lerde proletarya öncülüğünün gelişme koşulları olmasına rağmen kemalistler TKP'yi ezmeyi başardılar. Bu kez 1980'lerde Kürdistan'da direnişi sürdüren bir parti, PKK vardı. Türk burjuvazisi gelişen tehlikenin farkına vardığından, bu tehlikenin atılması için yine korkunç provakasyonlar ve saldırılar düzenlemeye, geliştirmeye başladı. Tarihin tüm olumsuzluklarını ve kışla kültürünü arkasına alan teslimiyet, provakasyon, sosyal-şoven ve uzlaşmacı küçük-burjuva güçler hepsi elele vermiş bir şekilde mücadelemize karşı saldırıya geçtiler. Faşist diktatörlüğe karşı kurulamayan birlikler, dağıtılamayan bildiriler, PKK'ye karşı kuruldu ve dağıtıldı. Tüm bu saldırı ve komplolara rağmen TKP'nin yapamadığını PKK yerine getirerek devrimci-direnişi yükseltip, halklarımıza karşı görevlerini büyük bir gururla yerine getirdi. Oynanmak istenen oyunların boşa çıkarmasıyla devrimci-direniş temelinde parti bir-

liği güçlendirildi.

Tarihi yeniden tekerrür ettirme çabalarını boşa çıkaran PKK, "böl-yönet" politikasına karşı halkımızın birliğini güçlendirerek, Partinin ve halkın birliğiyle asla oynanamaz diyen bir harekettir. PKK genç bir hareket, sınırlı bir tecrübe ve deneyime sahip olmasına rağmen, halkımızın tarihinde hiçbir dönemde tanık olunmamış gelişmeleri yaratmasını bilmiş ve bu konuda da Kürdistan halkından büyük destek görmüştür. Yoksa düşmanın bu kadar saldırılarının arttığı ve şartların bir hayli güçlükleri beraberinde getirdiği bir dönemde, haktan destek görmeden bir gün dahi olsa varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Muazzam zorluklar ortamında PKK'yi yaşatan şey nedir? İdeolojisi, politikası ve herşeyden önce halkımızın özgücüne dayanmasıdır. Bunlar olmasaydı, PKK bir gün dahi yaşamını sürdürebilir miydi? O halde tüm ilerici insanlık bu gerçeğe saygı duymak zorundadır.

Direnişçi kültürümüz hergün her saat, yüzyıllardan beri bastırılmış ve gizlenmiş ne kadar kültür ögesi varsa hepsini toplayarak, adeta bir yumruk gibi birleştiriyor ve bütün gücüyle kışla kültürünün başında patlatıyor.

İşte Kürdistan genelinde olduğu gibi sömürgeci-faşist cuntanın ihaneti geliştirmenin bir maketi olarak ele aldığı Dersim'de de şanlı direniş örnekleri sergilenmiştir. Metin YILMAZLAR, Kazım DEMİRTAŞLAR gibi güçlü direnişler sergileyen oğullarının, yine Azime DEMİRTAŞLAR gibi görkemli direnişler ortaya koyan kızlarının direnişleri örnek alınacak ve bu temelde gerekli yenilenme sağlanacaktır. Hain çetenin çağlarına değil, Nuri DERSİMİ'nin çağlarına cevap verilecek ve köylüsü, genci ve aydını bu çağrılar arasından tercihini doğru yapacaktır.

Nuri DERSİMİLER, tek başlarına kalmış olabilirler. Metinlerin, Kazımların, Seyfilerin, Azimelerin sayıları az da olabilir. Bu önemli değildir. Biz en zor koşullarda bile bir olanı yüzlere, yüzleri binlere çıkarmasını becerdik. En yakın bir zamanda binlere, onbinlere çıkacağız, bundan asla kuşumuz yoktur. Dersim'de de direniş çiçek açmıştır. Bu gün bu çiçeklerin sayısı az olabilir, ama dağların şurasına burasına serpiştirilmiştir. Giderek bunlar boy verecek ve çoğalacaktır. Bu temelde de direniş kültürümüz gelişirken, kışla kültürü de bir daha doğmamak üzere mezara gömülecektir. Yüzyıllardan beridir halkımızın saflarına sızdırılmış olan uzlaşmacılık ve teslimiyet amansızca cezalandırıldı. Hiç kimse artık buna sahip çıkma cesaretini gösteremeyecektir.

Elinde bağımsızlık ve özgürlük silahıyla, kendisine dayatılmak istenen her türlü imhayı, darağaçlarını, teslimiyeti, bozgunculuğu ve kışla kültürünü boşa çıkarmasını bilen PKK; nihai zafere kadar bu silahı susturmadan aralıksız olarak çalştırmasını bilecektir.

Emperyalizmin Kürdistan Politikası ve Sosyalist Sistemin Kürdistan Sorununa Yaklaşımı

Dünya sosyalist devrim güçlerinin Kürdistan gerçekliği karşısındaki tutumlarına değinmeden önce, kısaca emperyalist kapitalist sistemin bu gerçekliğe yaklaşımına değinmek gerekmektedir.

Emperyalizm bugün Kürdistan'ı daha çok sömürmek, sosyalist sisteme ve ulusal kurtuluş hareketlerine yönelik karşı-devrimci faaliyetleri için bir üs alanı haline getirmek, atom roketlerinin konumlandırıldığı bir alan durumuna dönüştürmek istiyor. Bunun son derece belirgin nedenleri vardır. Stratejik-coğrafik konumunun arzettiği önemin yanısıra, SSCB'nin çok yakınında bulunması, emperyalizm açısından Kürdistan'ın önemini daha da artırıyor. Sırf bu nedenden dolayı faşist Türk rejiminin ve Saddam diktatörlüğünün Kürdistan üzerinde geliştirdiği yoğun katliam ve yoketme planlarına destek vermektedir.

Emperyalizmin ikinci varyantı olan Avrupa sosyal-demokrasisi ise, kılıç yerine eline kitabı alarak papaz siyaseti uyguluyor. ABD emperyalizminin temsil ettiği kılıç politikası ile özünde hiç bir farklılığı olmayan bu siyaset, Kürdistan halkına yataкта rahatça ölmesini tavsiye ediyor.

Yıllarca Osmanlıların arkasında İngilizler yer aldı. XIX. yy. sonlarında Almanların desteğini alan imparatorlukta sonra da, Alman işbirlikçiliği devam etti. TC 1945'lerden sonra ise halis ABD uşaklığı geliştirilerek, NATO'nun en gözde gücü durumuna gelerek, güney kanadının Avrupa'nın güvenliğini üzerine alır. Yine 12 Eylül faşist darbesinin Brüksel'de NATO karargahlarında planlandığı ve sosyalist enternasyondan onay da gördüğü artık gizlenemez bir gerçektir.

Emperyalistler arası yapılan iş bölümü gereği Kürdistan'nın da İsveç ve Fransa'nın payına düştüğü açıkça görülmektedir. Terside durumda Olaf Palme'nin Kürdistan'ın "dostu" sıfatıyla Kürt küçük-burjuvalarına kucak açması neyle izah edilebilir. Sosyal-demokrasi ile ilişkiler belki de bir ölçüye kadar kabul edilebilir, ama hiçbir zaman taktik düzeyi geçemez. Reformist küçük-burjuva işbirlikçilerinin stratejik düzeyde ilişkiler kurdukları sosyal-demokrasinin halkımızın ölüm fermanını imzalayan güçlerden biri olduğu unutulabilir mi?

Avrupa sosyal-demokrasisi Kürdistan halkı karşısında dürüst değildir. Halkımızın katledilmesinden sorumlu tutulacak kadar, Türk sömürgeciliği ile işbirlikçilerinin yaşamlarını güvenceye alarak onları birer piyon gibi ileri sürmesi, kendisinin katliamlardaki sorumluluğunu gizleyemeyeceği gibi, faşist sömürgecilikle suç ortaklığı konumundan da kurtaramaz. Tersine bu durum onun suçunu daha da ağırlaştırmaktadır. Sosyal-demokrasi halkımızın yaşam hakkına, bağımsızlık ve özgürlük hakkına saygı göstermemlidir. Faşist Türk militarizmine destek olmamalı, onun bir halkı imha etme

doğrultusundaki çılginca çabalarına destek vermemelidir. NATO, Avrupa Parlamentosu ve AET gibi askeri, siyasal ve ekonomik kuruluşlar vasıtasıyla faşist Türk rejimine sağladığı desteğe son vermelidir. Genelde Avrupa demokrasisi ve özelde sosyal-demokrasi bütün bunları yerine getirdiği, bu konuda dürüst ve samimi davrandığı ölçüde, bu temelde kendisiyle ilişkiler kurmak mümkün olabilir. Ama destek vermek bir yana, Kürdistan halkını devrim yapma hakkından yoksun bırakmak, ulusal imhadan kurtulması için halkın mutlaka ortaya koyması gereken devrimci şiddet eylemine karşı çıkmak, faşist Türk sömürgeciliği ile suç ortaklığı yapmak demektir. Böylesi bir suç ortaklığına karşı halkımızın kendisini savunacağı iyi bilinmek zorundadır. O halde, sosyal-demokrasi, halkımız ve ülkemiz hakkında şimdiye kadar sürdürüldüğü devrimci ulusal direniş mücadelesini tasfiye etme, kendi işbirlikçilerini güçlendirme ve halkımızın katledilmesine ortak olma politikalarını terketmelidir. Eğer zerre kadar bir demokrathğı kalmışsa, bu demokrathğın bir gereğı olarak, halkımızın katledilmesine ortak olmaktan ve devrimci hareketi tasfiye etme çabalarından uzak durmalı, çok sınırlı da olsa devrimci ulusal direniş mücadelemizi desteklemeli ya da en azından bu mücadelenin gelişmesini engellememelidir. Sosyal-demokrasi, Kürdistan gerçekliğine mevcut yaklaşımından vazgeçtiğini kendi pratiğı ile kanıtlamadığı müddetçe, sonuna kadar buna karşı duracağımız kesindir. Eğer mevcut yaklaşımında daha fazla ısrar ederse, buna karşı kararlı bir biçimde mücadele etmek bizim için vazgeçilmez bir zorunluluk olacaktır. Böyle bir durumda mücadelemizi sürekli kılacağımızı açıkça belirtiyoruz. Bu, bizim en doğal hakkımızdır; kendimizi savunma ve varlığımızı koruma hakkının kullanılmasıdır.

Bu arada Avrupa sosyal-demokrasisine işbirlikçilikte bir hayli ilerlemiş Kürt küçük-burjuva reformistlerine de bir çağrımız vardır. Bu güçler, emperyalizmin Kürdistan politikasının hayata geçirilmesinde basit birer alet olmalıdırlar. Emperyalizmin sosyal-demokrat kanadının bedelini katbekat ödetmeden halkımıza hiçbir şey vermeyeceğini bir an bile unutmaksızın, sosyal-demokrasi ile ilişkilerine mutlaka bir çeki-düzen vermelidirler. Avrupa emperyalizminin reçetelerine göre hareket etmemeli, buna göre siyaset ve birlik oluşturmamalı, böyle bir tehlikeli siyaseti, PKK'ye dayatmaktan ısrarla kaçınmalıdırlar. Bundan vazgeçmedikleri takdirde kendileriyle ilişki kurmayacağız. Hele hele bunu temel bir siyaset olarak sürdürmede ayak dretirlerse, mücadelenin daha da sertleşeceğini bu baylara hatırlatınız. Halkımız için ölüm demek olan, pamuk eldivenli ellerin demir kısılacında boğularak öldürölmek anlamına gelen ve halkımıza teslimiyetten başka hiç bir şey vaatmeyen bu siyaset mutlaka terkedilmelidir. Çünkü bu siyasetin halkımızı katliama götürmekten ve dünya ilerici kamuoyunda halkımızı tecrit etmekten başka bir sonuç vermediğı Doğı ve Güney Kürdistan somutunda en açık bir biçimde kanıtlanmıştır. Özellikle Kuzey-Batu Kürdistan'da böyle bir siyasetin artık denenemeyeceğı iyi bilinmeli, bunun koşul-

larının olmadığı anlaşılmalıdır. Gizli olarak uzun bir süreden beri yürütül-
mekte olan, ama özünde ipliği çoktan pazara çıkan bu siyasete son verilme-
lidir. Bu anlayışımızda ısrar ederken, ilişkilerimizin mevcut olumsuz yapı-
sıyla sürüp gitmesini istediğimiz sonucu çıkarılmamalıdır. Tersine, bugüne
kadar süregelmiş olsa bile artık bu oyuna bir son verilmeli, yeniden devrimci
ulusal direniş saflarına dönüş sağlanmalı, doğru bir birlik anlayışı temelinde
devrimci-demokratik ulusal kurtuluş güçleri arasında yer alınmalıdır diyo-
ruz. Bunu yapmadıkları müddetçe, bu güçler hiç de parlak olmayan sonların-
dan kendileri sorumlu olacaklardır.

Dünya sosyalizm ve demokrasi güçleri de Kürdistan gerçekliği hak-
kında yeterli bir ilgi göstermek bir yana kabul edilmesi olanaksız yanlış
anlayış ve uygulamalar içinde bulunmaktadır. Sosyalist sistemin de yak-
laşımı yetersizdir, leninistçe değildir.

O halde, sosyalist sistemin halkımız ve onun mücadelesi hakkındaki
hükümü bu türden tehlikeli bir tasfiyecilik biçimini destekleyecek ya da gör-
mezlikten gelecek kadar olumsuz olamaz, olmamalıdır. Sosyalist sistemden
bir dizi olumlu görevi yerine getirmenin yanısıra olumsuzlukları ortadan
kaldırmasını da istiyoruz. Yetersiz olan ilginin artırılmasını ve halkımızın
mücadelesine desteğin geliştirilmesini talep ediyoruz. Kürdistan ulusal kur-
tuluş hareketine dayatılan tasfiyeciliğin terkedilmesini ve sahte örgütlerin
dayatılmasına son verilmesini bekliyor, bunun yerine kutsal ulusal direniş
hakkının tanınmasını, hangi sınıf ve tabakanın temsilcileri olurlarsa olsun-
lar, tek tek kişilerden örgütlere kadar bu direniş içinde yer alanlardan en
devrimci olanlarının kararlı bir biçimde desteklenmesini, kısacası Leniniz-
min bu kuralının mutlaka uygulanmasını istiyoruz. Bu kural uygulanma-
dıkça bu yanlış politikalara karşı sonuna kadar mücadele edeceğimiz
kesindir. Bunun yerine tutarlı enternasyonalizm ve yurtseverlik politika-
larını birleştirerek, halkımızın da bir ulusal gerçekliğinin olduğunu, ulus-
ların kendi kaderlerini tayin etme leninist ilkesinin Kürdistan halkı için de
geçerliliğini koruduğunu, dünyanın bütün ulusları için geçerli olan bu hak-
kın Kürt ulusu için aşılmış sayılamayacağını ve bu hakka sonuna kadar bağlı
kalacağımızı, hiç bir gerekçeyle bu hakkımızdan vazgeçmeyeceğimizi hay-
kırıyoruz. Bu hakkın sosyalist sistemin dostu ve müttefiki olduklarını iddia
eden örgütlerce de tanınmasını, bu güçlerin ve özellikle klasik komünist
partilerinin güçlü bir özeleştirisi temelinde tarihsel yanlışlıklarından hızla
arınmalarını, gerçek ulusal kurtuluş güçleriyle bağımsızlık ve özgürlük
temelinde sağlıklı ilişkiler kurmalarını tek çıkış yolu olarak görüyoruz. Bu
konuda doğru adımların atılmasında ısrar ediyoruz. Bu doğrultuda atılacak
olan her adımın engin bir yurtseverlikle ve proletarya enternasyonalizmine
yakışır bir biçimde PKK'den de karşılık göreceği kesindir. Ama böyle bir
yaklaşım sergilenmediği ve bundan kaçınıldığı oranda, bu politikalara karşı
duracağımız ve başarılı çıkacağımız da o denli kesin bir gerçektir.

Uluslararası devrimci-ilerici kamuoyu halkımızın kutsal direnme hak-

kını kesinlikle engellememelidir. Ülkemizin kendi iç koşulları, Kürdistan'ı çevreleyen ülkelerin durumu, bölge ve dünya dengesi ne olursa olsun, direnme hakkının kutsallığını ve bu hakkın hiçbir gerekçeyle sınırlandırılmayacağını kabul etmelidir. Şu ya da bu partinin politikasını bir sınır olarak ele almalı, şu ya da bu çelişkiyi bahane ederek, engel veya koşul diye öne sürerek bu hakkın kullanılmasını kısıtlamamalıdır. Henüz ulusal kurtuluş için zamanın erken olduğu, Kürdistan sorununun daha sonraya bırakılması gerektiği türünden anlayışların halkımız için küçültücü bir anlam taşıdığı mutlaka anlaşılmalıdır.

Ne denli küçük ve zayıf olursa olsun, şanlı Vietnam ve Küba devrimlerinde de kanıtlandığı gibi, Kürdistan halkı da en azgın emperyalist ve sömürgeci güçlere karşılık verebilir. En değerli nesne olan bağımsızlığı ve özgürlüğü Kürdistan halkı da kazanabilir. Halkımız buna layıktır. Biz çağımızda Kürdistan halkının da bağımsız ve özgür yaşamaya layık olan halklardan biri olduğuna inanıyoruz. Yanlış programların halkımıza dayatılmasıyla, emperyalist sistem içinde otonomi-özerklik türünden "çözüm" yöntemleriyle sonuç alınamayacağını biliyoruz. Bu tür politikaların desteklenmesi bir yana bırakılmalıdır. Devrimci mücadelenin yan kazanımları olarak otonomi-özerklik desteklenebilir, bunlardan yararlanmak mümkün olabilir. Ama otonomi ve özerklik, sadece ve sadece devrimci mücadelenin geliştirilmesine hizmet eden yan kazanımlar olarak değerlendirildiği sürece kabul edilebilir.

Kısacası Kürdistan Ulusal Bağımsızlık Mücadelesi temelinde gerektiğinde reformlar kullanılarak ve devrime hizmet edecek bir biçimde devrimci direniş mücadelesiyle birleştirilerek, halkımızın devrimci ulusal direniş mücadelesinin yükseltilmesine yardımcı olunmalıdır. Bu konuda hiç bir ön koşul ileri sürülmemelidir. Bu hakkı kullanmak zorunda olduğumuz, kullanmamamız halinde ulusal hainler durumuna düşeceğimiz, böylesi bir çirkin konuyla ilerici insanlık arasında bir yerimizin olamayacağı takdir edilmelidir. İnsanlığın utancından kurtulmak ve ulusal hain sıfatını taşımamak için, koşullar ne olursa olsun, sonuna kadar bir direnmeyi ortaya koymayı ve halk savaşının her türlü biçimlerini kullanarak ülkemizi bağımsızlığa, halkımızı özgürlüğe ulaştırmayı devrimci militanlığımızın ve yurtseverliğimizin kesin bir gereği olarak kabul ediyoruz. Sosyalist sistemin dünya demokrasi güçlerinin ve devrimci-ilerici insanlığın görevi halkımızın mücadelesini desteklemektir diyoruz.

İşte çağa bakışımız budur; çağa dayattığımız ve çağdan beklediğimiz şeyler bunlardır.

Devrimci, Demokrat ve Yurtseverim Diyen Her Güç ve Her Fert Sömürgeci-Faşist Politikalar Karşısında Uyanık Olmalı, Kürdistan'daki Devrimci Gelişmeye Saygı Duymalı ve Ulusal Direniş Savaşımıza Destek Vermelidir

Bugün PKK'nin etrafında bir imha ve tecrit çemberi kurulmakta ve bu da görünürde sadece PKK'ye karşıymış gibi gösterilmektedir. Bu çabalarını en alçakça demogoji ve aldatmacaların ardına gizlenerek, PKK'yi izlediği "hatalı yol"dan döndürmek için adeta yoğun bir kampanya biçiminde sürdürmektedirler.

Bu alçakça çabaların sahipleri bir halkın kurtuluş iradesinin kolaylıkla bükülebileceğine inanacak kadar gaflet içindedirler. Böylelerinde irade yoktur, lastik gibidir, hangi yana çekilirse o tarafa bükülürler. Bu nedenle halkların çelikten iradesinin ne demek olduğunu bilmezler. Tüm dünya gericiliği de birleşse, bu iradeyi bükmeye güçlerinin yetmeyeceğinden habersizdirler.

PKK, Kürdistan halkının hiçbir biçimde önünde durulamayan kurtuluş iradesidir. O halkımızın yüzyıllardır parçalanan, susturularak yaşam hakkı tanınmayan ve korkunç katliamlarla tamamen imha edilerek yok edilmek istenen iradesinin günümüzde ulaştığı kolektif biçimdir. Yoksa küçük burjuva soysuzlarının iddia ettikleri gibi, PKK bir kaç kişinin oluşturduğu kabasaba bir birlik değildir. Her ne kadar parti her alanda güçlü bir örgütlenmeyi yaratamamış, önüne koyduğu siyasal ve askeri amaçlarını gerçekleştirememişse de, özünde halkımızın müthiş bir kurtuluş isteği Onda somutlaşmaktadır.

Sömürgeciler eskiden Kürdistan halkını limelime edip, bölüp parçalamışlardır. Dolayısıyla halkımızın iradesini baskı altına alarak, kendisini savunamaz bir duruma getirmişlerdir. Tüm bunlar içerden ve dışardan korkunç planlarla hep gizli bir biçimde sürdürülmekteydi. Dünyanın diğer ülkelerinde bir eşine daha rastlanmayacak bir biçimde geliştirilen bu uygulamaların yanısıra emperyalisti, sömürgecisi, feodal beyi ve küçük-burjuvazisi ile elele verip Kürdistan üzerinde korkunç bir talan geliştirmişler ve ganimetlere el koymuşlardır.

Bunun için, PKK'nin daha ilk şekillendiği dönemde böyle yoğun bir kuşatma altına alınması tesadüfi ve boş değildir. PKK ideolojisi ve pratiği ile ortadadır. Dağlardaki, zindanlardaki, yurtdışındaki pratiği gözler önündedir. PKK'nin de buna ne kadar değer verdiği yine bilinmektedir. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin zindanlardaki savunmaları açıktır. Bunlar buldukları her fırsatta, parça parça olsalar da halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine bağlı kalarak, sömürgecilige karşı bunun bayrağını yükseletmediler mi? Savunmaları okunmalı; eğer biraz dürüstlük taşıyorsa bu

temelde sorulara cevap verilmelidir. Bu direnişçiler sömürgeci zindanlardan tüm dünyaya halkımızın bağımsızlık ve özgürlük hakkının herşeyin üstünde ve bunun vazgeçilmez olduğunu gösterdiler. İşte, PKK bu direnişçilerin ve eylemlerinin bizzat kendisidir. Ama bu gerçek işkencelere yatırılarak, imha ve tecrit çemberleri oluşturularak yokedilmek istendi. Bu yalnızca eli kanlı sömürgeciler tarafından değil, kendisine “sol” diyen güçler tarafından da pervasızca yürütülmektedir.

Sömürgecilerin saldırıları anlaşılırdır. Peki, ya kendisine “sosyalist, komünist parti” diyen “sol” neyin kavgasını veriyor. Faşizme karşı kurulamayan birliklerin PKK’ye karşı kurulmasının anlamı nedir? Kemalizmin tarihsel mirasının ve ortaçağ kalıntısı güçlerin uzantıları olan küçük-burjuva uzlaşmacıların yaptıklarını tekrarlamaktadırlar. Bu denli gafil ve sersem olmamak gerekir. PKK’nin bu gün hangi koşullarda direnişi yükselttiği çok açık bir gerçek olarak gözler önündedir. PKK, eskiden TKP’nin ortaya koyduğu “vahşi Kürtler eziliyor” mantığının günümüzde “kültürsüz PKK”lileri geriletme ve PKK’yi tasfiye etme” edebiyatı biçiminde yinelenen dayatmalarla dize getirilecek bir örgüt olarak görülemez. Sözümüne kendisini kültürlü sananların, nasıl da Kemalizm kusmukları oldukları iyi görülmelidir.

Bu gün çeşitli güçlerce PKK etrafında kurulmak istenen kuşatma, sadece PKK direnişçiliğine karşı oluşturulmuyor, bu 20 yıllık direnişe karşı oluşturulan bir tecrit çemberi olmakla beraber, Mustafa SUPHI’lerle başlayan devrimci-direniş hareketine karşı TC’nin kurduğu tecrit ve imha çemberinin bir devamıdır.

Demokrasi ve sosyalizm adına yola çıkan güçler, Türkiye ve Kürdistan’da her şeyin sorumlusu olan, baskının, işkencelerin ve katliamların uygulayıcısı durumundaki faşist diktatörlüğe karşı neden birleşmiyorlar? HK’si, Dev-Yol’u ve TKP’si ile faşizm karşısında adeta birleşmemek için birbirlerinden köşe bucak kaçan, gününü karşılıklı saldırılarla geçiren, ufkunu karartılmış bu “sol” nasıl oluyor da hiç bir sorun çıkmadan ve hiç bir ayrılık noktası tartışılmadan PKK’ye karşı birleşebiliyorlar? Bunlar iyi bilinmek ve ince hesaplanmak durumundadır.

İşte PKK dört-bir yandan sürdürülen saldırılara rağmen, zindanlarda ve dağlarda direniş mücadelesini yükselten bir harekettir. Ama buna rağmen sol trajik tarihini adeta yeniden yaşıyor. Nasıl ki, geçmişte kurtulmak istiyorsan Kürdistan’a saldırı mantığıyla hareket edilmişse, bu gün de yine kurtulmak için sosyal-şovenizm silahı konuşurularak, Kürdistan’a saldırılıyor, Kürt işbirlikçileri ile birleşilerek mücadeleye karşı kutsal ittifaklar oluşturuluyor. Ancak PKK sadece halkımızın kurtuluş umudu değil, aynı zamanda tekerrür ettirilmek istenen tarihe karşı çıkmanın da adıdır ve PKK tarihin yeniden tekerrür ettirilmesine karşı direnmektedir.

Dişardan saldırılarla yıkılamayan PKK’ye karşı, içerden Kemalizmin dili, ağız ve kulağı ile konuşan ve duyan ihanetçiler harekete geçirilerek,

yıklmak istendi.

Açık ki Kürdistan koşullarında PKK içindeki savaşım da alabildiğine sert olacaktır. Kürdistan gerçekliğine özgü olan bir intikamcı savaş, birbirleriyle çatışan her iki tarafın savaş yöntemi olarak Partimize yansımaktadır. Hiç bir kural tanımaksızın işbirlikçileri, ajan-provokatörleri, her türlü sivil ve askeri güçleriyle savaşan faşist Türk sömürgecilerine karşı, PKK direnişçiliğinde somutlaşan Kürdistan halkının kurtuluş savaşımı da, halk savaşının çeşitli yöntemlerini kullanarak ve kurallı-kuralsız her türlü savaş yöntemini deneyerek, düşmandan intikam alan bir saldırı ruhuyla sürdürülecektir. Sürekli öldürülme tehdidi altında bulunan her insan, bu tehditten nasıl kurtulması gerektiğini bilmek zorundadır. Öldürmek amacıyla göğsümüze dayatılan imha hançeri, ancak müthiş bir silkinişle boşa çıkarılabilir. İçerden ve dışardan partimize dayatılan hançerler, ancak görülmemiş bir devrimci intikam ruhuyla saldırıya geçilerek savuşturulabilir ve sahiplerinin yüreklerine saplanabilir. Toplumların zengin deneyimlerle dolu mücadele tarihi savaşımın başka bir kuralını tanımamaktadır. Şurası açık bir gerçektir ki, iki ordu karşı karşıya geldiği zaman her biri diğerinin yaşamına kastetmek isteyecek ve ordulardan biri mutlaka yenilecektir. Türk burjuvazisi de Kürdistan halkının varlığına son vermek için tüm gücünü konuşturmaktadır. Yakın bir döneme kadar kemalist ordu Kürdistan halkına karşı hep yokeden güç konumunda bulunmuştur. Türk burjuvazisi tarihi boyunca Kürdistan gerçekliğini yeryüzünden silmek isteyen güç konumunu işgal etmiştir. O halde böyle bir tehdit karşısında savaşan güç, meşru savunma konumundadır; varlığını korumak, haklı ve meşru istemlerine ulaşmak için saldırmak zorundadır. Tarih boyunca hep yenen konumunda bulunan karşı orduyu yenebilmek için, her türlü mücadele aracını kullanarak devrimci savaşımı geliştirmekle yükümlüdür.

Provakasyon çetesinin hesapları neydi? Bu ihanet güruhuna bakılırsa içerden düzenlenen komplolar ve dışardan geliştirilen PKK karşıtı “kutsal ittifaklar” yaratılacak ve faşist rejimin indireceği bir kaç darbeyle PKK imha edilecekti. Provakatör çete bunu açıkça ifade ediyordu. Tüm umut ve hayalleri bunun gerçekleşmesi doğrultusunda idi. CIA'nın süzgecinden geçirilerek, geliştirilen ünlü kontr-gerilla taktikleri ile Türk egemen sınıflarının tarihinden süzüle süzüle günümüze kadar gelmiş kuralsız savaş PKK içinde de yürütülmek istendi.

Bunun en korkuncu da yine Dersim alanından geliştirilmeye çalışıldı. Bu zavallılar Dersim'de son 40 yıldır yaratılmış olan gerici tarihe dayanarak, burada egemen kılınmış olunan teslimiyetçiliği ve uzlaşmacılığı kullanarak sonuç almaya çabaladılar. Onlar Dersim'de boy veren ihanet kültürünü, sömürgeciliğin şekillendirdiği ulusal ve toplumsal yapıyı temel alarak partimize saldırdılar. Kırsal alana yönelerek, orada yenik düşmüş olan Alişerleri, Nuri DERSİMİLERİ yeniden öldürmek için Metinleri, Kazımları, Azimeleri katlederek, iblisvari yeni Raiberleri türettiler.

Ama faşist sömürgeciliğin dizginsiz saldırılarına, sosyal-şovenizmin ve küçük-burjuva uzlaşıcılığın ördükleri tecrit çemberlerine ve provakasyon ucubelerinin bozguna ve yıkıcı çabalarına rağmen dimdik ayakta duran bir PKK direnişçiliği vardır. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin direnişçiliği vardır. Kürdistan'a yeniden egemen kılınmak istenen ihanete karşılık, Hakkari'den Kars'a, Adıyaman'dan, Erzurum'a kadar ülkemizin her köşesine yayılan zorlu bir devrimci direniş, yere düşürülmeyen ve sürekli yükseltilen bir direniş bayrağı vardır. Yine Kürdistan tarihinin en soylu direnişçileri Eruh ve Şemdinli'de faşist Türk sömürgecilerinin başına balyoz gibi inmektedir.

Peki zafer kazanmanın koşulları var mıdır? Bizce en büyük değer ve tüm gelişmelerin temeli olan insan, kendi yeteneklerini sonuna kadar konuşturabilirse, çağımızın gelişmeleri ile çelişki arzeden sömürgeciliğin yıkılmaması ve devrimci direniş mücadelesinin zafere gitmemesi için hiç bir neden yoktur. PKK gösterdiği direnişle, bunu sağlayabileceğini ispat ettiği gibi, aynı zamanda zaferi kazanmanın avantajlarını da yaşıyor.

Kışla Kültürüne Karşı Mücadele ve Devrimci İntikam Görevimiz

Kürdistan halkının sadece ulusal ve toplumsal değerleri zorla engellenmiyor, aynı zamanda kendisine ait ne varsa herşeyi elinden alınmaya çalışılıyor ve bu durum uzun bir tarihtir devam edip gelmektedir. Düşman bu yöntemleri halkımıza dayatırken, belirli ölçülere bağlı kalma gereksinimini duymamaktadır. Kürdistan halkını maddi ve manevi yapısıyla kendi ulusal ve sınıfsal sistemi içinde eritmeyi son derece meşru bir hak olarak kabul etmektedir.

Son 40 yıl olduğu kadar daha öncesinde de yabancı egemenlik altında yaşanan tarih, Kürdistan halkının kendi tarihi değildir. Sömürgeci güçlerin Kürdistan'a egemen olma tarihidir. Ülkemizde şekillenen egemen kişilik, kültür ve ahlak, sınıfların ideolojik ve politik yapılanmaları, esas olarak yabancı egemenlerin damgasını taşır. Eğer böyle olmasaydı, Kürdistan insanı, rüzgarın önünde savrulan kuru bir yaprak misali bu denli örgütsüz bir duruma düşmezdi. Görülen odur ki, insanlarımız bu yapı içinde sömürgecilerin işine geldiği oranda alabilirdiğine kullanılmakta, gerek duyulmadığı anda ise işe yaramaz bir nesne olarak bir kenara bırakılmaktadır.

Türk sömürgeciliği, Kemalizm temelindeki gelişmemiş kapitalizmiyle, ulusal imhacı politikalarıyla, gerici kültürel yapısıyla ve sefil küçük-burjuva ahlakıyla Kürdistan üzerine o kadar çok abanmış ve ürünlerini o kadar kötü bir biçimde vermiştir ki, insanımız bugün tanınmaz haldedir. Kişiliğine, ulusuna ve toplumuna yabancılaşmıştır. Yüzyılların yoğurup biçim kazandırdığı ve Kürt halkının soylu bir özelliği olan yigittik ve mertlik, yerini hızla

her türlü uşaklığa, sahtekarlığa ve ahlaksızlığa terketmiştir. Sömürgeci kapitalizmin gelişmesi ile birlikte oluşan Kürdistan proletaryası, görülmemiş bir biçimde dört bir yana savrulmuş acı içinde çalıştırılmış, ortalıklerde sersefil dolaştırılmıştır. Köylülük, müthiş bir yıkım içinde, tarihimizin neye uğradığını bilmediği deccalvari bir dönemini yaşamaya mahkum edilmiş, durumunu izah etme gücünden bile uzak düşürülmüş, çürütülmüş, dağıtılmış ve eritilmiştir. Kürdistan kadını, yüzyılların biçimlendirdiği çok güçlü bir ahlakın temsilcisi ve ulusal geleneklerimizi kişiliğinde en çok somutlaştıran bu kesim, insanlık dışı bir gericilik altında kişiliğinden ve hatta her şeyinden yoksun bırakılmış bir durumda tutulmuş; adeta nasıl öleceğini bekleyen bir yaratık gibi yerinde çırpınıp duran bir hale getirilmiştir. Toplumumuzun adeta atomlarına kadar şirazesinden çıkarıldığı bu durum, halen de tüm dehşeti ile devam etmektedir.

Toplumun üst tabakasını meydana getiren feodal-komprador kesimler, kendi sınıfsal çıkarlarını bile şekillendirememekte, işbirlikçilik, uşaklık ve Türklüğe hizmet temelinde bile olsa kendi siyasi partilerini oluşturamamakta, düşünce yaratamamaktadırlar. Feodal kompradorluğun merkezi olan Diyarbakır'da 12 Eylül öncesinde meydana gelen gelişmelerden de anımsanacağı gibi, bir zamanlar MHP'nin tabanını oluşturan kesimler, belli bazı değişiklikler sonucunda komünist partisine, sol'a ve sosyal-demokratlara taban olmaya başladılar. Bunun onlar için hiç bir anlam ifade etmediği, egemen sınıfların çıkarı nasıl gerektiriyorsa öyle davrandıkları açık bir gerçektir.

Sömürgeciliğin süzgecinden geçirilmiş ve feodal-kompradorların tezgahında dokunan kent küçük-burjuvazisi de okumuştur, aydındır ama ulusal kurtuluş mücadelesine karşı, sömürgeciliğin biçimlendirdiği ruh haliyle hareket eder. Hiç kuşkusuz içlerinde dürüst olanları da vardır. Ama bir tabaka olarak durumları bundan ibarettir. Çarpıcı bir örnek verirsek, Diyarbakır merkezinde üye sayısı bir hayli de kalabalık olan bir Avukatlar Barosu vardır. Bir ikisi dışında hiç biri Kürdistan halkının değerli evlatlarının davasına girmedir. Hatta PKK davalarını boykot edecek kadar alçaldılar.

Bu sınıf ve tabakaların dışında bir de gençliğimiz vardır. Bunlar sömürgeciliğin akıl almaz, ilk çağ saldırılarını bile geride bırakır bir tarzda yarattığı barbarlık ortamında sömürgeci eğitim kurumlarına gitmektedirler. Kışla kültürü temelinde tüm değerlerinden uzaklaştırılarak, eritmeye çalışılan gençler, beyinlerine azgın Türk şovenizmi sırına edilerek, ulusal kişiliğin yerine egemen ulusun çıkarlarını iliklerine dek özümsemiş ucube bir tip olarak ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Bunun temelleri en iyi biçimde Dersim'de atıldı. Yerden mantar biter gibi ilk kez burada okullar açıldı. Giderek buradan dalga dalga tüm Kürdistan'a yaygınlaştırıldı. Burada sömürgeciler neyi uygulamaya koymuşlarsa, tüm Kürdistan'a da uygulamışlardır. Bu yoğun asimilasyon sonucunda,

Kürdistan'da yeni bir aydın kuşak yetişmeye başladı. Bunların bir kısmı sol'cu, bir kısmı sağ'cı kesildi. Ama hiç biri kendi gerçekliğini kavramış durumda değildi. Adeta tarihle bağları kesilmiş bir durumdaydılar.

Kemalizmin aydın-gençlik üzerindeki uygulamaları iyi bilinmektedir. Kemalizm, Türkiye'de kendi tarihi ve kültürü ile yetindiği aydın gençliğin bir karikatürünü de Kürdistan'da oluşturmuştur. Açık ki, özellikleri böyle olan bir kesim topluma fazla bir yarar sağlayamaz. Adeta bir serseri mayın gibi orta yerde dolaşırlar.

Kitlelerin bilinçsizliği ve örgütsüzlüğü yetmiyormuş gibi, ona bilinç ve örgütlenmeyi götürmekten sorumlu aydınlar, en soysuz, en işbirlikçi ve bağımlılık ruhunu en açık bir biçimde yansıtan anlayışlarını bin bir çeşit sahtekarlıkla maskeleyerek, gerçek kurtuluşçu düşüncelermiş gibi piyasaya sürebilmektedir. İnkâr edilmiş ve düşmanın her türlü egemenliğine sonuna kadar açılmış olan ülke ve halk gerçekliğimiz, bir de bu alanda bir dayatma ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Böyle bir dayatmanın sahipleri sözümona ulusal kurtuluş için ideoloji ürettikleri, politika ve örgütlenme yaptıkları iddiasıyla ortaya çıkmaktadırlar. Halkın içinde bulunduğu anlaşılabilir bilinçsizlik ve örgütsüzlük ortamına karşılık, burada affedilmeyecek olan ve kesinlikle kabul edilmemesi gereken şey, bilinçlenme adına bilinçsizliğin, örgütlenme adına örgütsüzlüğün, eylem adına eylemsizliğin bu biçimiyle sürüp gitmesi ve bunun son derece tehlikeli boyutlara ulaşmasıdır. Ulusal imha ve toplumsal geriliğin tam bir kaos ve çürüme biçiminde hızla tükenişi doğru gitmesi, ulusal ve toplumsal gerçekliğimizi yabancı yapılar içinde eriyip yok olmanın eşğine kadar götürmektedir.

İç ve dış koşullar ve uluslararası durum ne olursa olsun, hiç bir gerekçeyle kabul edilmeyecek olan, aşağılık bir kölelik ruhunun ötesinde herhangi bir nedenle izah edilmesi mümkün olmayan, yüzyılların uzlaşıcılık ve uşaklık ruhunun ve yabancı egemenliğin kültür ve politikalarının doğal sonucu olmaktan başka bir özü bulunmayan bu tür yaklaşımlarla gerçekliğin bilince çıkarılması olanaksızdır. Tersine bu, mevcut durumun en tehlikeli bir biçimde sürdürülmesinden başka bir şey değildir. Böyle bir şeye cesaret edilmesi, devrimci ulusal direnişimiz açısından, düşmanın çıplak zoruna, sömürgeci kültür ve politikalarına olduğu kadar, bu yaklaşımlara karşı da acımasız bir savaşımlı acil ve önemli bir sorun haline getirmektedir. Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm maskesi altında ebedi ölüm ve yokoluş yolunu gösteren ve tükeniş akımını yaratan, işbirlikçi ve uzlaşıcı politikalar dedikimiz, ama modern giysilere bürünmüş olarak karşımıza çıkan bu yapılar ve akımların aşılması, en az sömürgeci-faşist cephedeki engellerin aşılması kadar önem taşımaktadır. Ne acıdır ki, ihanet ve uzlaşıcılık burada çoğunlukla bilinçli bir tarzda değil, bilinçsizce ortaya çıkmakta, aydın yerindeyse kitlelerin bilinçsizliğinin en tehlikeli bir biçimi sözümona aydın saflarda hortlamaktadır. Aydın, ulusal kurtuluşçu, demokrat ya da sosyalist geçinenler, burada hiç bir gerekçeyle kabul edilmeyecek bir durumu yaşa-

maktadırlar. Dillerinin neyi konuştuğunu, gözlerinin neyi gördüğünü, yüreklerinin ne için attığını bilmeyecek kadar sefil bir durumda bulunmaktadırlar. Düşmanın çıkarına yaşamakta ve fakat onu terkedememektedirler. Kölelik yolunu döşüyorlar, ama bunu özgürlük yolu sanıyorlar. Katmerli bir bağımlılık içinde özgürlüğün yerle bir edilmesi için kendilerini payanda ettikleri halde, bunun farkında bile değildiler. Zaten tehlikenin büyüğü de buradan ileri gelmektedir. Aydının yücelmesi ve toplumun aynası olması (ama devrimci bir temelde değiştirmek için toplumun aynası olması), bilinç ve örgütle toplumu değiştirmek için yansması yerine, bunun tam tersi bir durum yaşanmaktadır.

İşte darağaçları ve bu temelde geliştirilen kışla kültürünün Kürdistan'ın çeşitli sınıf ve tabakaları ile onların sözcülerinin yaygın olarak çıktığı aydınlar arasında yarattığı bu kargaşa, ulusal direniş mücadelemizin önündeki en ciddi engellerden birisi olarak duruyor. Bu engel devrimin gelişmesini gördüğünden daha fazla ağırlaştırıyor, devrimci potansiyeli işbirlikçi maceralara akıtıyor, olumlu gelişmelerin karşısına sürekli dikilebiliyor. En soylu ve en kahramanca olan, bir ulusu varedilebilecek ve bir toplum için devrimci bir kıpırdanış niteliği taşıyan her şeye karşı bir saldırı yürütülüyor. Bu saldırının sahipleri, eylemleriyle kendilerini dile getirdiklerini ve katmerli bir yabancılaşmanın ürünü olan kişiliklerini beyinlerini ve yüreklerini kurtaracaklarını sanıyorlar. Ama özünde sömürgeciliğin o taslak kişiliği olarak ortaya çıkmamanın, bu biçimde şekillenmenin anlaşılabilir bir ögesi olarak devrime ve devrimci değerlere saldırıyorlar. Bir avuç kadar da olsalar, rahatsızlıkla direniş kahramanlarına saldırabiliyor; bu saldırılarını sonuna dek alçakça sürdürebiliyorlar.

Bu cesaretlerini nereden almaktadırlar? Tabi ki bilinçliliklerinden değil, bilinçsizliklerinden ve düşmanın biçimlendirdiği ve kışla kültürünün ege-men olduğu beyinlerinden alıyorlar.

Eğer günümüz gerçekliğinin bilincine ulaşmak ve devrimle değiştirilmek isteniyorsa, darağaçları temelinde Kürdistan'da şekillendirilen kışla kültürü ve bu kültürün somutlaştığı kent uygarlığının eleştirisi doğru yapılmak zorundadır.

Bunun en iyi örneğine Dersim'de rastlamak mümkündür. Dersim aydın- gençliğinin çoğunluğu demokrat ve sosyalist olarak geçirir. Ama her biri katliamda birkaç yakınını kaybeden bu gençler, dünün o korkunç katliamını ve arkalarındaki bin yıllık tarihi tamamen unutmışlardır. Onlar için tarihin başlangıcı 1938'dir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, darağaçları ve binlerce insanın kanı dökülmesi temelinde açılan okullarda, bebeler üzerine gün gün, saat saat kışla kültürü sırınga edilmiştir. Her biri büyümüş üniversitelere gitmiş ve buralarda Türkiye demokratik ve sosyalist hareketi içinde dalbudak salmışlardır. Ama ortaya çıkan bu solculuk, kendi ulusuna, tarihine ve kültürüne yabancı olan bir solculuktur. Bu temelde, 40 parçaya bölünen sol da Kürdistan'a girmiş, geliştirilen kışla kültürüne dayanarak diğer bir yön-

den Kemalizmi tamamlamıştır. Kemalizm kuyrukçuluğu 1970'lerde bu gelişmelerin şahsında yeniden canlandırılmıştır.

Sol'un, bugün Kenan Evren şahsında faşizme dönüşen Kemalizme bir tek fiske vuramamasının nedeni bundan başka bir şey değildir. Bu öyle bir kuyrukçuluktur ki, hala 12 Eylül cuntasında sağ-sol ayrımı yapıyor. Cunta içinde ittifakçı güç arıyor ve cunta buna evet dese dünden hazır durumdadır. Daha 1908'lerde Lenin, Stolipin'in verdiği yasalizm çerçevesinde kurulmak istenen partiye, "Stolipin İşçi Partisi" adını takmıştı. Tasfiyecilikte Stolipin'in yöntemlerini geride bırakan 12 Eylül faşist rejimi, ne yazık ki (!) kendi anayasasında yasal bir "sosyalist partinin" kurulmasına izin vermiyor. Böyle bir durumda bile devrimci direniş mücadelesine bu denli pervasızca saldıran kuyrukçu sol, eğer yasallaşma olanağı bulabilseydi, belli ki, "Stolipin İşçi Partisi"ni 40 kez geride bırakan saldırı ve komplolar geliştirecekti.

12 Eylül rejimi öyle kudurgan bir rejimdir ki, kendi işbirlikçilerine ve işbirliği arayan bir yasal "sol"a bile olanak tanımamaktadır. Böylesi bir fırsatı ele geçiremeyen kuyrukçu sol hemen SODEP, DSP ve Halkçı Parti'nin içine dalış yaparak, rejime yaranma çabalarını bu şekilde sürdürmektedirler. TKP'den Dev-Yol'a varana kadar sol'un içine girdiği durum budur. ABD'nin izni ile Türk burjuvazisine yeni nefes boruları açmak için hazırlanan demokrasi elbisesinin nakışı olan bu sol gruplar, getirilmek istenen demokrasinin adeta ne güzel bir demokrasi olduğunu kanıtlamaya çalışırcasına yoğun bir faaliyetlilik içine girmekte, bunu fırsat bilerek kurulan sosyal-demokrat görünümlü partilerin içine çılınca dalış yapmaktadırlar. Tüm umutlarını 1990'larda Evren iktidarının yerini alacak sosyal-demokrat hükümetlere bağlayan kuyrukçu sol şimdiden bunun hayallerini yaşamaktadır.

Gerçekleşmesi olanaksız umutlarla avunan kuyrukçu sol, sözümona kendisini kurtarmak ve burjuvaziye yaranmak için Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı geliştirdiği saldırılardan vazgeçmelidir. Halkımızın irade birliğinin öyle kolay yıkılabileceği sanılmamalıdır. PKK, her şeyini ortaya koyarak, teorisi, ideolojisi ve pratiği ile faşist rejime ve onun işbirlikçilerine karşı direnmektedir.

Uzlaşmacı Kürt küçük-burjuva işbirlikçiliği, göbekten bağlı olduğu feodal-kompradorların gelenekleriyle PKK'ye karşı savaşmaktan vazgeçmeli; feodallerin ve feodal-kompradorların halkımız üzerinde pervasızca uygulama-yageldikleri baskı ve sömürü geleneklerini dayatarak PKK'yi geriletebileceğini sanmamalıdır. Ne idüğü belirsiz bazı serserileri ortalıkta dolaştırarak PKK aleyhinde konuşurmak ve düpedüz PKK'ye saldırtmak hiç bir işe yaramayacak, sadece sahiplerinin ne denli alçaldığının kanıtı olacaktır. Öte yandan, küçük-burjuva reformistleri, PKK'ye karşı savaş çağrısı niteliğini taşıyan bildiriler çıkarıyorlar; kendi iğrenç saldırılarını yetmiyormuş gibi, başka güçleri de PKK'ye karşı savaşım vermeye çağırıyorlar. Ama hem bu

zavallılar, hem de sosyal-şoven çevreler, halkımızın PKK önderliğindeki bugünkü konumunu eskinin sahipsiz Kürt halkı ile karıştırmamalıdır. Onu kemalistlerin üzerine korkusuzca yürüdüğü Dersim'deki durumu ile düşünmek, sadece kendini aldatmak olacaktır. PKK, ulusal direniş mücadelemize yönelen her türlü saldırıya karşı direnecek ve bütün bunların hesabını sormasını bilecektir. O, Türk sömürgecilerinin ve onların her türden uşaklarının halkımıza çektiirdikleri acıların intikamını mutlaka alacaktır. PKK, aynı zamanda bir devrimci intikam örgütüdür. O, teslimiyetin ve ihanetin işlediği alçakça suçların yanına kâr kalmasına asla izin vermeyecektir. Şovenizm ve sosyal-şovenizmden, bilerek ya da bilmeyerek feodal-kompradorların tarihsel ihanetinin aleti olanlardan hesap soracaktır. Bunun için, bu güçler, ayaklarını denk atmaları gerektiğini iyi bilmedirler.

PKK, en büyük fedakarlığı kendisinin yapacağını ilan ederek ve bunu, yazıları ve pratiği ile kanıtlayarak, halktan yana olan herkesi direniş temelinde faşizme karşı direnişe çağırıyor. Faşizme karşı birlik sorununun önem taşıdığı bu dönemde, tüm sol hareketleri yakın dönemin devrimci mirasını inkar etmeden, Mahirlere, Denizlere, İbrahimplere bağlı kalmanın bir gereği de olarak, ihanete ve teslimiyete aman tanımadan kararlı birliklere çağırıyor.

PKK, kendi etrafında kurulan ve son tahlilde tüm devrim şehitlerinin anısı, Türkiye ve Kürdistan'ın bütün devrimci hareketlerinin direniş mirası etrafında örülen karşı-devrimci bir kuşatma olan bu tasfiyeci ablukayı yıkacaktır. Provakasyon çizgisinin körüklediği, Avrupa sosyal-demokrasisinin kan verdiği, oportünizm ve revizyonizmin yeniden hayat bulmak için örmeye çalıştığı bu çemberi parçalayacaktır. Hiç bir devrim düşmanı devrimin elinden yakasını kurtaramayacak, hiç kimsenin yaptığının yanına kâr kalmasına izin verilmeyecektir. PKK, bunu kanıtıyor ve kanıtlayacaktır.

Bu nedenle tarih olumsuz bir biçimde tekrarlanmamalıdır. Kemalizmin ve Kemalizm kuyrukçuluğunun tarihinin, ihanetin ve tasfiyeciliğin çirkin geleneğinin PKK'nin şahsında bir kez daha hortlatılmasına çalışılmamalıdır. PKK, soylu bir devrimci görevi yürütüyor. Milyonlarca Kürt emekçisini Türkiye halkının bağımsız, özgür ve seçkin bir kardeşi durumuna yükseltmek istiyor. Faşizme karşı devrimci direnişçiliği geliştirmeye çalışıyor. Bundan daha yüce bir dayanışma istemi ve daha kutsal bir görev olamaz. PKK'nin bu istemine yanıt verilmeli ve destek olunmalıdır. Tersinde ısrar etmek halklarımızın mücadele birliğine zarar verecektir. Kürdistan halkı, eskinin dağılık ve örgütsüz halkı değildir. Bunun gibi, bu kadar soylu devrimci görevleri omuzlayan bir hareket olan PKK de, öyle bir çırpıda kolayca dize gelebilecek bir örgüt olamaz. PKK, sonuna kadar bağımsızlıkçı, demokratik ve sosyalisttir. O, Hakiler ve Kemallerin şahsında enter-nasyonalizmin en yüce örneğini kendi önderliğinde gerçekleştirmiş bir

partidir. En derin yurtseverliği her bölgeden halkımızın evlatlarının tarihe örnek olabilecek direnişlerinden sergileyen bir örgüttür. Bütün sosyalistler ve demokratlar, ancak böyle bir örgüte dost olabilirler. Bozgunculuğun ve teslimiyetin tarihinin PKK etrafından yeniden örölmek istenmesi hiç kimseye kâr getirmeyecektir. Direniş kahramanlarının anısına sahip çıkanlar, PKK'nin şahsında güçlü bir dost ve müttefik bulmanın kıvancıyla hareket etmeli ve yaşadığımız döneme, devrimci direnişçilerin seçkin birliğiyle karşılık vermelidir. Bu birliğe dayanarak faşizme karşı birlik yaratılmalı, faşist zulüm ve zorbalığa devrimci intikam ruhuyla cevap verilmelidir. Bu temelde tüm devrim şehitlerinin intikamı alınmalı ve böylece devrimci görevler yerine getirilmeli.

Madem ki, düşman tüm yöntemleri kullanarak halkımıza saldırıyor, onun varlığını ortadan kaldırmak istiyor, o halde bunun karşısında da biz de tüm yöntemleri kullanarak, bizden zorla alınmak istenen her şeye yeniden sahip çıkarak karşı koymalıyız. Örgütlenmemizi, eylemimizi bu tarzda geliştiren düşmanı altetmesini bilmeliyiz.

Kürdistan halkı ve onun devrimci öncüleri, herhangi bir ülkede değil, özelliklerini yazımızın gelişim seyri içerisinde anlattığımız faşist bir sömürgeciliğin hüküm sürdüğü Kürdistan'da devrimci hareketi geliştirmekle karşı karşıyadır. Bunun için, uluslararası devrimci hareketin şu ya da bu biçiminin temel alınması, sorunun çözümünde yardımcı olmayacaktır. Çünkü her ülkedeki devrimci hareketin yöntemleri, bu ülkenin tarihsel, siyasal, ulusal ve toplumsal koşulları tarafından belirlenmektedir. Kürdistan devriminin yöntemleri de elbette kendi öz koşulları tarafından tayin edilecektir. Bu koşulların en önemlisi ve başta geleni ülkemizde acımasız bir imha sürecinin sürekli bir biçimde yaşatılmasıdır. Çağımızın tüm gerçekliğine rağmen, "normal" bir sömürgeciliğin ve hatta ırkçılığın da ötesinde koyu bir ulusal inkarcılığın ve çılgınca bir vahşet politikasının sürdürülmesi sözkonusudur. Sözelimi ırk ayrımı politikasının yürürlükte olduğu Güney Afrika'da beyaz ırk, siyah ırktan nefret eder, ama siyah ırkın yok edilmesini gündeme getirmesi sözkonusu değildir. Irkçılık siyonizmde de mevcuttur, ama siyonizm de Arapları tamamen yahudi ulusal yapısı içinde eritmeyi ve yoketmeyi göze alamamaktadır. Buna karşılık Kemalizm, faşist bir ırkçılığın takipçisi olarak, bu yönüyle ırkçı Güney Afrika rejimini ve siyonizmi aşmaktadır. Dolayısıyla Kemalizm, bir ulusu tamamen yoketmeyi gündemine koymuş ve bunu en aşırı ölçülere vardırmış olan bir ulusal baskı biçimidir. Böyle bir baskı biçimine karşı bir halkın varlığının savunulması, sadece bağımsızlığının ve özgürlüğünün değil, aynı zamanda varolma ve yaşama hakkının da savunulması demektir.

Peki, bu hak nasıl savunulacaktır? Dühring'e taş çıkartırcasına zor'a karşı nefretini haykıran o melez takımının, her hücrene kadar nüfuz eden ihanetin ve uzlaşmacılığın zehiri ile aşılınmış, böylelikle zor'dan bağışık kılınmış ve iğdiş edilmiş o türeme sınıfın temsilciliğinin vaazettiği barışçıl

yöntemlerle bunu yapmak mümkün müdür? Kesinlikle hayır! Bu tür yöntemlerle sonuç almaya çalışmak, sömürgeciliğin yumuşatılabileceğini ve katlanılabilir bir duruma getirilebileceğini sanmak beyhudedir. Kürdistan'ı egemenliği altında tutan faşist Türk sömürgeciliğinin kullandığı dilin ne olduğu, kör gözlerin bile görebileceği kadar açıktır. Buna dayatılması gereken dil de aynı ölçüde bellidir. Sömürgeciliğin mermahetine sığınmakla hiç bir şey elde edilemeyeceğine göre, geriye kalan yöntem nedir? Bu, bütün dünya halklarının kullandığı temel yöntem değil midir? Bu yöntem, emperyalistlerin ve sömürgecilerin anladığı tek dil olan halkın devrimci şiddetinden başkası olabilir mi? Emperyalistlerin haklarını gaspettiği bütün ezilen halklar hangi yoldan geçerek kurtuluşlarına ulaşmışlardır? Faşist bir sömürgeciliğin en vahşi biçimiyle yaşandığı Kürdistan'da, aile namusunu korumak için bile şiddete başvurmak zorunda olan Kürdistan halkı, kaybedilmiş bütün haklarını, insanlığını ve ulusal değerlerini nasıl elde edecektir? Jenositten nasıl kurtulacaktır? Papazvari vaazlarla bu mümkün müdür? Yüzlerce yıldan beridir halkımızın kulağına fısıldanan bu vaazlar neyi kurtardı? Eskinin dinsel vaazlarının yerini alan sosyalizm maskeli vaazlar neyi kurtarabilir? O halde, azgın faşist sömürgeciliğin anlayabildiği geriye kalan tek dili konuşurma ve kaybedilen her şeyi yeniden kazanmanın biricik yöntemi olan halkın devrimci şiddetini geliştirme görevi bir yana bırakılabilir mi? Belli ki, eğer zor, evrensel düzeyde "yeni bir topluma gebe olan her eski toplumun ebesi" ise, Kürdistan'da sadece yeni doğacak olanın ebesi olmakla kalmayacak, aynı zamanda her şeyi yeniden yaratacak bir ebe olacaktır. Devrimci zor, Kürdistan'da bu rolünü mutlaka oynamalıdır, hem de kendisini devrimci intikamcılık biçiminde ortaya koymalıdır diyoruz.

Dünya halklarının bir karış vatan toprağı uğruna gerekirse saflarından milyonlarcasını feda ettiklerini biliyoruz. Bizim için sözkonusu olan yalnızca vatan topraklarımızın işgal edilmesi değildir. Sömürgeci işgal, insanlarımızın ruhuna kadar girmiştir. Hala buna cevap verilmeyecek midir? Hala direnmeden yan mı çizilecektir? Hala Kuzey Kutbuna mı kaçılacaktır? Bu kaçış ve uzlaşma nereye ve ne zamana kadar devam edecek? Hala parlamentoya girebileceklerini sananlar, devletin içine sızarak sömürgeciliği "laçkalaştıracakları" na inanlar, kendilerinin dışında bu avanakhğa aldanabilecek kaç tane daha avanak bulabileceklerdir? Hayır, hayır! Artık, Kürdistan halkının yiğitliği ve mertliği konuşmalıdır. Kürdistan halkının acılı, işkenceli ve sınırsız bir öfkeyle dolu yaşamı büyük bir direnişe ve güçlü bir devrimci intikama dönüştürülmelidir. Kürdistan halkı biraz da intikamcıdır. Gerçekten de intikamcılık, Kürdistan halkının her ailesinin ve her bireyinin adeta temel bir özelliği durumundadır. Halkımız bu intikam ruhunu birbirine karşı değil, acımasız bir düşmanın üzerinde yoğunlaştırdığı an çok şey kazanacaktır. Devrimci intikam genelleştirilmeli ve intikam öfkesi bir balyoz gibi düşmanın başına patlamalıdır. Her bireyimizdeki

intikamcılık ve öfke kasırgası estiği zaman tüm emperyalist sistemin yardımına koşması bile, faşist TC sömürgeciliğini kurtaramayacaktır.

Partimizi yeniden örgütlemek ve halkımızı örgütsüzlükten kurtarmak için, insanımızı yeniden kişiliğine kavuşturmak için, bütün bunları gerçekleştirme çabalarımızın önüne dikilen düşman dayatmalarını boşa çıkarmak için, yeniden insanlığımıza kavuşmak için; hiç bir geleceği olmayan çocuklarımızı, çağdan habersiz köylülerimizi, ortaçağ karanlığına tutsak edilen kadınlarımızı, işsiz güçsüz bırakılan ve cehalet içinde tutulan tüm emekçi sınıf ve tabakalarımızı kurtarmak, onları çağdaş insanlığın normal gelişim yoluna katmak için tüm öfkemizi bileyelim. Örgütümüzün çelikten örülmüş devrimci şiddetiyle halkımızın kin ve öfke kaynaklarını birleştirelim. Düşman, bunu çoktan hak etmiştir. Düşman, bizi ezmek için hiç bir sınır tanımıyor, biz de onu ülkemizden kovmak için hiç bir sınır tanımayalım. İnsan soyu istediğinde bir atom bombası gibi patlayabilir. Biz de gerek örgütsel, gerek kişisel planda, yeteneklerimizi bu denli konuşuralım. Böylesi örgütler haline gelmek, bu tür örgütlere özgü müthiş direnişi eylem gücünü yaratmak, örgütsel gücün eylem gücü haline gelmesini sağlamak ve bu temelde halkımızın öfkesini coşkun bir sel halinde düşmanın üzerine boşaltmak için devrimci intikam ruhuyla saldıralım. Bu konuda katliamın en alacakçasını yaşamış olan Nuri DERSİMİ'nin, "İntikam... İntikam... İntikam!..." vasiyetini şiarımız yapalım. Onun bu çağrısının bir gereği olarak düşmanın üzerine yürüyelim. İçimizde hortlatılmak istenen ve ülkemizde kol gezen ihanete karşı ve bizi ulus olmaktan çıkarmak isteyen her türlü yıkıcılığa, ihanete ve imhaya karşılık bu çağrıyı hayata geçirelim.

Şimdiye kadar Kürdistan'da düzenlenen katliamlar, vatana ve halka karşı işlenen ihanet suçları, işbirlikçilik ve uzlaşmacılık hep karşılıksız kaldı. Ama en azından bundan sonrası için karşılıksız bırakmayalım. Yitirdiğimiz her şeyimizi yeniden kazanmamızın ana yöntemi olan devrimci intikam silahını bileyelim. Artık kaybedilecek hiç bir şeyimiz kalmamıştır, ama kazanacağımız şey yeni bir dünyadır. Halkımızın tarihinde ilk defa kendi öz çıkarları temelinde ele geçirdiği en büyük özgürlük silahı olan parti silahını sonuna kadar konuşurmak ve bu silahı susturmamak için tüm gücümüzü seferber edelim. Tüm partili militanlar, sempatizanlar, yurtsever Kürdistan halkı ve bu halkın gerçek dostları olarak hepimiz, böyle bir şiar etrafında savaşmak, Kürdistan halkını içinde bulunduğu utanç verici durumdan kurtarmak için birleşelim ve direnelim. Devrimci intikam temelinde her şeyimizi yeniden kazanalım.

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

www.arsivakurd.com

